

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, Κυριακή 29 Δεκεμβρίου 2013 • Έτος 5^ο • Αρ. φύλλου 272

Κυπριακή Πολιτική και Οικονομική Εφημερίδα

www.kathimerini.com.cy €1,50 (Αιλιθ έκδοση) €2,90 (Βασική) €3,90 (Ενισχυμένη)

ΣΗΜΕΡΑ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΙΛΛΗΚΑΣ

Ωρίμασε ο καιρός για Πλατφόρμα του Κέντρου

Για μία Πλατφόρμα του Κέντρου που θα αποτελέσει και τον τρίτο πόλο, κάνει λόγο ο Γιώργος Λιλλήκας στη συνέντευξή του στην

«Κ». Αναφέρεται στις ευρωεκλογές και σε συνεργασίες. Για το Κυπριακό λέει ότι ο Πρόεδρος δεν τήρησε τα υπεσχημένα και αναλύει γιατί υποτιμάται η προοπτική του αερίου. Σελ. 6

ΕΛΛΑΔΑ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΙ

Τραστ στην Ελβετία διαχειριζόταν τις μίζες

Τον χορό των παράνομων προμηθειών για κάθε εξοπλιστικό πρόγραμμα την πενταετία 1997 - 2002 περιγράφει ο Αντώνης Κάντας πρώην αναπληρωτής γενικός διευθυντής εξοπλισμών. Σελ.10

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

Τέλος εποχής για τα password

Ιντερνετικοί κολοσσοί θα αντικαταστήσουν τους κωδικούς με βιομετρικά δεδομένα. Ζωή, σελ. 7

ΜΗΝΑΣ ΤΙΓΚΙΛΗΣ

Στο παιδικό θέατρο με ενοχλεί ο διδακτισμός

«Τα γουρουνακια κουμπαραδες» του Τριβιζιά, είναι ο άξονας της σύμπραξης ΕΘΑΑ και Ριάλτο, για την οποία μιλά στην «Κ» ο Μ. Τίγκιλης. Ζωή, σελ. 1

Στρατιωτικό παραεπιτελείο στην ΕΦ

Λόγω εξοπλιστικών προγραμμάτων επιχειρείται «φάγωμα» του Αρχηγού από αξιωματικούς με κομματικές πλάτες

Κρούσματα απειθαρχίας, ρουσφέτια και εξυπρέτηση συγκεκριμένων οικονομικών συμφερόντων με κομματικές πλάτες συνθέτουν το παζλ των κινήσεων μικρής ομάδας ανώτερων αξιωματικών εντός του ΓΕΕΦ. Με αφορμή τα εξοπλιστικά προγράμματα στην επιφάνεια έχουν βγει ενέργειες που

αφορούν τον «πόλεμο» που δέχεται ο αρχηγός της δύναμης, Στυλιανός Νάσης, που φθάνει στα όρια λειτουργίας παραεπιτελείου με ό,τι αυτό συνεπάγεται. Σύμφωνα με αξιόπιστες πηγές της «Κ», μικρή ομάδα ανώτερων αξιωματικών του ΓΕΕΦ, τον τελευταίο τουλάχιστον χρόνο, κινείται παρασκηνιακά,

εκβιάζοντας και απειλώντας άλλους αξιωματικούς προκειμένου να περάσουν τις θέσεις τους σε εξοπλιστικά προγράμματα της ΕΦ, υποσκάπτοντας τον Αρχηγό. Μάλιστα, επιχειρήθηκε, διά μεθόδων που συνιστούν ποινικό αδίκημα, να αλλάξουν την απόφαση του Ανωτάτου Στρατιωτικού Συμβουλίου

για τη συντήρηση των επιθετικών ελικопτερωτών με απόθετο σκοπό την αγορά νέων με πολλαπλάσιο κόστος. Ο Αρχηγός εμφανίζεται αποφασισμένος να σπάσει το απόστημα ή σε διαφορετική περίπτωση, αν κρίνει ότι πολιτικά μένει ακάλυπτος, θα υποβάλει την παραίτησή του. Σελ. 4

Διεστραμμένο θεωρούσε τον Μακάριο ο Ιωαννίδης

Το σημαντικότερο ίσως αποχαρακτηρισμένο αμερικανικό έγγραφο για την Κύπρο στην κρίσιμη περίοδο του 1974, το οποίο και ρίχνει φως στις άγνωστες πτυχές του Πραξικοπήματος, παρουσιάζει η «Κ» σήμερα. Μέσα από τη συνομιλία του πρόσβη Τάσκα με τον δικτάτορα Ιωαννίδη, στις 15 Ιουλίου 1974, αποκαλύπτεται ένας στρατιωτικός ανισόρροπος με ελλιπή αντίληψη της τουρκικής πολιτικής στο Κυπριακό και συγκεκριμένες εμμονές, ιδιαίτερα κατά του Μακαρίου και του «κομμουνιστικού κινδύνου». Στην ιστορική φωτογραφία ο Μακάριος στον Λευκό Οίκο στις 6/7/1962 με τον Πρόεδρο Κένεντι. Σελ. 15

Αναβρασμός στις σχέσεις Τουρκίας-ΗΠΑ

Όσα πυροδότησαν την κρίση

Το Αρμενικό (100χρονα γενοκτονίας) και το Κυπριακό (συνομιλίες) είναι τα δύο ζητήματα επί των οποίων η τουρκική εξωτερική πολιτική εστίασε την προσοχή της με στόχο να ανοίξει διάπυλα ο δρόμος προς την Ε.Ε. Σε μία τόσο κρίσιμη περίοδο, η Τουρκία δεν έχει την πολυτέλεια συγκρούσε με τις ΗΠΑ, όπως εκτιμούν στο τουρκικό ΥΠΕΞ, σχολιάζοντας την επίθεση Ερντογάν κατά των ΗΠΑ. «Δεν έχουμε καμία σχέση με το σκάνδαλο», διέμινυσε ο Αμερικανός πρέσβης. Η αντιπολίτευση μετά το ανασχηματισμό κατηγορεί τον Ερντογάν ότι οικοδομεί δικό του βαθύ κράτος, ενώ ο στρατός που κατηγορείται από το ΑΚΡ για επικείμενο πραξικόπημα, απάντησε ότι δεν επιθυμεί ανάμειξη σε πολιτικές διαμάχες. Σελ. 12

✓ **Ο Έργουλου** ψάχνει νέες στρατηγικές και κινήσεις. «Δεν έχει άλλη επιλογή από την επιστροφή στις συνομιλίες» τονίζει στην «Κ» τ/κ πηγή. Σελ. 12

Φρένο Χάσικου σε αποζημιώσεις

Από Επιτροπή Περιουσιών

Εν αναμονή του πακέτου μέτρων στήριξης των προσφύγων προς αποτροπή προσφυγής στην Επιτροπή Περιουσιών στα Κατεχόμενα, με οδηγίες του υπουργού Εσωτερικών το Κτηματολόγιο διαφοροποίησε τις διαδικασίες έκδοσης του εντύπου επιβάρυνσης ακινήτου που ζητά η Επιτροπή. Αντί μερικών ωρών οι ενδιαφερόμενοι τώρα αναμένουν εβδομάδες. Σελ.11

Προβληματίζει το μέλλον της ΚΕΟ

Η εταιρεία στα «κόκκινα»

Η αδυναμία της ΚΕΟ να καταγράψει κέρδη από τις εργασίες της προκαλεί σοβαρά ερωτηματικά σχετικά με το μέλλον της. Τα τελευταία τριμήσια χρόνια κατέγραψε σχεδόν 10 εκατ. ευρώ σε ζημιές. Πάντως, η ΚΕΟ κατέγραψε μειωμένες ζημιές στο πρώτο εξάμηνο του έτους. Οικονομική, σελ. 5

Μεγάλη μάχη με την ύφεση το 2014

Η θετική πορεία του Μνημονίου απαραίτητος όρος για την ανάκαμψη

Η επαλήθευση των μακροοικονομικών προβλέψεων της Τρόικας (με την ύφεση το 2014 να εκτιμάται στο 4,8%) σε συνδυασμό με τη συνέχιση της αυστηρής εφαρμογής του Μνημονίου και των μεταρρυθμίσεων που αυτό προβλέπει, αποτελεί αναγκαία συνθήκη

για έξοδο της Κύπρου από την ύφεση. Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο προειδοποιεί ότι, αν υπάρξει απόκλιση, το χρέος μπορεί να φτάσει ακόμη και το 170%. Πρακτικά περιγράφεται η προοπτική ενός δεύτερου Μνημονίου. Οικονομική, σελ. 4

Πληρώνουμε περισσότερα από ό,τι αξίζουν τα δώρα.

Όταν ο Αϊ Βασίλης είναι σπάταλος

Χάνονται λεφτά εξαιτίας της αγοράς δώρων κατά τη διάρκεια των εορτών. Οι αποδέκτες των δώρων πολλές φορές τα αποτιμούν σε αξία πολύ χαμηλότερη από εκείνη που πλήρωσε το άτομο που τους προσέφερε το δώρο, γεγονός που μεταφράζεται σε απώλεια οφέλους από την αγορά. Η κατάσταση είναι «χειρότερη» για τους θεϊούς και τους παππούδες, που πληρώνουν πολύ περισσότερα από ό,τι θα πλήρωναν ανίψια και εγγονοί αντίστοιχα για να αγοράσουν τα αγαθά που τους προσφέρονται ως δώρα. Οικονομική, σελ. 3

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Το 2014

Θα ήταν αφέλεια να επαναλαμβάνουμε για ακόμη μία χρονιά στερεότυπες ευχές περί απελευθέρωσης, δικαιοσύνης και επιστροφής όλων των προσφύγων στις εστίες τους και των αγνοουμένων στις οικογένειές τους. Αφελέστερο δε θα ήταν, εισερχόμενοι στην τέταρτη δεκαετία της κατοχής, να μην αναγνωρίζαμε τα τραγικά ολισθήματα στα οποία έχει περιπέσει η πολιτική μας ηγεσία αλλά και τις ευθύνες ημών των ψηφοφόρων, που αντί διά της ψήφου μας να αναδεικνύουμε τους καλύτερους, αναδεικνύαμε τους βολικότερους δι' ημάς, σε κάθε περίπτωση. Πότε γιατί ο ένας θα βόλευε το παιδί μας σε μία θεσούλα με καλό μισθό και πότε γιατί ο άλλος θα μεσολαβούσε υπέρ μας για ένα κρατικό συμβόλαιο έστω και με το αζημίωτο της μίζας. Το 2014, από τον πάτο του γκρεμού, θεωρούμε πως μόνο μία ευχή ταιριάζει. Αντοχή και καθόλου ανοχή.

Ζάχαρη & Αλεύρι

Γευστικές λύσεις με απλά υλικά!

Εύκολες και γρήγορες συνταγές για γιορτινά και καθημερινά γλυκά, σνακ και ψωμά

Σελ. 19

ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ 5 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΟ K SPORTS

ΑΕΛ

Πρωταθλητές 2012 κόντρα στους 2013

Συγκρίνουμε τα στοιχεία που είχε η ομάδα του Πάμπου που κατέκτησε τον τίτλο προ διετίας με τη σημερινή ομάδα του Πέτεφ.

ΑΠΟΕΛ

Το ξήλωμα της ομάδας-μοντέλο

Οι γαλαζοκίτρινοι εξαντλούν το περιθώριο χειμερινών προσθηκών για να διορθώσουν τα λάθη των τριών προηγούμενων μεταγραφικών περιόδων.

ΟΜΟΝΟΙΑ

Η ανάλυση του σκοραρίσματος

Μέσα από ένα λεπτομερές γραφικό, η «Κ» αναδεικνύει τη συμπεριφορά των πρασίνων όταν σκοραρούν. Πολλά τα ενδιαφέροντα συμπεράσματα.

ΑΠΟΛΛΩΝΑΣ

Η απόσβεση της αγοράς Σανγκόι

Περίφανος πρέπει να νιώθει ο Νίκος Κίρτζης για τα χρήματα που ξόδεψε το καλοκαίρι για να φέρει τον Αργεντινό σταρ πίσω στη Λεμεσό.

Αν η ζωή μας είχε μόνο ένα χρώμα, ποιο θα ήταν;

ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Γράφει ο **ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ**

Τα ντόμπερμαν

Διημέριον κατηγορώ των πολιτών κατά του κατεστημένου που κυριαρχεί στον τόπο, αποτελούν τα αποτελέσματα του Ευρωβαρομέτρου της Κομισιόν (2-17/11/2003) που πραγματοποιήθηκε, σε όλα τα κράτη-μέλη με προσωπικές συνεντεύξεις. Συνοπτικά τρία χαρακτηριστικά στοιχεία της έρευνας συνθέτουν την αληθινή εικόνα που έχουν

οι πολίτες για το πολιτικο-οικονομικό σύμπλεγμα που κυβερνά την Κύπρο: Συγκεκριμένα, το 97% των Κυπρίων χαρακτηρίζει την οικονομική κατάσταση στη χώρα «κακή» έως «πολύ κακή», ενώ το 91% δεν βλέπει να βελτιώνεται το 2014. Το 98%, χαρακτηρίζει την κατάσταση της απασχόλησης «κακή» έως «πολύ κακή» ενώ το 95% δεν βλέπει να βελτιώνεται το 2014. Το 68%, απάντησε ότι δεν εμπιστεύεται την κυβέρνηση, το 77% δεν εμπιστεύεται τη Βουλή και το 91% δεν εμπιστεύεται τα κόμματα. Την ώρα που οι πολίτες, «ρίχνουν μαύρο» στο πολιτικό εποικοδόμημα, αντί αυτό να σπεύσει να βρει τρόπους να «συμμαχήσει» με τον λαό ώστε να ανακτήσει την εμπιστοσύνη του, τραβά το σκοινί στα άκρα, δοκιμάζοντας την υπομονή του. Γιατί το κάνει αυτό; Διότι επι' ουδενί δεν μπορεί να διανοηθεί ότι θα χάσει τα προνόμια, τη βολή και τις μίζες του. Αντί ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας να είναι και να το αποδεικνύει καθημερινά, ο πρωτομάχος της κάθαρσης, συναγελάζεται με «πρωτομάχους» της διαπλοκής και της καταστροφής της οικονομίας, τους επιλεγόμενους κομψά «μεγάλους δανειολήπτες». Φυσικά, οι «μεγάλοι δανειολήπτες» έλαβαν τα τεράστια δάνειά τους, με τις υπογραφές των υψηλόβαθμων τραπεζιτών και εποπτών του τραπεζικού συστήματος, οι οποίοι, αφού έλαβαν τα χρυσοφόρα μπόνους τους, απολαμβάνουν τις ανέσεις των επαύλων και των πολυτελών οκαφών τους στην Κύπρο και στο εξωτερικό, χωρίς ουδείς να τους ζητά λογαριασμό. Μάλιστα, πλείστοι εξ αυτών ξεπλήθθηκαν από την Επιτροπή Πικά και «δικαιωμένοι» αναχώρησαν έχοντας ήσυχη την... πορτοφόλια τους. Η Βουλή αντί να παρέμβει εκεί που η κυβέρνηση δείχνει να είναι απρόθυμη, δυσκολεύεται ακόμη και να ψαλλίσει τα προνόμια μεγαλόσχων δημοσίων προσώπων και κρατικών υπαλλήλων, ενώ με πάσα ευκολία ρίχνει φορομνηστικές φάπες στον πολίτη. Την ίδια ώρα κόμματα και κομματίδια καταπίνουν την κάμπλο, όταν καλούνται να πουν ποιοι πήραν τα εκατομμύρια από τη FOCUS και αντιδρούν, τάχατες οργισμένα, όταν ο Α. Βγενόπουλος τους προκαλεί ανοικτά, αλλά δεν σπκάνουν το γάντι. Όμως όλοι αυτοί, εν μια φωνή, συνηγορούν – με μία προσωπική αναβολή λόγω κατακραυγής – στην αγορά ακάτων, στην επιδιόρθωση ελκικοπτερών και στην καταστροφή παλιών πυρομαχικών, με ένα λογαριασμό που αγγίζει τα 190 εκατ. δόθηκαν για το καλό της πατρίδας και της ΕΦ. Την ΕΦ που την λυμάνονται «συμβασιούχοι προμηθευτές» (βλ. Γ. Ελεγκτής), (εν αγνοία της Επ. Άμυνας) και με το στράτευμα να βρίσκεται μεταξύ φθοράς και αφθορίας, με ένα μόνιμο στέλεχος να αντιστοιχεί σε κάθε 4 κληρωτούς και την πολυδιαφημιζόμενη μεταρρύθμιση να μένει γράμμα κενό.

Ο απόλυτος εξευτελισμός του διεφθαρμένου συστήματος λευκού κολάρου, το οποίο και συντάκας αυτοαποκαλύπτει διά των αθροιστικών δηλώσεων του Αρχιεπισκόπου, το έχει οδηγήσει σε συμμαχία με το σκοτεινό σύστημα της νύκτας...! Ακριβώς διότι έχει φτάσει σε αδιέξοδο πανικού, αφού είναι πλέον –σχεδόν– αδύνατο να εξαγοράσει την απόλυτη σιωπή και έτσι βγάξει τώρα τα ντόμπερμαν της νύκτας σε εξομήσεις τρώγας. Και ο νοών νοετεί!

ΥΓ. Το τραγικό είναι πως δεν αντιλαμβάνεται ότι καθίσταται και το ίδιο αιχμάλωτο των σκυλιών!

paraschos@kathimerini.com.cy

Ο ΦΙΛΙΣΤΩΡ

Επιλογή: **ΜΙΧΑΗΛΗΣ Ν. ΚΑΤΣΙΓΕΡΑΣ**

49 χρόνια πριν στην «Κ»

29.XII.1964

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΛΑΜΠΡΑΚΗ: Θεσσαλονίκη, 28. - Μετά παρέλευσις 19 μηνών και 5 ημερών από τα γεγονότα της 22ας Μαΐου 1963, εδημοσιεύθη σήμερον το υπ' αριθ. 1128 βούλευμα του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών Θεσσαλονίκης, αποτελούμενον εις 417 σελίδων. Διά του βουλεύματος παραπέμπονται να διασθούν ενώπιον του κακοιουδικείου δι' ανθρωποκτονίας εν προθέσει εις βάρος του βουλευτού της ΕΑΑ Γρηγορίου Λαμπράκη οι Σ. Γκοτζαμιάνης και Εμμ. Εμμανουηλίδης και δι' ηθικήν αυτουργίαν οι Σ. Γιοσμάς και Μοϊραχός Ε. Κατελώνης. Παραπέμπονται επίσης ως υπαίτιοι του τραυματισμού του βουλευτού της ΕΑΑ κ. Γ. Τσαρουχά οι Α. Πιτσώκος και Χρ. Φωκιάς και δι' ηθικήν αυτουργίαν πάλιν οι Γιοσμάς και Κατελώνης.

Οι αξιωματικοί της Χωροφυλακής Κ. Μήσιον, υποστράτηγος ε.α., Ε. Καμουτσίης, συνταγματάρχης, Μ. Διαμαντόπουλος, αντισυνταγματάρχης ε.α., Κ. Δόλλας, αντισυνταγματάρχης, Δ. Σέττας, ταγματάρχης, και Τρ. Παπατριανταφύλλου, μοίραρχος, παραπέμπονται μόνον διά παράβασιν καθήκοντων.

ΚΑΡΑΜΑΝΗΣ – ΣΑΡΤΖΕΤΑΚΗΣ: Διά του βουλεύματος κρίνεται ότι καλώς δεν ηκολήθη δίωξις επί ηθική αυτουργία, ως εξητείτο διά του υπομνήματος των Γ. Τσαρουχά και Λήμιττας, χήρας Γρ. Λαμπράκη, κατά των κ.κ. Κ. Καραμανλή, π. Πρωθυπουργού, και Κ. Τούτσου, Δ. Μακρή, Δ. Μάνεση, Τρ. Τριανταφυλλίδου και Αχ. Γεροκωστοπούλου, τώως υπουργών. Το Συμβούλιον ατετελείτο εκ των κ.κ. Παρασκευοπούλου, προέδρου πρωτοδικών ως προέδρου, και των πρωτοδικών κ.κ. Καρού, εισηγητού, και Χρ. Σαρτζετάκη, ο οποίος διεξήγαγε την ανάκρισιν.

ΣΟΛΩΜΟΣ ΠΟΛΙΤΗ: Τα νέα βιβλία. Διονυσίου Σολωμού: «Ποιήματα». (Επιλογή). Επιμέλεια Λίνου Πολίτη. Σχ. 8ον. Σελ. 156. Εκδόσεις «Ικαρος». Αθήνα, 1964.

ΚΑΒΑΦΗΣ ΣΑΡΕΓΙΑΝΝΗ: Τα νέα βιβλία. Ι. Α. Σαρεγιάννη: «Σχόλια στον Καβάφη». Πρόλογος Γ. Σεφέρη. Εισαγωγή Ζ. Λορέντζατου. Σχ. 8ον. Σελ. 141. Εκδόσεις «Ικαρος». Αθήνα, 1964.

ΤΑΣΙΑ ΕΥΘΥΜΙΑΤΟΥ – ΑΛΙΣΑΝΔΡΑΤΟΥ: «Ο Ρουσό και ο Εμίλ». Ανάτυπο. Αθήνα, 1964.

«ΕΝΑΣ ΟΜΗΡΟΣ»: Η πρώτη εν τον δύο επισήμων παραστάσεων του έργου «Ενας όμηρος», του Μπρένταν Μπρίαν, δίδεται σήμερον το βράδυ εις το θέατρον «Μετάλιουν» του Παγκρατίου.

Είναι Κυριακή πρωί, έχεις αγοράσει την εφημερίδα σου, έχεις παραγγείλει τον καφέ σου και την κρατάς στα δυο σου χέρια. Βλέπεις το πρώτο φύλλο, τους τίτλους και τα κτυπήματα, όταν ξαφνικά ακούς από πάνω σου κριμανακία να χτυπάνε, και κάποιον να φωνάζει, χο, χο, χο. Σπκώνεις λίγο το κεφάλι και ποιον να δεις; Τον Άγιο Βασίλη ή περίπου τέλος πάντων, με το έλκθηρο να περνάει εμπρός από τα μάτια σου, κάνοντας μία δήλωση για τον Ταγίμ Ερντογάν και την Τουρκία. Τι είπες μόλις διάβασες τη δήλωση του Αρχιεπισκόπου «ότι δεν μας ενδιαφέρει η αναγνώριση από την Τουρκία»; Σπκώθηκες όλος ενθουσιασμά και ανέκραξες «αυτό είναι ρε, αυτό. Έχουμε προκαθήμενο όχι αστέια!; Μπορεί να το είπες, μπορεί και όχι. Να προσέχεις, πάντως, ποιος τα λέει και πώς τα λέει.

Ο υπερήλιος Αρχιεπίσκοπος, ο συχνά αυτόρεσκος τόσο με τις προσωπικές όσο και με τις δημόσιες υποθέσεις με το γεμάτο δηλώσεις σάκο του, λέει μία άποψη αλλά αυτή η άποψη δεν είναι και δική μας. Το «δεν μας νοιάζει», δεν αφορά εσένα κι εμένα, αφορά εκείνους στους οποίους ο Αρχιεπίσκοπος απευθύνεται και οι οποίοι, όποιοι και να είναι, λατρεύουν να τον ακούν να μιλάει. Γιατί; Για τον ίδιο λόγο που εμένα μου αρέσει η τυρόπιτα το πρωί και εσένα η τακινόπιτα. Οι τριημοί στην Τουρκία, στην απομονωμένη και τρομαγμένη Τουρκία, δεν είναι καλό σημάδι για τη λύση του Κυπριακού, για το momentum που ακούει και σου λένε. Σχεδόν πάντα κατά το παρελθόν, τα εσωτερικά «νεύρα» στην Τουρκία, ξεσπούσαν έξω της.

Την ώρα που ο Ερντογάν έβγαζε 10 υπογραφές για να βάλει άλλους 10, λάτρης ο ίδιος του ποδοσφαίρου αλλά τέτοια αλλαγή δεν έχει γίνει σε κανένα ματς, βγήκε η είδηση ότι ο Μπακί Μουν στέλνει μήνυμα συνεννόησης στις δύο πλευρές. Τυχαίο είναι να παίξει Τζόκερ και να σου κόθονται πολυάριθμοι δύο νοήμερα, τυχαίο και πολιτική δεν πάνε μαζί. Αν η ατάκα του Αρχιεπισκόπου, δεν ξέρω όμως όμως, συμβαδίζει και με σκέψεις ανάλογες

Μία χριστουγεννιάτικη ιστορία

ΣΤΙΚΑΣ - Μηνιαίο Αποθετήριο

στο πολιτικό μας στερέωμα, είναι καλύτερα να τις κάνουμε άμεσα delete και πατώντας control-alt-delete να κάνουμε ένα task manager στο τι τρέχει στον υπολογιστή μας σαν πρόγραμμα αναφορικά με το Κυπριακό. Να έχουμε τα μάτια μας ανοικτά και να είμαστε έτοιμοι για παν ενδεχόμενο, αναφορικά με το τι θα βγει από την απομονωμένη και τρομαγμένη Τουρκία. Γιατί απομονωμένη και τρομαγμένη; Είναι αυταπόδεικτη πια η διεθνής απομόνωση της χώρας, (ο Ταγίμ ποτέ δεν βρήκε μέσο του Ισραήλ) είναι εμφανής η αντίστροφη από τη Δύση πορεία και η γυρισμένη πλάτη από τις ΗΠΑ, τόσο που οι λέξεις που βγαίνουν από το στόμα τους αναφορικά με την Κύπρο, μοιάζουν με γαβγίσματα άμυνας από στριμωγμένο σε γωνία σκύλο που δεν είναι διατεθειμένος να σου κουνήσει την ουρά και να φερθεί με το γάντι. Ούτε και με το Ερντογάν!

Φυσικά και μας νοιάζει η αναγνώριση από την Τουρκία, όχι σαν φράση, αλλά σαν το τι λέει και τι κάνει η Τουρκία. Διαφορετικά θα πρέπει να λέμε ότι τα Κατεχόμενα λειτουργούν αυτόνομα, χωρίς την Τουρκία στη μέση, χωρίς η Τουρκία να είχε ή να έχει λόγο στην όποια λύση. Ισχύει αυτό;

Εφόσον η Τουρκία είναι βασικός περιφερειακός του Κυπριακού και επειδή εσύ παίζεις man to man με τον Έρσογυ, δεν σημαίνει ότι αν γυρίσει σε ζώνη το σύστημα εσύ απλώς θα πεις «εμένα δεν με νοιάζει ο περιφερειακός που είναι μόνος του, ας ρίξει και τρίποντος». Γιατί μπορεί το τρίποντο που θα ρίξει εκείνος να μπει κιόλας και όχι μόνο αυτό, αλλά να είναι και buzzer beater! Και τότε αγαππτε, μην έχοντας άλλο χρόνο να αντιδράσεις και να πάρεις πίσω τις «κούφεις» κουνήσεις την ουρά και να μαρκάρεις τον περιφερειακό, θα ευχόσουν

να είχες στην κατοχή σου το ρολόι της Ερμόνης του Χάρη του Πότερ και να γυρίσεις τον χρόνο πίσω. Για να μην τρέχεις την τελευταία στιγμή στα λέω τώρα εγώ κι άμα θέλεις άκου. Σ' εσένα που διαβάξεις την εφημερίδα και σ' εσένα που έχεις κατά νου το Κυπριακό και έχεις και την πολιτική βούληση.

Σ' εσένα, από την άλλη, που κάθεσαι και λες ότι δεν με νοιάζει η Τουρκία, το μόνο που μπορώ να σου εξηγήσω είναι ότι το πρωί η τυρόπιτα σε κρατάει περισσότερο από την τακινόπιτα, που είναι εμφανώς πιο γλυκιά και λογίζεται για εμένα προσωπικά πιότερο σαν γλύκισμα παρά σαν δεκατιανό, άρα δεν μου κόβει την πείνα παρά με κάνει να αναζητώ και κάτι επιπλέον για να χορτάσω το άδειο μου στομάχι. Εσύ τι νομίζεις από την πλευρά σου;

tsikalasm@sppmedia.com

Παβία, η πρωτεύουσα του τζόγου στην Ιταλία

Οι κάτοικοι δαπανούν 3.000 ευρώ ετησίως σε τυχερά παιχνίδια – Νομοθετήθηκε περιορισμός τους

Παιγνίστη για το πανεπιστήμιό της και το αναγεννησιακό της μοναστήρι, η Παβία, η μικρή πόλη 50 χιλιομέτρα νοτιώς του Μιλάνου, κατέχει κι έναν ίσως λιγότερο γνωστό τίτλο: είναι η πρωτεύουσα του τζόγου της Ιταλίας. Σε κάθε καφενείο, αλλά και στα καταστήματα με είδη κανιστιού, στα βενζινάδικα και τα μεγάλα εμπορικά κέντρα μπορεί να βρει κανείς τους περίφημους «κουλοχέρηδες», μηχανές δηλαδή για να παίξει «φρουτάκια», όπως και συσκευές ενός είδους βιντεολοταρίας. Μάλιστα, σύμφωνα με κάποιους υπολογισμούς, μια τέτοια συσκευή όπου μπορεί κανείς να δοκιμάσει την τύχη του αντιστοιχεί σε κάθε 104 κατοίκους της πόλης.

Οι επικριτές της κατάστασης πιστεύουν ότι αυτή η λατρεία του τζόγου είναι η μπέτρα πολλών δεινών για τη μικρή μεσαιωνική πόλη. Πρόκειται, σύμφωνα με τους ειδικούς επιστήμονες, για την αιτία των μεγάλων οικογενειακών χρεών, πτωχεύσεων, εμφάνισης κλινικής κατάθλιψης, επεισοδίων οικιακής βίας και, τελικά, η βασική αιτία για τη διάλυση εκατοντάδων σπιτικών. Όμως, η Παβία είναι το πιο ακραίο παράδειγμα της διάδοσης του τζόγου στην Ιταλία, κάτι που κατέστη δυνατό μετά τη χαλάρωση των ρυθμιστικών κανόνων της βιομηχανίας προ δεκαετίας. Ηδη από εκείνη την περίοδο η Ιταλία μεταβλήθηκε στη μεγαλύτερη αγορά τζόγου στην Ευρώπη και στην τέταρτη μεγαλύτερη στον κόσμο, μετά τις ΗΠΑ, την Ιαπωνία και

«Κουλοχέρηδες» και λοταρία έχουν την τιμητική τους στην Παβία, μεταβάλλοντας την πανέμορφη μεσαιωνική πόλη σε ένα απέραντο καζίνο.

το Μακάο. Τώρα, για πολλούς κατοίκους της Παβίας, αλλά και γενικότερα για πολλούς Ιταλούς, έφτασε η ώρα να πουν «ως εδώ. Αρκετά». Τον Οκτώβριο, η Λομβαρδία έγινε η έκτη περιοχή της Ιταλίας που ψήφισε νέα νομοθεσία προκειμένου να περιοριστεί κατά το δυνατόν ο τζόγος, αλλά και να βοηθηθούν όσοι έχουν αποκτήσει εξάρτηση από αυτόν. Ανάλογα μέτρα θεσπίστηκαν από δεκάδες δημοτικές αρχές που προσπαθούν να ελέγξουν τον τζόγο, συχνά περιορίζοντας τις ώρες λειτουργίας των καταστημάτων, που έχουν μεταβληθεί σε «ναούς» του παράδοξου και κυρίως επικίνδυνου σπορ.

Οι κάτοικοι της Παβίας δαπανούν

περίπου 3.000 ευρώ σε διάφορα τυχερά παιχνίδια, σύμφωνα με έκθεση που δημοσιεύτηκε τον Δεκέμβριο. Ο εθνικός μέσος όρος τέτοιας δαπάνης για την Ιταλία προσεγγίζει τα 1.200 ευρώ. Πολλοί πιστεύουν ότι για όλα φταίει η ευκολία με την οποία ο κάθε ενδιαφερόμενος στα τυχερά παιχνίδια μπορεί να βρει μια συσκευή με φρουτάκια και να παίξει.

Σήμερα στην Ιταλία υπάρχουν 380.000 «κουλοχέρηδες» και 50.000 συσκευές βιντεολοταρίας. Το 80% των συσκευών αυτών βρίσκεται σε καφέ και καταστήματα με είδη κανιστιού. «Μπορείς να παίξεις οπουδήποτε θέλεις», λέει ο Ρομπέρτο, ο οποίος παρακολουθεί συνεδρίες προ-

κειμένου να ξεπεράσει το πρόβλημα του εθισμού που έχει σε όλα αυτά τα παιχνίδια. «Ακόμα και στο φαρμακείο μπορείς να παίξεις φρουτάκια. Τουλάχιστον, όταν πας σε καζίνο πρέπει να διανύσεις μια απόσταση για να φτάσεις μέχρι εκεί και πηγαίνεις μερικές φορές τον χρόνο», τονίζει. Ο Ρομπέρτο, παρότι δεν θέλει να αποκαλύψει το πραγματικό του όνομα, παραδέχεται ότι μετά τη συνταξιοδότησή του από τη θέση του στελέχους πολυεθνικής εταιρείας είδε πάρα πολύ ελεύθερο χρόνο. Όπως λέει, νιώθει να υπνωτίζεται από τους «κουλοχέρηδες» που έβρισκε στο καφενείο σε μια πόλη κοντά στην Παβία. Ετσι κατέληξε να χάνει 30.000 ευρώ, μόνο όταν βγάξεις από την τσέπη σου το τελευταίο σου ευρώ. Η αυτοκαταστροφή είναι σοβαρό πράγμα, αλλά το να καταστρέφεις την οικογένειά σου είναι κάτι χειρότερο», εξηγεί ο Ρομπέρτο, χαμογελώντας μελαγχολικά. Μελέτη του 2012, που εκπονήθηκε από το Πανεπιστήμιο της Ρώμης, έδειξε ότι τουλάχιστον 790.000 Ιταλοί κινδυνεύουν να αναπτύξουν εθισμό από τα τυχερά παιχνίδια. Βέβαια, αξιωματικοί του ευρύτερου τομέα των τυχερών παιχνιδιών υποβαθμίζουν τον κίνδυνο, λέγοντας ότι λιγότερο από 7.000 Ιταλοί έχουν περάσει από προγράμματα απεξάρτησης.

THE NEW YORK TIMES

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Πρόεδρος Δ.Σ.: ΚΩΣΤΑΣ ΙΩΡΔΑΝΙΔΗΣ • Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΔΗΣ • Διευθυντής: ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ • Αρχισυντάκτης: ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ
Υπεύθυνος Οικονομικού: ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗΣ • Υπεύθυνος Καλλιτεχνικού: ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΗΣΤΟΔΟΥΛΟΥ • Υπεύθυνος Ατελιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκομη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΠΑΓΙΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ • Διεύθυνση συντάξεως: ΝΙΚΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑΣ - ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ

24 ΩΡΕΣ
800 11 800
www.piraeusbank.com.cy

Υπάρχει ένα χρώμα που δίνει ζωή στη ζωή μας,
Ένα χρώμα που γεμίζει τις καρδιές μας με αισιοδοξία και ελπίδα.
Το χρώμα της προσφοράς, της βοήθειας και της ανιδιοτέλειας που βάζουμε μαζί
για να λάμψει το χρώμα αυτού του τόπου. **Τελικά, αυτό είναι το χρώμα μας.**

Τράπεζα Πειραιώς Κύπρου
Ένα με σένα.

 **ΤΡΑΠΕΖΑ
ΠΕΙΡΑΙΩΣ**

Κρούσματα απειθαρχίας, εκβιασμοί και απειλές από μικρή ομάδα ανώτερων αξιωματικών με κομματικές πλάτες.

Αναγκαία τα δύο εξοπλιστικά προγράμματα της ΕΦ

Σε στρατιωτικό επίπεδο η συντήρηση των επιθετικών ελικοπτέρων της ΕΦ θεωρείται μονόδρομος αυτή την περίοδο. Παρά το γεγονός ότι τα συγκεκριμένα ελικόπτερα θεωρούνται τώρα, όχι και η καλύτερη επιλογή, υπό τις οικονομικές περιστάσεις δεν υπάρχει καλύτερο σενάριο. Στο ΓΕΕΦ κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου ότι αν δεν αποδεσμευτεί το κονδύλι των 28 εκατ. ευρώ μέχρι το ερχόμενο καλοκαίρι, θα έχουν παροπλιστεί και τα έντεκα ελικόπτερα της ΕΦ. Αυτό που υπάρχει ως σκέψη είναι να προχωρήσει το πρόγραμμα συντήρησης και παράλληλα να τεθεί ένα πενταετές πλάνο αγοράς νέων ελικοπτέρων από τη Γαλλία. Σε ό,τι έχει σχέση με τα δύο πλωτά μέσα ανοικτής θαλάσσης, η αγορά τους κρίνεται αναγκαία για την ενεργειακή ασφάλεια, την επίδειξη σημαίας αλλά και για σκοπούς έρευνας και διάσωσης εντός των ορίων της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Ομάδα αξιωματικών «πολέμα» τον Αρχηγό

Οικονομικά συμφέροντα, κομματικό παρασκήνιο και ρουσφέτια με αφορμή τα εξοπλιστικά προγράμματα της Εθνικής Φρουράς

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Με εμπόλεμη ζώνη εμφυλίου, παρομοιάζεται από πρόσωπα που είναι σε θέση να γνωρίζουν η Εθνική Φρουρά σε επίπεδο ηγεσίας. Ο δημοσίου θόρυβος που έχει ξεσπάσει τελευταία με τα εξοπλιστικά προγράμματα της ΕΦ αποδίδεται από τα ίδια πρόσωπα εν μέρει στο ρήγμα που έχει προκληθεί στις σχέσεις του αρχηγού της δύναμης Στυλιανού Νάση με κάποιους αξιωματικούς, που, όπως υποστηρίζεται, από αναλήψεις των καθηκόντων του, μεθοδικά και συστηματικά του ροκινίζουν την καρέκλα. Σύμφωνα με καλά ενημερωμένες πηγές της «Κ», οι πρώτες αποφάσεις που έλαβε ο αρχηγός της ΕΦ άμα τη άφιξή του στην Κύπρο φαίνεται να ενόχλησαν μερίδα υψηλόβαθμων αξιωματικών, οι οποίοι να μην υπάκουσαν ως όφειλαν, πλην όμως άρχισαν να κινούνται στο παρασκήνιο κατά του αρχηγού. Ιδού πώς περιέγραψαν στην «Κ» αρμόδιες πηγές, που δεν επιδέχονται αμφιβηθίες, την εικόνα που επικρατεί αυτή την περίοδο στα υψηλά δώματα του ΓΕΕΦ. «Ενορχηστρωμένη προσπάθεια κάποιων αξιωματικών μέσα από την ΕΦ σε συνεργασία με πολιτικούς και δημοσιογράφους να “φάνε” τον Στυλιανό Νάση, έτσι ώστε να εξυπηρετήσουν προσωπικά και οικονομικά συμφέροντα από τα εξοπλιστικά προγράμματα της ΕΦ».

Κρούσματα απειθαρχίας

Ένα από τα πρώτα σημεία τριβής του Στυλιανού Νάση με συγκεκριμένη ομάδα ανώτερων αξιωματικών ήταν η προσπάθειά του να εισαγάγει στην ΕΦ κανονισμούς περί ιεραρχίας

Σύγκρουση στα υψηλά δώματα της ΕΦ με μικρή ομάδα αξιωματικών να κινείται στο παρασκήνιο κατά του Στυλιανού Νάση. Κλίμα καχυποψίας με κομματικές πλάτες.

και προαγωγών. Κανονισμοί που επιπρόσθετα άμεσα ανώτερους αξιωματικούς οι οποίοι βρίσκονται σε μία θέση από έξι έως οκτώ χρόνια -κατά παράβαση της πρακτικής που ακολουθείται και σε άλλους στρατούς- χωρίς, όπως υποστηρίζεται, να έχουν την προβλεπόμενη επάρκεια γνώσεων και εμπειρίας. Το δεύτερο σημείο τριβής, όπως είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε, ήταν ο βαθμός απειθαρχίας από τον απλό εθνοφρουρό έως τις υψηλές βαθμίδες της στρατιωτικής ιεραρχίας. Η προσπάθεια του αρχηγού να επιβάλει την προβλεπόμενη απειθαρχία, συνάντησε σθεναρή αντίσταση από συγκεκριμένη ομάδα ανώτερων αξιωματικών. Ένα τρίτο σημείο τριβής ήταν οι διευκολύνσεις σε εθνοφρουρούς με οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα. Έχοντας ανά κείρας τα προνόμια που τους έδινε ο νόμος, υποστηρίζεται ότι συγκεκριμένοι αξιωματικοί βόλευαν περιπτώσεις, εξυπηρετώντας έτσι κομματικά ρουσφέτια. Όταν ο αρχηγός αφαιρέσει τις αρμοδιότητες από τους συγκεκριμένους αξιωματικούς, οι σχέσεις τους έφθασαν σε οριακό σημείο.

Το πιο πρόσφατο σημείο τριβής

Ενορχηστρωμένη προσπάθεια φαγώματος του Στυλιανού Νάση μέσα από την Εθνική Φρουρά σε συνεργασία με πολιτικούς και δημοσιογράφους.

Προσπάθησαν εν τη απουσία του αρχηγού να αλλάξουν απόφαση του Ανώτατου Στρατιωτικού Συμβουλίου για τα εξοπλιστικά προγράμματα της ΕΦ.

με απόβλεπτες συνέπειες για την ίδια την Εθνική Φρουρά είναι η συντήρηση των 11 επιθετικών ρωσικών ελικοπτέρων ΜΙ 35 της Εθνικής Φρουράς από τα οποία τα επτά βρίσκονται καθλωμένα στην αεροπορική βάση Ανδρέας Παπανδρέου στην Πάφο.

Πριν από έναν χρόνο το Ανώτατο Στρατιωτικό Συμβούλιο, αρμόδιο για τα εξοπλιστικά προγράμματα της ΕΦ, αποφάσισε ότι υπό τις οικονομικές περιστάσεις η μόνη επιλογή που έχει η ΕΦ, είναι η συντήρηση των ελικοπτέρων το κόστος της οποίας υπολογίζεται στα 28 εκατ. ευρώ. Στην επιλογή της συντήρησης, σύμφωνα με άριστα ενημερωμένες πηγές της «Κ», αντέδρασε υπογειώς η γνωστή ομάδα των ανώτερων αξιωματικών, οι οποίοι, παρασκηνιακά και όταν ο αρχηγός της ΕΦ απουσίαζε στις Βρυξέλλες για υπηρεσιακούς λόγους, τηλεφωνούσαν σε μέλη του θεσμικού οργάνου, φθάνοντας μάλιστα στο σημείο να τους εκβιάζουν και να τους απειλούν ότι αν δεν αλλάξουν την θέση τους αυτό θα είχε επιπτώσεις στις ετήσιες κρίσεις αξιωματικών, μία ενέργεια που, όπως μας επισήμανε αρμόδια πηγή,

εμπεριέχει και το στοιχείο του πολιτικού αδικήματος.

«Καλαμαράδες» και ΕΛΔΥΚ

Ενδεικτικό της κατάστασης που έχει δημιουργηθεί από κάποιους ανώτερους αξιωματικούς είναι και ένα περιστατικό, που έλαβε χώρα σε συνεδρία του θεσμικού οργάνου για τους εξοπλισμούς. Συγκεκριμένος ανώτερος αξιωματικός μίλησε με απαξιωτικούς χαρακτηρισμούς για τους Ελλαδίτες αξιωματικούς, αλλά και για τον ρόλο της ΕΛΔΥΚ την περίοδο πριν από την τουρκική εισβολή του 1974, χαρακτηρισμοί που προκάλεσαν την έντονη αντίδραση του αρχηγού της δύναμης. Ο εν λόγω αξιωματικός αρνείται πεισματικά μέχρι σήμερα να υπογράψει τα πρακτικά της συνεδρίας. Ο διαχωρισμός των αξιωματικών, όπως μας ελέχθη χαρακτηριστικά, χρησιμοποιήθηκε κατά κόρον, για να πεισθούν τα μέλη του θεσμικού οργάνου για τους εξοπλισμούς, να αλλάξουν τη θέση τους για τα επιθετικά ελικόπτερα. Εν είδει απειλής φέρεται να έλεγαν για τον Στυλιανό Νάση: «Ο Καλαμαράς θα φύγει. Εμείς όμως θα μείνουμε».

Έτοιμος να παραιτηθεί

Η κατάσταση που έχει δημιουργηθεί από την υπόγεια δράση των αξιωματικών και με κομματικές πλάτες, κρίνεται ως πολύ σοβαρή για την ΕΦ. Ο αρχηγός της δύναμης φέρεται αποφασισμένος να συγκροτήσει ανοικτά με τους συγκεκριμένους αξιωματικούς μέχρι του σημείου να τους ελέγξει. Στην περίπτωση, όπως μας ελέχθη, που δεν τύχει πολιτικής κάλυψης, είναι αποφασισμένος να υποβάλει την παραίτησή του από τη θέση του αρχηγού.

Νέα Δ.Σ. ημικρατικών επιλέγει η συγκυβέρνηση με... αξιοκρατικά κριτήρια

Ο ΔΗΣΥ να έχει πρώτη επιλογή σε cyta, ΑΗΚ, ΑΛΚ

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Σε πλήρη εξέλιξη βρίσκεται από την περασμένη Παρασκευή ένας μαραθώνιος παρασκηνιακών διαβουλεύσεων για τον διαμοιρασμό των θέσεων στα συμβούλια των ημικρατικών οργανισμών, προκειμένου τη Δευτέρα το μεσημέρι το Υπουργικό Συμβούλιο να «κλειδώσει» τις λίστες με τα πρόσωπα που θα αναλάβουν τα νηπία των οργανισμών. Οι ζυμώσεις που συνεχιζόντουσαν μέχρι και χθες, είχαν ως επίκεντρο τα κόμματα της συγκυβέρνησης (ΔΗΣΥ, ΔΗΚΟ, ΕΥΡΩΚΟ) και το Προεδρικό, όπου από την περασμένη Παρασκευή πραγματοποιήθηκαν επανειλημμένες συσκέψεις και ασκήσεις επί χάρτου για τα πρόσωπα που θα στελεχώσουν

Έντονο παρασκήνιο και «σφαγή» 800 υποψηφίων για μία θέση στα Δ.Σ.

τα νέα συμβούλια. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, ο οποίος είχε κοινή συνάντηση με τους προέδρους του ΔΗΣΥ και του ΔΗΚΟ κατέστησε σαφές, ότι σκοπός των διαβουλεύσεων είναι να αντιμετωπιστεί το μειονέκτημα της πολιτικής: η αποφυγή κατά το δυνατό της επηροής στους ημικρατικούς από τα κόμματα. Οι διαβουλεύσεις κομματών και κυβέρνησης, κατέληξαν στην επιλογή των προσώπων τα οποία αφενός θα τύχουν κομματικής πρόκρισης, και αφετέρου, σύμφωνα

με τα διακρυχθέντα, θα πρέπει να διαθέτουν τα απαραίτητα ουσιαστικά προσόντα. Όπως μας ελέχθη χαρακτηριστικά από αρμόδια πηγή, πρόσωπα τα οποία δεν πληρούν τα ουσιαστικά κομμάτια των κριτηρίων αποκλείονται χωρίς δεύτερη σκέψη.

Μάχη για μία θέση

Στις ασκήσεις επί χάρτου που πραγματοποιήθηκαν το προηγούμενο διήμερο στο Προεδρικό, το κύριο χαρακτηριστικό ήταν το έντονο ενδιαφέρον που επιδείχθηκε, που σε απόλυτους αριθμούς ξεπερνά τα 800 άτομα, αφού μαζεύτηκαν ισάριθμα βιογραφικά σημειώματα. Από τις διαβουλεύσεις προέκυψε ότι το πάνω χέρι σε CYTA, ΑΗΚ και Αρχή Λιμένων θα το έχει η κυβέρ-

Συγκυβερνώντα κόμματα και προεδρικό αποφάσισαν για τα Δ.Σ και το Υπουργικό Συμβούλιο επικυρώνει τις λίστες.

νηση, με πρόσωπα τα οποία θα υποδειχθούν από τον Δημοκρατικό Συναγερμό. Πληροφορίες ανέφεραν ότι ενδιαφέρον για την Αρχή Λιμένων είχε επιδείξει ο Ανδρέας Μιχαηλίδης του ΔΗΚΟ, ωστόσο η αντίδραση του Προέδρου της Δημοκρατίας ήταν αρνητική. Για την

προεδρία της CYTA, με σιγουριά ακούγεται το όνομα του Λοΐζου Παπαχαλαμπους δικηγόρου και αντιπροέδρου στο προηγούμενο Δ.Σ της CYTA, ο οποίος παρατίθηκε αρχές του περασμένου καλοκαιριού. Ένα δεύτερο όνομα το οποίο επανέρχεται στο προσκήνιο για τον

ίδιο ημικρατικό είναι αυτό του Γιάννου Αθανιάτη. Στο Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο, ενδιαφέρον για την θέση του προέδρου έχει επιδειχθεί από το στέλεχος του ΔΗΚΟ στη Λεμεσό, Πανίκο Λεωνίδου ο οποίος εκτελεί χρέη προέδρου του ΤΕ-ΠΙΑΚ.

Ο Έρογλου ψάχνει νέες στρατηγικές και κινήσεις

«Δεν έχει άλλη επιλογή από την επιστροφή στις συνομιλίες» τονίζει στην «Κ» τ/κ πηγή

Του ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΙΑ

«Η τελευταία πρόταση της ελληνοκυπριακής πλευράς για το κοινό ανακοινωθέν είναι απαράδεκτη. Υπό το φως των νέων εξελίξεων, η τουρκοκυπριακή πλευρά δεν έχει άλλη επιλογή παρά να εστιάσει την προσοχή της σε νέες στρατηγικές». Το συγκεκριμένο μήνυμα μεταφέρει στην ε/κ πλευρά διά μέσου της «Κ» τ/κ πηγή, η οποία γνωρίζει πολύ καλά τα εσωτερικά δρώμενα της τουρκοκυπριακής ηγεσίας. Δύο εβδομάδες μετά την αποτυχημένη παρέμβαση του υπουργού Εξωτερικών της Τουρκίας, Αχμέτ Νταβούτογλου, στις συνομιλίες, ο Ντερβίς Έρογλου και οι συνεργάτες του αναζητούν νέες μεθόδους για να εντυπωσιάσουν τη διεθνή κοινή γνώμη.

Η τ/κ πλευρά εξακολουθεί να χαρακτηρίζει τις τελευταίες κινήσεις της ε/κ πλευράς ως απαράδεκτες. Αναλύοντας τη νέα αντιπρόταση του Προέδρου Νίκου Αναστασιάδη και των συνεργατών του, ο κύκλος του Τουρκοκύπριου γκέπ «θυμάται» τον τέως Πρόεδρο Τάσο Παπαδόπουλο και την περίφημη πρόταση του περί «όσμωσης». Στο πλαίσιο της συνομιλίας τους με διεθνείς παράγοντες, οι εκπρόσωποι της τ/κ πλευράς εκπέμπουν το εξής μήνυμα: «Η ε/κ πλευρά δεν προσεγγίζει θετικά την ομοσπονδιακή λύση. Ο απώτερος στόχος της είναι η σταδιακή ενσωμάτωση της τ/κ ηγεσίας στην Κυπριακή Δημοκρατία, η οποία, από το 1963, ελέγχεται από την ε/κ κοινότητα. Πρόκειται για την περίφημη ιδέα περί όσμωσης,

Οι νέες εξελίξεις θέτουν υπό αμφισβήτηση την εξωτερική πολιτική Νταβούτογλου, γεγονός που πιθανόν να επιπλάσσει εκπλήξεις για την τ/κ πλευρά.

του Τάσσου Παπαδόπουλου. Η τ/κ πλευρά δεν πρόκειται να συζητήσει αυτή την άνευ ουσίας πρόταση».

Σε μία περίοδο που οι συνομιλίες εξακολουθούν να βρίσκονται σε ένα ιστορικό αδιέξοδο, η τ/κ πλευρά συνεχίζει τις διαβουλεύσεις της με τον ΟΗΕ και τους διεθνείς παράγοντες. Αναμένοντας τη νέα έκθεση του ΟΗΕ για την ειρηνευτική δύναμη της Κύπρου, ο κ. Έρογλου και οι συνεργάτες του έχουν εστιάσει την προσοχή τους στις επόμενες κινήσεις της τ/κ πλευράς στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων. «Οι δυο πλευρές πρέπει να ανακαλύψουν μία χρυσή φόρμουλα και να επιτρέψουν άμεσα στο τραπέζι των συνομιλιών. Ο κ. Έρογλου γνωρίζει πολύ καλά ότι δεν έχει άλλη επιλογή. Γι' αυτό τον λόγο, εστιάζει την προσοχή του σε νέες στρατηγικές και κινήσεις», τονίζει η πηγή της «Κ».

Η κρίση στην Τουρκία

Τη στιγμή που η τ/κ πλευρά μελετά όλα τα ενδεχόμενα για το μέλλον των συνομιλιών, η μεγάλη πολιτική αναταραχή στην Τουρκία προβληματίζει τον Έρογλου και τον πολιτικό κόσμο της τ/κ κοινότητας.

Η μεγάλη πολιτική αναταραχή στην Τουρκία προβληματίζει τον Έρογλου.

Οι Τουρκοκύπριοι πολιτικοί θεωρούν ότι δέκα χρόνια μετά την άνοδο του στην εξουσία, το Κόμμα Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (ΑΚΡ) βρίσκεται αντιμέτωπο για πρώτη φορά με μία μεγάλη πολιτική κρίση, η οποία έρχεται να θέσει σε κίνδυνο τη συνοχή της κοινοβουλευτικής ομάδας του κυβερνώντος κόμματος. Σύμφωνα με κύκλους της τ/κ ηγεσίας και Τουρκοκύπριους πολιτικούς αναλυτές, οι νέες εξελίξεις θέτουν υπό αμφισβήτηση την εξωτερική πολιτική του κ. Νταβούτογλου και αυτή η εξέλιξη επιφυλάσσει πολλές «εκπλήξεις» για την τ/κ πλευρά. «Μέσα σε λίγες ημέρες, ο Πρωθυπουργός Ερντογάν και οι συνεργάτες του βρέθηκαν στο στόχαστρο της αντιπολίτευσης. Ήδη, στην Τουρκία άρχισαν να υψώνονται φωνές, οι

οποίες αμφισβητούν τις πρωτοβουλίες Νταβούτογλου σε διάφορα μέτωπα. Σε περίπτωση που εντατικοποιηθεί αυτό το ρεύμα της αμφισβήτησης, θα επηρεαστεί και η θέση του Έρογλου στο τραπέζι των συνομιλιών», αναφέρει τ/κ δημοσιογραφική πηγή.

Ερντογάν και Ε.Ε.

Εν τω μεταξύ, εν μέσω μιας μεγάλης πολιτικής κρίσης, ο πρωθυπουργός Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν αισθάνεται την ανάγκη να αναθεωρήσει την πολιτική γραμμή της κυβέρνησής του σε σχέση με την Ε.Ε. Ο Τούρκος πρωθυπουργός απομακρύνει από την ηγεσία του Υπουργείου Ε.Ε. τον Εγκεμέν Μπαγίς, ο οποίος κατά την προηγούμενη περίοδο διακρινόταν για τη λαϊκιστική ρητορική του. Στη θέση του κ. Μπαγίς, του οποίου το όνομα εμπλέκεται στο νέο σκάνδαλο διαφθοράς, ο κ. Ερντογάν επιλέγει τον Μεβλούτ Τσαβούσογλου. Πριν από την είσοδό του στην πολιτική, ο κ. Τσαβούσογλου ήταν ένας επιτυχημένος παράγοντας του τουρκικού επιχειρηματικού κόσμου. Αργότερα, ο κ. Τσαβούσογλου τάχθηκε υπέρ της σύμφωνης των σχέσεων της Άγκυρας με τις Βρυξέλλες. Την ίδια στιγμή, σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», ο κ. Τσαβούσογλου είδε με καλό μάτι την εκλογή του Νίκου Αναστασιάδη στην προεδρία της Κυπριακής Δημοκρατίας. Οι Τούρκοι αναλυτές πιστεύουν ότι ο κ. Τσαβούσογλου ενδέχεται να συμβάλει στην τόνωση των σχέσεων της Άγκυρας με τις ευρωπαϊκές πρωτεύουσες κατά το επόμενο διάστημα.

Ο Μεβλούτ Τσαβούσογλου, ο οποίος αντικατέστησε τον Εγκεμέν Μπαγίς στην ηγεσία του Υπουργείου Ε.Ε., θεωρείται μετριοπαθής, είχε στο παρελθόν συνάντηση με τον Αρχιεπίσκοπο Χρυσόστομο στο Λήδρα Πάλας, ενώ βλέπει με καλό μάτι την προεδρία Νίκου Αναστασιάδη.

Samsung GALAXY Note 3

www.twitter.com/SamsungMobileGR

www.facebook.com/SamsungMobileGreece

CUSTOMER CARE TELEPHONE NUMBER FOR CYPRUS: 8009-4000 (LAND LINE TOLL-FREE NUMBER)

IWC PORTUGUESE. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΟΣΟΥΣ «ΠΛΟΗΓΟΥΝ».

Portuguese Chronograph Classic. Ref. 3904: Το γεγονός πως οι θαλασσοπόροι της Πορτογαλίας μνημονεύονται μέχρι σήμερα οφείλεται σε πολλούς λόγους. Ένας από αυτούς είναι και αυτό το ρολόι: τα αραβικά νούμερα και ο εσωτερικός δακτύλιος σε στυλ σιδηροδρομικής γραμμής αποτελούν σχεδιαστικές αναφορές στον θρυλικό προκάτοχο του από το 1930. Ο μηχανισμός αυτόματος μηχανισμός 89361, κατασκευής IWC, και το 68 ωρών απόθεμα ενέργειάς του, το κρατούν σε «τροχιά» ακόμα και όταν δεν υπάρχει αρκετή κινητική ενέργεια. Είτε βρισκόσαστε λοιπόν πάνω σε ένα ιστορικό

τρικάτριο ή σε ένα μοντέρνο yacht η εξελιγμένη τεχνολογία του σε συνδυασμό με το κλασσικό του design υποδεικνύουν ξεκάθαρα ποιες δίνει τις εντολές πλοήγησης.

IWC. Τεχνολογία για άντρες:

Μηχανικός μηχανισμός χρονογράφου. Αυτόματος μηχανισμός. Απόθεμα ενέργειας 68 ωρών σε πλήρη φόρτιση. Ένδειξη ημερομηνίας Χρονογράφος με ενδείξεις ώρας, λεπτών και δευτερολέπτων. Μετρητής ωρών και λεπτών σε συνδυασμό στη θέση 12. Λειτουργία flyback: πλάτη με κρύσταλλο από αερίνη. Αδιάβροχο στα 30 μ. Διάμετρος κάσας 42 χιλ. από κόκκινο χρυσό 18 κτ.

Vassos Eliades Accessories Ltd
Nicosia - Limassol, Tel.: 22 897 361

Ο ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΙΛΛΗΚΑΣ ΣΤΗΝ «Κ»

Ωρίμασε ο καιρός για Πλατφόρμα Κέντρου

«Η υποτίμηση των κοιτασμάτων φυσικού αερίου δεν είναι άσχετη με τον αγωγό μέσω Τουρκίας».

Συνέντευξη στον
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΤΣΑΓΓΑΡΗ

Το κλίμα έχει ωριμάσει για μία Πλατφόρμα Κέντρου, η οποία θα αποτελέσει και τον τρίτο πόλο, σημειώνει ο Γιώργος Λιλλήκας, ο οποίος μέσα από την εκλογή του Νικόλα Παπαδόπουλου βλέπει πως αυτή η προοπτική είναι εφικτή. Παράλληλα, δηλώνει πως μία εκλογική συνεργασία για τις ευρωεκλογές με το ΔΗΚΟ ενδεχομένως να μην είναι εφικτή, αφού η Συμμαχία είναι στην αντιπολίτευση και το ΔΗΚΟ στη συγκυβέρνηση, λέγοντας πως στις 26 Ιανουαρίου η Κίνηση του θα ανακοινώσει τους έξι υποψήφιους ευρωβουλευτές, αφήνοντας το ενδεχόμενο ανοικτό να ηγηθεί ο ίδιος του ψηφοδελτίου. Ως προς το Κυπριακό, τονίζει πως εντοπίζει οπισθοχώρηση από πλευράς του Νίκου Αναστασιάδη ως προς τις αρχικές του θέσεις και δεσμεύσεις και τον καλεί να σεβαστεί αυτά που υποσχέθηκε. Για την οικονομία, υποστηρίζει πως μόνο μέσω της αξιοποίησης των υδρογονανθράκων μπορεί να ξεφύγει η Κύπρος από το Μνη-

μόνιο και μάλιστα και εντός του 2015, εάν προχωρήσουν γρήγορα οι διαδικασίες για αναζήτηση πετρελαιοειδών, ενώ σημειώνει πως η υποτίμηση των ποσοτήτων του φυσικού αερίου δεν είναι άσχετη με τις συζητήσεις περί αγωγού μέσω Τουρκίας και καλεί την κυβέρνηση να προχωρήσει αμέσως στον επενδυτικό σχεδιασμό του Τερματικού.

—**Κύριε Λιλλήκα, θα αρχίσω με τις ευρωεκλογές. Κάνετε μία προοπτική για συμμαχία με ΕΔΕΚ και Οικολόγους. Η ΕΔΕΚ απάντησε όχι. Πού βρίσκονται τα πράγματα τώρα;**

—Η προσπάθειά μας ήταν να κτιστεί ένα μέτωπο δυνάμεων με δυνάμεις που έχουν συγκλίνουσες θέσεις στο Κυπριακό και στα άλλα μεγάλα ζητήματα. Ένα μέτωπο όπου η κάθε δύναμη θα διατηρούσε την αυτοτέλεια και οντότητα της. Στόχος ήταν να γίνει ένα μέτωπο για να δώσουμε ελπίδα στους πολίτες αλλά και για να μπορούσαμε να αναχατίσουμε τις δυσμενείς εξελίξεις που έρχονται στο Κυπριακό. Δυστυχώς,

δεν υπήρξε θετική ανταπόκριση από τις άλλες δυνάμεις και μετά και τη δημόσια αρνητική τοποθέτηση του κ. Ομήρου...

—**Δηλαδή η ΕΔΕΚ σας απάντησε μέσα από τη δημόσια τοποθέτηση του προέδρου της;**

—Ναι. Δεν έχουμε λάβει κάποια επιστολή ή δεν είχαμε κάποια ενημέρωση από πλευράς ΕΔΕΚ και του κ. Ομήρου. Ακούσαμε την αρνητική τους απάντηση από τα ΜΜΕ... —**Και τώρα;**

—Θεωρούμε πλέον ότι δεν διαφαίνεται καμία προοπτική συνεργασίας. Για μας το κοινό ψηφοδέλτιο δεν ήταν αυτοσκοπός. Δεν το αποκλείαμε ως ένα μέρος μιας ευρύτερης συνεργασίας, η οποία να έχει και ουσία με συγκεκριμένες προτάσεις προς τους πολίτες. Διότι δεν θεωρούμε ότι η έγνοια των πολιτών είναι τα ποσοστά στις ευρωεκλογές αλλά τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν.

—**Και δεν γίνεται συζήτηση ούτε και με τους Οικολόγους;**

— Όπως γνωρίζετε, η Συμμαχία έκανε ένα εσωτερικό δημοψήφισμα για το θέμα. Το 60% των μελών μας τάχθηκε υπέρ της εκ νέου δοκιμής για συνεργασία με άλλες δυνάμεις. Αποστειλάμε επιστολές σε ΕΔΕΚ και Οικολόγους και τους προτείνουμε συνάντηση για το ενδεχόμενο συνεργασίας. Οι Οικολόγοι απάντησαν προτείνοντας τη σύσταση ενός συντονιστικού οργάνου για το Κυπριακό, στους οποίους εμείς είπαμε πως ούτως ή άλλως αυτή ήταν και δική μας θέση και καλέσαμε εκ νέου τα δύο κόμματα να προχωρήσουμε σε κοινή συνάντηση.

—**Η Συμμαχία των Πολιτών προχωρά σε αυτόνομο κάθοδο;**

—Ναι. Η Ανώτατη Σύγκλητος αποφάσισε πως προχωράμε σε αυτόνομο κάθοδο στις Ευρωεκλογές όπως είναι τα δεδομένα σήμερα. Στις 26 Ιανουαρίου συγκαλείται Πολιτική Συνέλευση για κατάθεση θέσεων και προτάσεων και ταυτόχρονα για συζήτηση και έγκριση του ψηφοδελτίου.

—**Δηλαδή στις 26 Ιανουαρίου θα ανακοινώσετε και τους έξι υποψηφίους για τις ευρωεκλογές;**

—Ναι.

—**Θα έχουμε κάποια έκπληξη στο ψηφοδέλτιο;**

—Πιθανό.

—**Να θεωρήσουμε ότι ενδεχομένως θα ηγηθείτε του ψηφοδελτίου;**

—Αυτή δεν είναι η έκπληξη. Εγώ μιλώ για άλλη έκπληξη... Αρχισει η συζήτηση για το προφίλ των υποψηφίων και υπάρχει η άποψη ότι θα πρέπει να ηγηθώ του ψηφοδελτίου, αλλά δεν πάρθηκε καμία απόφαση επί τούτου. Έχει ληφθεί όμως η απόφαση να προταθούν και πρόσωπα στο ψηφοδέλτιό μας, τα οποία δεν είναι μέλη της Συμμαχίας, διότι εμείς ήμαστε ανοικτοί προς τους πολίτες και την κοινωνία.

—**Θα εκπλαγούμε από το ποσοστό της Συμμαχίας;**

—Θα το επαναλάβω. Η Συμμαχία θα έχει ευρωβουλευτή. Και δεν μιλάω μέσα από δημοσκοπήσεις. Μιλώ βάσει της επαφής και της ανταπόκρισης του κόσμου. Αρχίσαμε επαφή με τη βάση, με πολίτες και το κλίμα που βλέπουμε είναι παρόμοιο με εκείνο προ των προεδρικών εκλογών.

—**Η εκλογή του Νικόλα Παπαδόπουλου στην ηγεσία του ΔΗΚΟ πόσο επηρεάζει τη Συμμαχία;**

—Από τη ζωή, έμαθα το εξής: Η επιτυχία ή η αποτυχία κάποιου εξαρτάται από τον ίδιο. Το πώς θα μας κρίνει η κοινωνία και πού θα μας κατατάξει ως Συμμαχία, θα κριθεί από τη δική μας δράση, τις δικές μας προτάσεις και τις δικές μας ενέργειες. Η εκλογή του κ. Παπαδόπουλου, κατά την άποψή μου, δημιουργεί καλύτερες δυνατότητες και προοπτικές για συνεργασία δυνάμεων που συγκλίνουν στο Κυπριακό και σε άλλα μεγάλα θέματα. Μία προοπτική που κακά τα ψέματα με τον προηγούμενο πρόεδρο του ΔΗΚΟ δεν υπήρχε. Και στη συνάντηση που είχαμε με τον κ. Παπαδόπουλο διαφάνηκε ότι είναι ανοικτό το ενδεχόμενο μιας συνεργασίας... —**Και για τις ευρωεκλογές;**

—Δεν ξέρω αν αυτό είναι εφικτό,

διότι υπάρχει μία ουσιαστική και πραγματική δυσκολία, η οποία έγκειται στο γεγονός ότι εμείς είμαστε στην αντιπολίτευση και το ΔΗΚΟ στη συγκυβέρνηση. Συνεπώς όπως είναι σήμερα οι συνθήκες δεν υπάρχει αυτό το ενδεχόμενο. Υπάρχουν όμως περιθώρια συνεργασίας στο Κυπριακό και σε άλλα ζητήματα και ποτεύω ότι σύντομα θα γίνει κατάθεση κοινών Προτάσεων Νόμου στη Βουλή.

—**Πάντως, εντοπίζεται μία κοινή θέση, κοινός στόχος μεταξύ εσάς και Νικόλα Παπαδόπουλου για μία πλατφόρμα Κέντρου, η οποία να αποτελέσει τον τρίτο πόλο έναντι των δύο μεγάλων κομματικών δυνάμεων.**

—Αυτή είναι η προσδοκία των πολιτών. Αυτό ζητούν οι πολίτες. Και το κλίμα για κάτι τέτοιο είναι ώριμο. Από την περίοδο των προεδρικών εκλογών άρχισε ένα κοινωνικό κύμα ανατροπής και αλλαγής, το οποίο έφερε εκείνο το 25% και απέδειξε ότι η κοινωνία έχει ωριμάσει και οι πολίτες ανεξάρτητα πολιτικής ιδεολογίας μπορούν να συνεργαστούν. Αυτό το κλίμα ανατροπής και αλλαγής κυριάρχησε τελικά και στο εκλογικό συνέδριο του ΔΗΚΟ. Και όντως εάν σήμερα υπήρχε η δυνατότητα συνεργασίας όλων αυτών των δυνάμεων, θα μπορούσε να φέρει πρωτόγνωρα ποσοστά, με ενδεχόμενο μάλιστα και της πρώτης θέσης.

—**Δεσμεύσεις Αναστασιάδη —Πώς τα πήγε μέχρι σήμερα ο Νίκος Αναστασιάδης στο Κυπριακό;**

—Εμείς το είπαμε και στον ίδιο τον Πρόεδρο, πως εάν τηρήσει μία διεκδικητική στάση θα είμαστε στο πλευρό του. Γι' αυτό και δεν διατάσαμε να τον στηρίξουμε δημόσια στην εξαγγελία των αρχών που θα αναζητούσε στο Κοινό Ανακωνωθέν και το ξεκαθάρισμα της βάσης των συνομιλιών. Ως εκεί τα πήγε καλά. Αλλά μετά δυστυχώς υπαναχώρησε ο Πρόεδρος. Από τη στιγμή που έκανε το λάθος, κατ' εμάς, να μπει στη διαδικασία ερμηνείας αυτών των όρων, μπήκαμε στη λογική της εποικοδομητικής ασάφειας... —**Δηλαδή η πρόταση που απορρίπτεται από την τ/κ πλευρά και την οποία αποδέχτηκε η δική μας πλευρά περιέχει εποικοδομητική ασάφεια;**

—Ασφαλώς. Όταν να λες για παράδειγμα ότι η κυριαρχία εκπηγάζει από τους Ε/κ και Τ/κ πώς θα είναι αδιαίρετη; Λογικά η Κυριαρχία εκπηγάζει από τον λαό, ως ένα σύνολο. Δεν διαχωρίζεις τον λαό. Από τη στιγμή που το κάνεις αυτό, η Κυριαρχία είναι διαιερέτα. Και στο κείμενο που αποδέχτηκε η πλευρά μας, δυστυχώς, υπάρχουν πάρα πολλές διατυπώσεις που χρήζουν πολλών ερμηνειών, κάτι που επιτρέπει στην τουρκική πλευρά να ερμηνεύσει τις διατυπώ-

σεις αυτές όπως θέλει η ίδια. Για εμάς η θέση αρχών δεν μπορεί έχει ασάφειες. Αφήστε που στο έγγραφο υπάρχει ακόμη μία υπαναχώρηση του Προέδρου από τις προεκλογικές του δεσμεύσεις και από τις δεσμεύσεις στο ΔΗΚΟ... —**Ποια;**

—Ότι θα αποσύρει όλες τις μονομερείς υποχωρήσεις του Δ. Χριστόφια. Στο έγγραφο που αποδέχτηκε η πλευρά μας τώρα αναφέρεται πως οι συνομιλίες θα επικεντρωθούν στα ζητήματα που υπάρχει απόκλιση. Δηλαδή θα βρεθούμε να συζητούμε επί των εγγράφων Ντάουνερ. Και τότε η θέση μας ήταν πως ο κ. Αναστασιάδης θα έπρεπε να είχε στείλει επιστολή στον γ.γ. του ΟΗΕ μέσω της οποίας να έλεγε πως η δική μας πλευρά δεν αποδέχεται τη διακήρυξη Ντάουνερ. Δυστυχώς δεν εισακουστήκαμε.

—**Ναι, αλλά αυτό δεν αποκλείει ότι ο Πρόεδρος ενδεχομένως να μην αποδέχεται κάποιες από τις συγκλίσεις.**

—Γιατί δεν το ξεκαθαρίζει τότε; Εάν λες θα επικεντρωθούμε στις

αποκλίσεις, σημαίνει ότι αποδέχεται τις συγκλίσεις. Και στις συγκλίσεις σας υπενθυμίζω υπάρχει η εκ περιτροπής, δύο ζητήματα που αφορούν ανθρώπινα δικαιώματα των Ε/κ.

—**Με λίγα λόγια, εάν η τ/κ πλευρά αποδεχτεί αυτή την πρόταση, η Συμμαχία υποστηρίζει να μην αρχίσουν οι συνομιλίες βάσει ενός τέτοιου κειμένου;**

—Εμείς καλέσαμε τον Πρόεδρο να αποσύρει όλα τα κείμενα που κατέθεσε στο τραπέζι για το Κοινό Ανακωνωθέν. Πρέπει να έχουμε ξεκαθαρή θέση στο τι θέλουμε. Οι Τούρκοι μας το λένε δημόσια. Θέλουν δύο λαούς, δύο κυριαρχίες. Δεν μπορούμε να στρουθοκαμψίζουμε.

—**Εσείς τι εισηγείστε;**

—Να φανεί συνεπής ο Πρόεδρος προς τις δεσμεύσεις του έναντι των πολιτών ή ότι θα αποσύρει τις μονομερείς υποχωρήσεις της πλευράς μας και παράλληλα να επιμείνει στη μια και αδιαίρετη κυριαρχία, η οποία να εκπηγάζει από τον κυπριακό λαό ως σύνολο.

—**«Υπάρχει η άποψη ότι θα πρέπει να ηγηθώ του ψηφοδελτίου, αλλά δεν πάρθηκε καμία απόφαση επί τούτου. Θα ανακοινώσουμε τα ονόματα στις 26 Ιανουαρίου».**

αποκλίσεις, σημαίνει ότι αποδέχεται τις συγκλίσεις. Και στις συγκλίσεις σας υπενθυμίζω υπάρχει η εκ περιτροπής, δύο ζητήματα που αφορούν ανθρώπινα δικαιώματα των Ε/κ.

—**Με λίγα λόγια, εάν η τ/κ πλευρά αποδεχτεί αυτή την πρόταση, η Συμμαχία υποστηρίζει να μην αρχίσουν οι συνομιλίες βάσει ενός τέτοιου κειμένου;**

—Εμείς καλέσαμε τον Πρόεδρο να αποσύρει όλα τα κείμενα που κατέθεσε στο τραπέζι για το Κοινό Ανακωνωθέν. Πρέπει να έχουμε ξεκαθαρή θέση στο τι θέλουμε. Οι Τούρκοι μας το λένε δημόσια. Θέλουν δύο λαούς, δύο κυριαρχίες. Δεν μπορούμε να στρουθοκαμψίζουμε.

—**Εσείς τι εισηγείστε;**

—Να φανεί συνεπής ο Πρόεδρος προς τις δεσμεύσεις του έναντι των πολιτών ή ότι θα αποσύρει τις μονομερείς υποχωρήσεις της πλευράς μας και παράλληλα να επιμείνει στη μια και αδιαίρετη κυριαρχία, η οποία να εκπηγάζει από τον κυπριακό λαό ως σύνολο.

—**«Υπάρχει η άποψη ότι θα πρέπει να ηγηθώ του ψηφοδελτίου, αλλά δεν πάρθηκε καμία απόφαση επί τούτου. Θα ανακοινώσουμε τα ονόματα στις 26 Ιανουαρίου».**

αποκλίσεις, σημαίνει ότι αποδέχεται τις συγκλίσεις. Και στις συγκλίσεις σας υπενθυμίζω υπάρχει η εκ περιτροπής, δύο ζητήματα που αφορούν ανθρώπινα δικαιώματα των Ε/κ.

—**Με λίγα λόγια, εάν η τ/κ πλευρά αποδεχτεί αυτή την πρόταση, η Συμμαχία υποστηρίζει να μην αρχίσουν οι συνομιλίες βάσει ενός τέτοιου κειμένου;**

—Εμείς καλέσαμε τον Πρόεδρο να αποσύρει όλα τα κείμενα που κατέθεσε στο τραπέζι για το Κοινό Ανακωνωθέν. Πρέπει να έχουμε ξεκαθαρή θέση στο τι θέλουμε. Οι Τούρκοι μας το λένε δημόσια. Θέλουν δύο λαούς, δύο κυριαρχίες. Δεν μπορούμε να στρουθοκαμψίζουμε.

—**Εσείς τι εισηγείστε;**

—Να φανεί συνεπής ο Πρόεδρος προς τις δεσμεύσεις του έναντι των πολιτών ή ότι θα αποσύρει τις μονομερείς υποχωρήσεις της πλευράς μας και παράλληλα να επιμείνει στη μια και αδιαίρετη κυριαρχία, η οποία να εκπηγάζει από τον κυπριακό λαό ως σύνολο.

—**«Υπάρχει η άποψη ότι θα πρέπει να ηγηθώ του ψηφοδελτίου, αλλά δεν πάρθηκε καμία απόφαση επί τούτου. Θα ανακοινώσουμε τα ονόματα στις 26 Ιανουαρίου».**

αποκλίσεις, σημαίνει ότι αποδέχεται τις συγκλίσεις. Και στις συγκλίσεις σας υπενθυμίζω υπάρχει η εκ περιτροπής, δύο ζητήματα που αφορούν ανθρώπινα δικαιώματα των Ε/κ.

—**Με λίγα λόγια, εάν η τ/κ πλευρά αποδεχτεί αυτή την πρόταση, η Συμμαχία υποστηρίζει να μην αρχίσουν οι συνομιλίες βάσει ενός τέτοιου κειμένου;**

—Εμείς καλέσαμε τον Πρόεδρο να αποσύρει όλα τα κείμενα που κατέθεσε στο τραπέζι για το Κοινό Ανακωνωθέν. Πρέπει να έχουμε ξεκαθαρή θέση στο τι θέλουμε. Οι Τούρκοι μας το λένε δημόσια. Θέλουν δύο λαούς, δύο κυριαρχίες. Δεν μπορούμε να στρουθοκαμψίζουμε.

«Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας πρέπει να αποσύρει τις μονομερείς υποχωρήσεις της πλευράς μας και παράλληλα να επιμείνει στη μία και αδιαίρετη κυριαρχία, η οποία να εκπηγάζει από τον κυπριακό λαό ως σύνολο», δηλώνει στην «Κ» ο Γιώργος Λιλλήκας.

Ο Πρόεδρος δεν μας ενημερώνει

—**Έχετε ενημέρωση ή επαφή με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας;**

—Μέχρι τώρα απέφευγα να τοποθετηθώ δημόσια επί τούτου αλλά νομίζω πως κάποτε πρέπει να λεχθεί. Μας απέκλεισαν από το Εθνικό Συμβούλιο και μας είπαν ότι θα μας προσκαλούν στο Άτυπο Συμβούλιο Αρχηγών. Δεν μας προσκαλούν ούτε εκεί. Ο Πρόεδρος αρχικά μας απέστειλε τα έγγραφα του Εθνικού Συμβουλίου. Εμείς απαντούσαμε καταθέτοντας τις απόψεις μας σε όλα τα ζητήματα, τεκμηριωμένα και με επιχειρηματολογία. Δεν παραμείναμε δηλαδή αδρανείς. Αλλά τους τελευταίους μήνες δεν είχαμε κανένα έγγραφο από τον Πρόεδρο. Ζήτησα από τον Πρόεδρο Αναστασιάδη μία συνάντηση για να του μεταφέρουμε κάποιες απόψεις και να έχουμε πιο σφαιρική ενημέρωση. Δυστυχώς δεν είχαμε καμία ανταπόκριση από τον Πρόεδρο. Διερωτώμαι. Ποιον εξυπηρετεί αυτό; Καθένας δεν ζημιώθηκε ακούγοντας και μία άλλη άποψη.

—**Θα εκπλαγούμε από το ποσοστό της Συμμαχίας;**

—Θα το επαναλάβω. Η Συμμαχία θα έχει ευρωβουλευτή. Και δεν μιλάω μέσα από δημοσκοπήσεις. Μιλώ βάσει της επαφής και της ανταπόκρισης του κόσμου. Αρχίσαμε επαφή με τη βάση, με πολίτες και το κλίμα που βλέπουμε είναι παρόμοιο με εκείνο προ των προεδρικών εκλογών.

—**Η εκλογή του Νικόλα Παπαδόπουλου στην ηγεσία του ΔΗΚΟ πόσο επηρεάζει τη Συμμαχία;**

—Από τη ζωή, έμαθα το εξής: Η επιτυχία ή η αποτυχία κάποιου εξαρτάται από τον ίδιο. Το πώς θα μας κρίνει η κοινωνία και πού θα μας κατατάξει ως Συμμαχία, θα κριθεί από τη δική μας δράση, τις δικές μας προτάσεις και τις δικές μας ενέργειες. Η εκλογή του κ. Παπαδόπουλου, κατά την άποψή μου, δημιουργεί καλύτερες δυνατότητες και προοπτικές για συνεργασία δυνάμεων που συγκλίνουν στο Κυπριακό και σε άλλα μεγάλα θέματα. Μία προοπτική που κακά τα ψέματα με τον προηγούμενο πρόεδρο του ΔΗΚΟ δεν υπήρχε. Και στη συνάντηση που είχαμε με τον κ. Παπαδόπουλο διαφάνηκε ότι είναι ανοικτό το ενδεχόμενο μιας συνεργασίας... —**Και για τις ευρωεκλογές;**

—Δεν ξέρω αν αυτό είναι εφικτό,

διότι υπάρχει μία ουσιαστική και πραγματική δυσκολία, η οποία έγκειται στο γεγονός ότι εμείς είμαστε στην αντιπολίτευση και το ΔΗΚΟ στη συγκυβέρνηση. Συνεπώς όπως είναι σήμερα οι συνθήκες δεν υπάρχει αυτό το ενδεχόμενο. Υπάρχουν όμως περιθώρια συνεργασίας στο Κυπριακό και σε άλλα ζητήματα και ποτεύω ότι σύντομα θα γίνει κατάθεση κοινών Προτάσεων Νόμου στη Βουλή.

—**Πάντως, εντοπίζεται μία κοινή θέση, κοινός στόχος μεταξύ εσάς και Νικόλα Παπαδόπουλου για μία πλατφόρμα Κέντρου, η οποία να αποτελέσει τον τρίτο πόλο έναντι των δύο μεγάλων κομματικών δυνάμεων.**

—Αυτή είναι η προσδοκία των πολιτών. Αυτό ζητούν οι πολίτες. Και το κλίμα για κάτι τέτοιο είναι ώριμο. Από την περίοδο των προεδρικών εκλογών άρχισε ένα κοινωνικό κύμα ανατροπής και αλλαγής, το οποίο έφερε εκείνο το 25% και απέδειξε ότι η κοινωνία έχει ωριμάσει και οι πολίτες ανεξάρτητα πολιτικής ιδεολογίας μπορούν να συνεργαστούν. Αυτό το κλίμα ανατροπής και αλλαγής κυριάρχησε τελικά και στο εκλογικό συνέδριο του ΔΗΚΟ. Και όντως εάν σήμερα υπήρχε η δυνατότητα συνεργασίας όλων αυτών των δυνάμεων, θα μπορούσε να φέρει πρωτόγνωρα ποσοστά, με ενδεχόμενο μάλιστα και της πρώτης θέσης.

—**Δεσμεύσεις Αναστασιάδη —Πώς τα πήγε μέχρι σήμερα ο Νίκος Αναστασιάδης στο Κυπριακό;**

—Εμείς το είπαμε και στον ίδιο τον Πρόεδρο, πως εάν τηρήσει μία διεκδικητική στάση θα είμαστε στο πλευρό του. Γι' αυτό και δεν διατάσαμε να τον στηρίξουμε δημόσια στην εξαγγελία των αρχών που θα αναζητούσε στο Κοινό Ανακωνωθέν και το ξεκαθάρισμα της βάσης των συνομιλιών. Ως εκεί τα πήγε καλά. Αλλά μετά δυστυχώς υπαναχώρησε ο Πρόεδρος. Από τη στιγμή που έκανε το λάθος, κατ' εμάς, να μπει στη διαδικασία ερμηνείας αυτών των όρων, μπήκαμε στη λογική της εποικοδομητικής ασάφειας... —**Δηλαδή η πρόταση που απορρίπτεται από την τ/κ πλευρά και την οποία αποδέχτηκε η δική μας πλευρά περιέχει εποικοδομητική ασάφεια;**

—Ασφαλώς. Όταν να λες για παράδειγμα ότι η κυριαρχία εκπηγάζει από τους Ε/κ και Τ/κ πώς θα είναι αδιαίρετη; Λογικά η Κυριαρχία εκπηγάζει από τον λαό, ως ένα σύνολο. Δεν διαχωρίζεις τον λαό. Από τη στιγμή που το κάνεις αυτό, η Κυριαρχία είναι διαιερέτα. Και στο κείμενο που αποδέχτηκε η πλευρά μας, δυστυχώς, υπάρχουν πάρα πολλές διατυπώσεις που χρήζουν πολλών ερμηνειών, κάτι που επιτρέπει στην τουρκική πλευρά να ερμηνεύσει τις διατυπώ-

σεις αυτές όπως θέλει η ίδια. Για εμάς η θέση αρχών δεν μπορεί έχει ασάφειες. Αφήστε που στο έγγραφο υπάρχει ακόμη μία υπαναχώρηση του Προέδρου από τις προεκλογικές του δεσμεύσεις και από τις δεσμεύσεις στο ΔΗΚΟ... —**Ποια;**

—Ότι θα αποσύρει όλες τις μονομερείς υποχωρήσεις του Δ. Χριστόφια. Στο έγγραφο που αποδέχτηκε η πλευρά μας τώρα αναφέρεται πως οι συνομιλίες θα επικεντρωθούν στα ζητήματα που υπάρχει απόκλιση. Δηλαδή θα βρεθούμε να συζητούμε επί των εγγράφων Ντάουνερ. Και τότε η θέση μας ήταν πως ο κ. Αναστασιάδης θα έπρεπε να είχε στείλει επιστολή στον γ.γ. του ΟΗΕ μέσω της οποίας να έλεγε πως η δική μας πλευρά δεν αποδέχεται τη διακήρυξη Ντάουνερ. Δυστυχώς δεν εισακουστήκαμε.

—**Ναι, αλλά αυτό δεν αποκλείει ότι ο Πρόεδρος ενδεχομένως να μην αποδέχεται κάποιες από τις συγκλίσεις.**

—Γιατί δεν το ξεκαθαρίζει τότε; Εάν λες θα επικεντρωθούμε στις

αποκλίσεις, σημαίνει ότι αποδέχεται τις συγκλίσεις. Και στις συγκλίσεις σας υπενθυμίζω υπάρχει η εκ περιτροπής, δύο ζητήματα που αφορούν ανθρώπινα δικαιώματα των Ε/κ.

—**Με λίγα λόγια, εάν η τ/κ πλευρά αποδεχτεί αυτή την πρόταση, η Συμμαχία υποστηρίζει να μην αρχίσουν οι συνομιλίες βάσει ενός τέτοιου κειμένου;**

—Εμείς καλέσαμε τον Πρόεδρο να αποσύρει όλα τα κείμενα που κατέθεσε στο τραπέζι για το Κοινό Ανακωνωθέν. Πρέπει να έχουμε ξεκαθαρή θέση στο τι θέλουμε. Οι Τούρκοι μας το λένε δημόσια. Θέλουν δύο λαούς, δύο κυριαρχίες. Δεν μπορούμε να στρουθοκαμψίζουμε.

—**Εσείς τι εισηγείστε;**

—Να φανεί συνεπής ο Πρόεδρος προς τις δεσμεύσεις του έναντι των πολιτών ή ότι θα αποσύρει τις μονομερείς υποχωρήσεις της πλευράς μας και παράλληλα να επιμείνει στη μια και αδιαίρετη κυριαρχία, η οποία να εκπηγάζει από τον κυπριακό λαό ως σύνολο.

—**«Υπάρχει η άποψη ότι θα πρέπει να ηγηθώ του ψηφοδελτίου, αλλά δεν πάρθηκε καμία απόφαση επί τούτου. Θα ανακοινώσουμε τα ονόματα στις 26 Ιανουαρίου».**

αποκλίσεις, σημαίνει ότι αποδέχεται τις συγκλίσεις. Και στις συγκλίσεις σας υπενθυμίζω υπάρχει η εκ περιτροπής, δύο ζητήματα που αφορούν ανθρώπινα δικαιώματα των Ε/κ.

—**Με λίγα λόγια, εάν η τ/κ πλευρά αποδεχτεί αυτή την πρόταση, η Συμμαχία υποστηρίζει να μην αρχίσουν οι συνομιλίες βάσει ενός τέτοιου κειμένου;**

—Εμείς καλέσαμε τον Πρόεδρο να αποσύρει όλα τα κείμενα που κατέθεσε στο τραπέζι για το Κοινό Ανακωνωθέν. Πρέπει να έχουμε ξεκαθαρή θέση στο τι θέλουμε. Οι Τούρκοι μας το λένε δημόσια. Θέλουν δύο λαούς, δύο κυριαρχίες. Δεν μπορούμε να στρουθοκαμψίζουμε.

—**Εσείς τι εισηγείστε;**

—Να φανεί συνεπής ο Πρόεδρος προς τις δεσμεύσεις του έναντι των πολιτών ή ότι θα αποσύρει τις μονομερείς υποχωρήσεις της πλευράς μας και παράλληλα να επιμείνει στη μια και αδιαίρετη κυριαρχία, η οποία να εκπηγάζει από τον κυπριακό λαό ως σύνολο.

—**«Υπάρχει η άποψη ότι θα πρέπει να ηγηθώ του ψηφοδελτίου, αλλά δεν πάρθηκε καμία απόφαση επί τούτου. Θα ανακοινώσουμε τα ονόματα στις 26 Ιανουαρίου».**

αποκλίσεις, σημαίνει ότι αποδέχεται τις συγκλίσεις. Και στις συγκλίσεις σας υπενθυμίζω υπάρχει η εκ περιτροπής, δύο ζητήματα που αφορούν ανθρώπινα δικαιώματα των Ε/κ.

—**Με λίγα λόγια, εάν η τ/κ πλευρά αποδεχτεί αυτή την πρόταση, η Συμμαχία υποστηρίζει να μην αρχίσουν οι συνομιλίες βάσει ενός τέτοιου κειμένου;**

—Εμείς καλέσαμε τον Πρόεδρο να αποσύρει όλα τα κείμενα που κατέθεσε στο τραπέζι για το Κοινό Ανακωνωθέν. Πρέπει να έχουμε ξεκαθαρή θέση στο τι θέλουμε. Οι Τούρκοι μας το λένε δημόσια. Θέλουν δύο λαούς, δύο κυριαρχίες. Δεν μπορούμε να στρουθοκαμψίζουμε.

—**Εσείς τι εισηγείστε;**

—Να φανεί συνεπής ο Πρόεδρος προς τις δεσμεύσεις του έναντι των πολιτών ή ότι θα αποσύρει τις μονομερείς υποχωρήσεις της πλευράς μας και παράλληλα να επιμείνει στη μια και αδιαίρετη κυριαρχία, η οποία να εκπηγάζει από τον κυπριακό λαό ως σύνολο.

—**«Υπάρχει η άποψη ότι θα πρέπει να ηγηθώ του ψηφοδελτίου, αλλά δεν πάρθηκε καμία απόφαση επί τούτου. Θα ανακοινώσουμε τα ονόματα στις 26 Ιανουαρίου».**

“

«**Εκλογική συνεργασία με το ΔΗΚΟ για τις ευρωεκλογές ίσως να μην είναι εφικτή, διότι εμείς είμαστε στην αντιπολίτευση και το ΔΗΚΟ στη συγκυβέρνηση».**

μόνιο και μάλιστα και εντός του 2015, εάν προχωρήσουν γρήγορα οι διαδικασίες για αναζήτηση πετρελαιοειδών, ενώ σημειώνει πως η υποτίμηση των ποσοτήτων του φυσικού αερίου δεν είναι άσχετη με τις συζητήσεις περί αγωγού μέσω Τουρκίας και καλεί την κυβέρνηση να προχωρήσει αμέσως στον επενδυτικό σχεδιασμό του Τερματικού.

—**Κύριε Λιλλήκα, θα αρχίσω με τις ευρωεκλογές. Κάνετε μία προοπτική για συμμαχία με ΕΔΕΚ και Οικολόγους. Η ΕΔΕΚ απάντησε όχι. Πού βρίσκονται τα πράγματα τώρα;**

—Η προσπάθειά μας ήταν να κτιστεί ένα μέτωπο δυνάμεων με δυνάμεις που έχουν συγκλίνουσες θέσεις στο Κυπριακό και στα άλλα μεγάλα ζητήματα. Ένα μέτωπο όπου η κάθε δύναμη θα διατηρούσε την αυτοτέλεια και οντότητα της. Στόχος ήταν να γίνει ένα μέτωπο για να δώσουμε ελπίδα στους πολίτες αλλά και για να μπορούσαμε να αναχατίσουμε τις δυσμενείς εξελίξεις που έρχονται στο Κυπριακό. Δυστυχώς,

δεν υπήρξε θετική ανταπόκριση από τις άλλες δυνάμεις και μετά και τη δημόσια αρνητική τοποθέτηση του κ. Ομήρου...

—**Δηλαδή η ΕΔΕΚ σας απάντησε μέσα από τη δημόσια τοποθέτηση του προέδρου της;**

—Ναι. Δεν έχουμε λάβει κάποια επιστολή ή δεν είχαμε κάποια ενημέρωση από πλευράς ΕΔΕΚ και του κ. Ομήρου. Ακούσαμε την αρνητική τους απάντηση από τα ΜΜΕ... —**Και τώρα;**

—Θεωρούμε πλέον ότι δεν διαφαίνεται καμία προοπτική συνεργασίας. Για μας το κοινό ψηφοδέλτιο δεν ήταν αυτοσκοπός. Δεν το αποκλείαμε ως ένα μέρος μιας ευρύτερης συνεργασίας, η οποία να έχει και ουσία με συγκεκριμένες προτάσεις προς τους πολίτες. Διότι δεν θεωρούμε ότι η έγνοια των πολιτών είναι τα ποσοστά στις ευρωεκλογές αλλά τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν.

—**Και δεν γίνεται συζήτηση ούτε και με τους Οικολόγους;**

— Όπως γνωρίζετε, η Συμμαχία έκανε ένα εσωτερικό δημοψήφισμα για το θέμα. Το 60% των μελών μας τάχθηκε υπέρ της εκ νέου δοκιμής για συνεργασία με άλλες δυνάμεις. Αποστειλάμε επιστολές σε ΕΔΕΚ και Οικολόγους και τους προτείνουμε συνάντηση για το ενδεχόμενο συνεργασίας. Οι Οικολόγοι απάντησαν προτείνοντας τη σύσταση ενός συντονιστικού οργάνου για το Κυπριακό, στους οποίους εμείς είπαμε πως ούτως ή άλλως αυτή ήταν και δική μας θέση και κα

*Ο τραπεζικός
συνεργάτης που
εμπιστεύεστε*

**Η RCB BANK LTD ΣΑΣ ΕΥΧΕΤΑΙ
ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟ ΤΟ ΝΕΟ ΕΤΟΣ!**

Ο Αρχιεπίσκοπος και οι ευλογημένες εορτές

Κι όποιον πάρει ο χάρος

Βλέποντας τηλεοπτικά δελτία τα κυριακάτικα βράδια, έχω την εντύπωση ότι βρίσκομαι σε κάποιο θεοκρατικό καθεστώς, διότι ακόμα και στο Ιράν οι Αγιατολλάχ δεν βγαίνουν στα δελτία -φανατζομαι- 4-5 φορές το ίδιο βράδυ, όπως για παράδειγμα βγαίνει ο Αρχιεπίσκοπος Κύπρου Χρυσόστομος Β', ο οποίος ανοίγει το στόμα του και όποιον πάρει ο χάρος, Δι-λαδὴ σε ένα μνημόσυνο μιλά ο υπουργός Άμυνας π.χ. και λέει π.χ. ότι «δεν θα υποχωρήσουμε από τις αρχές μας και ούτε πρόκειται να απεμπολήσουμε μπλα-μπλα». Το παίρνει ο συντάκτης το κάνει ειδήση και στο τέλος κοτάρει και μία δήλωση του Αρχιεπισκόπου ότι π.χ. «θα επιμεινουμε αταλάντευτα στις διευθυνείς αρχές δικαίου ως βάσης για την επιδιωκόμενη λύση» και μπλα-μπλα. Στο μεταξύ μπορεί ο πλανήτης να καίγεται, να σείεται συθέμελα η Τουρκία ή να πέθανε κάποιος με το όνομα Μαντέλα, αλλά τα δελτία μας να επιμένουν Χρυσόστομο και πάσης Κύπρου. Την περασμένη Κυριακή τον είδαμε τον αθυρόστομο σε 3-4 ρεπορτάζ καττάρι. Νισάφι πια, ρε συνάδελφοι, νισάφι. Κι όταν εκστομίζει προσβολές, όπως την περασμένη Κυριακή κατά των δημοσίων υπαλλήλων συλλήβδον πού πάει η δεοντολογία μας. Η μήπως βρήκαμε γάιδαρο να φορτώνουμε και δεν θα αφήσουμε φορτίο για φορτίο;

Κηρύσσει αγάπη;

Εκεί που έφτασε ο κόμπος στο χτένι ήταν με τη χριστουγεννιάτικη εγκύκλιο του κ. Χρυσόστομου. Δεν ξέρω ποιος τρέλας του γράφει αυτές τις εγκυκλίους αλλά είναι πολύ πιο απαράδεκτες από ό,τι οι προφορικές του δηλώσεις. Τι είπε, λοιπόν, ο κ. Χρυσόστομος τα Χριστούγεννα, μεταξύ άλλων: «Ένα μέρος του λαού μας, ως μη όφειλε, απέκαμε στα μισά του δρόμου και συντάσσεται με την κατοχική δύναμη, φτάνοντας σε πράξεις εσχάτης προδοσίας, ξεπουλώντας στον κατακτητή τις κατεχόμενες περιουσίες του, δίνοντάς του έτσι κάλυψη νομιμοφάνειας, για επίτευξη της τουρκοποίησης του τόπου μας». Ο κόμπος που κάτω από τα δεινά της οικονομικής καταστροφής πάει για να πουλήσει την περιουσία του στην Επιτροπή Αποζημιώσεων είναι ένοχος εσχάτης προδοσίας και δεν είναι ένοχοι εκείνοι που τον έστειλαν κατά χιλιάδες στο ΕΑΔΑ και

Να κόψουμε οικόπεδα τζαι βασιλόπιττες δεν σε πκάνει κανένας...

εκτός των άλλων τον μαδούσαν οι νομομαθείς δικηγόροι και φίλτατοι του τέως και του νυν Αρχιεπισκόπου.

Πούλησε την Εγκλείστρα

Είναι προδότες οι άνθρωποι που προσπαθούν να πουλήσουν τις περιουσίες τους για να μη χάσουν κι αυτά που μπορούν να πάρουν τώρα, αφού το 2004 ο νυν Αρχιεπίσκοπος και τότε μητροπολίτης Πάφου τους καλούσε να ψηφίσουν «όχι» στη λύση και μετά να πάνε στη μητρόπολη να τους δώσει ο ίδιος γη. Αποδεικνύεται ότι ο ίδιος πούλησε εκατοντάδες ακάλες γη της μονής Αγίου Νεοφύτου, μαζί και την Εγκλείστρα του Αγίου στους φίλους του τους ντιβέλοπερς για να κάνουν την Πάφο τουριστικό προορισμό. Αυτοί ήταν που έριξαν εκατοντάδες χιλιάδες λίρες στην καμπάνια εναντίον της λύσης για να μη μείνουν απούλητες οι επαύλεις και τα διαμερίσματα που εκτιζαν, σε περίπτωση που άνοιγε η Αμμόχωστος. Τώρα είδε ο Θεός την παραξενιά τους και σπεύδουν να συμπαράξουν με τον μέντορα και ευεργέτη τους για να μην πληρώσουν τα 6

δια, που χρυστάνε στις τράπεζες και που έβαλαν υποθήκη όλη την Κύπρο.

Ευφύια για φούντο

Αλλά, αγαπητοί λεπτοί, χοντρόπετσοι και πάλοι ποτέ άριστα καμουφλαρισμένοι, ο

Ο ΗΡΩΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Γεώργιος Πικίς

Ο Γεώργιος Πικίς ο πρώην πρόεδρος του Ανωτάτου που του έδωσε ο φορολογούμενος πολίτης εξουσίες να ερευνήσει την οικονομική καταστροφή και στείλει τους εμπλεκόμενους στη δικαιοσύνη και έδωσε πίσω μία ακάλυπτη επιταγή απογοήτευσης. Να επιστρέψετε και τα λεφτά εισηγούμεθα κ. Πικί.

μέντορας σας δεν μπορεί να κάνει τίποτα, παρά να αλαλάζει, λέγοντας κουβέντες του τύπου «συνέστησα και στις τράπεζες να πράξουν το δείνα και το έτσι» την ώρα που με την περιβόητη οικονομική του ευφύια στο ζενίθ, έχασε την Ελληνική Τράπεζα, και όλα όσα είχε σε Κύπρο και Λαϊκή και τώρα πάει να χάσει και την ΚΕΟ, η οποία έχει μία τρύπα 50 και πλέον εκατομμυρίων. Τουτέστιν να τον γυρίσετε ανάποδα ούτε γρόσι δεν θα πέσει από τις τσέπες του. Αυτός που ανέλαβε την καθαρση στην Εκκλησία, όταν ο περίγυρος του προηγούμενου Αρχιεπισκόπου έβαζε χέρι στην περιουσία της Αρχιεπισκοπής και που έκανε ακριβώς τα ίδια, όπως έγραψε σε αποκαλυπτικές έρευνες η «Κ» για τη διαχείριση της εκκλησιαστικής γης από τον νυν Αρχιεπίσκοπο. Αυτός είναι, λοιπόν, ο ιερωμένος που αντί να κηρύττει την αγάπη κηρύττει το μίσος, προγράφει κόσμο, χαρακτηρίζοντας τον προδότη και φορά το φωτιστόφανο του ακραιφνούς πατριώτη. Δοξάστε τον.

Μαύρη τρύπα 1

Πίσω στο 2006 θα πάνε οι έρευνες των ποινικών ανακριτών για το σκάνδαλο στην οικονομία και θα φτάσουν μέχρι και σήμερα, σύμφωνα με όσα διακήρυξε ο γενικός εισαγγελέας, Κώστας Κληρίδης, στη Βουλή. Τώρα στη Νομική Υπηρεσία θα αποφασίσουν για τον Οίκο που θα αναλάβει μαζί με τους ανακριτές τις ανακρίσεις των μεγάλων τράγγων των τραπεζικών οργάνων και όπως μαθαίνουμε υπάρχει ήδη μία μαύρη λίστα με 10 και πλέον ονόματα, τραπεζιτών, δικηγόρων και πολιτικών που θα περάσουν από το green room που στήνεται από τη Νομική Υπηρεσία! Όλα αυτά γιατί η Ερευνητική Πική μπήκε στο «μαγαζί» ψέκασε, σκούπισε, πληρώθηκε κι έφυγε, γράφοντάς μας όλους στα παλαιότερα των υποδημάτων της, τα οποία στη συνέχεια έριψε σε μία μαύρη οπή για να μην αφήνει ίχνη. Μόνο που μπορεί κάλλιστα η Ερευνητική Πική να χαρακτηριστεί σαν η μούφα του 2014. Μάλιστα, η στήλη θεωρεί ότι θα πρέπει να επιστρέψουν πίσω και τα λεφτά που έλαβαν, διότι χαράμισαν λεφτά του φορολογούμενου πολίτη, ο οποίος ανέμενε να δει φως από την Πικιάδα!

Μαύρη τρύπα 2

Η τρύπα της κλοπής εταιρειών από το Τμήμα του Εφθόρου Εταιρειών, για την οποία η «Κ» έγραφε εδώ και δύο χρόνια, ευτυχώς εντοπίστηκε και από πολιτικά πρόσωπα τα οποία και κινήθηκαν με στόχο να κλείσει, διότι, εκτός των άλλων, δηλαδή της εμφανούς παρανομίας, μένει και η Κύπρος εκτεθειμένη διεθνώς. Η Αστυνομία θα πρέπει να πούμε ολοκλήρωσε τις σχετικές έρευνές της και έμεινε η υπόθεση να αχθεί ενώπιον της δικαιοσύνης. Θεωρούμε το γεγονός ότι ο φάκελος «δεν κώρεσε» να περάσει την πόρτα του δικαστηρίου -ανεξήγητο για την κοινή λογική- κρύβει πίσω μία λογική εξήγηση από τον σοβαρό κατά τ' άλλα γενικό εισαγγελέα, Κώστα Κληρίδη. Ίσως με την έλευση του νέου χρόνου η διαδικασία βρει τελικά την πόρτα και φτάσει στα έδρανα των δικαστηρίων, διότι επ' ουδενί δεν θέλουμε να αρχίσουμε να υποψιαζόμαστε και για τον νέο Κληρίδη εκείνα που υποψιαζόμαστε για τον παλιό. Γεια σου κυρ Εισαγγελέα και εις έτη πολλά.

Γράφει Ο ΙΑΝΟΣ

ΒΟΛΕΣ / Γράφει ο ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΠΑΡΗΣ

Βίρα για Αμμόχωστο, με τις γάτες στα αμπάρια

• **«Βίρα τις άγκυρες** και βάλε πλήρη» να κινήσει το καράβι, με τα αμπάρια γεμάτα αποσκευές και γάτες, ώστε να φθάσουμε μια ώρα γρηγορότερα στην Αμμόχωστο. Να κτυπήσουμε τις καμπάνες της Αγίας Ζώνης, του Αγίου Νικολάου και των άλλων 363 εκκλησιών, της πάλοι ποτέ βασιλεύουσας. Να αφήσουμε τις γάτες να καθαρίσουν την «πόλη φάντασμα», από τα φίδια, τα ερπετά και τους ποντικούς, όπως έπραξε το 327 μ.Χ. η Αγία Ελένη, όταν καθάρισε το ερειπωμένο νησί, λόγω ανομβρίας και ξηρασίας.

• **Οι αρχιτέκτονες**, οι πολιτικοί μηχανικοί και ένα σωρό άλλοι ειδικοί, ετοιμάσαν ογκώδεις φακέλους με σχέδια, για την επανεγκατάσταση στην Αμμόχωστο. Σχέδια τα οποία επικαιροποιούνται κάθε φορά που αρχίζουν συνομιλίες για λύση του Κυπριακού. Οι Αμμοχωστιανοί πάμπολλες φορές, ετοιμάσαν βαλίτσες, ανέβαλαν επενδύσεις, ματαίωσαν επιχειρήσεις και σταμάτησαν την ανέγερση σπιτιών, αφού ήταν σίγουροι -λόγω πολιτικών δεσμεύσεων- ότι σε λίγες εβδομάδες θα επέστρεφαν στις «ακριβές» περιουσίες τους.

• **Οι ιστορίες** αυτές δεν είναι καθόλου φανταστικές. Είναι πραγματικές και επαναλήφθηκαν πολλές φορές μετά την κατάληψη της πόλης το 1974. Οι Τούρκοι χρησιμοποιούσαν την έρην πόλη, ως διαπραγματευτικό χαρτί, κάθε φορά που άρχιζαν συνομιλίες για λύση του Κυπριακού. Τα πρώτα χρόνια της κατοχής, πρόσφεραν την πόλη ως αντάλλαγμα, για έναρξη συνομιλιών. Εμείς βεβαίως απαντούσαμε όχι στην αμμοχωστοποίηση του Κυπριακού και βγάγαμε πύρινο λόγο ότι τα σύνορά μας είναι στην Κερύνεια.

• **Τα χρόνια** πέρασαν, οι Τούρκοι εδραιώθηκαν στο νησί και σήμερα ούτε θέλουν να ακούσουν για Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης, για επιστροφή της ερειπωμένης Αμμοχώστου, έστω και αν τα ανταλλάγματα είναι «οδυννά» για τους Ελληνοκύπριους. Κομβικό σημείο αποτέλεσε το σχέδιο Ανάν, όπου μετά την απόρριψή του, άρχισαν οι νομικές «ήττες», για να κατευναστεί η κοροϊδία των Ευρωπαίων εταίρων μας, όπως οι ίδιοι διαλαλούσαν.

• **Ήρθε** ο κανονισμός για την πράσινη γραμμή, ο οποίος νομιμοποίησε στην ουσία τις επιχειρηματικές δραστηριότητες στα Κατεχόμενα. Ήρθε η απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, η οποία σπρώχνει προς τη λύση του περιουσιακού. Ήρθαν δισεκατο χρόνια, τα οποία απομυθοποιούν το πολιτικό σύστημα και προκαλούν μία γενική κατάθλιψη.

• **Οι μόνες** σοβαρές και λογικές αποφάσεις για την Κύπρο, μετά την τραγωδία του 1974, φαίνεται ότι λήφθηκαν στην Αθήνα, από τον Μακάριο και τον Καραμανλή, πριν επιστρέψει ο Εθνάρχης τον Δεκέμβριο του ίδιου χρόνου στο νησί. Ήταν η απόφαση για ομοσπονδιακή λύση του Κυπριακού, ως το λιγότερο κακό, στην απαίτηση των Τούρκων για διχοτόμηση. Ακολούθησαν οι συμφωνίες κορυφής Μακαρίου - Ντενκτάς και Κυπριανού - Ντενκτάς και έμειναν μερικές πρακτικές λεπτομέρειες, οι οποίες επιβεβαίωσαν ότι ο «διάβολος» κρύβεται στις λεπτομέρειες.

• **Τα χρόνια** πέρασαν, το συναίσθημα υπερίσχυσε της λογικής, ήρθε το λεγόμενο οικονομικό θαύμα, έγιναν δευτερές σκέψεις για το ενδεχόμενο επανάληψης εφιαλτικών δικαστικών συνθηκών, ενώ το καλύτερο ήταν η «πρόδη» της μονοκρατορίας, χωρίς τις «ενοχλήσεις» των Τουρκοκυπρίων. Τελικά πέθαναν οι περισσότεροι Ελληνοκύπριοι, οι οποίοι γεννήθηκαν στα Κατεχόμενα, ο πόθος για επιστροφή έγινε σύνθημα και σήμερα βρισκόμαστε παροστά στο παρά ένα, μιας νέας «μικρασιατικής καταστροφής», μιας νέας χαμένης πατρίδας.

• **Οι «πλούσιοι** έπαινεσαν και επείνασαν» και τώρα αναζητούμε συμφωνία, μέσα σε ένα λαβύρινθο νομικισμών, για ένα κοινό ανακωνθέν, το οποίο κατάντησε «τάφος του αγίου Νεοφύτου». Οι ανακατατάξεις στην Τουρκία, ο θύμος των Αμερικανών, το μούγκρισμα των Ρώσων, το ανακάτεμα στη Μέση Ανατολή και κυρίως οι κρυμμένοι θησαυροί στον Βυθό της Θάλασσας, ίσως ανατρέψουν τον πανικό του πολιτικού συστήματος και την κατάθλιψη του λαού. Και ευτυχώς γίνονται ακόμη θαύματα, εκεί που δεν τα περιμένεις.

Πολιτιστική Προσφορά Συντακτικού Ταμείου της Αμμοχώστου

**Πληροφορίες
77 77 77 45**

ΓΙΝΕ ΥΠΟ ΣΤΗΡΙΚΤΗΣ BECOME A SUPPORT ER

Πρόνοια Υποστηρικτή

Μειωμένη τιμή εισόδου σε όλες τις παραστάσεις του θεάτρου
Κατ' οίκον αποστολή μηνιαίου προγράμματος
Έκπτωση στην καφετέρια του θεάτρου
Εξασφάλιση επιπλέον κάρτας υποστηρικτή σε μειωμένη τιμή
Μειωμένη τιμή εισόδου σε παραστάσεις άλλων θεάτρων της πόλης
Έκπτωση σε συνεργαζόμενα βιβλιοπωλεία, εστιατόρια και cafe-bars

*Library bar, π cafe, Bono, Gifts and Gadgets, Boho Chic, cavArt, Dino Art Cafe, Βιβλιοπωλεία Μετρό, Οδηγητής, Μόρφωση
*ΕΘΑΛ, Θέατρο Ένα, Θέατρο VERSUS

Χορηγός Επικοινωνίας:

H ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Επιχείρηση Χάσικου για προσφυγές στην Επιτροπή Περιουσιών

Η κυβέρνηση φρενάρει στις αιτήσεις που βρίσκονται στο στάδιο πληρωμής και μελετά μέτρα στήριξης

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Επτά χρόνια μετά τη νομιμοποίηση από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΔΑΔ) της Επιτροπής Περιουσιών που έχει συστήσει η Τουρκία στα Κατεχόμενα για τις ε/κ περιουσίες, και με δεδομένη την προσφυγή σε αυτή μερικών χιλιάδων προσφύγων, η κυβέρνηση για πρώτη φορά επι-

χειρεί να αναχαιτίσει ένα φαινόμενο που άπτεται του κεφαλαϊώδους, στις συνομιλίες για το Κυπριακό Ζητήματος, του Περιουσιακού.

Η απροθυμία προσφύγων να συμμορφωθούν με τις επανειλημμένες παροτρύνσεις, για μη χρησιμοποίηση της Επιτροπής της Τουρκίας στα Κατεχόμενα ως εσωτερικού ένδικου μέσου νομιμοποίησης της πώλησης των ε/κ περιουσιών, οδήγησε το Υπουργείο Εσωτερικών στη λήψη των πρώτων αποτρεπτικών μέτρων. Σύμφωνα με καλά ενημερωμένες πηγές της «Κ» από τις 2 Δεκεμβρίου και εντεύθεν, το Κτηματολόγιο με εντολές του Σωκράτη Χάσικου βάζει φρένο στην αυθημερόν παραχώρηση δύο

σημαντικών εντύπων, χωρίς τα οποία δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί οποιαδήποτε πώληση ακινήτου. Πρόκειται για το ιστορικό αγοράς του ακινήτου και το έντυπο επιβάρυνσης, τα οποία μέχρι αρχές Δεκεμβρίου ο κάθε ενδιαφερόμενος τα προμηθευόταν από το Κτηματολόγιο χωρίς ιδιαίτερες γραφειοκρατικές διαδικασίες και εντός μερικών ωρών.

Το τελευταίο διάστημα, όπως πληροφορείται η «Κ», πρόσφυγες οι οποίοι έχουν αποταθεί στη Επιτροπή Περιουσιών στα Κατεχόμενα και επιχείρησαν να προμηθευτούν τα δύο έντυπα, τα οποία ζητά η Επιτροπή στα Κατεχόμενα προκειμένου να καταβάλει το αντίτιμο του διακανονισμού, βρέθηκαν ενώπιον νέων δεδομένων. Όταν προσήλθαν στο Κτηματολόγιο τους ζητήθηκε να υποβάλλουν σχετική αίτηση στον διευθυντή του Κτηματολογίου, κάτι που προηγουμένως δεν ήταν απαραίτητο. Ο διευθυντής, όπως τους ενημέρωσαν, θα εξετάσει την αίτηση, και εφόσον την εγκρίνει τότε μόνο θα ικανοποιηθεί το αίτημά τους.

Ε/κ που έχουν προσφύγει στην Επιτροπή των Κατεχομένων αντιδρούν έντονα στην πρακτική που εφαρμόζεται τώρα από το Κτηματολόγιο, υποστηρίζοντας ότι αρκετές περιπτώσεις που βρίσκονται στο στάδιο της αποζημίωσης θα

Με οδηγίες Σωκράτη Χάσικου το Κτηματολόγιο βάζει εμπόδια στην έκδοση εγγράφων τα οποία οι αιτητές τους τα προσκομίζουν στην Επιτροπή Περιουσιών στα Κατεχόμενα για να ολοκληρωθεί ο διακανονισμός με τις περιουσίες τους. Παράλληλα, η κυβέρνηση εξετάζει σειρά μέτρων για στήριξη των ιδιοκτητών.

τιναχθούν στον αέρα, αφού η Επιτροπή στα Κατεχόμενα, όπως λένε, απαιτεί τα δύο έγγραφα να φέρουν ημερομηνία έκδοσης όχι μεγαλύτερη των δέκα ημερών από την ημερομηνία που οι αιτητές έχουν κληθεί να τα προσκομίσουν ενώπιόν της. Από τα δύο έντυπα το πιο σημαντικό είναι αυτό της επιβάρυνσης ακινήτου, όπου φαίνεται αν έχει εκδοθεί διάταγμα δικαστηρίου απαγόρευσης πώλησης του τεμαχίου λόγω οφειλών ή έχει υποθηκευτεί για οφειλές σε τραπεζικά ιδρύματα.

Ρεκόρ προσφύγων

Μία απλή αναδρομή στα στοιχεία της Επιτροπής των Κατεχομένων για τις προσφυγές ε/κ από το 2006 και μετά. Αποκαλύπτει τι είναι αυτό που δημιουργεί προβληματισμό στις ελεύθερες περιοχές. Από νομιμοποίησης της Επιτροπής της Τουρκίας στα Κατεχόμενα

και κανονιστικού εσωτερικού ένδικου μέσου για επίλυση περιουσιακών ζητημάτων, ενώπιόν της έχουν κατατεθεί πέραν των 5.500 αιτήσεων Ε/κ προσφύγων, καταβάλλοντας συνολικές αποζημιώσεις 151 εκατ. στερλίνες. Μόνο για το 2013, η Επιτροπή Περιουσιών εξέτασε πάνω από 1000 αιτήσεις.

Σκέψεις για μέτρα στήριξης

Μπροστά στην ανποσχνητική κατάσταση όπως χαρακτηρίζεται, από την πολιτική ηγεσία, που έχει δημιουργηθεί, η Πολιτεία αντιλαμβάνεται ότι πέραν από μέτρα αποτροπής που θα ληφθούν, επτακτική ανάγκη είναι και η στήριξη των ιδιοκτητών περιουσιών στα Κατεχόμενα.

Μέτρα έμπρακτης στήριξης προς τους ιδιοκτήτες περιουσιών στα Κατεχόμενα, κυβερνητική πηγή, θεωρεί ότι επείγει να ληφθούν άμεσα και σημειώνει τα παρακάτω:

• **Το πάγωμα** των χρεών σε δημόσιο και τράπεζες, για εύλογο χρονικό διάστημα.

• **Η κατάθεση** τίτλων ιδιοκτησίας περιουσιών που βρίσκονται στα Κατεχόμενα.

• **Ανάκληση** προσφύγων στην Επιτροπή των Κατεχομένων και συμμετοχή στο κυβερνητικό σχέδιο στήριξης.

Γίνεται επίσης λόγος για αποζημίωση για απώλεια χρήσης είτε σε ρευστό είτε με μετοχές από την εκμετάλλευση των υδρογονανθράκων.

Το στίγμα της κυβερνητικής πολιτικής κατά τον Σωκράτη Χάσικο είναι πρώτα να αποτραπεί η προσφυγή προσφύγων στην Επιτροπή των Κατεχομένων. Ταυτόχρονα, η πολιτεία να προσεγγίσει με θετικό τρόπο τα προβλήματα του προσφυγικού κόσμου. Τα μέτρα που θα ληφθούν βρίσκονται στο στάδιο της επεξεργασίας.

Έντονες διαμαρτυρίες από ε/κ αιτητές που βρίσκονται στο τελικό στάδιο αποζημίωσης.

Στηρίζουμε την υγεία

μία εταιρία
μία ιδέα
καλό για όλους

υγεία | παιδεία | αθλητισμός | πολιτισμός | περιβάλλον

ΔΡΑΣΕΙΣ 2013

Προσφορά **8** υπερσύγχρονων, ψηφιακών μαστογράφων στο Υπουργείο Υγείας.

Χορηγία προς το Καραϊσκάκειο Ίδρυμα για ταυτοποίηση 8.000 νέων δειγμάτων μυελού των οστών.

Διαχρονική χορηγία του Ινστιτούτου Γενετικής και Νευρολογίας.

Ενίσχυση της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη στήριξη των ατόμων που πάσχουν από καρκίνο του μαστού.

Σταθερή στήριξη στον ΠΑΣΥΚΑΦ για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των καρκινοπαθών.

Ο αναβρασμός στις σχέσεις Τουρκίας-ΗΠΑ

Η κρίση ήταν η αφορμή για το ξέσπασμα του Ταγίπ Ερντογάν, αιτία είναι απώλεια του ρόλου του περιφερειακού ηγέτη

Του ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ

«Είμαστε υποχρεωμένοι να σε έχουμε στη χώρα μας;» Η συγκεκριμένη ιστορική ρητορική ερώτηση του πρωθυπουργού της Τουρκίας, Ρεζέπ Ταγίπ Ερντογάν, το προηγούμενο Σάββατοκυριακό, έφερε στο προσκήνιο της τουρκικής επικαιρότητας ένα μεγάλο χάσμα στις αμερικανοτουρκικές σχέσεις. Από τα παράλια του Πόντου, με μία αφηγησιακή κίνηση, ο πρωθυπουργός Ερντογάν συσκέτισε το νέο σκάνδαλο διαφθοράς με τις παρασκηνιακές κινήσεις των ΗΠΑ. Πα-

«Δεν έχουμε καμιά σχέση με το σκάνδαλο και δεν πρόκειται να γίνουμε κομμάτι της ρητορικής του Ερντογάν» διεμήνυσε ο Αμερικανός πρόεδρος στην Άγκυρα.

ράλληλα με τον Τούρκο πρωθυπουργό, οι ιδεολόγοι του κυβερνώτος Κόμματος Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (ΑΚΡ), προέβησαν στη δημοσιοποίηση ενός σημαντικού ισχυρισμού: Οι ΗΠΑ έχουν δώσει το πράσινο φως στο πανίσχυρο Κίνημα Γκιουλέν και στην τουρκική αντιπολίτευση για να πλήξουν το γόητρο του πρωθυπουργού και της κυβέρνησης του ΑΚΡ.

Το προηγούμενο Σάββατο, η απειλή του κ. Ερντογάν, η οποία είχε ως δέκτη το πρόσωπο του πρόεδρου των ΗΠΑ στην Άγκυρα, Francis Ricciardone, σήμανε συναγερμό στην Ουάσινγκτον αλλά και στο τουρκικό Υπουργείο Εξωτερικών. Αμέσως μετά την δήλωση του κ. Ερντογάν, το τουρκικό Υπουργείο Εξωτερικών έσπευσε να δικαιολογήσει τα αδικαιολόγητα. Το επιτε-

λείο του Υπουργείου ενημέρωσε την τουρκική κοινή γνώμη ότι στην παρούσα φάση δεν υπάρχει ανάγκη να κληθεί ο Αμερικανός Πρόεδρος να δώσει εξηγήσεις για την στάση της κυβέρνησης του στην νέα κρίση. Παράλληλα με το λιτό ανακοινωθέν του Υπουργείου Εξωτερικών, ο ίδιος ο Υπουργός Εξωτερικών, Αχμέτ Νταβούτογλου και οι σύμβουλοι της πρωθυπουργίας συνέστησαν στον κ. Ερντογάν «ψυχραιμία». Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ» από τον κύκλο της πρωθυπουργίας, οι συνεργάτες του πρωθυπουργού έφεραν στο προσκήνιο ένα σημαντικό επιχείρημα: «Την τελευταία περίοδο, ο κ. Νταβούτογλου πραγματοποιεί σημαντικά βήματα σε δυο ζητήματα. Από τη μία, επιχειρεί να δώσει νέα ώθηση στον διάλογο της Τουρκίας με την Αρμενία. Ο διάλογος με την Αρμενία είναι η βασική προϋπόθεση για την αντιμετώπιση της μεγάλης επίθεσης την οποία πρόκειται να δεχθεί η Τουρκία στο πεδίο της εξωτερικής πολιτικής με αφορμή την 100ή επέτειο της Αρμένικης Γενοκτονίας. Από την άλλη, ο κ. Νταβούτογλου επιχειρεί να δώσει νέα ώθηση στις συνομιλίες για την τελική λύση στο Κυπριακό. Η λύση του Κυπριακού θα ανοίξει τον δρόμο για την σύμφιξη των σχέσεων της Τουρκίας με την Ε.Ε. Σε μία τόσο κρίσιμη περίοδο λοιπόν, η Τουρκία δεν έχει την πολυτέλεια να γυρίσει την πλάτη της στις ΗΠΑ».

Οι εξελίξεις δείχνουν ότι ο πρωθυπουργός Ερντογάν έλαβε αμέσως υπόψη του τη συμβουλή του κ. Νταβούτογλου και των συμβούλων του και απέφυγε οποιαδήποτε νέα επίθεση κατά των ΗΠΑ. Ωστόσο, οι ιδεολόγοι και τα στελέχη του κόμματός του, χρησιμοποιώντας ως δημόσιο βήμα τις σελίδες του φιλοκυβερνητικού τύπου, εξακολούθησαν να ασκούν δριμυτάτη κριτική κατά των ΗΠΑ.

Το Αρμενικό (100χρονα γενοκτονίας) και το Κυπριακό (συνομιλίες) είναι τα δύο ζητήματα επί των οποίων ο Α. Νταβούτογλου έχει εσκάτως εστιάσει την προσοχή του, με μία ενδεχόμενη λύση του Κυπριακού να ανοίγει διάπλατα τον τουρκικό δρόμο για την Ε.Ε. Σε μια τόσο κρίσιμη περίοδο, η Τουρκία δεν έχει την πολυτέλεια να γυρίσει την πλάτη της στις ΗΠΑ, όπως εκτιμούν κύκλοι του τουρκικού ΥΠΕΞ.

Είχε απωθημένα ο Ερντογάν για τις ΗΠΑ

Η επίθεση Ερντογάν κατά των ΗΠΑ ήρθε σε μία στιγμή που η αμερικανική προέβια στην Άγκυρα ζήτησε σε διπλωματικό τόνο από την τουρκική κυβέρνηση να μην αναμείξει την ίδια στο νέο σκάνδαλο. «Δεν έχουμε καμιά σχέση με το σκάνδαλο και δεν πρόκειται να γίνουμε κομμάτι της ρητορικής του Ερντογάν», φαίνεται να ήταν το μήνυμα του Αμερικανού πρόεδρου προς την τουρκική κυβέρνηση.

Πώς εξηγείται η νέα επίθεση του κ. Ερντογάν; Τι κρύβεται πίσω από την επιθετικότητα του; Γιατί την παρούσα περίοδο ο Τούρκος πρωθυπουργός επέλεξε να φέρει στο προσκήνιο της επικαιρότητας

τα προβλήματα, τα οποία επισκιάζουν το μέλλον των αμερικανοτουρκικών σχέσεων; Συμφωνία με όσα έχει υπογράμμιση την προηγούμενη περίοδο η «Κ» στις αναλύσεις και τα ρεπορτάζ από την Τουρκία, την τελευταία περίοδο, οι προεκτιμήσεις Τούρκου και Αμερικανού αναλυτές παρατηρούν ιστορικές «αναταράξεις» στις αμερικανοτουρκικές σχέσεις. «Ο πρωθυπουργός Ερντογάν είναι απογοητευμένος. Δεν συμφωνεί με τη νέα πολιτική γραμμή των ΗΠΑ στη Μέση Ανατολή. Επίσης, υποτιμάται ότι οι ΗΠΑ δεν πρόκειται να δώσουν τελικά το πράσινο φως για την ανάδειξη της Τουρκίας σε

περιφερειακό παράγοντα στη Μέση Ανατολή του 21ου αιώνα», τονίζει ο έμπειρος Τούρκος αναλυτής Μουράτ Γιετικίν, ο οποίος προσθέτει: «Η στάση των ΗΠΑ στο πραξικόπημα της Αιγύπτου και στην κρίση της Συρίας έχει προκαλέσει έντονη δυσοφορία στην τουρκική πρωθυπουργία. Την ίδια περίοδο, οι συμφωνίες της Άγκυρας με το αυτόνομο Κουρδιστάν και την Κίνα και η στασιμότητα στις συνομιλίες για την επίλυση του Κουρδικού Ζητήματος, δημιούργησαν νέες εστίες έντασης στις αμερικανοτουρκικές σχέσεις. Σε όλα αυτά θα πρέπει να προσθέσουμε την ένταση, η οποία εξακολουθεί

να επικρατεί στις σχέσεις Τουρκίας - Ισραήλ». Όπως ο κ. Γιετικίν, έτσι και άλλοι Τούρκοι αναλυτές, πιστεύουν ότι οι αμερικανοτουρκικές σχέσεις βρίσκονται αντιμέτωπες με μία ιστορική κρίση. Προχωρώντας ένα βήμα πιο πέρα, η δημοσιογράφος Αμπερλίν Ζαμάν τονίζει ότι στη νέα περίοδο, οι ΗΠΑ μελετούν διάφορα εναλλακτικά σενάρια για το μέλλον της Τουρκίας και των αμερικανοτουρκικών σχέσεων. «Βρισκόμαστε ενώπιον ιστορικών εξελίξεων, οι οποίες θα επηρεάσουν ολόκληρη την ανατολική Μεσόγειο», τόνισε χαρακτηριστικά σε ενημερωτική εκπομπή η έμπειρη δημοσιογράφος.

Το βαθύ κράτος του «σουλτάνου»

Εκοντας κατατροπωθεί σε τρεις διαδοχικές εκλογικές αναμετρήσεις από τον Ερντογάν, το Ρεπουμπλικανικό Λαϊκό Κόμμα (CHP) βρισκόταν μέχρι πρόσφατα στο περιθώριο της τουρκικής πολιτικής ζωής. Ωστόσο, οι κατακλυσμαιές εξελίξεις, με καταλύτη το σκάνδαλο της διαφθοράς, αναζωπύρωσαν τις ελπίδες του ιστορικού κόμματος του Κεμάλ Ατατούρκ για επιστροφή στην εξουσία ύστερα από 12 χρόνια εσωστρέφειας. Απηκώντας την αυξανόμενη αυτοπεποίθηση του CHP, ο ηγέτης του, Κεμάλ Κιλιτσνάρου, εξαπέλυσε δριμυτή κριτική εναντίον του πρόσφατου κυβερνητικού ανασχηματισμού, υποστηρίζοντας ότι ο Ερντογάν οικοδομεί το δικό του «βαθύ κράτος». Βαριά φορτισμένος στην Τουρκία, ο όρος αυτός χρησιμοποιούνταν μέχρι πρόσφατα από τους ισλαμιστές και τους φιλελεύθερους αντιπάλους των κεμαλικών για να περιγράψει το «παρακράτος» των στρατιωτικών και της γραφειοκρατίας που εμπόδιζαν τον εκδημοκρατισμό της χώρας.

Πυρά κατά Εφκάν Αλά

Οι αιτιάσεις του Κιλιτσνάρου επικεντρώνονται στον νέο υπουργό Εσωτερικών, Εφκάν Αλά, έναν εξωκοινοβουλευτικό του στενού κύκλου του Ερντογάν, ο οποίος προτίθεται πλέον της αστυνομίας και των μυστικών υπηρεσιών. «Ο πρωθυπουργός έχει ένα βαθύ κράτος, το κόμμα του ΑΚΡ, και ο Εφκάν Αλά είναι ένα από τα στοιχεία αυτού του βαθύ κράτους», δήλωσε ο Κιλιτσνάρου, για να προσθέσει: «Οι βουλευτές του ΑΚΡ πρέπει να αναρωτηθούν γιατί δεν βρέθηκε ούτε ένας ανάμεσά τους να αναλάβει το υπουργείο Εσωτερικών, σημείωσε ο αρχηγός του CHP, προσθέτοντας ότι ο Αλά ήταν ο κύριος υπεύθυνος για τη χρήση υπερβολικής βίας εναντίον των διαδηλωτών στο πάρκο Γκεζί της Κωνσταντινούπολης, στις ταραχές του περασμένου Ιουνίου.

Πρώην κυβερνήτης της επαρχίας

Για προσπάθεια συγκάλυψης του σκανδάλου των διωροδοκίων κατηγορεί τον Τούρκο πρωθυπουργό ο Κεμάλ Κιλιτσνάρου.

Δριμυτή επίθεση από τον αρχηγό της αξιωματικής αντιπολίτευσης, Κεμάλ Κιλιτσνάρου.

Ντιγιαρμακίρ, ο Αλά εκτελούσε χρέη υφυπουργού Παρά τω Πρωθυπουργό στο προηγούμενο κυβερνητικό σχήμα. Στο πολύ στενό περιβάλλον του Ερντογάν ανήκει και ο νέος υπουργός Δικαιοσύνης, Μπεκίρ Μποζντάγκ, στον οποίο θα πέσει το μεγάλο βάρος για την επίβλεψη των ερευνών γύρω από τα σκάνδαλα.

Στη διάρκεια συνέντευξής του στο τηλεοπτικό δίκτυο CNN Turk, ο Κιλιτσνάρου απάντησε και στις «θεωρίες συνωμοσίας» που εκπορεύονται από την ηγεσία του ΑΚΡ με αφορμή την πρόσφατη επίσκεψή του στην Ουάσινγκτον και τη συνάντησή του με τον Αμερικανό προεβητή στην Άγκυρα. Αναφερόμενος στις αιτιάσεις περί σύμπλευσης του «φιλοαμερικανικού» CHP με τις ΗΠΑ στην υποτιθέμενη επιχείρηση ανατροπής του Ερντογάν, ο Κεμάλ Κιλιτσνάρου δήλωσε: «Είμαστε φιλότουρκοι, αυτό είναι σίγουρο. Όταν πήγα στην Κίνα, ουδείς διανοήθηκε να μου κολλήσει την ετικέτα του φιλοκινεζού. Υστερα πήγα στη Βρετανία και το Ιράκ και έπειτα συναδέλφους μου στην Αίγυπτο. Μπορεί το ΑΚΡ να περιορίζει τη χώρα μας στον γεωγραφικό της περίγυρο, αλλά η Τουρκία είναι μια μεγάλη χώρα για να περιοριστεί σε τόσο στενά όρια».

AFP, A.P.

Στο πλευρό του κεντροαριστερού CHP τάχθηκε χθες η Σοσιαλιστική Ομάδα του Ευρωκοινοβουλίου διά του προέδρου της, Χάινε Σβόποντα.

Ο Σοσιαλιστής πολιτικός αποδοκίμασε τις παρεμβάσεις της κυβέρνησης Ερντογάν στις έρευνες των Αρχών και έκανε λόγο για μια «τελευταία ευκαιρία» του Τούρκου πρωθυπουργού «να αποδείξει ότι επιθυμεί να καταπολεμήσει και όχι να συγκαλύψει τη διαφθορά».

Τούρκοι στρατηγοί κατευθύνονται στο μαουσολείο Ατατούρκ, στην Άγκυρα.

Μήνυμα αποστασιοποίησης από την ηγεσία του στρατού

Την άμεση αντίδραση των τουρκικών ενόπλων δυνάμεων προκάλεσαν δηλώσεις κυβερνητικών παραγόντων και δημοσεύματα του φιλοκυβερνητικού τύπου, που έκαναν λόγο για πιθανότητα πραξικοπήματος με στόχο την ανατροπή του Ερντογάν.

«Δεν επιθυμούν ανάμειξη»

«Οι ένοπλες δυνάμεις της Τουρκίας δεν επιθυμούν να αναμειχθούν σε πολιτικές διαμάχες», τονίζεται στη σχετική ανακοίνωση της στρατιωτικής ηγεσίας. «Εκτελούμε τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητές μας όπως ορίζονται από το Σύνταγμα και τους νόμους», σημειώνουν οι συντάκτες του ανακοινωθέντος, προσθέτοντας ότι «παρακολουθούν τις εξελίξεις προσεκτικά, στο βαθμό που αυτές αφορούν απόστρατους ή εν ενεργεία αξιωματικούς του στρατεύματος».

Είχε προηγηθεί άρθρο του Γιαλτίν Ακτογκάν, ενός εκ των συμβούλων του Ερντογάν, στην τακτική στήλη του, στην εφημερίδα «Σταρ», όπου υποστηριζόταν η εκ-

θεωρίες συνωμοσίας περί επικείμενου πραξικοπήματος από το κυβερνητικό Κόμμα Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης.

δοχή ότι το σκάνδαλο διαφθοράς αποτελεί συνωμοσία η οποία θα μπορούσε να πυροδοτήσει στρατιωτικό πραξικόπημα. Τα προηγούμενα χρόνια, η κυβέρνηση Ερντογάν οδήγησε στη φυλακή ανώτερους αξιωματικούς του στρατεύματος οι οποίοι καταδικάστηκαν για συνωμοσία εναντίον της κυβέρνησης, στο πλαίσιο των πολυκροτών υποθέσεων Εργκένεκον και «Βαριοπούλα». Οι τουρκικές ένοπλες δυνάμεις πραγματοποίησαν τρία πραξικοπήματα από τη δεκαετία του 1960, αλλά τα τελευταία χρόνια έχουν σε μεγάλο βαθμό αποσυρθεί από την εσωτερική πολιτική διαπάλη. Επί του παρόντος, τα προβλήματα του Ερντογάν προέρχονται όχι τόσο από τον στρατό

όσο από τον μηχανισμό της Δικαιοσύνης. Με χθεσινή απόφασή του, το Συμβούλιο της Επικρατείας ανέστειλε προσωρινά την εφαρμογή του νέου κανονισμού της αστυνομίας που θέσπισε η κυβέρνηση στις 21 Δεκεμβρίου, τέσσερις ημέρες μετά την έκρηξη του σκανδάλου διαφθοράς. Ο νέος κανονισμός υποχρεώνει τις αστυνομικές δυνάμεις να ενημερώνουν άμεσα τους προϊστάμενους τους για τα πορίσματα των ερευνών που διενεργούν κατ' εντολήν των δικαστικών αρχών. Η απόφαση, η οποία ελήφθη ύστερα από προσφυγή του δικηγορικού συλλόγου, αναστέλλει την εφαρμογή του επίμαχου κανονισμού μέχρις ότου εκδοθεί τελεσίδικη δικαστική απόφαση. Μια ημέρα νωρίτερα, το Ανώτατο Συμβούλιο Δικαστών και Εισαγγελέων «ανεξάρτητη αρχή» είχε υιοθετήσει την κριτική εναντίον του νέου κανονισμού, υποστηρίζοντας ότι «παραβιάζει ξεκάθαρα τη διάκριση των εξουσιών και το ίδιο το Σύνταγμα».

REUTERS, A.P.

Δεν φτάνει οι μαθητές για την κακή αξιολόγηση

Υπάρχουν σημαντικά «παραλειπόμενα» του προγράμματος για τη Διεθνή Αξιολόγηση Μαθητών PISA/ΟΟΣΑ

Της Δρος ΧΡΙΣΤΙΝΑΣ ΒΑΛΑΝΙΔΟΥ

Τα αποτελέσματα της τελευταίας Αξιολόγησης του Προγράμματος PISA, που διεξήχθη το 2012 με επίκεντρο τα Μαθηματικά και ανακοινώθηκαν επίσημα στις 3 Δεκεμβρίου 2013, προκάλεσε πολλές συζητήσεις, ακόμη και στη Φινλανδία που «έπεσε», με τις ασιατικές χώρες να πρωτεύουν –χωρίς αυτό να σημαίνει ότι το Εκπαιδευτικό Σύστημα της Φινλανδίας «είναι χειρότερο από αυτό των ασιατικών χωρών»

Το παραδέχονται όλοι ότι το Εκπαιδευτικό Σύστημα χρειάζεται ριζική Μεταρρύθμιση, όπως και το κοινωνικοοικονομικό μας σύστημα και το πολιτικό σύστημα αξιών, νοοτροπιών και κουλτούρας,

(ιστοσελίδα του ΟΟΣΑ):

Μαθηματικά: Σαγκάι-Κίνα, Σιγκαπούρη και Χονγκ Κονγκ-Κίνα (Φινλανδία 12η). Μέσος όρος 494 μονάδες, Κύπρος 440 μονάδες

Φυσικές επιστήμες: Σαγκάι-Κίνα, Χονγκ Κονγκ-Κίνα, Σιγκαπούρη (Φινλανδία 5η). Μέσος όρος 501 μονάδες, Κύπρος 438 μονάδες

Ανάγνωση/κατανόηση κειμένου: Σαγκάι-Κίνα, Χονγκ Κονγκ-Κίνα και Σιγκαπούρη (Φινλανδία 6η). Μέσος όρος 496 μονάδες, Κύπρος 449 μονάδες.

Δεν προκάλεσαν μόνο στην Κύπρο συζητήσεις, τα αποτελέσματα της τελευταίας Αξιολόγησης του Προγράμματος PISA, για την «κακή απόδοση» των μαθητών μας. Τα αποτελέσματα πυροδότησαν πολλές συζητήσεις, ακόμη και σε χώρες όπως η Φινλανδία που το εκπαιδευτικό της σύστημα θεωρείται από τα καλύτερα κι όμως «έχασε» από ασιατικές χώρες,

Σχετικά με τη συμμετοχή της Κύπρου, τα αποτελέσματα δεν θα έπρεπε να εκπλήττουν, αφού υπάρχουν πολλές διαφορές με π.χ. τη Κίνα και Σιγκαπούρη, τόσο στα Προγράμματα – Δομή Εκπαιδευτικού Συστήματος και στην κουλτούρα εξετάσεων, όσο και στη γενικότερη κουλτούρα και χαρακτηριστικά πολιτικών προϋποθέσεων, εποπτικού προσωπικού, εκπαιδευτικών, γονιών, μαθητών, κοινωνίας/πολιτικών και ΜΜΕ.

Στην όλη συζήτηση και προ-

βληματισμό για το θέμα αξίζει να σημειωθούν και τα εξής:

1. Για πρώτη φορά η Κύπρος μέσω της Ε.Ε. έλαβε μέρος στο Πρόγραμμα PISA, μετά από πολλές διπλωματικές προσπάθειες για να αντιμετωπιστούν οι αντιδράσεις-BETO της Τουρκίας. Ωστόσο, η Τουρκία έχει θέσει τις δικές της ερμηνείες και στην εισαγωγή των εγγράφων στις υποσημειώσεις των διαφόρων πινάκων των αποτελεσμάτων, σημειώνοντας ότι:

«Η πληροφορία σε αυτό το έγ-

γραφο με αναφορά στην Κύπρο, σχετίζεται με το Νότιο Τμήμα της νήσου. Δεν υπάρχει καμία Αρχή στο Νησί που να αντιπροσωπεύει αμφότερους Τουρκοκύπριους και Ελληνοκύπριους. Η Τουρκία αναγνωρίζει την Τουρκική Δημοκρατία της Βόρειας Κύπρου (TRNC). Μέχρι να επιτευχθεί ισότιμο δίκαιο λύση στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών, η Τουρκία θα διατηρεί τη θέση της σχετικά με το «Θέμα Κύπρου».

Την υποσημείωση αυτή συνοδεύει η δήλωση των κρατών μελών

της Ε.Ε. που είναι και μέλη του ΟΟΣΑ και της Ε.Ε. (όχι όμως του ΟΟΣΑ) που αναφέρει ότι:

«Η Κυπριακή Δημοκρατία αναγνωρίζεται από όλα τα μέλη του ΟΗΕ με εξαίρεση την Τουρκία. Η ενημέρωση σε αυτό το έγγραφο αφορά την περιοχή που βρίσκεται κάτω από τον έλεγχο της Κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας». Η συμμετοχή της Κύπρου στο Πρόγραμμα του ΟΟΣΑ, PISA, είναι ένα «πολύ πολιτικό θέμα» – παρά το ότι έχει υψηλό κόστος.

Ωστόσο, από τη συμμετοχή λόγω «πολιτικών λόγων», μέχρι την αναγωγή της συμμετοχής σε κύριο «εργαλείο και στόχο» για αξιολόγηση του εκπαιδευτικού μας συστήματος υπάρχει χάσμα στόχων και προτεραιοτήτων. Το παραδέχονται όλοι ότι το Εκπαιδευτικό Σύστημα χρειάζεται ριζική μεταρρύθμιση, όπως και το κοινωνικοοικονομικό μας σύστημα και το πολιτικό σύστημα αξιών, νοοτροπιών και κουλτούρας.

Τα αποτελέσματα της διδακτικής διαδικασίας και μάθησης εξαρτώνται από πολλούς παράγοντες. Οι οργανωτές PISA/ΟΟΣΑ, διερευνήσαν και δημοσίευσαν παράλληλα με τα αριθμητικά αποτελέσματα και την κατάταξη, σχετικές έρευνες σε συνολικά τέσσερις τόμους.

Η δρ Χριστίνα Βαλανίδου είναι κάτοχος Master of Science-SUNY University New York, Albany-USA (Ανάπτυξη Αναλυτικών Προγραμμάτων και Διδακτική Επιστήμη) / PhD – Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών Πανεπιστημίου Πατρών (Παιδαγωγικά).

Μεταρρύθμιση στην κοινωνία

Η αξιολόγηση PISA και τα αποτελέσματα-έρευνες επιβάλλουν μελέτη για το πώς τα «άλλα» χαρακτηριστικά του εκπαιδευτικού μας συστήματος, το κοινωνικοοικονομικό και σχολικό συγκείμενο, τα προσόντα, οι συμπεριφορές και η κουλτούρα αυτών που κάνουν πολιτική, που εποπτεύουν, που προάγουν, που διοικούν και που διδάσκουν, αλλά και των γονιών, επηρεάζουν την όλη λειτουργία του εκπαιδευτικού μας συστήματος. Προφανώς η αλλαγή μόνο των Αναλυτικών Προγραμμάτων ή του συστήματος πρόσληψης των εκπαιδευτικών δεν μπορούν να λύσουν τις διαπιστωμένες προβληματικές καταστάσεις. Θα πρέπει να γίνει μία ολική μεταρρύθμιση εκπαιδευτικού συστήματος αλλά και των κοινωνικών και πολιτικών θεσμών για να αλλάξουν πρακτικές, νοοτροπίες και κουλτούρα-έστω και σε βήθος χρόνου.

Γνώση, αριστεία, ετοιμότητα και σχολική επιτυχία

Τόμος Ι. Τι γνωρίζουν οι μαθητές και τι μπορούν να κάνουν: Οι επιδόσεις των μαθητών στα Μαθηματικά, Ανάγνωση/κατανόηση κειμένου και Φυσικές επιστήμες: Είναι το μέρος που παίρνει τη μεγαλύτερη δημοσιότητα με αναφορά σε επιδόσεις και κατάταξη χωρών των μαθητών.

Τόμος ΙΙ. Η Αριστεία μέσα από τη δικαιοσύνη (Equity): Προσφέροντας σε κάθε μαθητή τη δυνατότητα να επιτύχει: Αναφέρεται στην παρεμβολή των κοινωνικοοικονομικών παραγόντων που επηρεάζουν τα αποτελέσματα, όπως: Η διαφορετικότητα της οικογενειακής κατάστασης και δομής, η απασχόληση των γονιών, η μεταναστευτική «ιδιότητα», οι ευκαιρίες και δυνατότητες που προσφέρονται για να χαρακτηρίζεται το εκπαιδευτικό σύστημα από τη δικαιοσύνη, τα οικονομικά χαρακτηριστικά της εκπαίδευσης, το σχολικό περιβάλλον, οι πολιτικές στην εκπαίδευση για αντιμετώπιση των κοινωνικοοικονομικών προβλημάτων στο πλαίσιο της δικαιοσύνης.

Τόμος ΙΙΙ. Ετοιμότητα για μάθηση: Η συμμετοχή/εμπλοκή, οι στάσεις και τα κίνητρα των μαθητών: Αναφέρεται ανάμεσα σε άλλα στους παράγοντες που επηρεάζουν τη μάθηση και τη συμμετοχή των μαθητών στο σχολείο –και με το σχολείο– τις πεποιθήσεις και αντιλήψεις των μαθητών για τα μαθηματικά, τη συμμετοχή τους σε σχετικές δραστηριότητες, τον ρόλο των εκπαιδευτικών και του σχολείου στη διαμόρφωση στάσεων και συμπεριφορών για συμμετοχή των μαθητών, τον ρόλο της οικογένειας στη διαμόρφωση αυτών των στάσεων, την επίδραση σε αυτά των κοινωνικοοικονομικών παραγόντων και φύλου.

Τόμος ΙV. Τι κάνει τα σχολεία να είναι επιτυχημένα: Πόροι, πολιτικές, πρακτικές:

Αναφέρεται ανάμεσα σε άλλα στον ιδιαίτερο ρόλο του σχολικού συγκείμενου με όλες τις σχετικές πολιτικές που επηρεάζουν το σχολικό κλίμα και ατμόσφαιρα μάθησης, όπως:

Τον τρόπο που οι οικονομικές παροχές, οι πολιτικές και πρακτικές σχετίζονται με τα μαθησιακά αποτελέσματα: Πώς το σχολικό σύστημα επιλέγει και ομαδοποιεί τους

μαθητές του, τις δαπάνες, το σύστημα διοίκησης του εκπαιδευτικού συστήματος, το μαθησιακό περιβάλλον, τα χαρακτηριστικά του σχολείου και του σχολικού συστήματος.

Πώς προάγονται και προχωρούν οι μαθητές μέσα στο σχολικό σύστημα, πώς το εκπαιδευτικό σύστημα οργανώνει τα σχολικά προγράμματα, την κοινωνική και ακαδημαϊκή συμμετοχή, τη σχέση κινήτρων των μαθητών με την ομαδοποίηση-κάθετη και οριζόντια.

Τις επενδύσεις στην εκπαίδευση, όπως μισθοί εκπαιδευτικών/απθρόπων πόροι –επιμόρφωση εκπαιδευτικών, προαπαιτήσεις για εισδοχή στο επάγγελμα εκπαιδευτικού, αναλογία εκπαιδευτικών-μαθητών, επαγγελματική ανέλιξη εκπαιδευτικών. Την υλικοτεχνική υποδομή και τα διατιθέμενα εκπαιδευτικά μέσα. Τον σχολικό χρόνο διδασκαλίας, τον χρόνο για πραγματική μάθηση των μαθητών στη σχολική ζωή, το μέγεθος της τάξης, τον χρόνο που αφιερώνεται για μάθηση μετά το σχολείο, δράσεις εκτός αναλυτικού προγράμματος, τη συμμετοχή μαθητών στην προδημοτική εκπαίδευση.

Τη Διοίκηση του σχολείου, την αξιολόγηση και λογοδοσία του συστήματος με αναφορές: Στην αυτονομία της σχολικής μονάδας, τη δυνατότητα επιλογής του σχολείου, τη συμμετοχή του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, τη διοίκηση και ηγεσία των διευθυντικών στελεχών, καθώς και των γονέων.

Την αξιολόγηση και τις εξετάσεις, τους στόχους και την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων εκτός σχολείου, τη διασφάλιση ποιότητας και την παρακολούθηση των πρακτικών των εκπαιδευτικών των Μαθηματικών.

Την ποιότητα της μάθησης όπως επηρεάζεται από το σχολικό περιβάλλον και τις απουσίες-σκασιάρχειο των μαθητών, ή την αργοπορημένη άφιξη τους. Το σχολικό κλίμα με τις σχέσεις εκπαιδευτικών – μαθητών, το κλίμα πειθαρχίας, η ηθική και αξίες των εκπαιδευτικών. Τη σχέση ανάμεσα στο σχολικό κλίμα και τα αποτελέσματα με τα χαρακτηριστικά των μαθητών που φτάνουν αργοπορημένοι στο σχολείο αλλά και της διοίκησης και πρακτικής του σχολείου.

Επιλέγω Cyprus College για σπουδές ACCA

Association of Chartered Certified Accountants

Νιώσε σιγουριά για το μέλλον σου, ακόμα και στο σημερινό οικονομικό τοπίο. Διεκδίκησε τον επαγγελματικό τίτλο ACCA από τη Σχολή Επαγγελματικών Σπουδών του Cyprus College.

Επιλέγω ACCA:

- Παγκόσμια αναγνώριση
- Απεριόριστες ευκαιρίες εργοδότησης με προοπτική ανέλιξης στην Κύπρο και στο εξωτερικό
- Υψηλές απολαβές
- Εξασφαλισμένο μέλλον

Επιλέγω Cyprus College:

- Έμπειροι, προσοντούχοι και καταξιωμένοι καθηγητές
- 7 παγκόσμια και πολυάριθμα παγκύπρια βραβεία
- Προσιτά διδάκτρα και ειδικές εκπτώσεις
- Δικαίωμα συμμετοχής στο σχέδιο «Δεν περνά τις εξετάσεις, δεν ξαναπληρώνω διδάκτρα»
- Συνεχής στήριξη και παροχή βοήθειας στους φοιτητές κατά τη διάρκεια των σπουδών τους
- Άριστες εγκαταστάσεις

**ΕΝΑΡΞΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ:
7 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2014**

Το Cyprus College προσφέρει μαθήματα ACCA από το 1977

Cyprus College

Σχολή Επαγγελματικών Σπουδών
Διογένης 6, Έγκωμη,
Τ.Κ. 22006, 1516 Λευκωσία,
Τηλ: 22713230, Φαξ: 22660257

Λεωφ. Αρχιεπισκόπου Μακαρίου ΙΙΙ, 56
3065 Λεμεσός
Τηλ: 25867300, Φαξ: 25736427

www.cycllege.ac.cy

Τραπεζίτες, δικηγόροι και πολιτικοί στο μικροσκόπιο της Εισαγγελίας

Για το σκάνδαλο στην οικονομία, επιλέγεται ο Οίκος των εμπειρογνομόνων μετά την Πρωτοχρονιά

ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ

Η επόμενη εβδομάδα θα καθορίσει τις εξελίξεις γύρω από τις πολυσχιδείς έρευνες για το οικονομικό κραχ στο νησί μας. Η Νομική Υπηρεσία αναμένεται σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ» να καταλήξει στον ελεγκτικό οίκο ο οποίος τελικά θα αναλάβει να καθοδηγήσει τις αστυνομικές έρευνες που βρίσκονται σε στασιμότητα. Το διήμερο 19-20 Δεκεμβρίου 2013, έφτασαν στην Κύπρο δικηγόροι και ελεγκτές, εκπρόσωποι 6-7 αμερικανικών και βρετανικών οίκων και είχαν συνολικά με τον γενικό εισαγγελέα Κώστα Κληρίδη και τον βοηθό γεν. εισαγγελέα Ρίκο Ερωτοκρίτου. Με την ολοκλήρωση των συζητήσεων η Νομική Υπηρεσία κατάρτισε ένα shortlist από τρεις οίκους που φέρεται να πληρούν τις προϋποθέσεις που τέθηκαν. Πληροφορίες της «Κ» αναφέρουν ότι αμέσως μετά την Πρωτοχρονιά θα πραγματοποιηθεί σύσκεψη με σκοπό να υπάρξει κατάληξη στην επιλογή του οίκου που θα συνεργαστεί με τις κυπριακές Αρχές. Με στόχο να παρασχεθεί κάθε βοήθεια στους οίκους, αλλά και οι εμπειρογνομόνους να δουλέψουν με όλα τα μέσα που θα ήθελαν εγκρίθηκε επί τουτου σχετικής προϋπολογισμού.

Ραντεβού με μεγαλοτραπεζίτες
Όπως έγραψε η διαδικτυακή «Κ», μόλις δοθούν τα χέρια με τον οίκο, που θα είναι ο εκλεκτός της Εισαγγελίας, η πρώτη ενέργεια που θα γίνει, αφού τελειώσουν τα διαδικαστικά, είναι η έναρξη συ-

ναντήσεων και οι λήψεις καταθέσεων από μεγαλοτραπεζίτες. Η έλλειψη πλάνου και εμπειρογνομουσών δεν επέτρεψε ακόμα στην ανακριτική ομάδα να μπει στα βαθιά. Χαρακτηριστικά, μέχρι στιγμής, δεν έχουν ληφθεί πολλές καταθέσεις εκτός από συναντήσεις με ορισμένα άτομα –στελέχη τραπεζών– που παρέδωσαν στις Αρχές κάποια σημαντικά έγγραφα. Σημειώνεται ότι γενικός και βοηθός γενικός εισαγγελέας συνείχαν

Η έρευνα θα συμπεριλάβει πράξεις και παραλήψεις στην οικονομία από το 2006 μέχρι το 2013.

μέχρι την εβδομάδα των Χριστουγέννων τις επαφές τους με αξιωματικούς της Αστυνομίας και την ανακριτική ομάδα. Στις συσκέψεις ανασκοπείται το μέχρι στιγμής ανακριτικό έργο και δίνονται περαιτέρω κατευθυντήριες γραμμές, πάντοτε υπό την αίρεση της καθόδου των εμπειρογνομόνων και της επιλογής του οίκου.

Έρευνες επτά χρόνια πίσω
Σημειώνεται ότι με βάση δηλώσεις που έγιναν από τον γενικό εισαγγελέα Κώστα Κληρίδη μετά από συνεδρία της Επιτροπής Θεώρησης της Βουλής στις 10 Δεκεμβρίου 2013 ερευνώνται πράξεις και παραλήψεις από το 2006 μέχρι το 2013 που έγιναν στην Κύπρο, την Ελλάδα και το εξωτερικό, οι οποίες συνιστούν διάπραξη ποι-

νικών αδικημάτων. Σύμφωνα με τον κ. Κληρίδη, η ολοκλήρωση των ερευνών δεν αναμένεται σύντομα αλλά διαβεβαιώσε τη Βουλή ότι οι έρευνες των ποινικών ανακριτών θα συνεχιστούν με την ίδια σπουδή. Υπέδειξε παράλληλα ότι πρόθεση της Νομικής Υπηρεσίας είναι να προχωρήσει σε ποινική δίωξη προσώπων χωρίς να υπάρξει ανάγκη να ολοκληρωθούν οι ποινικές έρευνες. Για τη διαδρομή χρημάτων από εταιρεία (FOCUS) προς κόμματα, πολιτικούς και δημοσιογράφους, ο γενικός εισαγγελέας σημείωσε πως υπάρχουν στοιχεία, αποφεύγοντας να δώσει περισσότερες λεπτομέρειες, αφού η έρευνα βρίσκεται σε εξέλιξη.

Πληροφορίες της «Κ», οι οποίες δεν επιδέχονται αμφισβήτηση αναφέρουν ότι στο μικροσκόπιο των Αρχών βρίσκονται μεγαλοτραπεζίτες, δικηγόροι, αλλά και πολιτικοί. Όπως είναι σε θέση να γνωρίζει η «Κ» στον κατάλογο των προσώπων που θα ερευνηθούν συμπεριλαμβάνονται πάνω από 10 άτομα. Ο κατάλογος αυτός ενδέχεται να διαφοροποιηθεί μέσα από τις επαφές που θα γίνουν με τους εμπειρογνομόνους. Την ίδια ώρα στη λίστα βρίσκονται και νομικά πρόσωπα δηλαδή κάποιες εταιρείες των οποίων ο ρόλος θα ξεκαθαρίσει στο προσεχές διάστημα. Δεν αποκλείεται με την πάροδο του χρόνου και αφού οι έρευνες προχωρήσουν, ο κατάλογος αυτός να μεγαλώσει. Κριτήριο είναι ο εντοπισμός των αδικημάτων επί τη βάση των οποίων θα διενεργηθούν οι περαιτέρω έρευνες.

Μόλις αναλάβουν οι εμπειρογνομόνους θα κληθούν να καταθέσουν υψηλόβαθμα στελέχη τραπεζών με «μπρώο» προς εξέταση.

Σταυρόλεξο για δυνατούς λύτες Uniastrium και ELA

Σε δεύτερο επίπεδο εξετάζεται η αποστολή αιτημάτων νομικής αρωγής σε χώρες του εξωτερικού με σκοπό να ξεκαθαριστούν δύο πολύ σημαντικά θέματα που εντάσσονται στο πλαίσιο της έρευνας. Πρώτο: Η ρωσική τράπεζα Uniastrium και η σύνδεσή της με την Τράπεζα Κύπρου. Υπό διερεύνηση βρίσκονται πληροφορίες ότι: Από 10 εκατ. ευρώ έλαβαν τρεις Κύπριοι και δύο Ρώσοι ως μίζες για την αγορά της ρωσικής τράπεζας Uniastrium από την τράπεζα Κύπρου το 2008. Όπως φαίνεται, οι ποινικοί ανακριτές της Αστυνομίας, που διερευνούν τα εγκλήματα που διαπράχθηκαν, εντόπισαν τη διαδρομή της μίζας των 50 συνολικά εκατομμυρίων που εμβάστηκαν σε πέντε εταιρείες, στον φορολογικό παράδεισο Belize island στην Καραϊβική. Εφόσον προχωρήσουν τα αιτήματα νομικής αρωγής αρμόδιες πηγές ανέφεραν στην «Κ», ότι στελέχη της Αστυνομίας θα επιβιβαστούν στο πρώτο αεροπλάνο για τη Ρωσία, αλλά και την Ουκρανία για να λάβουν καταθέσεις και να εξασφαλίσουν στοιχεία. Όπως πολύ καλά πληροφορούμαστε, οι ανακριτές στοχεύουν να ξεκαθαρίσουν και τον Μπανκι-

σμο Έκτακτης Στήριξης που δόθηκε στη Λαϊκή Τράπεζα. Όπως διαπιστώνεται, από τον Σεπτέμβριο του 2011 μέχρι τον Φεβρουάριο του 2013, η παραχώρηση επείγουσας ρευστότητας της Λαϊκής Τράπεζας από τον μηχανισμό ELA (Emergency Liquidity Assistance) αυξήθηκε με γεωμετρική πρόοδο. Χαρακτηριστικά, από τα €490 εκατ. το 2011 έφθασε το ELA τα €9,20 δισ. στις αρχές του 2013 και σε διάστημα 18 μηνών άρχισε να εκτυλίσσεται το θέμα βιωσιμότητας της τράπεζας.

Καταθέσεις για Δημητριάδη

Ο γενικός εισαγγελέας Κώστας Κληρίδης (σ.σ. βρίσκεται στο εξωτερικό και επιστρέφει αύριο) έδωσε, όπως ανακοινώθηκε από την Αστυνομία, οδηγίες για τη λήψη νέων καταθέσεων σε σχέση με τις καταγγελίες σε βάρος του διοικητή της ΚΤΚ Πανίκου Δημητριάδη. Υπενθυμίζεται ότι ο κ. Δημητριάδης υπέβαλε παράνομα σε σχέση με διαρροή εγγράφου που αφορούσε το συμβόλαιο με την «Alvarez & Marsal». Όπως πληροφορούμαστε, οι ανακριτές θα επισκεφθούν εκ νέου τον διοικητή μόνο όταν λπ-

φθούν όλες οι καταθέσεις από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Με βάση καταγγελίες μελών του Δ.Σ. της ΚΤΚ η Αστυνομία διερευνά υπόθεση πλαστογράφησης συμβολαίου για την αμοιβή του οίκου «Alvarez & Marsal» με προχρονολόγηση της ημερομηνίας υπογραφής προκειμένου να εξαπατηθούν τα μέλη του Δ.Σ. της Τράπεζας. Οι αρχικές οδηγίες που δόθηκαν από την Εισαγγελία η οποία αυτεπαγγέλτως διέταξε τη διεξαγωγή της ποινικής έρευνας ήταν όπως εντός 10 ημερών ο φάκελος της υπόθεσης να αποσταλεί στη Νομική Υπηρεσία για τη λήψη αποφάσεων. Οι πρώτες ενδείξεις έκαναν λόγο ότι για κατάθεση αναμένεται να κληθούν γύρω στα 15 άτομα, τα ονόματα των οποίων εμπλεκονται στην υπόθεση. Τα εν λόγω άτομα επίσης, ενδεχομένως να ήταν σε θέση να δώσουν στοιχεία για τα υπό διερεύνηση αδικήματα. Πάντως, ασφαλείς πληροφορίες αναφέρουν ότι οι ανακριτές παρέλαβαν σωρεία εγγράφων από την Κεντρική Τράπεζα μεταξύ των οποίων και έγγραφα που αφορούν την αλληλογραφία του κ. Δημητριάδη με τον οίκο «Alvarez & Marsal».

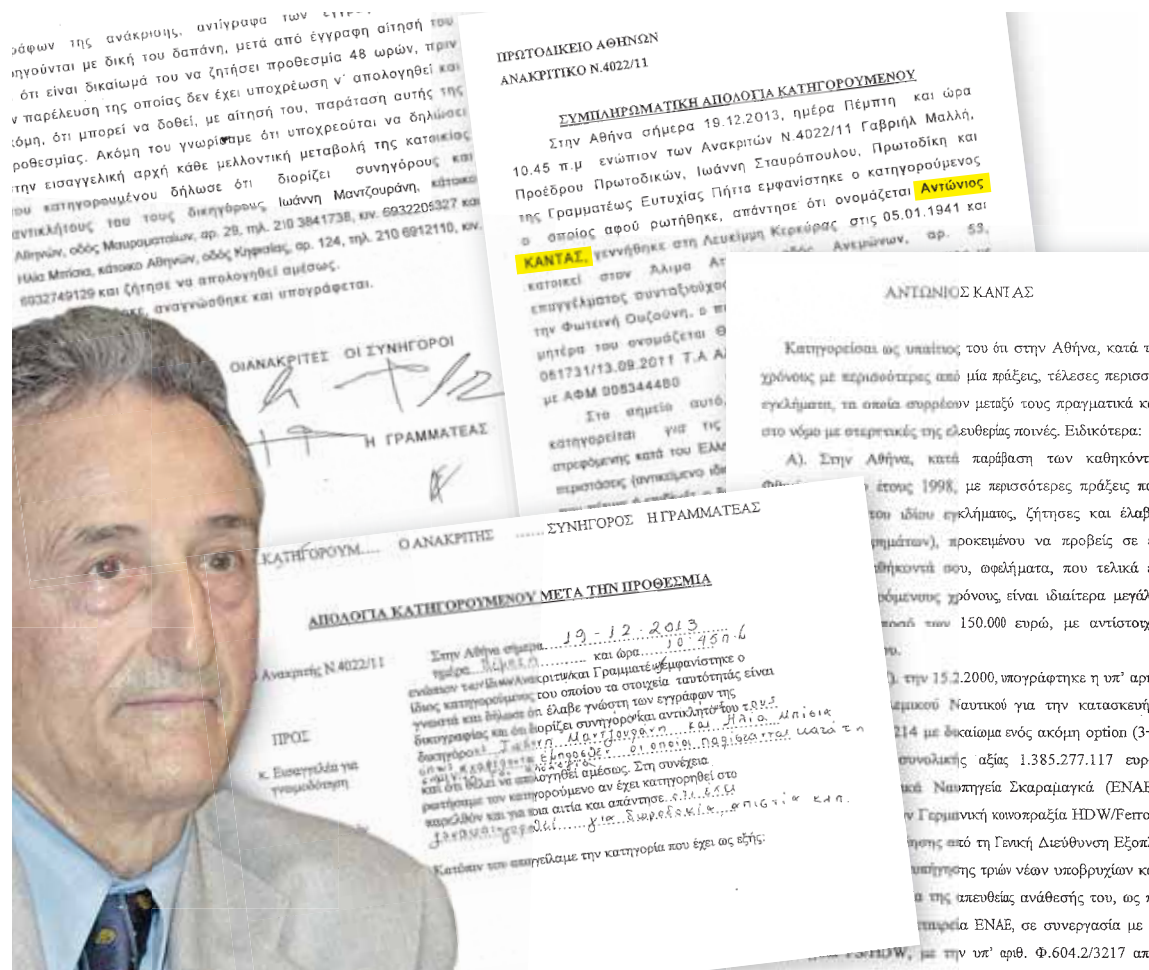
Τραστ στην Ελβετία διαχειριζόταν τις μίζες

Τον χορό των παράνομων προμηθειών για κάθε εξοπλιστικό πρόγραμμα την πενταετία 1997-2002 περιγράφει ο Αντώνης Κάντας

Του ΤΑΣΟΥ ΤΕΛΛΟΓΛΟΥ

Ως μια... καριέρα, περιβλημένη με τα πιο δυσώδη χαρακτηριστικά, θα μπορούσε να χαρακτηρίσει κανείς τη σταδιοδρομία του πρώην αναπληρωτή γενικού διευθυντή εξοπλισμών Αντώνιου Κάντα, που με μία τετραήμερη ομολογία ξετύλιξε το κουβάρι των συμβάσεων και των παράνομων προμηθειών τα πέντε κρίσιμα χρόνια (1997-2002) της «ευφορίας» του ελληνικού προγράμματος εξοπλισμών. Η αποκάλυψη των έργων και ημερών του Κάντα κατέστη δυνατή ύστερα από πληροφορία που, σύμφωνα με πηγές της «Κ», άντλησε η αρχή για το «ξέπλυμα χρήματος» από τον διαχειριστή των λογαριασμών του και κυρίως ενός τραστ στην Ελβετία.

Για να διαχειριστεί τα περίπου 16 εκατομμύρια ευρώ που είχε υποσχεθεί από τις μίζες και την πρόσδοδο τους (απόδοση 4-5% τον χρόνο) το πρώην στέλεχος του υπουργείου Εθνικής Αμύνης δημιούργησε το Trust Olav Engineering. Τα ποσά από διάφορες ελβετικές τράπεζες –ο Κάντας κατονόμαζε τουλάχιστον πέντε τράπεζες στις απολογίες του– είχαν μεταφερθεί στην τράπεζα Julius Baer. Όταν ξέσπασε το σκάνδαλο Siemens, δύο από τους τραπεζοϋπαλλήλους μεγάλων γερμανικών τραπεζών (Dresdner) και στη συνέχεια γαλλικής (BNP), που συγκέντρωναν «μαύρα χρήματα» από την Ελλάδα, εκλήθησαν να δώσουν εξηγήσεις γιατί ενώ χρησιμοποιούσαν τα «μαύρα

Μίζες, συμβόλαια, πρόσωπα-κλειδιά και... πολλά εκατομμύρια ευρώ, συνθέτουν τα λεγόμενα του επί σειρά ετών αναπληρωτή διευθυντή εξοπλισμών Αντώνη Κάντα. Στη φωτογραφία ο ίδιος, με σελίδες από τη συμπληρωματική απολογία του.

χρήματα» του Κάντα για τις πληρωμές στελέχους της Siemens, για να ισοσκελίζουν το ποσό που είχαν πάρει από τον Κάντα, του το έστει-

ναν από λογαριασμό εταιρείας που ήταν συνδεδεμένη με τη γερμανική εταιρεία! Ούτε ο Κάντας ούτε το στέλεχος της Siemens γνώριζαν τι

έκαναν τα στελέχη των τραπεζών... Έτσι από το 2008, ο Κάντας βρέθηκε στο στόχαστρο της Δικαιοσύνης και εξουσιοδότησε τον δι-

κηγόρο που τελικά έδωσε την πληροφορία στις ελληνικές αρχές, να ιδρύσει δύο ιδρύματα, ένα στον Παναμά και ένα στην Κόστα Ρίκα, ώστε μέσω αυτών να μεταφερθούν τα «μαύρα χρήματα» από την Ελβετία στη Σιγκαπούρη. Είναι χαρακτηριστικό ότι έναν από τους δύο τραπεζικούς υπαλλήλους που διευθετούσαν τους λογαριασμούς του στην Ελβετία, τον γνώρισε από τον μεσάζοντα των γερμανικών εταιρειών Rheinmetall και Atlas P.E., ο οποίος θα εμφανιζόταν αυτοβούλως στην Εισαγγελία για να καταθέσει στις 2 Ιανουαρίου. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», οι ενέργειες των συνηγόρων του Κάντα, Γιάννη Ματζουράνη και Η. Μπίσια, της Εισαγγελίας κατά της Διαφθοράς και της ΤτΕ σχετικά με τον «επαναπατρισμό» των κεφαλαίων από τη Σιγκαπούρη, μέχρι την ώρα που γράφονταν αυτές οι γραμμές δείχνουν ότι το γκεχέριμα του «επαναπατρισμού» των χρημάτων στέφεται από επιτυχία καθώς τα χρήματα –13,7 εκατομμύρια– «έφυγαν» από τη Σιγκαπούρη και κατευθύνονται στα ταμεία του Δημοσίου.

Ο κατηγορούμενος-κλειδί, όπως αποδεικνύεται, της Εισαγγελίας θεωρεί κρίσιμα στάδια στις αποφάσεις για να παραγγελλθεί «εκείνο ή το άλλο εξοπλιστικό»:

1. Την εισήγηση από το αρμόδιο επιτελείο ότι το όπλο ή το οπλικό σύστημα είναι απαραίτητα για τις ενοπλιστικές δυνάμεις.

2. Αν για τον διαγωνισμό υποψήφια ήταν περισσότερα του ενός

συστήματα, τότε το κρίσιμο σημείο ήταν οι προδιαγραφές, οι οποίες μπορούσαν να «ευνοήσουν» συγκεκριμένο οπλικό σύστημα.

3. Επόμενο κρίσιμο στάδιο και από νομική και από ουσιαστική πλευρά είναι η συγκρότηση των επιτροπών αξιολόγησης καθώς και οι επιτροπές που διαπραγματεύονται το ύψος της σύμβασης, τα αντισταθμιστικά. Στο σημείο αυτό, εκτός από τον κ. Γιάννη Σμπώκο, ο Κάντας κατονόμαζε τον αναπληρωτή του, «που έμεινε στο υπουργείο Εθνικής Αμύνης όσο έμεινε ο κ. Ακς Τσοχατζόπουλος» και στη συνέχεια τον ακολούθησε στο υπουργείο Ανάπτυξης του οποίου έγινε και γενικός γραμματέας.

Ο Κάντας, που αποκαλείται «καθηγητής» μεταξύ των επιτελών του Πενταγώνου για τις τεχνικές του γνώσεις, ήταν το... φόβητρο μεσαζόντων όταν διατύπωνε τεχνικές και οικονομικές αντιρρήσεις για κάποιο πρόγραμμα. Ετσι συνέβη και με τα άρματα μάχης «ΔΕΟ-2» για την αγορά των οποίων είχε εγείρει αντιρρήσεις ο Κάντας, λέγοντας ότι είναι πανάκριβα και δεν χρειάζονται. Καθώς η σύμβαση είχε δρομολογηθεί από τον κ. Τσοχατζόπουλο, ο διάδοχός του Γιάννης Παπαντωνίου στο υπουργείο θεώρησε ότι έπρεπε... να ικανοποιήσει τον Στρατό αφού Ναυτικό και Αεροπορία... έλαβαν τα προγράμματα που ήθελαν. Και ο κ. Κάντας τελικά παραμέρισε τις αντιρρήσεις του κατά 1,7 εκατ. ευρώ, αν και δεν ήταν για τον Πεντάγωνο όταν υπεγράφη η σύμβαση...

Αποκαλύψεις για το παρασκήνιο του Πραξικοπήματος

Απόρρητο έγγραφο περιλαμβάνει όλα όσα είπε ο δικτάτορας Δημήτριος Ιωαννίδης στους Αμερικανούς

Του ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥ ΚΑΥΚΑΡΙΔΗ

Ίσως το σημαντικότερο αποκαλυπτικό έγγραφο για την Κύπρο στην κρίσιμη περίοδο του 1974 ρίχνει φως στις άγνωστες πτυχές του Πραξικοπήματος και περιγράφει με γλαφυρό ύφος τις παράλογες αντιδράσεις του δικτάτορα Δημήτριου Ιωαννίδη στις αμερικανικές νουθεσίες για αυτοσυγκράτηση. Όπως καταδεικνύεται μέσα από το συγκεκριμένο έγγραφο, ο Ιωαννίδης ήταν άνθρωπος ανισόρροπος με συγκεκριμένες εμμονές, ιδιαίτερα κατά του Μακαρίου και του «κομμουνιστικού κινδύνου». Επίσης, η ελλιπής αντίληψη της τουρκικής πολιτικής στο Κυπριακό τον οδηγούσε σε μία απλοϊκή και συνάμα λανθασμένη ανάλυση των πιθανών τουρκικών αντιδράσεων.

Μετά την εκδήλωση του πραξικοπήματος κατά του Προέδρου Μακαρίου στις 15 Ιουλίου 1974, το αμερικανικό ΥΠΕΞ έστειλε οδηγίες στον Πρόεδρο των ΗΠΑ στην Αθήνα Χένρι Τάσκα για να προβεί σε άμεσο διάβημα στον Ιωαννίδη, μεταφέροντάς του τα ακόλουθα μηνύματα:

1. Οι ΗΠΑ συνεχίζουν να θεωρούν την Κύπρο ως ένα αδιαίρετο, κυρίαρχο, και ανεξάρτητο κράτος, θέση την οποία διαβίβασαν και στην τουρκική κυβέρνηση.

2. Η αμερικανική κυβέρνηση δεν μπορεί να αποδεχθεί οποιαδήποτε

δράση εκ μέρους της ελληνικής κυβέρνησης για αλλαγή της πολιτικής και συνταγματικής δομής στην Κύπρο.

3. Οι ΗΠΑ υποστηρίζουν την ειρηνική επίλυση του κυπριακού προβλήματος μέσα από δικοινοτικές συνομιλίες.

4. Οι ΗΠΑ καλούν όλα τα εμπλεκόμενα μέρη να επιδείξουν αυτοσυγκράτηση και να αποφύγουν δράσεις που δυνατό να αποσταθεροποιήσουν περαιτέρω την κατάσταση

Τα μηνύματα που έστειλε η Ουάσινγκτον στη Χούντα μέσω του πρέσβη Τάσκα στις 16/07/1974.

στην ανατολική Μεσόγειο, να επιδεινώσουν τις σχέσεις μεταξύ δύο νατοϊκών συμμάχων, και να δώσουν την ευκαιρία σε εξωτερικές δυνάμεις να εκμεταλλευτούν την κατάσταση εις βάρος των δυτικών συμφερόντων.

Ο Τάσκα μετέφερε τα μηνύματα της αμερικανικής κυβέρνησης μέσω του πρέσβη του απεσταλμένου, ο οποίος συνάντησε τον δικτάτορα στις 16 Ιουλίου 1974. Τα διαμετρήματα σε αυτή την κρίσιμη συνάντηση διαβιβάστηκαν από τον Τάσκα στην αμερικανική κυβέρνηση με απόρ-

ρητο μήνυμα της ίδιας ημέρας που φέρει τον τίτλο: «Κυπριακό Πραξικόπημα: Συνάντηση με τον Στρατηγό Ιωαννίδη».

Ταύρος εν υαλοπαλαιο

Μόλις ο απεσταλμένος του Τάσκα διάβασε το αμερικανικό διάβημα στον Ιωαννίδη αυτός αντέδρασε με τόσο έντονο τρόπο που κάθε του κίνηση καταγράφηκε παραστατικά στο εν λόγω ενημερωτικό μήνυμα προς το αμερικανικό ΥΠΕΞ. Αναφέρεται χαρακτηριστικά: «Ο Στρατηγός κυριολεκτικά άναψε, πετάχτηκε πάνω, έκανε πίσω, κτύπησε το χέρι του σε ένα τραπέζι, έσπασε ένα άδειο ποτήρι και εκστόμωσε μία βαριά βρισιά». Μιλώντας με έντονο ύφος ο Ιωαννίδης ανέφερε στον συνομιλητή του: «Ό,τι κι εάν έγινε στην Κύπρο θα φταίξω εγώ. Εάν είχα αποσύρει τους στρατιωτικούς, οι παλιοί πολιτικοί θα με κατηγορούσαν ότι παρέδωσα το νησί στους κομμουνιστές. Κάποια μέρα η αμερικανική κυβέρνηση θα αντιληφθεί ότι στις 15 Ιουλίου 1974 η Κύπρος δεισώθη από το να πέσει στα χέρια των κομμουνιστών».

Μίσος κατά Μακαρίου

Η όλη συνομιλία των Αμερικανών με τον Ιωαννίδη κατέδειξε και το τεράστιο μίσος που έτρεφε ο δικτάτορας έναντι του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου. Αφού, λοιπόν, ο Ιωαν-

Ο Γκιζίκης, Παπαδόπουλος και Ιωαννίδης στις εποχές της δόξης τους. Ο Ιωαννίδης ισχυρίστηκε στον Αμερικανό πρέσβη ότι είχε απλώς βοηθήσει στη διεκπεραίωση του πραξικοπήματος, μόνο μετά που οι Ελληνοκύπριοι της Εθνικής Φρουράς του το είχαν παρουσιάσει ως ένα τετελεσμένο γεγονός.

νίδης καταφέρθηκε κατά των κομμουνιστών, έστρεψε τα πυρά του κατά του Μακαρίου, εξαπολύοντας ύβρεις και βαρείς χαρακτηρισμούς. Αναφέρεται ενδεικτικά στο μήνυμα: «Ο Στρατηγός Ιωαννίδης δήλωσε ότι όλοι πρέπει να ξεχάσουν πως ο Μακάριος ήταν μία διεθνής φουσιονγυμνία, ένας εθνικός ήρωας, ότι είχε υπηρετήσει διάφορα χρήσιμα λειτουργήματα και ότι ήταν ιερωμένος. Ο Μακάριος είχε μετατραπεί σε ένα σάπιο ομοφυλόφιλο ιερέα. Ήταν δειστρομαμμένος, βασανιστής, σεξουαλικά ανώμαλος, και ο ιδιοκτίτης των μισών ξενοδοχείων στο νησί. Για να διατηρήσει τη θέση του και να συνεχίσει τις δραστηριότητές του, ο Μακάριος ήταν διατεθειμένος να θυσιάσει το 70% του ελληνοκυπριακού πληθυσμού (μόνο το 30% ήταν με το ΑΚΕΛ), καθώς και ολόκληρο τον αντικομμουνιστικό τουρκοκυπριακό πληθυσμό».

Μέσα, επίσης, από το υπό αναφορά απόρρητο μήνυμα φαίνεται

ξεκάθαρα ότι η αντίληψη του Ιωαννίδη για την τουρκική πολιτική στο Κυπριακό ήταν τουλάχιστον περιορισμένη. Σε διεκρινιστική ερώτηση του απεσταλμένου του Αμερικανού Πρέσβη για την τύχη του Μακαρίου, ο Ιωαννίδης απάντησε ότι ήταν ζωντανός. «Αλλά», διερωτήθηκε ο Ιωαννίδης, «ποιος νοιάζεται. [Ο Μακάριος] δεν έχει πλέον καμία δύναμη και κανείς δεν θα τον βοηθήσει. Ούτε καν οι Ρώσοι, εκτός και εάν οι Τούρκοι τους το ζητήσουν. Και οι Τούρκοι απλά δεν νοιάζονται... Σε άλλη ερώτηση κατά πόσον ο ίδιος βρίσκεται σε απευθείας επαφή με τους Τούρκους, ο Ιωαννίδης ανέφερε τα εξής αποκαλυπτικά: «Δεν ενοχλήσαμε τους Τούρκους. Δεν κηρύξαμε την Ένωσι. Οι Τούρκοι συμφωνούν ότι το 'κύριο αγκάθι' (δηλαδή ο Μακάριος) έχει φύγει». Η ακόλουθη παράθεση των αναφορών του Ιωαννίδη στο απόρρητο μήνυμα είναι ενδεικτική της εγκληματικά ρηκής αντίληψής του επί των ελληνοτουρ-

κικών σχέσεων: «[Ο Ιωαννίδης] εξέφρασε την άποψη ότι η Ελλάδα και η Τουρκία μπορούσαν πλέον σε κάποιο μελλοντικό χρονικό σημείο να καθίσουν κάτω, να συζητήσουν και να λύσουν τις διαφορές τους. Όντως, σύμφωνα με τον Ιωαννίδη, οι Έλληνες θα μπορούσαν ακόμη να είναι πρόθυμοι να μοιραστούν τα κέρδη από τα κοιτάσματα πετρελαίου [...]. Επίσης εξέφρασε την πεποίθηση ότι οι Ελληνοκύπριοι και οι Τουρκοκύπριοι θα μπορούσαν ίσως να λύσουν τις δυσκολίες τους ειρηνικά, ήσυχια και φιλικά. Αστειευτήκε, ακόμη, ότι σε έναν χρόνο ή ίσως πιο ρεαλιστικά σε δέκα χρόνια, οι Τούρκοι πιθανό να θέλουν να πωλήσουν το μεριδίό τους στην Κύπρο με αντάλλαγμα την αυξημένη συμμετοχή τους σε πετρελαϊκά δικαιώματα».

Ο κ. Χαράλαμπος Καυκαρίδης είναι συγγραφέας του βιβλίου «Κύπρος - Τουρκία: Από τον Ατατούρκ στον Μεντέρές (1923-1960)», Εκδόσεις Αμοργός.

Ενημέρωσε ΗΠΑ ο Ιωαννίδης

Ένα από τα πιο ενδιαφέροντα σημεία του απόρρητου μηνύματος είναι η αναφορά των Αμερικανών ότι είχαν ενημερωθεί από τον Ιωαννίδη για την πιθανότητα ανατροπής του Μακαρίου εικοσιτέσσερις τουλάχιστον ώρες πριν από την πραγματοποίηση του πραξικοπήματος. Συγκεκριμένα, ο Ιωαννίδης ισχυρίστηκε στο συνομιλητή του ότι ο ίδιος είχε απλώς βοηθήσει στη διεκπεραίωση του πραξικοπήματος, μόνο μετά που οι Ελληνοκύπριοι της Εθνικής Φρουράς του το είχαν παρουσιάσει ως ένα τετελεσμένο γεγονός.

Το περιεχόμενο του μηνύματος είναι αποκαλυπτικό, ιδιαίτερα όσον αφορά την αντίδραση του απεσταλμένου του Αμερικανού Πρέσβη στον πιο πάνω ισχυρισμό του Ιωαννίδη: «Σε αυτό το σημείο ο απεσταλμένος παρενέβη και είπε στον Ιωαννίδη κοφτά ότι, με το πραξικόπημα να πραγματοποιείται μόνο εικοσιτέσσερις ώρες μετά την ενημέρωσή του [Ιωαννίδη] προς εμάς [ΗΠΑ] αναφορικά με πιθανή ανατροπή του Μακαρίου, κάτι τέτοιο [μη οργάνωση του πραξικοπήματος από τον ίδιο τον Ιωαννίδη] ήταν πολύ δύσκολο για τον οποιοδήποτε να το πιστέψει». Η αντίδραση του Ιωαννίδη σε αυτό το σχόλιο του συνομιλητή του ήταν τόσο έντονη που καταγράφηκε και πάλι με κάθε λεπτομέρεια στο μήνυμα: «Σε αυτό

Ο Ιωαννίδης είπε στον απεσταλμένο της αμερικανικής κυβέρνησης ότι ο Μακάριος ήταν δειστρομαμμένος, βασανιστής, σεξουαλικά ανώμαλος, και ο ιδιοκτίτης των μισών ξενοδοχείων στο νησί και για να διατηρήσει τη θέση του ήταν διατεθειμένος να θυσιάσει το 70% του ελληνοκυπριακού πληθυσμού.

το σημείο ο Στρατηγός και πάλι άναψε κουνώντας τα χέρια του, τα οποία κτύπησε στο ίδιο τραπέζι, έσπασε ένα δεύτερο ποτήρι, και εν μέσω ύβρεων, δήλωσε ότι δεν έχει σχεδιάσει και οργανώσει το πραξικόπημα. Ο αρχικός σχεδιασμός και προσέγγιση έγινε από Ελληνοκύπριους εθνικιστές στις 13 Ιουλίου, μετά που οι τελευταίοι είχαν μάθει ότι η ελληνική κυβέρνηση είχε την πρόθεση να υποχωρήσει στις απαιτήσεις του Μακαρίου για μείωση του αριθμού των

Ελλήνων αξιωματικών στην Εθνική Φρουρά». Μάλιστα, ο Ιωαννίδης εξέφρασε τους φόβους που είχε για τη δύναμη του Μακαρίου, η οποία μπορούσε να οδηγήσει στην ανατροπή της ίδιας της Χούντας. Όπως αναφέρεται στο μήνυμα: «Ο Στρατηγός δήλωσε ότι εάν ο Μακάριος επιτύχανε να πετάξει τους Έλληνες [αξιωματικούς] έξω από την Κύπρο, τι θα τον εμπόδιζε από το να σκεφτεί ότι δεν θα μπορούσε να πετάξει τη Χούντα έξω από την Ελλάδα».

Ο τρελός Σαμψών και ο γάιδαρος

Ο Ιωαννίδης έκλεισε τη συζήτηση δίνοντας κάποιες διαβεβαιώσεις στους Αμερικανούς για τα φιλοαμερικανικά και αντικομμουνιστικά του αισθήματα, και κάνοντας ένα υποτιμητικό σχόλιο για τον επικεφαλής του πραξικοπήματος στην Κύπρο, Νίκο Σαμψών. Συγκεκριμένα:

1. «Τόνισε ότι και ο ίδιος έχει Θεό. Σίγουρα δεν ήταν αντιαμερικανός. Ακόμη και ένας γάιδαρος θέλει ένα πάσαλο για να δεθεί» και στη δική του περίπτωση ήταν οι ΗΠΑ».

2. «Η βιαστική του απόφαση στις 13 Ιουλίου [για στήριξη του

πραξικοπήματος] πιθανό να ήταν βλακώδης. Αντί να εγκαταλείψει την Κύπρο και να αφήσει τις ΗΠΑ να ανησυχούν για την τύχη της και να ρίχνουν χρήματα σε μία μαύρη τρύπα, είχε αφήσει την αγάπη του για την πατρίδα, την ηθική υποχρέωση προς τους Ελληνοκύπριους εθνικιστές, και το φιλότιμό του να υπερνικήσουν τη λογική βοηθώντας τους Ελληνοκύπριους [ΕΟΚΑ Β']».

3. «Η Ελλάδα θα κάνει ό,τι είναι δυνατό για να διατηρήσει την εθνική της ιδιότητα και να παραμείνει αντικομμουνιστική. Εάν αυτό σημαίνει ότι η Γυάρος πρέπει να πα-

ραμείνει ανοικτή, τότε θα παραμείνει ανοικτή ενόσω αυτό είναι αναγκαίο και δεν θα δεχτεί καμία πίεση από κανέναν [...].»

4. «Προσωπικά δεν συμπαθεί τον Νίκο Σαμψών, αλλά αυτή ήταν απόφαση των Ελληνοκυπρίων εθνικιστών. Γνωρίζε τον Σαμψών προσωπικά και η άποψή του ήταν ότι ο Σαμψών είναι 'τρελός'...».

Αμερικανικά έγγραφα:

Department of State, «Cyprus Coup», Immediate-Secret, 16 July 1974. US Embassy in Athens, «Cyprus Coup: Meeting with General Ioannides», Secret, 16 July 1974.

wagamama

Απλά... ασιατικά... και νόστιμα!

ανοίξαμε και στην Πάφο!

Από την πρώτη στιγμή που το wagamama άνοιξε τις πόρτες του στη Λευκωσία, κατόρθωσε να μας μιήσει στο τρίπτυχο «σωστή διατροφή-απολαυστική εμπειρία-προσιτή τιμή» και να καθιερωθεί ως ο κατ' εσχολήν προορισμός ασιατικών γεύσεων. Οι γεύσεις του φημισμένου σε όλο τον κόσμο ασιατικού εστιατορίου, ταξιδεύουν τώρα και στην Πάφο και σας περιμένουν στο **Kings Avenue Mall**. Με τα πιο αγνά υλικά που συνδυάζονται αρμονικά στο γουόκ, σε απολαυστικές εμπνεύσεις που οι σεφ του wagamama ετοιμάζουν μπροστά στα μάτια σας. Με ένα πλούσιο menu, γεμάτο πειρασμούς κρεατικών και θαλασσινών, με noodles ή ρυζί αλλά και ολόφρεσκο sushi, κάθε μέρα, όλη μέρα! Κλείστε κι εσείς ένα ραντεβού με την εμπειρία wagamama. Απολαύστε πιάτα από Ιαπωνία, Ινδία, Κίνα, Ταϊλάνδη και αφήστε τις γεύσεις τους να σας ταξιδέψουν σε όλη την Ασία.

Θεμιστοκλή Δέρβη 16, Λευκωσία - Τηλ. Κρατήσεων: 22870140
Kings Avenue Mall, Πάφος - Τηλ. Κρατήσεων: 26600885

join us

wagamama.com.cy

Μέλος του ομίλου PHC, υποψήφιος στα Johnny Walker Man of the Year Awards 2013, στην κατηγορία «Επιχείρηση της Χρονιάς».

Μεταξύ караγκιόζιδων και τηλεμαϊντανών

Του **ΑΛΕΞΗ ΠΑΠΑΧΕΛΑ**

Κοιτάω μερικές φορές πίσω και σκέπτομαι ποιοι μας κυβέρνησαν από ορισμένα κρίσιμα πόστα και ομολογώ ότι λέω «πάλι καλά, θα μπορούσαμε να είχαμε πάθει ακόμη πιο μεγάλη ζημιά». Ψηφίσαμε, ανεχθήκαμε, στήριξαμε πολύ ελαφρείς ανθρώπους για πολύ βαριές θέσεις ευθύνης. Ειδικά η γενιά των πολιτικών που βγήκε μέσα από τα κομματικά αμφιθέατρα της χούντας και της μεταπολίτευσης ήταν απερίγραπτη. Εγιναν μαέστροι στην επικοινωνία και το παρασκηνιακό «μαγειρέμα», αλλά απεδείχθησαν άσχετοι ως

για την παρακμή της χώρας έχει ένα ολόκληρο κατεστημένο –στον ιδιωτικό τομέα, τον πνευματικό κόσμο, σε εμάς τα μέσα ενημέρωσης– γιατί στήριξε ή ανέχθηκε τη σαπίλα της ελαφρότητας και του νεοβόλου λαϊκισμού για πάρα πολλά χρόνια.

Το κακό είναι πως αυτοί οι άνθρωποι κυβέρνησαν σε μια χώρα που έχει δύο θεμελιώδη προβλήματα: δεν διαθέτει ισχυρούς θεσμούς και βασίζεται σε μια διαλυμένη δημόσια διοίκηση. Άλλο πράγμα είναι να έχεις караγκιόζιδες πολιτικούς σε διάφορες θέσεις, αλλά να δουλεύει από κάτω η μηχανή της δημόσιας διοίκησης με τρόπο οργανωμένο και αποτελεσματικό, και είναι άλλο πράγμα να κυβερνούν οι караγκιόζιδες μαζί με συμβούλους και διάφορους τύπους της νύκτας σε ρόλο εισπράκτορα.

Θέλω να πιστεύω ότι αυτές οι εποχές πέρασαν. Μετά, όμως, ανοίγω την τηλεόραση και βλέπω ορισμένους τηλεμαϊντανούς που έχουν αφήσει πίσω τους τον όλεθρο από όπου και αν πέρασαν να μας εξηγούν πως θα βγούμε από την κρίση. Και το χειρότερο; Ο λαός αποφάσισε να αλλάξει τα φώτα στο πολιτικό σύστημα αλλά, με κάθε σεβασμό στους θεσμούς, ανέδειξε μια από τις χειρότερες συνθέσεις της ελληνικής Βουλής στη σύγχρονη ιστορία της. Από τον πολύ θυμό τυφλώθηκε και δεν τον πολυνοιάζει ποιον στέλνει να τον εκπροσωπήσει είτε γιατί «θέλει να τα κάνει μπάχαλο» είτε γιατί «και οι άλλοι πριν μήπως ήταν καλύτεροι».

Κάπου ανάμεσα στο χθες που θέλουμε να ξεχάσουμε και το σήμερα που εξαντλείται στον θυμό, καλό θα ήταν να βρούμε γρήγορα μια ισορροπία ως κοινωνία, αναδεικνύοντας νέες ιδέες, νέα ήθη και νέα πρόσωπα στην πολιτική.

κυβερνήτες και μάντζερ. Στη θέση του Αβέρωφ, του Παπαληγούρα ή του Τρυπάνη μπήκαν καρικατούρες από νεοελληνική επιθεώρηση. Πώς να ξεχάσω τον υπουργό που μονίμως έπινε καφέ σε κάποιο στέκι γιατί «βαριόταν να πάει στο υπουργείο» ή τον άλλον που όντας υπουργός περνούσε προκλητικά με κόκκινο το φανάρι οδηγώντας τη μηχανή, χωρίς κράνος. Το ζήτημα είναι πως αυτά τα πολλά επιφανειακά έκρυβαν πολύ βαθύτερες παθογένειες, γιατί οι άνθρωποι αυτοί υπήρχαν λόγω κομματικών μηχανισμών και προνομιακών σχέσεων με τα μέσα ενημέρωσης και τους ταγούς της χώρας. Και για να μην τα ρίχνουμε μόνο στο πολιτικό προσωπικό, θα πρέπει πάντοτε να θυμόμαστε πως τεράστια ευθύνη

Το πολιτικό έτος 2014

Του **ΚΩΣΤΑ ΙΩΡΔΑΝΙΔΗ**

Το 2013 ήταν το έτος του απόλυτου λαϊκισμού, της υποβαθμίσεως του Κοινοβουλίου, της εκπτώσεως εν ολίγοις του ελληνικού αστικού αντιπροσωπευτικού συστήματος. Το γεγονός αναγνωρίζεται από όλες τις πολιτικές παράταξεις που εκπροσωπούνται στη Βουλή, μόνον που κατά την καθημερινή ρητορική αντιπαράθεση το κάθε κόμμα αυτοεξαιρείται και επιρρίπτει τις ευθύνες στα υπόλοιπα.

Είναι αφέλεια να προσδοκά κανείς ότι στο νέο έτος θα αναδυθεί νέα πολιτική αντίληψη και συμπεριφορά. Οι ίδιοι άνθρωποι θα κατευθύνουν τις τύχες των Ελλήνων. Η κυβέρνηση θα καλλιεργήσει ψευδοαίσθησεις και θα προσπαθήσει να διαχειριστεί τις προσδοκίες των πολιτών. Η αντιπολίτευση –αξιωματική ή ελεύθερη– θα ελεεινολογεί. Η κοινωνία θα εξακολουθεί να κινείται στον ίδιο φαύλο κύκλο.

Κάποιοι μπορεί να οικτρώουν την έλλειψη αισιοδοξίας, αλλά η αρχή του νέου έτους την 1η Ιανουαρίου είναι μία σύμβαση πολιτική, διεθνής ως προς τη φύση της –μία λογιστική αναφορά. Στερείται εξωκοσμικής διαστάσεως. Το Εκκλησιαστικό μας έτος αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου, η Ιουδαϊκή πρωτοχρονιά διαρκεί από τις 24 έως 26 Σεπτεμβρίου, η δε ισλαμική, για το 2014, από 24 έως 25 Οκτωβρίου. Αυτά αναφορικά με τις κυριαρχούσες στην περιοχή θρησκείες. Βεβαίως ο συμβολισμός της 1ης Ιανουαρίου είναι ισχυρότατος, θα εκφωνηθούν διάφορα μηνύματα, από πολιτικούς και από θρησκευτικούς ηγέτες –με περιεχόμενο προβλέψιμο από όπου και εάν προέρχονται. Παρά το γεγονός, ωστόσο, ότι το περιβάλλον είναι εορταστικό δεν θα συμπαρασυρθούν σε εκτιμήσεις, παραβιάζοντας το πλαίσιο της στοιχειώδους λογικής.

Το πρόβλημα της Ελλάδος ξεκίνησε ως έλλειμμα του προϋπολο-

γισμού, μετεξελίχθηκε σε δημοσιονομικό και κατέληξε να είναι βαθύτατα πολιτικό. Το πολιτικό σύστημα νοσεί και εάν δεν ανασυνταχθεί θα συντριβεί εκ των πραγμάτων. Θεώρησε η μεταπολίτευση ότι με την κατάλυση της μοναρχίας, θα επερχόταν πολιτική σταθεροποίηση. Οι εκτιμήσεις διαψεύσθηκαν. Η προεδρευόμενη Δημοκρατία, ιδιαίτερα μετά την απομείωση των αρμοδιοτήτων του Ανωτάτου Αρχοντος κατέστρεψε το αξίωμα διακοσμιακό.

Η άμεση εκλογή Προέδρου δεν συνιστά διέξοδο διότι θα μετέφερε την αντιπαράθεση Δεξιάς-Αριστεράς και σε ένα άλλο επίπεδο. Με δεδομένο μάλιστα ότι το εκλογικό σώμα είναι αριστερών αποκλίσεων, το αξίωμα θα περιεχόταν σχεδόν κατ' αποκλειστικότητα σε αριστερό πολιτικό. Η ισορροπία θα διαταρασσόταν αποφασιστικά.

Τέλος, η αναθεώρηση του Συντάγματος που εισήγαγε ο Ανδρέας Παπανδρέου ανέδειξε την παντοδυναμία των κομμάτων, αλλά το σύστημα λειτουργήσε καλώς ή κακώς όσο ίσχυε το δικομματικό σύστημα.

Με τη διαφανόμενη εξαφάνιση του ΠΑΣΟΚ από πολιτικό προσκήνιο και τον κατακερματισμό των δυνάμεων της Δεξιάς σε τρία κόμματα μέχρις στιγμής, το αδιέξοδο είναι προφανές. Η ανάδειξη κομμάτων εκτός του συμβατικού πλαισίου, όπως αυτή διαμορφώθηκε με την άνοδο του ΠΑΣΟΚ το 1981, επιβεβαιώνει τον λόγο του αληθούς.

Στη διάρκεια του νέου έτους η πολιτική σύμβαση της μεταπολίτευσεως θα δοκιμασθεί σοβαρότατα. Αντι εξωραϊσμού της καταστάσεως ως προετοιμασθούμε για τα χειρότερα και εάν η τροπή των πραγμάτων είναι ευνοϊκότερη, η ανακούφιση θα είναι πραγματική. Και αυτή είναι η ευχή του κάθε Έλληνα πολίτη.

Το 2014 καθορίζει το μέλλον

Του **ΝΙΚΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑ**

Οι πολιτικές μας δυνάμεις θα δοκιμαστούν σκληρά με την ελληνική προεδρία της Ε.Ε., που αρχίζει την ερχόμενη Τετάρτη, και με τις εκλογές για Τοπική Αυτοδιοίκηση και το Ευρωκοινοβούλιο τον Μάιο.

πλέον ένα πλαίσιο το οποίο μπορεί να κρατήσει την Ένωση σταθερά στην πορεία της. Εάν η Ελλάδα φανεί ότι αντεπεξέρχεται στις δυσκολίες, αυτό θα επιτρέψει (ίσως και υποχρεώσει) τις χώρες με μεγαλύτερη επιρροή να πάρουν τις πολιτικές αποφάσεις που απαιτούνται για την πρόοδο της Ε.Ε.

Η πρόκληση για την Ελλάδα είναι να δείξει ότι παρά το δράμα που ζουν οι Έλληνες, έχουν αποθέματα δύναμης, εργατικότητα και δημιουργικότητας για να αντέξουν τις δυσκολίες και να παραμείνουν ικανά και αξια μέλη της Ε.Ε. Αυτό θα ήταν ένα ισχυρό μήνυμα όχι μόνο για όσους εντός Ελλάδος αμφισβητούν την ευρωπαϊκή πορεία της, αλλά και για τους πολιτικούς και πολίτες άλλων χωρών που αμφισβητούν την ικανότητα

των Ελλήνων να συμβάλουν στην ανάπτυξη της Ευρώπης. Γι' αυτό, η προεδρία της Ε.Ε. πρέπει να στήριχθεί επαρκώς από την ελληνική κυβέρνηση, απ' όλες τις άλλες χώρες και από τη γραφειοκρατία των Βρυξελλών και της Φρανκφούρτης. Το στοίχημα μιας επιτυχημένης προεδρίας δεν αφορά μόνο την Ελλάδα αλλά την ίδια την Ένωση.

Στο εσωτερικό μέτωπο, η κυβέρνηση συνεργασίας κρατάει ακόμη, αλλά τα όρια της δοκιμάζονται συνεχώς. Η αντιπολίτευση επιμένει με μια ουτοπική μυθολογία περί εναλλακτικών λύσεων και το κράτος παραμένει παγιδευμένο σε δομική ανοργανωσιά. Αυτές οι δυναμικές θα δοκιμαστούν όχι μόνο από τις εκλογές του Μαΐου, αλλά και από το γεγονός ότι η χρηματοδότηση από την τρόικα θα λήξει εφέτος, υποχρεώνοντάς μας να βρούμε πλέον στις αγορές. Όμως, πέρα από το να επιβραβευθούν οι επιλογές της κυβέρνησης ή να ενισχυθούν οι δυνάμεις της αντιπολίτευσης, κάτι κινείται πλέον. Το ξεσκέπασμα διαφόρων διεφθαρμένων πολιτευτών και αξιωματούχων των τελευταίων εβδομάδων ίσως οδηγήσει σε μια αίσθηση δικαιοσύνης που έλειπε έως τώρα, ίσως δώσει την ελπίδα ότι κάτι αλλάζει, για να ξεφύγουμε από τις σειρήνες του λαϊκισμού και της απελπισίας.

ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ

Πρώτη ευχή: δικαιοσύνη

Του **ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΡΑ**

Η πίκρα για την κυρίαρχη αδικία να καρπίσει το καινούργιο στην ηγεσία.

(με την υπογραφή τους) υπάλληλους στον δημόσιο τομέα δίχως κρίση –αξιολόγηση από το ΑΣΕΠ. Όσοι αποφάσισαν τους μισθούς των κομματικών ευνοουμένων στις προεδρίες των δημοσίων οργανισμών και των χιλιάδων εταιρειών του Δημοσίου. Όσοι ενέκριναν (με την υπογραφή τους) να χαριστούν - διαγραφούν τα υλγυγίδη κρέπη ποδοσφαιρικών ομάδων και τηλεοπτικών καναλιών. Όσοι αποδέχθηκαν (με την υπογραφή τους) υπερβάσεις κόστους σε δημόσια έργα, σκανδαλώδη ποσοστά κέρδους από κρατικές προσμήθειες, αναθέσεις δημοσίων έργων και προμηθειών χωρίς μειωτικούς διαγωνισμούς. Το κοινωνικό κέρμα που κλάπηκε για να εξυπηρετηθεί η ατομική ή η κομματική ιδιοτέλεια, να επιστρέψει στον κρατικό κορβανά, να κατασχεθούν οι περιουσίες των αυτογράφων (φυσικών και ηθικών) της κλοπής.

Ευχή μας αυτή η απόδοση δικαιοσύνης να είναι επίτευγμα ανθρώπων. Μόνο έτσι θα οικοδομηθεί η κοινωνική συνοχή, η εντελής απαραίτητη για την επανίδρυση του κράτους, μοναδικός όρος - προϋπόθεση (το βεβαιώνουν οι

καλός, με την (εκ του ασφαλούς) αμερόληπτη, περιστασιακή και περιφερειακή του αμετροπεία.

Σήμερα πα στην πολιτική σκηνή του ελλαδικού κράτους δεν υπάρχει κόμμα ή «πρόταση» ή «συνιστώσα» ιδεολογική, που να μπορεί με κατακτημένη αξιοπιστία να εγγυηθεί την απόδοση δικαιοσύνης ως επίτευγμα ανθρωπιάς, κατάκτηση ποιότητας της ζωής. Το ρεκόρ της αναξιότητας του κατέχει αναμφισβήτητα το ΠΑΣΟΚ, πράσινο και γαλάζιο, δηλαδή οι αυτογράφοι των ανάνθρωπων μορφωμάτων αδικίας που καταλύουν βάναυσα τις προϋποθέσεις κοινωνικής συνοχής και αξιοπρέπειας. Νηφάλια και ψυχραιμία, ως τώρα, η οργή και αδημία των θυμάτων τους έχει καθλώσει τον πράσινο αμοραλισμό στο 4% των προτιμήσεων και θα ήταν ανάλογο το ποσοστό της Ν.Δ., αν δεν υπήρχε ο τρόμος για τον χρυσαυγίτικο εφιάλτη που παραμονεύει.

Η ποικιλία των πολιτικών «Αριστερά», η μαρξιστογενής, αποκλείει εξ ορισμού τη δικαιοσύνη: μάχεται για ταξικά, συντεχνιακά συμφέροντα, έχει ταυτιστεί με τον εκβιασμό και γκανγκστερισμό των συνδικαλισμένων προνομιούχων, «κοινωνία σχέσεων», «λεϊτουργήματα», τη χαρά της προσφοράς. Ακούστηκε ποτέ να κατέβηκαν «Αριστεροί» στα γραφεία και ιατρεία του ΙΚΑ να υπερασπίσουν τον αδύναμο, να παλέψουν για τον φτωχό; Αυτοί μάχονται να επιβάλουν την ιδεολογία τους, δηλαδή το εγώ τους, παλεύουν για «πεπιθίσεις», για ορθολογικότερους συμβιβασμούς, αρνούνται κάθε «νόημα» της υπάρξεως και της συνύπαρξης, πώς να καταλάβουν τη δικαιοσύνη σαν κατόρθωμα ανθρωπιάς; Ακούστηκε ποτέ μηδενιστές να οργανώνουν συσσίτια για πεινασμένους;

Ούτε η νέα γενιά, ο κ. Τσίπρας λ.χ., καταλαβαίνει τι θα σήμαινε αυτή την ώρα ένα μέτωπο πατριωτικής Αριστεράς, συσπείρωσης ανθρωπίνης ποιότητας σε στόχους κοινωνικοεθνικούς. Από άκρη σε άκρη του φάσματος, η πολιτική στο Ελλαδέξ είναι παλιοσημερολογίτικη, κολλημένη στον διεθνισμό, δηλαδή στον Ιστορικό Υλισμό του μαρξισμού-λενινισμού ή της Goldman Sachs – δύο όψεις του ίδιου νομίσματος.

Η πίκρα για την κυρίαρχη αδικία θα αιωρείται και στην καινούργια χρονιά δίχως απόηχο ελπίδας.

ΦΑΛΗΡΕΥΣ / Του ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΚΑΖΙΜΑΤΗ

Μουστάκια και τριαντάφυλλα

Ακόμη και αν δεν είχαν γίνει οι διαψεύσεις, τόσο από τον Γ. Στουρνάρα όσο και από τον Χρ. Λαζαρίδη, προσωπικά θα θεωρούσα και πάλι αβάσιμο το σενάριο που είδε το φως της δημοσιότητας και θέλει τον βουλευτή Επικρατείας της Ν.Δ. και στενό συνεργάτη του πρωθυπουργού να αναλαμβάνει το υπουργείο Οικονομικών παρά τη Στουρνάρα, ο οποίος θα παρέμενε επικεφαλής του συντονισμού της οικονομίας. Οχι ότι δεν χρειάζεται υπουργός Οικονομικών και μάλιστα στιβαρός ως προσωπικότητα, ώστε να έχει τον έλεγχο του ταμείου του κράτους. Αντιθέτως, είναι απαραίτητος – ει μη τι άλλο, διότι δεν είναι ανθρωπίνως δυνατό για τον Στουρνάρα να παρακολουθεί τα πάντα. Όμως ο Χρυσάνθος Λαζαρίδης (σόρι, Χρυσάνθη, αλλά αυτή είναι η αλήθεια...) δεν κάνει για τη συγκεκριμένη θέση. Το υποστηρίζω μετά λόγου γνώσεως, καθώς την παραμονή των Χριστουγέννων η τύχη το θέλησε να είμαι αυτόπτης και αυτόκοος μάρτυς του περιστατικού που θα σας περιγράψω παρακάτω.

Ωρα 15.40 φθάνω σ' ένα καφενείο της Βαλαωρίτου, όπου με περιμένει ένας φίλος. Στο διπλανό τραπέζι, με μόλις ένα στενό διάδρομο να μας χωρίζει, κάθεται ο Λαζαρίδης με τρεις φίλους του. Συζητούν περί ανέμων και υδάτων, αστεϊούνται, γελούν, γενικώς η ατμόσφαιρα στην παρέα είναι εορταστική. Τότε εμφανίζεται μία από τις νεαρές τσιγγάνες που πουλάνε λουλούδια. Χυμώδης, με κίτρινα (βαμμένα) μαλλιά, η τσιγγάνα «λοκάρει» αμέσως τον Λαζαρίδη και του κάνει στο πρόσωπο ένα τριαντάφυλλο. «Για το ωραίο σου μουστάκι, λεβέντη μου», του λέει με τη χαρακτηριστική βαριά προφορά της και συνεχίζει να εκθειάζει το πλούσιο μουστάκι του βουλευτή.

Με μεγάλη προσοχή κάθεται ο Αδωνις, διότι αυτό ήταν το κάθισμα του Τομπούλογλου και ποτέ δεν ξέρεις...

Ο Λαζαρίδης με μια μηχανική κίνηση το καϊδεύει (ίσως κολακεύεται, βγάζει από την τσέπη μια χαμογελά ακνά και κάνει το λάθος να δεχθεί το τριαντάφυλλο.

Από αυτό το σημείο και έπειτα ξεκινά το μπλέξιμο. Ο Λαζαρίδης σπκώνεται, βγάζει από την τσέπη μια χούφτα ψιλά (τα έκανα τουλάχιστον 3,50 ευρώ) και της τα δίνει. Η τσιγγάνα τα βρίσκει λίγα και συνεχίζει να υμνεί το μουστάκι του Χρυσάνθου, αλλά αυτός δεν έχει άλλα ψιλά. Οι φίλοι του αντιλαμβάνονται τη δυσκολία της θέσης του και σπεύδουν προς βοήθειά του. Αρχίζουν και αυτοί να ψάχνουν για ψιλά. Οι τσέπες παλτών, παντελονιών, σακακιών γυρνάνε ανάποδα και τελικά συγκεντρώνεται ένα ποσό που ικα-

νοποιεί την τσιγγάνα. Αυτή παίρνει τα ψιλά και φεύγει, αφήνοντας πίσω της δύο τρία ακόμη τριαντάφυλλα, σαν να τους λέει: «Στην υγεία σας, κορόιδα».

Ειλικρινά σας λέω, με τον Λαζαρίδη δεν έχω προσωπική γνωριμία, αλλά παρακολουθώντας το μαρτύριό του τον συμπάθησα. Πείτε μου, όμως, κάνει αυτός ο άνθρωπος για υπουργός Οικονομικών; Προφανώς όχι και είμαι βέβαιος ότι το ξέρει και ο ίδιος...

Το παράπονο του Τομπούλογλου Μέσω της πτώσης του –της δεύτερης και, ας ελπίσουμε, οριστικής– ο Χάρης Τομπούλογλου μας άφησε παρακαταθήκη, ως οιοσδήποτε πνευματική κληρονομιά στον τόπο, το θυμωμένο του παράπονο, εκπνερα-

σμένο με τη δύναμη της αμεσότητας που έχει η καθομιλουμένη: «Εγώ μ*** είμαι; Για μένα δεν θα βγει κάτι; Αυτοί θα πάρουν 190.000 κι εγώ τίποτα;». Αν πιστέψουμε τις εφημερίδες που επικαλούνται τη δικογραφία, αυτές είναι φράσεις του επί' αυτοφώρω συλληφθέντος για το κακούρηγμα της απόπειρας εκβίασης προέδρου του Δ.Σ. του Νοσοκομείου Παιδών από τις συνομιλίες του με εκπροσώπους της διαφημιστικής εταιρείας που προσπαθούσε να εκβιάσει. Έχουν καταγραφεί από την Αστυνομία.

Εμβληματικές φράσεις – και ιδίως η πρώτη. Αποδίδουν γλαφυρά το πνεύμα που διείπε την κομματική εξουσία κατά την καλύτερη περίοδο που γνώρισε η ωραιότερη χώρα του κόσμου, την εποχή προτού οι

κουτόφραγκοι χάσουν τον έλεγχο του προαιώνιου φθόνου τους και αποφασίσουν να μας στερήσουν το «δικαίωμα στο όνειρο». Διότι περίπου ως δικαίωμα φαίνεται ότι αντιλαμβάνονταν ο Τομπούλογλου την ευκαιρία να βγάλει κι αυτός κάτι. Δεν ήταν μ*** ο άνθρωπος, το είπε. Αλλά και ποιος ήθελε να του αρμόζει η ιδιότητα την οποία δηλώνει η λέξη που αρχίζει από μι; Το βλέπουμε τώρα, που το σχήμα της πυραμίδας αρχίζει κάπως να διακρίνεται. Οι Τσοχατζόπουλοι των εκατομμυρίων στην κορυφή, οι Κάντες με τις τσάντες των 650.000 δολαρίων κάπου στη μέση κι από κάτω οι φουκαράδες Τομπούλογλου για να μαζεύουν τα ψιχουλά των 25.000. Κι όλοι αυτοί μαζί, με τη νοοτροπία του Λιάπη: να νομίζουν ότι ο κόσμος τους ανήκει και να συμπεριφέρονται σαν φεουδάρχες στα πατρογονικά τους κτήματα.

Αλλά αυτό δεν ήταν κάτι που πάντα ακουγόταν; Και δεν ακουγόταν επί τόσο μεγάλο χρονικό διάστημα, ώστε όλοι να νιώθουμε ότι το ξέρουμε, ότι ήταν η πραγματικότητα, έστω και αν δεν είχε επισήμως αποδειχθεί; Καλύτερα, λοιπόν, να στρέψουμε την προσοχή στο καινούργιο, αντί να μπρुकάζουμε τη μιζέρια μιας εποχής που πρέπει να τελειώσει. Και το καινούργιο είναι ότι μάλλον αυξάνονται αυτοί τους οποίους οι Τομπούλογλου απαξιώνουν ως «μ***». Αυξάνονται, δηλαδή, εκείνοι που δεν ανέχονται άλλο να γίνονται θύματα του κάθε Τομπούλογλου και τον καταγγέλλουν στις Αρχές. Αυξάνονται επίσης οι περιπτώσεις κρατικών λειτουργών, που παρά τη μείωση των αμοιβών τους, εκπληρώνουν το καθήκον τους στο ακέραιο, χωρίς εκπτώσεις. Από τους δικαστικούς που δούλεψαν σκληρά για να βρεθεί η άκρη με τις μίζες του Τσοχατζόπουλου και του Κάντα, μέχρι

τους αστυνομικούς που δεν ψάρωσαν με τη «μούρη» του Λιάπη, αλλά και τους πολιτικούς προϊστάμενους τους οι οποίοι στηρίζαν και ενθάρρυναν τη στάση τους, μπορεί ο καθένας, αρκεί να έχει τη διάθεση, να αναγνωρίσει το καινούργιο και ελπιδοφόρο σε όλα αυτά που κάποτε δεν θα έρχονταν στη δημοσιότητα, επειδή το κλίμα της εποχής δεν θα το επέτρεπε, επειδή –είπαμε– κανείς δεν ήθελε να έχει τον ρόλο εκείνου που τον χαρακτηρίζει η λέξη από μι.

Δεν μειώνεται η σημασία των περιστατικών αυτών, επειδή δεν είναι όσα θα θέλαμε και δεν σημειώνονται όπου θα θέλαμε. Σημασία έχει ότι είναι εμφανώς περισσότερα απ' ό,τι παλαιότερα και ότι σχηματίζουν μια τάση που πρέπει να ενισχυθεί. Δεν υπάρχει τίποτε άλλο στο οποίο να μπορούμε να ελπίζουμε. Διότι οι νοοτροπίες δεν αλλάζουν από τη μια μέρα στην άλλη. Δεν μπορούμε να περιμένουμε ότι ξαφνικά θα κάνουμε το άλμα προς μια κοινωνία αγέλων. (Αλλάστε, τα είπαμε αυτά, αγέλοι δεν υπάρχουν – μόνον Αγγλοι...) Ούτε μπορούμε να ελπίζουμε σε μαγικές συνταγές τις οποίες θα εφαρμόσουν οι «καλοί», που θα έλθουν για να εκδιώξουν τους «κακούς». Ο καθένας μας μπορεί να είναι εξίσου καλός ή κακός. Το μόνο που διαφοροποιεί την κοινωνική συμπεριφορά μας είναι οι θεσμοί, εφόσον λειτουργούν προς όφελος του συνόλου. Επομένως, αυτό που χρειάζεται δεν είναι ούτε ρητορείες ούτε φλυαρίες είναι βήματα για την αναμόρφωση των θεσμών, ώστε να γίνουν αποτελεσματικότεροι, με ταυτόχρονη την αναγνώριση των παραδειγμάτων της καλής λειτουργίας τους και την έμπρακτη υποστήριξή τους. Δεν είναι καθόλου απλό ο καθένας να κάνει τη δουλειά του όσο πιο σωστά μπορεί, αλλά είναι το μόνο...

To No1 σεμινάριο lifestyle περιοδικό στην Κύπρο

must
ΤΕΥΧΟΣ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ
must.com.cy

HAPPY NEW FASHION

Μαζί ημερολόγιο pocket size ιδανικό για κάθε τσάντα, αναλυτικά ο κάθε μήνας και λευκές σελίδες για σημειώσεις! Ακόμη, όλες οι ημερομηνίες για τις Εβδομάδες Μόδας σε Νέα Υόρκη, Λονδίνο, Μιλάνο και Παρίσι. Το must have ημερολόγιο της χρονιάς!

ΤΙΜΗ €4,50

ΕΙΔΙΚΕΣ • ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Στα περίπτερα και στο iTunes AppStore - must magazine

Available on the App Store

f t You

LIKE FOLLOW WATCH

Εξάμηνο δοκιμασιών αλλά και προεδρίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ξεκινά σε τρεις ημέρες για τον πρωθυπουργό Αντώνη Σαμαρά και την κυβέρνηση του.

Κρίσιμο για την κυβέρνηση το πρώτο εξάμηνο του '14

Νέος κύκλος διαπραγματεύσεων με την τρόικα, διπλές εκλογές, απελευθέρωση αγορών

Του ΓΙΩΡΓΟΥ Π. ΤΕΡΖΗ

Υπό άλλες συνθήκες, η ανάληψη της ευρωπαϊκής προεδρίας από μία κυβέρνηση 18 μηνών θα ήταν ευκαιρία για διεθνή προβολή, πιθανώς πολυέξοδες εκδηλώσεις αλλά και για ενίσχυση της επιρροής του κυβερνώντος κόμματος στο εσωτερικό. Για τον πρωθυπουργό Αντώνη Σαμαρά, ωστόσο, η ανάληψη της προεδρίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, σε τρεις ημέρες, δεν γίνεται υπό κανονικές συνθήκες. Το δε εξάμηνο που διαρκεί, θα κρίνει σε σημαντικό βαθμό την πορεία της χώρας και την τύχη της κυβέρνησης.

Παρά τη μάχη στη Βουλή, την προηγούμενη εβδομάδα, που είχε ως συνέπεια μια ακόμη απώλεια για την κυβερνητική πλειοψηφία των 153 πλέον βουλευτών, την πολιτική αποδυνάμωση του ΠΑΣΟΚ και τις δοκιμασίες με τον ειδικό φόρο κατανάλωσης στο πετρέλαιο και τις υποθέσεις... Τομπούλογλου, ο πρωθυπουργός εμφανίζεται αισιόδοξος ότι η κυβέρνηση του θα αντέξει και θα γιορτάσει και τα επόμενα Χριστούγεννα στο Μέγαρο Μαξίμου. Για να συμβεί αυτό, ωστόσο, θα πρέπει να περάσει διά πυρός και σιδήρου και να αντιμετωπίσει επιτυχώς έναν νέο κύκλο διαπραγματεύσεων με την τρόικα, τις πολύ ισχυρές αντιδράσεις που θα υπάρξουν κατά την προσπάθεια απελευθέρωσης αγορών μέσω του toolkit του ΟΟΣΑ αλλά και δύο κρίσιμες εκλογές, τον προσεχί Μάιο, για την Τοπική Αυτοδιοίκηση και την Ευρωβουλή.

Το Ευρωπαϊκό πλεόνασμα

Πρώτος σταθμός αυτής της διαδρομής είναι ο Απρίλιος, όταν και αναμένεται να επιβεβαιωθεί από την ευρωπαϊκή στατιστική υπηρεσία το ύψος του πρωτογενούς πλεονάσματος για το 2013. Κυβερνη-

τικά στελέχη κάνουν λόγο για ποσό που θα υπερβεί, ίσως, το ένα δισ. ευρώ, δίνοντας τη δυνατότητα στον πρωθυπουργό αφενός να εξαγγείλει άμεσα μέτρα, συμβολικής έστω ανακούφισης ευπαθών ομάδων και ενστόλων, αφετέρου να ενεργοποιήσει τη ρήτρα ελάφρυνσης του ελληνικού χρέους που έχει υπομολογήσει το Eurogroup από το 2012. Το Μαξίμου έχει πλήρη γνώση ότι η τελική απόφαση θα παραπεμφθεί στα τέλη φθινοπώρου του 2014, ωστόσο ο κ. Σαμαράς ευελπιστεί σε μία... υποσχετική

Κλειδί η επιβεβαίωση, τον Απρίλιο, από την ευρωπαϊκή στατιστική υπηρεσία του πρωτογενούς πλεονάσματος για το 2013.

των εταιρών και, δη, του Βερολίνου, την οποία θα ρίξει στην προεκλογική μάχη με τον κ. Αλ. Τσίπρα. Και εδώ ακριβώς εντοπίζεται το πολιτικό πρόβλημα για την κυβέρνηση, ότι δηλαδή δεν έχει την πολυτέλεια να ανακόψει ταχύτητα και απλώς να αναμένει το πλεόνασμα για να το... μοιράσει. Η επιστροφή της τρόικας, εντός του Ιανουαρίου, συνεπάγεται νέες δυσκολίες και αντιδημοφιλείς αποφάσεις, όπως ενδεικτικά η υλοποίηση του δεύτερου κύματος κινητικότητας και απολύσεων στο Δημόσιο, ο σχεδιασμός επιπλέον 11.000 απομακρύνσεων δημοσίων υπαλλήλων το 2014, το καθεστώς των ομαδικών απολύσεων στον ιδιωτικό τομέα και, φυσικά, οι δημοσιονομικές πιέξεις των αποφάσεων στις οποίες προχώρησε μονομερώς η κυβέρνηση, όπως ο φόρος ακινήτων, ο ΦΠΑ στην εστίαση. Ισχυρές συγ-

κρούσεις προοιωνίζεται και η λίστα διαρθρωτικών αλλαγών (toolkit) του ΟΟΣΑ για την προώθηση της οποίας έχουν δεσμευθεί δημοσίως τόσο ο κ. Σαμαράς όσο και ο αρμόδιος υπουργός κ. Κ. Χατζηδάκης. Ήδη κάποιες από τις παρεμβάσεις, όπως για το φρέσκο γάλα και το ψωμί, διχάζουν εσωτερικά την κυβέρνηση, όπως συνάγεται με ασφάλεια από τις αντιδράσεις της ηγεσίας του υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης (Αθ. Τσαυτάρης, Μαξ. Χαρακόπουλος) και είναι προφανές ότι θα δοκιμασθούν και τους βουλευτές.

Το πολιτικό δίλημμα

Ο κ. Σαμαράς επιδιώκει να αποτρέψει ένα ατύχημα που θα μπορούσε να πυροδοτήσει αλυσιδωτές αντιδράσεις, προκειμένου να φτάσει με σχετική ασφάλεια στις εκλογές με το προφίλ του αξιόπιστου διεθνώς μεταρρυθμιστή πολιτικού, που δεν διατάζει έναντι των συντεχνιών αλλά και, ταυτόχρονα, επιτυγχάνει μεγάλους στόχους για τη χώρα, όπως το πρωτογενές πλεόνασμα που θα μπορούσε μέσω ενός συμβιβασμού για το χρηματοδοτικό κενό και μιας εξόδου στις διεθνείς αγορές να σηματοδοτήσει πολιτικά το τέλος των μνημονίων. Σε αυτό τον καμβά θα οικοδομηθεί, άλλωστε, και το πολιτικό δίλημμα «Σαμαράς ή Τσίπρας» ενόψει των εκλογών του Μαΐου.

Ο κ. Σαμαράς επαναλαμβάνει ότι οι εθνικές εκλογές θα πραγματοποιηθούν το 2016, ωστόσο άπαντες στο κυβερνητικό στρώσι πεδίο συμφωνούν ότι οι κάλπες του Μαΐου αποτελούν σημείο καμπής, καθώς αν το αποτέλεσμα δεν είναι νικηφόρο ή έστω διαχειρίσιμο, και δείχνει δυσαρμονία μεταξύ της λαϊκής βούλησης και της κυβέρνησης, τα περιθώρια χειρισμών του πρωθυπουργού θα στενέψουν δραματικά.

Εξασφάλιση αρραγούς μετώπου

Προϋπόθεση για την ομαλή κυβερνητική πορεία είναι η εξασφάλιση ενός αρραγούς μετώπου σε κόμμα και κυβέρνηση. Για τη Νέα Δημοκρατία, ο πρωθυπουργός έστειλε μήνυμα μέσω της συνέντευξής του στην «Κ», όταν και αποκάλυψε τη συνάντησή του με τον προκάτοχο του κ. Κώστα Καραμανλή. Ο πρώην πρωθυπουργός, και τότε δεν συμμερίζεται πλήρως την αισιοδοξία του Μαξίμου επισμαίνοντας τους κινδύνους πρόκλησης πολιτικής αστάθειας από την οικονομική πίεση προς τα νοικοκυριά, την έλλειψη διάθεσης συνεννόησης του πολιτικού συστήματος και, προφανώς, από ένα δυσμενές εκλογικό αποτέλεσμα στις ευρωκάλπες, δήλωσε ότι θα στηρίξει πάση δυνάμει τις προσπάθειες της κυβέρνησης.

Για την κυβέρνηση, η εξίσωση είναι πιο σύνθετη. Και τούτο διότι ο κ. Γ. Στουρνάρας εξακολουθεί να βλέπει. Ο κ. Σαμαράς καλύπτει πλήρως τον υπουργό του αν και αυξάνεται ο αριθμός των στελεχών που ζητούν αλλαγή «τάσου», πριν από τις κάλπες του Μαΐου. Ρόλο πολιτικού διαχειριστή κρίσιμων ζητημάτων, επ' ουδενί όμως «επόπτης» του κ. Στουρνάρα, αναλαμβάνει ο κ. Χρ. Λαζαρίδης, ο οποίος δεν συνδέεται τον πρωθυπουργό στις Βρυξέλλες προκειμένου να είναι παρών στη συζήτηση για τον φόρο ακινήτων και τους πλειστηριασμούς.

Σταυροδρόμι επιλογών για τον ΣΥΡΙΖΑ

Ενόψει των εκλογών του Μαΐου

Της ΔΩΡΑΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Μπορεί η προοπτική της εξουσίας να λειτουργήσει ως αποτελεσματική «συγκολλητική» ουσία και ως παράγοντας κατευνασμού των διαφορετικών φωνών στο εσωτερικό του ΣΥΡΙΖΑ; Η αρχή του νέου έτους και οι επόμενοι μήνες θα είναι περίοδος δοκιμασίας σε αυτό το πεδίο για το κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης. Εκτός από τις αυτοδιοικητικές εκλογές και τις ευρωεκλογές, στην Κουμουνδούρου θεωρούν ότι ο βίος της κυβέρνησης έχει πλέον συντελεστεί και ότι η κυβερνητική πλειοψηφία των 153 βουλευτών είναι εξαιρετικά εύθραυστη, με αποτέλεσμα η πιθανότητα πρόωρης προσφυγής στις κάλπες να θεωρείται, όπως έσπευσε προ ημερών να δηλώσει και ο κ. Αλέξης Τσίπρας, δεδομένη. Πιστεύουν, δε, ότι η νίκη στις εθνικές εκλογές είναι σίγουρη για τον ΣΥΡΙΖΑ. Η βεβαιότητα τους απορρέει από αυτό που οι ίδιοι περιγράφουν ως παγίωση της πρωτιάς του κόμματος στις δημοσκοπήσεις, στα ποιοτικά χαρακτηριστικά των οποίων διαβάζουν, επίσης, αύξηση του ποσοστού των πολιτών που επιθυμούν πρόωρες εκλογές, κάτι που ερμηνεύουν ως μία ακόμη ένδειξη δυσαρέσκειας προς την κυβέρνηση.

Ενόψει του ενδεχομένου πρόωρων εκλογών αλλά και των εκλογών για την Τοπική Αυτοδιοίκηση, θα τεθούν ορισμένα ζητήματα τα οποία αναμένεται να δοκιμάσουν την εσωκομματική συνοχή του ΣΥΡΙΖΑ. Ειδικότερα, στελέχη του κόμματος της αξιωματικής αντιπολίτευσης θεωρούν ότι ο ΣΥΡΙΖΑ θα πρέπει να κινηθεί από τώρα για να διαμορφώσει τις συμμαχίες της επόμενης ημέρας, με δεδομένο ότι, όπως αυτή τη στιγμή δείχνουν οι δημοσκοπήσεις, το ενδεχόμενο αυτοδυναμίας φαντάζει μάλλον απίθανο. Αλλωστε, ο πρόεδρος του κόμματος έχει δηλώσει ότι ακόμη και σε περίπτωση αυτοδυναμίας, θα επιδιώξει τον σχηματισμό κυβέρνησης που θα βασίζεται σε ευρύτερη πολιτική στήριξη.

Οι «φυσικοί σύμμαχοι»

Ενώ, όμως, στελέχη περίξ της ηγετικής ομάδας τοποθετούνται υπέρ μιας αμφίπλευρης διεύρυνσης και πρόσκλησης προς όλες εκείνες τις δυνάμεις που, είτε συνολικά είτε κατά περίπτωση, είναι διατεθειμένες να στηρίξουν τις επιλογές μιας κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ, στην εσωκομματική αντιπολίτευση η τάση είναι διαφορετική. Τα στελέχη της τοποθετούνται υπέρ της διαμόρφωσης συνεργασιών με αυτούς που θεωρούν «φυσικούς συμμάχους» του ΣΥΡΙΖΑ, δηλαδή τα κόμματα της Αριστεράς, αποκλειστικά ή και μετέωρες, προς κάθε κατεύθυνση, πρόσκληση για συ-

Δεδομένη θεωρεί ο ΣΥΡΙΖΑ την πρόωρη προσφυγή στις κάλπες, όπως δήλωσε ο κ. Τσίπρας.

ργασία. Οι διαφορετικές προσεγγίσεις στο εσωτερικό του ΣΥΡΙΖΑ αναμένεται να αναδειχθούν και σε σχέση με την επιλογή των υποψηφίων για τις αυτοδιοικητικές εκλογές. Οι αποφάσεις αναμένονται περί τα μέσα Ιανουαρίου, όταν θα συνεδριάσει για το θέμα η Κεντρική Επιτροπή. Η κεντρική γραμμή της Κουμουνδούρου είναι να κατεβάσει ως υποψηφίους σε μεγάλης δήμους και περιφέρειες «δυνατά» στελέχη του κόμματος. Για τους υπόλοιπους δήμους της χώρας γίνεται λόγος για κρίση σε υποψηφίους που θα αναδειχθούν από τις τοπικές κοινωνίες. Ο ΣΥΡΙΖΑ επιχειρεί με αυτόν τον τρόπο να υπερβεί τη δυσκολία που προκαλεί η διαπίστωση ότι τα στελέχη του κόμματος σε περιφερειακούς δήμους δεν έχουν την αναγνωρισιμότητα που θα έδινε ώθηση στην υποψηφιότητά τους. Ωστόσο, η θέση της εσωκομματικής αντιπολίτευσης είναι και σε αυτό το ζήτημα διαφορετική. Σύμφωνα με στελέχη της, το κόμμα θα πρέπει να δώσει σαφές πολιτικό στίγμα με τις επιλογές υποψηφίων που θα υποστηρίξει και αυτές θα πρέπει να αφορούν πρόσωπα που να συμβολίζουν τη ρηξί με το Μνημόνιο και να μην υποστηρικθούν σε καμία περίπτωση υποψηφίων που ως δήμαρχοι υπηρέτησαν «μνημονιακές επιταγές και προγράμματα».

Ανατράξεις αναμένεται να προκαλέσει, δε, το ενδεχόμενο να υποστηρικθούν σε ορισμένες περιοχές πασοκογενή στελέχη που πλέον έχουν προσχωρήσει στον ΣΥΡΙΖΑ και έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον για τη θέση του χρίσματος. Στον δρόμο για τις εκλογές στο εσωκομματικό πεδίο τα ζητήματα αυτά θα τεθούν. Μένει να φανεί το επίπεδο της έντασης των διαφωνιών και να διαπιστωθεί εάν όντως, όπως εκτιμούν ηγετικά στελέχη του κόμματος, η προοπτική εκλογικής νίκης είναι αρκετή για να χαμπλώσει τους τόνους και να καταστήσει τις διαφωνίες πιο ήπιες.

Εστία τριβών στο ΠΑΣΟΚ η συνδιάσκεψη για τις ευρωεκλογές

Η πρόσκληση «συνδιοργάνωσης» από τον κ. Βενιζέλο, οι ενστάσεις που διατυπώνουν οι «58», και οι δύο εσωκομματικοί πόλοι

Του ΠΑΝΑΓΗ ΓΑΛΙΑΤΣΑΤΟΥ

Στη συνδιάσκεψη για τις ευρωεκλογές εντοπίζεται η νέα εστία τριβών για το ΠΑΣΟΚ, έπειτα από μια Κεντρική Επιτροπή που δεν έδωσε οριστικές λύσεις στα προβλήματα. Το θέμα άνοιξε ο πρόεδρος του Κινήματος Ευ. Βενιζέλος, απευθύνοντας πρόσκληση «συνδιοργάνωσης» της συνδιάσκεψης για την ευρωπαϊκή στρατηγική της χώρας και την κοινή κίνηση στις ευρωεκλογές. Επιπλέον συνεργάτες του προέδρου του ΠΑΣΟΚ μεταδίδουν ότι ο κ. Βενιζέλος είναι αποφασισμένος να οδηγήσει το ΠΑΣΟΚ ο ίδιος όχι μόνο στις ευρωεκλογές, αλλά και στις επόμενες εθνικές εκλογές, θέτοντας τέλος σε ορισμένα σενάρια που τον ήλθαν να δρομολογεί σταδιακά την αποχώρησή του.

Η πρόσκληση του κ. Βενιζέλου δεν ενθουσίασε την κίνηση των «58», που διεμήνυσαν ότι ένα σχήμα τύπου «ΠΑΣΟΚ and friends» θα αποτύχει και επιδιώκουν να τεθεί και η συνδιάσκεψη κάτω από τη δική τους ομπρέλα, με βασικό επιχείρημα ότι σε διαφορετική περίπτωση δεν θα ακολουθήσουν τα στελέχη της ΔΗΜΑΡ που βλέπουν θετικά το εγχείρημα.

Οι εξελίξεις γύρω από το όλο θέμα προκαλούν ενστάσεις ακόμα και από στελέχη του ΠΑΣΟΚ, όπως είναι οι κ. Γ. Μανιάτης και Οδ. Κωνσταντινόπουλος και η κ. Εύη Χριστοφίλου, που τάσσονται αναφανδόν υπέρ της συνεργασίας με τους «58». Σε συζητήσεις που έγιναν τις τελευταίες ημέρες με μέλη της Εκτελεστικής Γραμματείας των «58», τους επισημάνθηκε ότι στην Κ.Ε. εκφράστη-

καν ηχηρές αντιρήσεις σε ό,τι αφορά την κάθοδο στις ευρωεκλογές με το σχήμα της «Ελιάς» που πρότεινε ο κ. Βενιζέλος και ότι πολύ δύσκολα θα γίνει αποδεκτό το ΠΑΣΟΚ να εμφανιστεί στις ευρωεκλογές ως «ουρά των 58». Πράγματι, όσοι διαφωνούν με τη συμπίεση άνοιξαν στην Κ.Ε. τα χαρτιά τους, αν και δεν τόλμησαν να θέσουν το θέμα σε ψηφοφορία – προφανώς γιατί θα έχαναν. Από την άλλη, πάντως, ούτε και ο κ. Βενιζέλος θέλησε να εκβάσει μια οριστική απόφαση πριν από τα Χριστούγεννα και έτσι το θέμα παρέμεινε σε εκκρεμότητα, κάτι που δεν διευκόλυνε τις πρωτοβουλίες για το θέμα της συνδιάσκεψης.

Στην Κ.Ε. η κριτική στη σύμπραξη με τους «58» διατυπώθηκε ξεκάθαρα από δύο εσωκομματικούς πόλους.

Ο πρώτος συσπειρώνεται γύρω από τον γραμματέα του ΠΑΣΟΚ Ν. Ανδρουλάκη, ο οποίος, σύμφωνα με πληροφορίες, έχει συμμαχήσει με τον κ. Κ. Σκανδαλίδη και την ομάδα του. Αυτή η πτέρυγα διακρίνεται θετικά απέναντι στην προοπτική συνεργασίας με τον ΣΥΡΙΖΑ. Ο γραμματέας εστίασε την κριτική του κυρίως στη συγκυβέρνηση με τη Ν.Δ., ωστόσο και οι «58» βρέθηκαν στο στόχαστρο: «Είναι κρίσιμο η Κεντροαριστερά να γίνει υπόθεση της κοινωνίας και όχι των ελίτ», είπε ο κ. Ανδρουλάκης και πρόσθεσε: «Το εγχείρημα της Κεντροαριστεράς δεν μπορεί να εκκολάπτεται στον δοκιμαστικό σωλήνα διαβουλεύσεων κορυφής». Μίλησε επίσης απαξιωτικά για «φιλολογικές συζητήσεις και μετέωρες διαβουλεύσεις, οι οποίες δεν κατα-

λήγουν σε απόφαση». Τον δεύτερο πόλο αποτελούν οι «παπανδρείκοι», και κυρίως η αποκαλούμενη ομάδα των υφυπουργών, που αμφισβητούν την αξία του εγχειρήματος των «58» και θέλουν το ΠΑΣΟΚ να πορευθεί μόνο του, μετά βέβαια και τις σχετικές αλλαγές. Αντιπροσωπευτικές γι' αυτό ήταν οι ομιλίες των κ. Θ. Μωραϊτή και Φ. Σαχινίδη στην Κ.Ε.: «Δεν μπορεί το ΠΑΣΟΚ να εξαφανιστεί από τις διεργασίες και να υπάρξει απλώς μια αναπαλαίωση παλιών πολιτικών ομάδων και ομάδων. Αν η υπόθεση της ανασυγκρότησης της προοδευτικής παράταξης γίνει με όρους πολιτικής καμαρίσας και κλειστών ελίτ συζητήσεων, θα καταλήξουμε σε μια πολιτική κωμωδία», είπε ο πρώτος, που ζήτησε να είναι το ΠΑΣΟΚ «πρωτα-

γωνιστής και όχι ουρά των εξελίξεων». Αμεση παρουσία του ΠΑΣΟΚ στις ευρωεκλογές «με το όνομά του, το παρελθόν του, το παρόν του και το μέλλον του» ζήτησε και ο κ. Σαχινίδης.

Μετάξυ των υπολοίπων στελεχών που διαθέτουν επιρροή στο εσωτερικό του ΠΑΣΟΚ, στάση αναμονής τηρούν η κ. Φώφη Γεννηματά και ο κ. Μιχ. Χρυσόχοϊδης. Και οι δύο βρίσκονται αυτή την περίοδο απορροφημένοι από τα υπουργικά καθήκοντά τους, τα οποία, άλλωστε, ήταν ιδιαίτερα αυξημένα κατά το αμέσως προηγούμενο διάστημα. Η κ. Γεννηματά περπατά γίνε με όρους πολιτικής καμαρίσας και κλειστών ελίτ συζητήσεων, θα καταλήξουμε σε μια πολιτική κωμωδία», είπε ο πρώτος, που ζήτησε να είναι το ΠΑΣΟΚ «πρωτα-

Η ασύλληπτη αξία της ανθρωπίνης ζωής

Ο Αρχιεπίσκοπος Τιράνων, Δυρραχίου και πάσης Αλβανίας, Αναστάσιος.

Του Αρχιεπισκόπου Τιράνων, Δυρραχίου και πάσης Αλβανίας **ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ**

«Εγώ ήλθον ίνα ζωήν έχωσι και περισσόν έχωσιν» (Ιω. 10:10)

Ο τονισμός της αξιοπρέπειας του ανθρώπου κυριαρχεί στην εποχή μας στις ποικίλες δημόσιες διακηρύξεις. Το γεγονός όμως που αναδεικνύει με μοναδική ένταση την αξία της ανθρωπίνης ζωής είναι αυτό που δεσπόζει στη μεγάλη εορτή: Οτι ο Υιός του Θεού του ζώντος, του απροσίτου και παντοδυνάμου, προσέλαβε την ανθρωπινή φύση, έγινε άνθρωπος. Αυτό παραμένει το εκπληκτικό κεντρικό μήνυμα των Χριστουγέννων. Για τη σωτηρία του κόσμου, ο Θεός δεν έστειλε αγγέλους, δεν έλαβε τη μορφή κάποιου άλλου δημιουργήματος, αλλά έγινε άνθρωπος. Έτσι τόνισε με σαφή τρόπο την αξία αυτής καθεαυτής της ανθρωπίνης ζωής και φανέρωσε την ιερότητα της κάθε ανθρωπίνης υπάρξεως. Αλλά συγχρόνως το Ευαγγέλιο αποκαλύπτει ότι ο Χριστός ήλθε για να ανυψώσει την ανθρωπινή φύση, να μεταγγίσει σ' αυτήν πλησμονή ζωής. Αυτή η εορτή λοιπόν είναι η κατεξοχήν εορτή της ζωής, σε όλες τις διαστάσεις και την προοπτική της.

Μέσα στην εορταστική χριστουγεννιάτικη ατμόσφαιρα μιά δίνεται η ευκαιρία να αναλογισθούμε βαθύτερα την ουσιαστική αξία του θεόσδοτου αυτού δώρου, που ήδη απολαμβάνουμε, και γενικότερα να αυξήσουμε τον σεβασμό μας προς την όπου γης ανθρωπινή ύπαρξη.

1. Αρχίζοντας πρώτα από τη δική μας ζωή, καιρός να προσέξουμε τα λεγόμενα αυτόνοτα: όπως π.χ. είναι το χρέος μας να διατηρούμε άρτια τη βιολογική μας ζωή, αποφεύγοντας καταχρήσεις, πάθη και λάθη που την υποβιβάζουν και την υποσκάπτουν, φροντίζοντας να αναπτύξουμε όλες τις πνευματικές

Άμεσο χρέος όλων μας είναι να προστατεύουμε κάθε ανθρωπινή ζωή με έμπρακτη συμπαράσταση και άγρυπνη αλληλεγγύη, στηρίζοντας με λόγο και έργο, με άδολη αγάπη, όσους δοκιμάζονται, όσους πληγώνει η ανέχεια, η αρρώστια και η απελπισία.

μας δυνατότητες. Ως ζωντανά κύτταρα του ανθρωπίνου γένους έχουμε ευθύνη και υποχρέωση να καλλιεργήσουμε όλα μας τα χαρίσματα, όλο το φάσμα της δημιουργικότητάς μας και να προσφέρουμε στην ανθρωπότητα ό,τι καλύτερο διαθέτουμε.

Ακόμα και στις πιο σκοτεινές συνθήκες απογνώσεως ως αναλογιζόμαστε την ανυπέρβλητη αξία της ζωής και ότι δεν δικαιούμεθα, σε καμιά περίπτωση, να την καταστρέψουμε με τα ίδια μας τα χέρια. Οι πολυειδείς δοκιμασίες του ανθρωπίνου βίου, κάμψη υγείας, ανέχεια, κατατρεγμοί, συκοφαντίες, συχνά ανοίγουν νέους πνευματικούς, υπαρξιακούς ορίζοντες.

Απορροφημένοι από τη φροντίδα για την καθημερινή βιοτή, αμελούμε συνήθως την άλλη διάσταση που ανοίγει με την έλευση

Του ο Χριστός: ότι ήλθε για να μας οδηγήσει σε πνευματική άνθηση και καρποφορία, να μας προσφέρει «το περισσόν αυτής της ζωής, τουτέστι το πλέον ήτοι το τιμώτερον, την τελειοτάτην του Πνεύματος μέθεξιν» (Αγ. Κύριλλος Αλεξανδρείας). Το «περισσόν» σημαίνει την ποιοτική πληρότητα που χαρίζει η παρουσία του ζωοποιούντος Πνεύματος σε εκείνους οι οποίοι «μένουν εν Χριστώ».

2. Η δεύτερη κατεύθυνση του Χριστουγεννιάτικου στοχασμού μας οφείλει να αποβλέπει στην τόνωση του σεβασμού της ζωής των συνανθρώπων μας. Ποικίλες απειλές κατά της ζωής, δολοφονικές ενέργειες, αιματηρές συγκρούσεις διαστίζουν την καθημερινότητα. Παρ' όλα τα προσχήματα, οποιαδήποτε αφαίρεση ζωής αποτελεί έγκλημα όχι μόνο κατά του συγκεκριμένου

θύματος αλλά γενικότερα κατά της ανθρωπότητας.

Αλλά η περιφρόνηση της ζωής δεν συντελείται μόνο με εγκληματικές πράξεις και την πολυμορφία. Αναρίθμητοι άνθρωποι απειλούνται από διάφορες μορφές αδικίας στην κοινωνική και ιδιωτική σφαίρα. Η αδικία οδηγεί πολλούς ανθρώπους σε στερήσεις, φτώχεια, εξαθλιώση. Κάτι ακόμα που δρα, χωρίς να διακρίνεται σαφώς, κατά της ανθρωπίνης ζωής είναι η αδιαφορία για την ποιότητα ζωής των συνανθρώπων μας. Δεν φαίνεται πάντοτε καθαρά, δεν διώκεται από τον νόμο, όμως δεν παύει να υπονομεύει αμέτρητες χιλιάδες ανθρώπινες ζωές. Σε εποχή μάλιστα κρίσεων, όπως η δική μας, η αδιαφορία γίνεται συχνά θανατηφόρα. Άμεσο χρέος όλων μας είναι να προστατεύουμε κάθε ανθρωπινή ζωή με

έμπρακτη συμπαράσταση και άγρυπνη αλληλεγγύη, στηρίζοντας με λόγο και έργο, με άδολη αγάπη, όσους δοκιμάζονται, όσους πληγώνει η ανέχεια, η αρρώστια και η απελπισία.

Συγχρόνως, χρέος των συνειδητών χριστιανών είναι η μαρτυρία ότι εκτός από τη βιολογική ζωή υπάρχει μια άλλη ακόμα ανώτερη ποιότητα ζωής. Η πνευματική, την οποία χαρίζει και προάγει η πίστη, το άνοιγμα της καρδιάς μας στην περιοχή του Πνεύματος. Μια ζωή που κινείται διαρκώς σε μεταμορφωτική εσωτερική πορεία με την βεβαιότητα ότι ο Χριστός ήλθε «...ίνα πας ο θεωρών τον υιόν και πιστεύον εις αυτόν έχη ζωήν αιώνιον...» (Ιω. 6:40).

«Εγώ ήλθον ίνα ζωήν έχωσι και περισσόν έχωσιν» (Ιω. 10:10).

Το εκπληκτικό μήνυμα των Χριστουγέννων είναι ότι ο Υιός του Απροσίτου Θεού έγινε άνθρωπος. Η ενανθρώπιση του θείου Λόγου διατρانώνει, αδελφοί μου, την τεράστια αξία της ανθρωπίνης ζωής. Αλλά συγχρόνως αποκαλύπτει ότι ο Χριστός ήλθε να μας μεταγγίσει μια ζωή ανώτερη «την τελειοτάτην του Πνεύματος μέθεξιν» που προεκτείνεται στην αιωνιότητα.

As φροντίσουμε τις εορταστικές αυτές ημέρες να βιώσουμε βαθύτερα την ιερότητα και το μεγαλείο του θεόσδοτου δώρου της ζωής. Και ακόμη να εκφράσουμε την ευγνωμοσύνη μας με άοκνη προσπάθεια για την ανάπτυξη της πνευματικής ζωής. Ταυτόχρονα ως ενισχύσουμε τον σεβασμό μας για την ζωή των συνανθρώπων μας, καταπολεμώντας τη βία, την αδικία και την αδιαφορία που την υπονομεύουν. As τη στηρίξουμε με την αγαπτική αλληλεγγύη μας.

Ευλογημένα Χριστούγεννα με συνειδητό αγώνα για μια πιο ανθρωπινή κοινωνία. Και με την έμπνευση του Χριστού, η νέα χρονιά περισσότερο ανθρωπινή.

Κάτι που δρα, χωρίς να διακρίνεται σαφώς, κατά της ανθρωπίνης ζωής είναι η αδιαφορία για την ποιότητα ζωής των συνανθρώπων μας. Δεν φαίνεται πάντοτε καθαρά, όμως δεν παύει να υπονομεύει αμέτρητες χιλιάδες ανθρωπίνες ζωές.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ

Ζάχαρη & Αλεύρι

Γευστικές λύσεις με απλά υλικά!
Εύκολες και γρήγορες συνταγές για γιορτινά και καθημερινά γλυκά, σνακ και ψωμιά.

ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ 5 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ισορροπίες σε τεντωμένο σχοινί εντός και εκτός

Ενταση μεταξύ Ελλάδας - τρόικας, αλλά και «κακή χημεία» ΕΚΤ - ΔΝΤ-Ευρωζώνης

Του ΣΩΤΗΡΗ ΝΙΚΑ

Ετος στο οποίο θα φανεί ο βαθμός «ανεξαρτησίας» της Ελλάδας αναμένεται να είναι το 2014. Τα θέματα στα οποία πρέπει να υιοθετηθούν αποφάσεις από την ελληνική κυβέρνηση και την τρόικα είναι πολλά και σημαντικά, ενώ πλέον το πολιτικό στοιχείο στις επικείμενες αποφάσεις περιοχτεί του καθαρά οικονομικού. Το 2014 θα είναι ούτως ή άλλως ένα εκλογικό έτος, δεδομένου ότι οι πολίτες θα κληθούν να ψηφίσουν τόσο για τις ευρωεκλογές, όσο και για τις δημοτικές εκλογές. Οι ισορροπίες στο εσωτερικό της χώρας κινούνται σε τεντωμένο σχοινί, ενώ το ίδιο συμβαίνει τους τελευταίους μήνες

Ανάπτυξη, διευθέτηση χρέους, έξοδος στις αγορές και αποφυγή νέου Μνημονίου οι προτεραιότητες για το 2014.

και με τις σχέσεις Ελλάδας - τρόικας. Υπό αμφισβήτηση, όμως, βρίσκεται και η χημεία μεταξύ των δανειστών της χώρας, καθώς Ευρωζώνη, Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) έχουν αρχίσει να βγάζουν προς τα έξω τις διαφορές τους σε αρκετές περιπτώσεις. Μέσα σ' ένα αβέβαιο πολιτικό σκηνικό, η ελληνική κυβέρνηση καλείται να εφαρμόσει πιστά το πρόγραμμα των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων κυρίως, αφού στο σκέλος της δημοσιονομικής προσαρμογής έχει καταφέρει να επιτύχει τους στόχους της. Ανάπτυξη, διευθέτηση χρέους, έξοδος στις αγορές και αποφυγή νέου Μνημονίου είναι οι βασικές προτεραιότητες που έχει θέσει το οικονομικό επιτελείο για το 2014, αλλά κανένας στο υπουργείο Οικονομικών και στην κυβέρνηση δεν μπορεί να δηλώσει μετά βεβαιότητας ότι σε ένα χρόνο από τώρα θα έχουν επιτευχθεί όλες. Τα ζητήματα είναι πολύπλοκα και αλληλεπιδρούν σε μεγάλο βαθμό. Η «Κ» παρουσιάζει τις μεγαλύτερες προκλήσεις του 2014 και τις θέσεις που έχουν διαμορφώσει έως τώρα όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς:

1. Ελάφρυνση χρέους. Η κυβέρνηση βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στις αποφάσεις που θα ληφθούν για τη νέα απομείωση του χρέους. Το θέμα θα ανοίξει επίσημως από τα τέλη Απριλίου, όταν και η Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία (Eurostat) θα

επικυρώσει την επίτευξη πρωτογενούς πλεονάσματος για το 2013. Όλοι έχουν αποδεχθεί αυτή τη στιγμή ότι δεν πρόκειται να προχωρήσει η Ευρωζώνη σ' ένα γενναίο «κούρεμα» του ελληνικού χρέους, ενώ έχει γίνει αντιληπτό ότι η όποια απόφαση θα υιοθετηθεί επίσημα μετά τις ευρωεκλογές, στα τέλη Μαΐου.

2. Έξοδος στις αγορές, κάλυψη χρηματοδοτικού κενού, νέο Μνημόνιο. Τα τρία αυτά ζητήματα συνδέονται μεταξύ τους. Η ελληνική κυβέρνηση θέλει διακαώς να εκδώσει νέα ομόλογα. Με τον τρόπο αυτό - σε συνδυασμό με την αξιοποίηση των κεφαλαίων που δεν θα έχουν χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη των κεφαλαιακών αναγκών των τραπεζών - θα «κλείσει» μέρος (αν όχι ολόκληρο) του χρηματοδοτικού κενού του ελληνικού προγράμματος, αποφεύγοντας ένα νέο πακέτο βοήθειας που εκ των πραγμάτων θα συνοδεύεται από ένα νέο Μνημόνιο. Επί της ουσίας, η κυβέρνηση επιδιώκει να επιτύχει το 2014 την απαρχή της εξέδου από το Μνημόνιο, που σε πολιτικούς όρους θα της δώσει «πόντους». Από την άλλη πλευρά, η τρόικα - και κυρίως η Γερμανία - αναζητεί τον τρόπο με τον οποίο θα συνεχίσει να έχει τον πρώτο λόγο σε όσα γίνονται στην Ελλάδα, καθώς φοβάται ότι εάν δοθεί η ευκαιρία στην ελληνική κυβέρνηση να δηλώσει ότι «αποτινάξε» το Μνημόνιο, θα σταματήσει να προωθεί τις αναγκαίες αλλαγές και θα καθούν πολύ γρήγορα όσα έγιναν έως τώρα. Ο δρόμος που προ-βλεπεί η κυβέρνηση είναι η διατήρηση της εποπτείας είναι η διάθεση νέων δανείων με συνοδεία νέου Μνημονίου, αν και βρισκείται υπό συζήτηση και μία πρόταση για σύνδεση της επίτευξης των μεταρρυθμίσεων με αντάλλαγμα την εφαρμογή μέτρων ελάφρυνσης του χρέους. Αυτά τη στιγμή δεν είναι λίγοι οι οποίοι πιστεύουν ότι το αποτέλεσμα των ευρωεκλογών ενδεχομένως να είναι τέτοιο που να οδηγήσει σε αλλαγές των ασκούμενων πολιτικών στην Ευρωζώνη. Η πλειονότητα, πάντως, υποστηρίζει ότι κάτι τέτοιο δεν θα συμβεί. Σε κάθε περίπτωση, οι αποφάσεις για τα παραπάνω φλέγοντα ζητήματα επηρεάζονται άμεσα από τις ευρωεκλογές, οι οποίες θα αποτελέσουν ταυτόχρονα ένα «τεστ» για το μέλλον και τη στάση που θα τηρήσει η ελληνική κυβέρνηση ως προς αυτά. Επί της ουσίας, ο βαθμός «ανεξαρτησίας» που θα έχει αποκτήσει η Ελλάδα θα καθοριστεί μέσα στο καλοκαίρι του 2014 και το πρώτο εξάμηνο του έτους θα είναι γεμάτο εντάσεις και παρασκηνιακές διαβουλεύσεις.

Η τρόικα - και κυρίως η Γερμανία - αναζητεί τον τρόπο με τον οποίο θα συνεχίσει να έχει τον πρώτο λόγο σε όσα γίνονται στην Ελλάδα, καθώς φοβάται ότι εάν δοθεί η ευκαιρία στην ελληνική κυβέρνηση να δηλώσει ότι «αποτινάξε» το Μνημόνιο, θα σταματήσει να προωθεί τις αναγκαίες αλλαγές.

Ισως συμφωνία έως το Eurogroup

«Θα υπάρξει ένας συνωστισμός στην αρχή του νέου γύρου της διαπραγμάτευσης, λόγω του δημοσιονομικού κενού του 2014 και του 2015, αλλά αν ξεπεραστεί αυτό, μετά τα υπόλοιπα θέματα θα κλείσουν γρήγορα», εκτιμά υψηλόβαθμο στέλεχος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκφράζοντας την αισιοδοξία ότι μπορεί να επιτευχθεί συμφωνία με την τρόικα έως το Eurogroup της 27ης Ιανουαρίου. Σημειώνει ότι εάν δοθεί η ευκαιρία στην ελληνική κυβέρνηση να δηλώσει ότι «αποτινάξε» το Μνημόνιο, θα σταματήσει να προωθεί τις αναγκαίες αλλαγές και θα καθούν πολύ γρήγορα όσα έγιναν έως τώρα. Ο δρόμος που προβλεπεί η κυβέρνηση είναι η διατήρηση της εποπτείας είναι η διάθεση νέων δανείων με συνοδεία νέου Μνημονίου, αν και βρισκείται υπό συζήτηση και μία πρόταση για σύνδεση της επίτευξης των μεταρρυθμίσεων με αντάλλαγμα την εφαρμογή μέτρων ελάφρυνσης του χρέους. Αυτά τη στιγμή δεν είναι λίγοι οι οποίοι πιστεύουν ότι το αποτέλεσμα των ευρωεκλογών ενδεχομένως να είναι τέτοιο που να οδηγήσει σε αλλαγές των ασκούμενων πολιτικών στην Ευρωζώνη. Η πλειονότητα, πάντως, υποστηρίζει ότι κάτι τέτοιο δεν θα συμβεί. Σε κάθε περίπτωση, οι αποφάσεις για τα παραπάνω φλέγοντα ζητήματα επηρεάζονται άμεσα από τις ευρωεκλογές, οι οποίες θα αποτελέσουν ταυτόχρονα ένα «τεστ» για το μέλλον και τη στάση που θα τηρήσει η ελληνική κυβέρνηση ως προς αυτά. Επί της ουσίας, ο βαθμός «ανεξαρτησίας» που θα έχει αποκτήσει η Ελλάδα θα καθοριστεί μέσα στο καλοκαίρι του 2014 και το πρώτο εξάμηνο του έτους θα είναι γεμάτο εντάσεις και παρασκηνιακές διαβουλεύσεις.

Οι δύο κρίσιμες εβδομάδες

Του ΒΑΣΙΛΗ ΖΗΡΑ

Παρά την κατανόηση που δείχνει η Ευρωζώνη για τα πολιτικά προβλήματα της κυβέρνησης και τη διάθεση να τη βοηθήσει να πάει στις ευρωεκλογές σε ένα όσο το δυνατόν ευνοϊκότερο κλίμα, ο νέος γύρος διαπραγματεύσεων με την τρόικα δεν θα είναι εύκολος και όταν επιτευχθεί συμφωνία, η επόμενη δόση των 4,9 δισ. ευρώ θα συνδεθεί και πάλι με προαπαιτούμενα και θα καταβληθεί στο μέτρο και στον βαθμό που αυτά υλοποιούνται, έως τον Μάρτιο. Από την Ευρωζώνη η χώρα μας περιμένει 3,1 δισ. ευρώ και από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο 1,8 δισ. ευρώ.

Η τρόικα θα επιστρέψει στην Ελλάδα στις 13 Ιανουαρίου, με στόχο να υπάρξει συμφωνία (staff level agreement) έως τις 27 του μήνα, που συνεδριάζει το Eurogroup. Αν και οι δύο πλευρές θα ήθελαν να είχαν περισσότερο χρόνο στη διάθεσή τους, αποφασίστηκε τελικά να μη βρίσκονται τα μέλη της τρόικας στην Αθήνα στις 8 Ιανουαρίου, κατά την πανηγυρική συνεδρίαση του Κολεγίου των Επιτρόπων, η οποία θα πραγματοποιηθεί στο Ζάμπειο, με την ευκαιρία ανάληψης της προεδρίας της Ε.Ε. από τη χώρα μας. Η προεδρία είναι άλλωστε ο λόγος που η κυβέρνηση επιθυμεί να κλείσει η συμφωνία και να επικυρωθεί στο πρώτο Eurogroup του έτους. «Αν έχουμε ακόμη ανοικτά θέματα με την τρόικα, δεν θα μπορούσαμε να σταθούμε ως προεδρεύουσα χώρα πουθενά στην Ευρώπη. Θα το βρισκόμαστε συνεχώς μπροστά μας. Θα προσπαθήσουμε να προωθήσουμε την τραπεζική νομοποίηση και πενήντα κάποιους που διαφωνεί και θα μας λέει για την τρόικα και τις διαπραγματεύσεις. Πρέπει να κλείσουμε οπωσδήποτε», λέει ο υπουργός Οικονομικών κ. Γιάννης Στουρνάρας.

Από την άλλη πλευρά, η τρόικα δεν έχει ενιαία προσέγγιση στα ανοικτά μέτρα, με το ΔΝΤ να εξακολουθεί να τηρεί μια πιο σκληρή στάση, την οποία ερμηνεύουν ως προσπάθεια πίεσης προς την Ευρωζώνη για τολμηρότερες αποφάσεις στο θέμα του χρέους.

Το πρώτο θέμα στο οποίο θα πρέπει να επέλθει συμφωνία είναι το δημοσιονομικό κενό του 2014 - 2015. Σε ό,τι αφορά το 2014, η τρόικα εκτιμά ότι απαιτούνται μέτρα 1,2 δισ. ευρώ. Τα μισά από αυτά αφορούν το κενό που δημιουργούν η παράταση του μειωμένου ΦΠΑ στην

Μέχρι 27 Ιανουαρίου η κυβέρνηση θα πρέπει να κλείσει τις εκκρεμότητες με τους δανειστές.

εστίαση και ο Ενιαίος Φόρος στα Ακίνητα. Η μονομερής απόφαση της κυβέρνησης για παράταση του χαμηλού συντελεστή ΦΠΑ στην εστίαση έχει προκαλέσει έντονη δυσανεξία στους πιστωτές, καθώς θεωρούν ότι η κυβέρνηση επιμένει σε αυτό για πολιτικούς και μόνο λόγους. Μάλιστα, σύμφωνα με πληροφορίες, το ΔΝΤ ήθελε να βγάλει ανακοίνωση με την οποία θα εξέφραζε τη δυσανεξία του για την απόφαση της κυβέρνησης και χρειάστηκαν αρκετές τηλεφωνικές επικοινωνίες του κ. Στουρνάρα με τον κ. Πόουλ Τόμσον για να μεταπειστεί. «Αφού θα σας δώσουμε ισοδύναμα δεν υπάρχει λόγος να δημιουργείτε προβλήματα», ήταν τα επιχειρήματα της ελληνικής πλευράς. Τα υπουργεία Οικονομικών και Εργασίας έχουν παρουσιάσει μέτρα που υπερκαλύπτουν το κενό, αλλά τα περισσότερα εξ αυτών είναι προσωρινού χαρακτήρα, δηλαδή

έχουν κάποια απόδοση το 2014, αλλά όχι τα επόμενα χρόνια και θα πρέπει να αντικατασταθούν από άλλα. Η τρόικα απορρίπτει προς το παρόν ένα μεγάλο μέρος αυτών και ζητεί ειδικά για τις απώλειες από τον ΦΠΑ στην εστίαση και τον φόρο ακινήτων συγκεκριμένα και μετρήσιμα μόνιμου χαρακτήρα μέτρα στο σκέλος των δαπανών.

Σε ό,τι αφορά το κενό του 2015, το υπουργείο Οικονομικών στο προσχέδιο του Μεσοπρόθεσμου Προγράμματος 2014 - 2017 υπολογίζει ότι υπερβαίνει το 1 δισ. ευρώ και υποστηρίζει ότι το ποσό αυτό μπορεί να καλυφθεί από περικοπές δαπανών και καταργήσεις δημοσίων φορέων. Το υπουργείο Οικονομικών σχεδιάζει να προτείνει στην τρόικα να εφαρμοστεί το μοντέλο ΕΑΣ και σε άλλες ΔΕΚΟ. Δηλαδή, να εφαρμοστεί για ένα χρονικό διάστημα ένα σχέδιο εξυγίανσης κι αν αποδειχθεί ότι δεν επιτυγχάνονται οι στόχοι του, η κυβέρνηση να προχωρήσει στην εκκαθάρισή τους.

2. Φόροι υπέρ τρίτων. Η τρόικα δίνει ιδιαίτερη σημασία στην κατάργηση ή ένταξη στον προϋπολογισμό των 199 φόρων υπέρ τρίτων που υπάρχουν. Η κυβέρνηση πρότεινε να καταργηθούν στον προϋπολογισμό κάποιοι από αυτούς, οι οποίοι ωστόσο αποφέρουν ελάχιστα έσοδα, μόλις 60 εκατ. ευρώ, προκειμένου να μην ανοίξει νέα μέτρα. Πολλοί από τους φόρους υπέρ τρίτων, ειδικά αυτοί με τα μεγάλα έσοδα, χρηματοδοτούν ασφαλιστικά Ταμεία. Εάν εναχθούν στον προϋπολογισμό ή ακόμη χειρότερα καταργηθούν θα προκαλέσουν ισχυρές αντιδράσεις, αφού θα επηρεαστεί η βιωσιμότητα ή η αυτοτέλεια των συγκεκριμένων ασφαλιστικών φορέων. Το θέμα των φόρων υπέρ τρίτων εκτιμάται ότι θα είναι ένα από τα προαπαιτούμενα για τις δόσεις.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Ο δρόμος για την ανάκαμψη περνά από την επιχειρηματικότητα

Του ΜΠΑΜΠΗ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Πλεόνασμα ύψους 3,5 δισ. ευρώ καταγράφηκε στις διεθνείς συναλλαγές της χώρας, στους δέκα μήνες του έτους που πέρασε. Δεν είχε συμβεί επί δεκαετίες. Αγνωστο πόσες, αφού και τα στατιστικά στοιχεία στη χώρα μας δεν διευκολύνουν παρόμοιες αναζητήσεις. Εύκολα αντιλαμβάνεται κανείς την ανατροπή που σημειώνεται, αν παρατηρήσει πως το 2008, που προσμετρείται απ' όλους ως το πρώτο από τα ξέρι συνεχόμενα έτη ύφεσης στην οικονομία, είχε, την ίδια περίοδο, μαζευτεί έλλειμμα 25,2 δισ. ευρώ.

Η αντιστροφή των λογαριασμών της Ελλάδας με τα άλλα κράτη ήταν πάντοτε το οδυρτώτερο πρόβλημα της οικονομίας. Οπως είναι επόμενο, διαμόρφωνε αντίστοιχες κοινωνικές,

κάποτε και εθνικές, συνθήκες και εξαρτήσεις. Το άνοιγμα αυτό προσδιορίζεται το ύψος του εξωτερικού εμπορίου, τον οποίο κάποτε ονομάζαμε «δανεισμό σε συνάλλαγμα». Το αποτέλεσμα είναι ακόμη καλύτερο αν, στην «ιστορική» αυτή επίδοση, προσθέσουμε, όπως ορθώς παρατηρούν οι οικονομολόγοι της Alpha Bank, το ποσό του 1,5 δισ. ευρώ, το οποίο προκύπτει, όπως άλλωστε έχει συμφωνηθεί τον Νοέμβριο 2012, από επιστροφές κερδών που πραγματοποιήσαν οι ευρωπαϊκές κεντρικές τράπεζες επί των ελληνικών ομολόγων.

Το ερώτημα είναι πώς θα εξελιχθούν τα πράγματα το 2014. Είναι αυτονόητο ότι εφόσον το ρολόι της οικονομίας φύγει από το κόκκινο, θα βρεθούμε και πάλι με άνοιγμα στους διεθνείς μας λογαριασμούς.

Η διεθνής ανταγωνιστικότητα της ελληνικής παραγωγής έχει βελτιωθεί εντυπωσιακά, κυρίως λόγω των εισαγωγών, τον οποίο κάποτε ονομάζαμε «δανεισμό σε συνάλλαγμα». Το αποτέλεσμα είναι ακόμη καλύτερο αν, στην «ιστορική» αυτή επίδοση, προσθέσουμε, όπως ορθώς παρατηρούν οι οικονομολόγοι της Alpha Bank, το ποσό του 1,5 δισ. ευρώ, το οποίο προκύπτει, όπως άλλωστε έχει συμφωνηθεί τον Νοέμβριο 2012, από επιστροφές κερδών που πραγματοποιήσαν οι ευρωπαϊκές κεντρικές τράπεζες επί των ελληνικών ομολόγων.

Βεβαίως, αφού το νόμισμά μας παραμένει το ευρώ, που είναι αποδεκτό σε κάθε είδους συναλλαγή και η ισοτιμία του στο δολάριο και τα άλλα διεθνή νομίσματα παραμένει ισχυρότατη, αν το διαθέσιμο εισόδημα βελτιωθεί, ο δανεισμός δεν αποτελεί προϋπόθεση για την πληρωμή αυξημένων εισαγωγών.

Το ζητούμενο επομένως είναι να βρεθούν οι Έλληνες με περισσότερα ευρώ ανά χείρας, τα οποία δεν θα

προκύψουν από δανεισμό του κράτους ή των νοικοκυριών. Πώς, όμως, θα συμβεί αυτό, όταν δεν υπάρχει προοπτική να αυξηθούν οι αμοιβές στον ιδιωτικό τομέα και, προφανώς, ούτε στον δημόσιο;

Ο μόνος τρόπος είναι να αυξηθεί η απασχόληση, που σημαίνει ότι θα προστεθούν νέα εισοδήματα, επειδή περισσότεροι συμπολίτες θα μπουν στη δουλειά. Με δεδομένο τον περιορισμό του κράτους, ο μόνος που μπορεί να αυξήσει την απασχόληση και να δημιουργήσει πρόσθετα εισοδήματα είναι ο επιχειρηματικός τομέας.

Είναι παράδοξο, αλλά κανείς δεν φαίνεται να ασχολείται συστηματικά και κατά προτεραιότητα με αυτό το ζήτημα. Δεν περιμένω τίποτε παρόμοιο από τους λαϊκιστές της αντιπολίτευσης, είναι όμως απορίας

άξιο πως δεν δείχνει κανένα ενδιαφέρον η κοινοβουλευτική πλειοψηφία. Και όμως, η πιο μικρή βελτίωση σε αυτήν την κατεύθυνση θα την έβγαζε από την αγωνία που δικαιολογημένα έχει για τις πιθανότητες μετεκλογικής επιβίωσης της. Αντιθέτως, οι περισσότεροι βουλευτές ρίχνουν την προσοχή τους στην ενίσχυση όσων διαθέτουν σταθερές πηγές εισοδήματος και όχι στην ενίσχυση προσωπικών νέων απασχολήσεων.

Αν και η αντιπολίτευση σπεύδει να δηλώσει «απεταξάμην», κάθε φορά που γίνεται μια κάποια ρεαλιστική κουβέντα για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, η συμπολίτευση δεν εμφανίζεται να «καίγεται» για τον χρόνο που κάνει σε ατέρμονες συζητήσεις για θέματα ήσσονος, μπροστά στην ανεργία, σημασίας.

Ενας από τους μεγαλύτερους κινδύνους των επόμενων μηνών συνδέεται με τις αντιδράσεις που εκτιμάται ότι θα προκταρεθούν βουλευτές της «μαλακής πλειοψηφίας» απέναντι στο κύμα αναδιάρθρωσης της επιχειρηματικότητας. Είναι γνωστό ότι η οικονομία χρειάζεται νέα κεφάλαια, τα οποία θα συγκεντρώνουν παλαιότερα αλλά και νέοι μέτοχοι. Όσοι δεν είναι σε θέση (ή δεν το επιλέξουν) να «βάλουν λεφτά» στις επιχειρήσεις τους, θα πρέπει να πωλήσουν. Η μεταπώληση ιδιωτικών επιχειρήσεων, με την αλλαγή στην ιδιοκτησία και το μαντζιμέντ, θα φέρει νέες δουλειές και θα αυξήσει το εισόδημα, χωρίς να ανατρέπει τη θαυμασία ισορροπία στο εξωτερικό ισοζύγιο πληρωμών. Αυτός είναι ο δρόμος για την ανάκαμψη και όποιος το επιθυμεί πρέπει να είναι έτοιμος να τον ακολουθήσει.

Κινητοποίηση των Ελλήνων για την κρίση

Δύο Ελληνοαμερικανοί μιλούν στην «Κ» για την αξία των σχέσεων με την πολιτική των ΗΠΑ και την αλλαγή εικόνας της Ελλάδας

Της **ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΣΚΟΚΥ**

Πολλές και διαφορετικές είναι οι εκτιμήσεις για την επιρροή του περίφημου ελληνοαμερικανικού λόμπι στην πολιτική σκηνή των ΗΠΑ, ωστόσο τρία πράγματα δεν χωρούν αμφισβήτηση. Πρώτον, οι στενές σχέσεις κάποιων εκατομμυριούχων Ελληνοαμερικανών με ισχυρούς πολιτικούς παράγοντες της Ουάσιγκτον. Δεύτερον, οι επίμονες προσπάθειες μιας σειράς οργανώσεων, ινστιτούτων και συμβουλίων να προωθήσουν τα λεγόμενα «εθνικά θέματα». Και τρίτον, οι αυξανόμενες προκλήσεις που θέτει η κρίση για την πρόωση της Ελλάδας στις ΗΠΑ λόγω οικονομικών δυσκολιών, αλλά και οι ευκαιρίες που δίνουν τα κοινωνικά δίκτυα για την αλλαγή της εικόνας της χώρας.

«Τα λεφτά έχουν γίνει πρόβλημα», εκτιμούσε πρόσφατα ένας από τους πολλούς Ελληνοαμερικανούς που χρηματοδοτούν Δημοκρατικούς ή Ρεπουμπλικανούς υποψηφίους (συνχά και τους δύο!), εξηγώντας ότι τα ποσά που απαιτούνται για τις προεκλογικές καμπάνιες στις ΗΠΑ είναι πλέον υπέρογκα. Οι πόροι ακόμη και των πλουσιότερων Ελληνοαμερικανών δεν είναι ανεξάντλητοι, λέει ο Εντι Ζεμενίδης, εκτελεστικός διευθυντής του Hellenic American Leadership Council με έδρα το Σικάγο. Ο ίδιος, πάντως, τονίζει ότι ίσως ακόμη περισσότερο από τη χρηματοδότηση, αυτό που κάνει τη διαφορά είναι η προσωπική επαφή και τακτική επικοινωνία με τους πολιτικούς. «Είναι σημαντικό να αναπτύξουμε σχέσεις με τους υποψηφίους προτού καν έρθουν στην Ουάσιγκτον, ήδη από τις πολιτείες τους». Κάποιοι από τους στενότερους φίλους της Ελλάδας, ο Ρόμπερντ Μενέντεζ, ο Τζο Μπίαντεν, ανήκουν σε αυτήν την περίπτωση, επισομπαίνει. Μπορεί να είναι γενναϊόδωρη,

Παρά την ενεργητικότητα του ελληνοαμερικανικού λόμπι χρειάζεται να αναπτυχθεί στην Ελλάδα η κοινωνία των πολιτών.

εξάλλου, αλλά η ελληνοαμερικανική κοινότητα έχει μία σημαντική αδυναμία: υστερεί στην κινητοποίηση των μελών της. Ο κ. Ζεμενίδης το αποδίδει στο γεγονός ότι η κοινωνία των πολιτών δεν είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένη στην ελληνική κουλτούρα, ώστε να ευδοκιμήσει και το λεγόμενο grass-roots lobbying, το λόμπινγκ της βάσης. Θεωρεί δε ότι άμεση προτεραιότητα για την ενδυνάμωσή του θα πρέπει να είναι η ενεργός δραστηριοποίηση περισσότερων γυναικών για λόγους αριθμητικούς (χρειάζονται πλέον 100.000 υπογραφές για να απαντήσει σε μία επιστολή ο Λευκός Οίκος) και ποιοτικούς (χάρη της διαφορετικότητας, αλλά και επι-

δη οι γυναίκες στατιστικά ξοδεύουν υψηλότερα ποσά από τους άνδρες για τους σκοπούς που τις ενδιαφέρουν). Στην ιστοσελίδα του, το Hellenic American Leadership Council καλεί κάθε ενδιαφερόμενο να υπογράψει ψηφίσματα και να στείλει επιστολές για θέματα ελληνικού ενδιαφέροντος στους εκπροσώπους του και στις τοπικές εφημερίδες. Μπορεί, για παράδειγμα, να βρει κανείς ένα μοντέλο επιστολής προς τον Τύπο, ζητώντας πληρέστερη κάλυψη της Τουρκίας, με δυνατότητα έξτρα παραγράφων για θέματα όπως η προστασία του Πατριαρχείου και η ελευθερία του Τύπου. Κάτι αντίστοιχο κάνει και το American Hellenic

Ο Εντι Ζεμενίδης, εκτελεστικός διευθυντής του Hellenic American Leadership Council και ο Αρτ Δημόπουλος, πρώην στέλεχος της K&L Gates.

Institute, εκπέμποντας «action alerts» στα μέλη του ώστε να υπογράψουν ψηφίσματα με αποδέκτη το Κογκρέσο. Ένα κοινό χαρακτηριστικό οργανώσεων, όπως οι Hellenic Leaders και το American Hellenic Institute, είναι η έμφαση στα «εθνικά θέματα», όπως το Κυπριακό. Παρά την ενεργητικότητα του ελληνοαμερικανικού λόμπι, ωστόσο, τα περισσότερα από αυτά παραμένουν σε αδιέξοδο εδώ και χρόνια, ενώ την ίδια ώρα η κρίση στην Ελλάδα και την Κύπρο αλλάζει άρδην τις προτεραιότητες, καθώς από τη μία δεν υπάρχουν πλέον χρήματα για λόμπινγκ, από την άλλη η ανέχεια απαιτεί μεγαλύτερη έμφαση στην οικονομική, τεχνική, ακόμη

Η μάχη των κοινωνικών δικτύων

Παρά την έλλειψη κονδυλίων και εξωτερικής βοήθειας, η ελληνική πρεσβεία στην Ουάσιγκτον με ελάχιστο προσωπικό πρωτοστατεί στα κοινωνικά δίκτυα και στην ψηφιακή διπλωματία, ως μέλος της ομάδας Digital Diplomacy Coalition της Ουάσιγκτον και με παρουσία σε Facebook, Twitter, Pinterest, YouTube και Flickr. Μάλιστα, ο λογαριασμός της στο twitter @GreeceInUSA αναδείχθηκε όγδοος σε επιρροή μεταξύ όλων των διπλωματικών λογαριασμών της Ουάσιγκτον, ενώ ο πρέσβης Χρήστος Παναγόπουλος ήταν από τους πρώτους Έλληνες πρέσβεις που απέκτησε προσωπικό λογαριασμό στο twitter. Τα θέματα που πραγματεύεται η πρεσβεία δεν είναι πάντα υψηλής πολιτικής, αλλά επιδιώκουν να χτίσουν μία θετική εικόνα της Ελλάδας. Μία χαρακτηριστική εκστρατεία στα κοινωνικά δίκτυα ήταν πρόσφατα η προώθηση των προγραμμάτων σπουδών στην Ελλάδα για ξένους φοιτητές, ενώ το επόμενο σχέδιο είναι η προβολή της ελληνικής επιχειρηματικότητας, καινοτομίας και έρευνας. Την ίδια ώρα, η Τουρκία έχει συνεργασία με τη διαφημιστική εταιρεία FleishmanHillard για την ανάπτυξη της παρουσίας της στα κοινωνικά δίκτυα. Η ίδια εταιρεία έχει αναλάβει επίσης τη διοργάνωση βραδίων τζαζ στην εντυπωσιακή κατοικία του Τούρκου πρέσβη, προωθώντας όχι μόνο την πολιτική, αλλά και την πολιτισμική διάσταση της γείτονος. Η χώρα ξοδεύει εκατομμύρια σε κυβερνητικές σχέσεις για την πρόωση των δικών της προτεραιοτήτων μέσω πολλών διαφορετικών καναλιών, αξιοποιώντας μεταξύ άλλων την Αδελφότητα του μουσουλμάνου στοχοστιά Φετουλάχ Γκιουλέν μέχρι την Turkish Airlines. Σύμφωνα δε με την ProPublica, η Τουρκία διέθεσε 3,5 εκατ. δολάρια το 2008, το τέταρτο υψηλότερο ποσό μεταξύ των ξένων χωρών και προσέγγισε 2.268 φορές μέλη του Κογκρέσου, στην προσπάθειά της να αποτρέψει τον χαρακτηρισμό της σφαγής των Αρμενίων ως γενοκτονία.

και ψυχολογική στήριξη από την ομογένεια. Ο Αρτ Δημόπουλος, πρώην στέλεχος της εταιρείας κυβερνητικών σχέσεων K&L Gates, επιμένει στην ανάγκη πρόσληψης εξειδικευμένων συμβούλων. Οπως σημειώνει, στην εταιρεία του είχαν συναντήσει πρωθυπουργούς της Ελλάδας «που νόμιζαν ότι γνώριζαν πώς δουλεύει το σύστημα στην Ουάσιγκτον, ωστόσο τίποτε δεν θα μπορούσε να είναι πιο μακριά από την αλήθεια. Ένας ειδικός γνωρίζει πώς να προσεγγίσει το μέλος του Κογκρέσου ή τον επικεφαλής μιας υπηρεσίας και πώς να διαμορφώσει το αίτημα ώστε να έχει το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα». Το προτείνει ιδιαίτερα,

δε, για επαγγελματικούς κλάδους όπως ο τουρισμός, οι οινοποιοί και οι παραγωγοί λαδιού.

Ο ίδιος, πάντως, προσθέτει μία ακόμη κρίσιμη παράμετρο: την ανάγκη συμφωνίας ως προς τα συμφέροντα της Ελλάδας. Οπως λέει χαρακτηριστικά, «υποστηρίζω μία δυνατή, ολοκληρωμένη εκστρατεία λόμπινγκ αλλά όχι εδώ – στην Ελλάδα. Εκεί είναι που χρειάζεται περισσότερο να εκπαιδύσουμε, να ενημερώσουμε και να κερδίσουμε την κοινή γνώμη. Ετσι θα είναι όλοι στο ίδιο μήκος κύματος για τα θέματα που είναι σημαντικά για όλους τους Έλληνες και στα οποία θα έπρεπε όλοι να είναι ενωμένοι».

must

1999-2014 ΔΕΚΑΕΠΕΝΤΕ ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΥ ΑΛΛΑΞΑΝ ΤΗ ΜΟΔΑ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

1999
Στις παραμονές της νέας χιλιετίας η Κύπρος αλλάζει. Νέα Πρόσωπα, νέες τάσεις, Η Κύπρια βγαίνει στο προσκήνιο.

2014
15 χρόνια μετά τίποτα δεν έμεινε ίδιο, τίποτα δεν θα μείνει το ίδιο.

412 σελίδες

Schwarzkopf
GLISS

Σε επιλεγμένα περίπτερα και βιβλιοπωλεία

Χάρες Πούτιν και ο φόβος για μποϊκοτάζ των Αγώνων

Αμνηστία σε μέλη της Greenpeace, στις δύο «Πούσι Ράιτ» και στον Χοντορκόφσκι

Του **ANDREW E. KRAMER**
THE NEW YORK TIMES

Τη ρωσική επικράτεια εγκατέλειπαν την Παρασκευή τα τελευταία μέλη του πληρώματος του πλοίου Arctic Sunrise της Greenpeace, μετά την απονομή χάριτος από τον πρόεδρο Πούτιν και την αποφυλάκισή τους.

Η αμνηστία για τα μέλη της περιβαλλοντικής οργάνωσης δίνει τέλος στη νομικά αμφιλεγόμενη

Περί τους τρεις μήνες διήρκεσε η αμφιλεγόμενη κράτηση του πληρώματος του πλοίου Arctic Sunrise.

κράτησή τους για διάστημα τριών μηνών. Το πλήρωμα του σκάφους συνελήφθη ύστερα από επέμβαση Ρώσων κομάντος σε διεθνή ύδατα, ενώ οι κατηγορίες που αντιμετώπιζαν τα μέλη της Greenpeace αφορούσαν μέχρι και αυτά της πειρατείας. Οι ρωσικές Αρχές τροποποίησαν λίγο αργότερα το κατηγορητήριο, ασκώντας διώξεις για «κουλιγκανισμό» στα 28 μέλη του πληρώματος και τους δύο δημοσιογράφους του Arctic Sunrise. Η κατηγορία κουλιγκανισμού -σε αντίθεση με εκείνη της πειρατείας- μπορεί να τύχει προεδρικής χάριτος. Επίσης, δύο μέλη του γυναικείου πανκ συγκροτήματος των «Πούσι Ράιτ» που κατηγορούνταν και αυτές για κουλιγκανισμό, αποφυλάκιστηκαν, ενώ ξεχωριστή προεδρική χάρη απονεμήθηκε στον Μιχαήλ Χοντορκόφσκι, τον εδώ και μία δεκαετία κρατούμενο,

πρώην μεγιστάνα του πετρελαίου. Τα μέλη των «Πούσι Ράιτ» και ο Χοντορκόφσκι εξήλθαν από το φωφρονιστήριο αμετανόητοι, χωρίς να εκδηλώσουν ευγνωμοσύνη για την προεδρική χάρη.

Η Μαρία Αλιόκινα, μέλος του συγκροτήματος, βγήκε από τη φυλακή λέγοντας ότι θα προτιμούσε να μείνει έγκλειστη, παρά να δεχθεί τη χάρη του Βλαντιμίρ Πούτιν. Η αμνηστία, είπε η Αλιόκινα, είχε ως μοναδικό στόχο την ενίσχυση του διεθνούς προφίλ του προέδρου Πούτιν και της Ρωσίας, ενόψει των Χειμερινών Ολυμπιακών Αγώνων του Σότσι, που ξεκινούν τον Φεβρουάριο. Η Αλιόκινα είπε ότι οι φρουροί την έδιωξαν διά της βίας από τη φυλακή. Ο Ουαλλός Άντονι Πέρετ, μέλος του πληρώματος του Arctic Sunrise, που αντιμετώπιζε ποινή φυλάκισης μέχρι και επτά ετών για τις κατηγορίες του κουλιγκανισμού, υιοθέτησε και αυτός ανάλογο ύφος, κατά την έξοδό του από τα κρατητήρια. Σε αντίθεση με τους Ρώσους αποφυλακισθέντες, όμως, ο Πέρετ κατηύθυνε τα βήλα του όχι εναντίον των ρωσικών Αρχών, αλλά κατά των μεγάλων πετρελαϊκών εταιρειών.

Καταγγελίες

«Η Αρκτική λιώνει μπροστά στα μάτια μας και παρόλα αυτά, οι πετρελαϊκές εταιρείες συνεχίζουν να κερδίζουν από την καταστροφή της. Για τον λόγο αυτό ανέλαβα δράση, για να τους ξεσκεπάσω και να κινητοποιήσω το κοινό. Είμαι υπερήφανος για όσα έπραξα», είπε ο Πέρετ. Οι ακτιβιστές της περιβαλλοντικής οργάνωσης προσπάθησαν να κρεμάσουν αεροπλάνο σε εξέδρα

Μέλη του πληρώματος του πλοίου Arctic Sunrise της Greenpeace, αφέθηκαν ελεύθερα μετά την απονομή χάριτος από τον πρόεδρο Πούτιν.

άντλησης πετρελαίου της ρωσικής εταιρείας Gazprom. Για την Greenpeace, τα επακόλουθα της σύλληψης των μελών της σηματοδοτούν τη χειρότερη κρίση στην ιστορία της, μετά τη βομβιστική ενέργεια κατά του πλοίου Rainbow Warrior το 1985 σε λιμάνι της Νέας Ζηλανδίας. Ο Πίτερ Ουίλκοξ, κυβερνήτης του Arctic Sunrise, υπήρξε κυβερνήτης του μοιραίου Rainbow Warrior, την εποχή της βύθισής του.

Η προεδρική χάρη και η αποφυλάκιση των ακτιβιστών της Greenpeace, του Μιχαήλ Χοντορκόφσκι και των μελών των «Πούσι Ράιτ» αποτελούσαν μονόδρομο για τον Ρώσο πρόεδρο, καθώς δυτικές κυβερνήσεις και οργανώσεις υπέρ

των πολιτικών δικαιωμάτων δεν θα έχαναν ευκαιρία να εκμεταλλευθούν πολιτικά το γεγονός.

Η προοπτική ευρύτερου μποϊκοτάζ της τελικής έναρξης των Χειμερινών Ολυμπιακών, απασχολούσε κατά προτεραιότητα τον πρόεδρο Πούτιν, που προσπάθησε με τις αποφυλάξεις αντιφρονούντων να ενισχύσει την εικόνα του στον διεθνή στίβο, όπου πάσχει πραγματικά.

Ήδη, ξένοι προσκεκλημένοι, όπως ο πρόεδρος της Γερμανίας, Γιόακιμ Γκάουκ, ανακοίνωσαν την αδυναμία τους να παραστούν στο Σότσι, σε ένδειξη διαμαρτυρίας για την ψήφιση νόμου, που ποινικοποιεί την ομοφυλοφιλία στη Ρωσία.

Λουτρό αίματος πάλι στη Βηρυτό

Νεκρός πρώην υπουργός από την επίθεση

Η ισχυρότατη έκρηξη ενός οχήματος παγιδευμένου με εκρηκτικά συγκλόνισε την Παρασκευή το πρωί το κέντρο της Βηρυτού, σπέρνοντας τον θάνατο σε εξιάτομα ανάμεσα στα οποία συγκαταλέγεται και ο πρώην υπουργός και στέλεχος της αντιπολιτευτικής, Μοχάμεντ Τσατάχ. Κατά την ίδια βομβιστική επίθεση τραυματίστηκαν περισσότεροι από πενήντα πολίτες. Ο Τσατάχ ήταν σουνίτης μουσουλμάνος και είχε θητεύσει στο παρελθόν ως σύμβουλος του πρώην πρωθυπουργού Σαάντ Χαρίρι. Ήταν ένας από τους πιο σκληρούς επικριτές του Σύρου προέδρου Μπασάρ αλ Ασαντ αλλά και της οργάνωσης που τον υποστηρίζει, της Χεζμπολάχ. Τον τελευταίο καιρό καταγράφεται αύξηση των επιθέσεων επί λιβανικών εδάφους, κύμα του οποίου σχετίζεται με την ενίσχυση της έντασης μεταξύ σουνιτών και σιιτών λόγω του πολέμου στη Συρία.

Ο ίδιος ο πρώην πρωθυπουργός Σαάντ Χαρίρι κατηγόρησε την οργάνωση Χεζμπολάχ για την επίθεση. Πέντε μέλη της οργάνωσης πρόκειται να δικαστούν σε τρεις εβδομάδες, κατηγορούμενα για

συμμετοχή στη δολοφονία του πατέρα του Χαρίρι, και πρώην πρωθυπουργού Ραφίκ Χαρίρι σε έκρηξη παγιδευμένου οχήματος τον Φεβρουάριο του 2005. Η οργάνωση αρνείται οποιαδήποτε ανάμιξη με τη δολοφονία του πρώην πρωθυπουργού.

Την Παρασκευή το πρωί το παγιδευμένο αυτοκίνητο εξερράγη γύρω στις εννιά το πρωί, κοντά στο κέντρο Starco, σε μικρή απόσταση από το κοινοβούλιο. Από το ωστικό κύμα της έκρηξης προκλήθηκαν καταστροφές σε διάφορα κτίρια της περιοχής, ενώ πολλά αυτοκίνητα άρπαξαν φωτιά. Αυτόπτες μάρτυρες λένε ότι ο κρότος που ακούστηκε από την έκρηξη ήταν πάρα πολύ δυνατός καθώς και ότι σπάνια συμβαίνουν ανάλογα περιστατικά στη συγκεκριμένη περιοχή.

«Είδαμε μία μεγάλη μπάλα φωτιάς να τυλίγει τα πάντα και ο κόσμος που βρισκόταν στην περιοχή καταλήφθηκε από πανικό. Εκείνη την ώρα ο δρόμος ήταν γεμάτος με κόσμο που πήγαινε στις δουλειές του», είπε ένας από τους καταστηματάρχες της περιοχής.

AFP, REUTERS

Κενό εξουσίας στην Ταϊλάνδη

Δεν αποκλείεται στρατιωτική επέμβαση

Βαθαίνει η πολιτική κρίση στην Ταϊλάνδη, καθώς παρά την προκήρυξη βουλευτικών εκλογών, χιλιάδες αντικυβερνητικών διαδηλωτών παραμένουν στους δρόμους, απαιτώντας την άμεση απομάκρυνση της πρωθυπουργού Γινγκλάκ Σιναουάτρα, την τοποθέτηση συμβουλίου πολιτών αντί της κυβερνήσεως και την αναβολή της εκλογικής αναμέτρησης που έχει προγραμματιστεί για τις 2 Φεβρουαρίου. Ωστόσο, παράξενη τροπή φαίνεται να παίρνουν πλέον τα πράγματα, καθώς ο ισχυρός άνδρας του ταϊλανδέζικου στρατού, που μέχρι σήμερα κρατά αποστάσεις δεν απέκλεισε το ενδεχόμενο στρατιωτικής επέμβασης προκειμένου να αποκλιμακωθούν οι εντάσεις των τελευταίων ημερών. Ο στρατηγός Παγιούτ Τσαν-οσσά τόνισε χαρακτηριστικά «η πόρτα δεν ήταν ούτε ανοικτή αλλά ούτε και κλειστή» απαντώντας σε ερώτηση σχετικά με το πόσο ήταν πιθανό να γίνει στρατιωτικό πραξικόπημα. Την Πέμπτη ομάδες διαδηλωτών συγκροτήθηκαν με αστυνομικές δυνάμεις, με αποτέλεσμα να σκοτωθεί ένας αστυνομικός από σφαίρα και να τραυματιστούν εκατοντάδες διαδηλωτές. Τουλάχιστον 97 άτομα

Χιλιάδες αντικυβερνητικοί διαδηλωτές παραμένουν στους δρόμους της Ταϊλάνδης, απαιτώντας την απομάκρυνση της πρωθυπουργού Γινγκλάκ.

διακομίστηκαν σε νοσοκομεία της πρωτεύουσας Μπανγκόκ, εκ των οποίων 25 αστυνομικοί. Ωστόσο, η ταϊλανδέζικη κυβέρνηση απέρριψε την πρόταση της Εκλογικής Επιτροπής για αναβολή της εκλογικής αναμέτρησης του Φεβρουαρίου παρά τις συγκρούσεις με τους διαδηλωτές.

Η Εκλογική Επιτροπή ζήτησε από την κυβέρνηση τη ματαίωση των εκλογών θεωρώντας ιδιαίτερα επικίνδυνο το τεταμένο κλίμα που έχει δημιουργηθεί και φοβούμενη αιματοχυσία.

REUTERS

Τραγωδία με σκιέρ στο Σεν Μόριτς

Χιονοστιβάδα σκότωσε 24χρονο τουρίστα

Ξυφορή κακοκαιρία πλήττει τις τελευταίες ημέρες τη Δυτική Ευρώπη. Τουλάχιστον τέσσερις σκιέρ βρήκαν την Παρασκευή τραγικό θάνατο κοντά στο χιονοδρομικό κέντρο του Σεν Μόριτς όταν καταπλάκωθηκαν από χιονοστιβάδα. Λίγα εικοσιτετράωρα νωρίτερα, μια χιονοστιβάδα σκότωσε τη ζωή σε έναν 24χρονο Γάλλο τουρίστα

στην Ιταλία, η οποία επίσης πλήττεται από ακραία καιρικά φαινόμενα. Εκτεταμένες πλημμύρες καταγράφθηκαν και στη Μ. Βρετανία. Την Παρασκευή ο πρωθυπουργός της χώρας, Ντέιβιντ Κάμερον, που επισκεπτόταν πληγμένες περιοχές, δέχτηκε φραστική επίθεση από κάποιους οι οποίοι τον κατηγορούσαν για ολιγωρία.

Αγριες διώξεις Αδελφών Μουσουλμάνων

Συλλήψεις δεκάδων μελών μετά τον χαρακτηρισμό της οργάνωσης ως τρομοκρατικής

Του **KAREEM FAHIM**
και **MAYY EL SHEIKH**
THE NEW YORK TIMES

Μόλις μία ημέρα μετά τον χαρακτηρισμό της Μουσουλμανικής Αδελφότητας ως τρομοκρατικής οργάνωσης, η υπό στρατιωτική ηγεσία κυβέρνηση της Αιγύπτου εγκαινίασε μία πιο επιθετική εκστρατεία, ανακοινώνοντας τη σύλληψη δεκάδων μελών της σε όλη τη χώρα, καθώς και την κατάσχεση οικόπεδων, κοιπαδιών και οχημάτων που ανήκουν σε στελέχη της ισλαμικής οργάνωσης. Ομάδες φιλανθρωπικών και κοινωνικών δράσης ακόμη και με χαλαρές σχέσεις με την οργάνωση αγωνίζονταν να επιβιώσουν μετά το πάγωμα των πόρων από το κράτος. Πρόκειται για μία νέα φάση διωγμών μιας κοινότητας, που ήδη δοκιμάζεται από τη βία και την καχυποψία των αρχών μετά την απονομή του γέφυ της Αδελφότητας και πρώτου δημοκρατικά εκλεγμένου προέδρου Μοχάμεντ Μόρσι, από τον στρατό. Οι νέοι ηγέτες της χώρας κατέστησαν σαφές ότι άνοιξαν έναν ευρύ κατά μέτωπον και ενδεχομένως παρατεταμένο πόλεμο εναντίον κάθε έκφανσης των δραστηριοτήτων της Αδελφότητας. Αλλωστε ο χαρακτηρισμός της οργάνωσης ως τρομοκρατικής δίνει στις δυνάμεις ασφαλείας τη δυνατότητα να εξουδετερώσει μία βαθιά ριζωμένη οργάνωση στην κοινωνική και πολιτική ζωή της Αιγύπτου. Η κυβέρνηση έχει επι-

Αιγυπτιακές δυνάμεις ασφαλείας έκαναν χρήση δακρυγόνων και συγκρούστηκαν με εκατοντάδες υποστηρικτές του Μόρσι σε όλη τη χώρα.

προσπαθήσει να στερήσει από την οργάνωση οιαδήποτε ξένη βοήθεια ή καταφύγιο, καλώντας άλλες αραβικές κυβερνήσεις να τιμήσουν τις συμφωνίες τους για πάταξη της τρομοκρατίας και να την απομονώσουν. Υπάρχουν όμως ενδείξεις ότι η κυβέρνηση ίσως το παράκανε. Μετά τη σύγκρουση και την ανησυχία που προκάλεσε το πάγωμα της χρη-

ματοδοτήσής της, κυβερνητικοί αξιωματούχοι ανέκρουσαν πρύμναν και είπαν ότι οι οργανώσεις, των οποίων τα ταμεία πάγωσαν, θα αποκτήσουν εκ νέου πρόσβαση για να καταφέρουν να συνεχίσουν τη λειτουργία τους.

Στο στόχαστρο

Μία από τις επιχειρήσεις της Αδελφότητας που βρέθηκε στο

στόχαστρο ήταν και η Ισλαμική Ιατρική Ένωση, ένα δίκτυο νοσοκομείων που ιδρύθηκε από την οργάνωση στη δεκαετία του '70 και τώρα εξυπηρετεί πάνω από δύο εκατομμύρια ασθενείς τον χρόνο, κυρίως σε φτωχογειτονιές. Σε δύο νοσοκομεία του δικτύου στο Κάιρο πολλοί από τους ντόπιους κατοίκους που περίμεναν θεραπεία την περασμένη Πέμπτη ανέφεραν ότι δεν ανήκουν στην Αδελφότητα και δεν θεωρούν τις εγκαταστάσεις μέρος των δραστηριοτήτων της. Αντίθετα αντιμετώπιζαν τη νοσοκομεία ως καθαρές, αποτελεσματικές και οικονομικές εναλλακτικές λύσεις στα δημόσια νοσοκομεία που λειτουργούν με άθλια διαχείριση.

Παρά τη στροφή 180 μοιρών της κυβέρνησης σχετικά με το πάγωμα της χρηματοδότησης, μέχρι την Παρασκευή το βράδυ παρέμενε ασαφές πώς θα απελευθερώνονταν τα κονδύλια λειτουργίας των δραστηριοτήτων της Αδελφότητας. Το υπουργείο Δικαιοσύνης, το οποίο έκανε τη σχετική ανακοίνωση, δεν ξεκαθάρισε αν οι οργανώσεις θα μπορούσαν να αποδέχονται νέες δωρεές, οι οποίες αποτελούν την πρωταρχική πηγή εισοδήματός τους. Ασαφές παρέμενε εξάλλου αν η κυβέρνηση επρόκειτο να εφαρμόσει την απόφαση συνολικά ή επιλεκτικά σε βάρος μόνο όσων ομάδων θεωρούνται ότι διατηρούν υπερβολικά στενές σχέσεις με την Αδελφότητα.

Το αόρατο χέρι της νέας τεχνολογίας

Κανείς δεν μπορούσε να ξέρει πού θα οδηγούσε η λύση του Γουτεμβέργιου, έτσι σήμερα δεν φανταζόμαστε πού οδηγεί η τεχνολογία

Του ΠΑΣΧΟΥ ΜΑΝΔΡΑΒΕΛΗ

Όταν ο Ιωάννης Γουτεμβέργιος συναρμολογούσε το 1439 την πρώτη τυπογραφική πρέσα, δεν ήξερε ότι θα άλλαζε τον κόσμο. Δεν το ήθελε καν. Το έκανε για να κερδίσει χρήματα και πιθανότατα για να αποπληρώσει τους επενδυτές που του χρηματοδότησαν ένα προηγούμενο ανόητο γχείρημα. Εκείνη την εποχή έφτιαχνε καθρέφτες από σιλβωμένο μέταλλο που είχαν τη «μαγική» ιδιότητα να αντανακλούν το αόρατο ιερό φως από θρησκευτικά λείψανα. Η επιχείρηση έπεσε έξω διότι η μεγάλη συλλογή σκηνωμάτων του Καρλομάγνου, που ήταν να εκτεθεί στο Ααχεν της Γερμανίας το 1439, αναβλήθηκε λόγω πλημμυρών και ο Γουτεμβέργιος έπρεπε να βρει κάτι άλλο για να αποζημιώσει τους επενδυτές του.

Η «απελευθέρωση της γνώσης από τα μοναστήρια», όπου αναπαράγονταν χειρογράφως μόνο όσα έργα κρίνονταν αρκούντως «ιερά», είναι εκ των υστέρων αποτιμήσεις της γουτεμβεργιανής επανάστασης. Η τυπογραφία ήταν το καύσιμο της Αναγέννησης. Δημιούργησε τη μαζική παιδεία. Βοήθησε να κυριαρχήσει η επιστήμη έναντι των θρησκευτικών προλήψεων, παρά το γεγονός ότι η Βίβλος ήταν το πρώτο βιβλίο που τυπώθηκε (πάλι για εμπορικούς λόγους: είναι το απόλυτο best seller όλων των εποχών). Η ίδια η Εκκλησία δεν κατάλαβε ποτέ πόσο διαβρωτικός ήταν για την ισχύ της ο εκδημοκρατισμός της γνώσης που έφερναν τα τυπογραφεία: τα στήριξε δίνοντας μαζικές παραγγελίες για συγχωροχάρτια. Πάλι για εμπορικούς λόγους...

Όπως κανείς δεν μπορούσε να ξέρει τον 15ο αιώνα πού θα οδηγούσε η λύση του Γουτεμβέργιου (για να αποπληρώσει τους επενδυτές του), έτσι και σήμερα δεν μπορούμε να φανταστούμε πού οδηγεί τις κοινωνίες μας η νέα τεχνολογία. Βεβαίως είμαστε περισσότερο υποψιασμένοι από τότε. Η ιστορία της επιστήμης και της τεχνολογίας επιτρέπει τουλάχιστον να καταλάβουμε ότι ο κόσμος αλλάζει συθέμελα, εξαιτίας διάφορων τεχνολογικών εργαλείων που κρατάμε στα χέρια μας: ένα κινητό τηλέφωνο σήμερα έχει μεγαλύτερη υπολογιστική ισχύ απ' όλους τους υπολογιστές που χρησιμοποιήσε το 1969 η NASA για να στείλει τον άνθρωπο στο φεγγάρι. Εκτός αυτού, η διείσδυση των νέων τεχνολογιών στην κοινωνία γίνεται πολύ ταχύτερα από ποτέ. Πριν από δέκα χρόνια δεν υπήρχε το Facebook. Το 2008 είχε 100 εκατομμύρια χρήστες. Τον Μάρτιο του 2013 έφτασε το 1,2 δι-

σεκατομμύριο χρήστες. Για να έχει ηλεκτρικό το 10% του πληθυσμού των ΗΠΑ πέρασαν 39 χρόνια: για να συνδεθεί στο Internet 8 χρόνια και για να αποκτήσει tablet 2,5 χρόνια. Για να φτάσει το τηλέφωνο από το 10% στο 40% του πληθυσμού απαιτήθηκαν 39 χρόνια: για να έχει smartphone το 40% των κατοίκων των ΗΠΑ χρειάστηκαν 3 χρόνια.

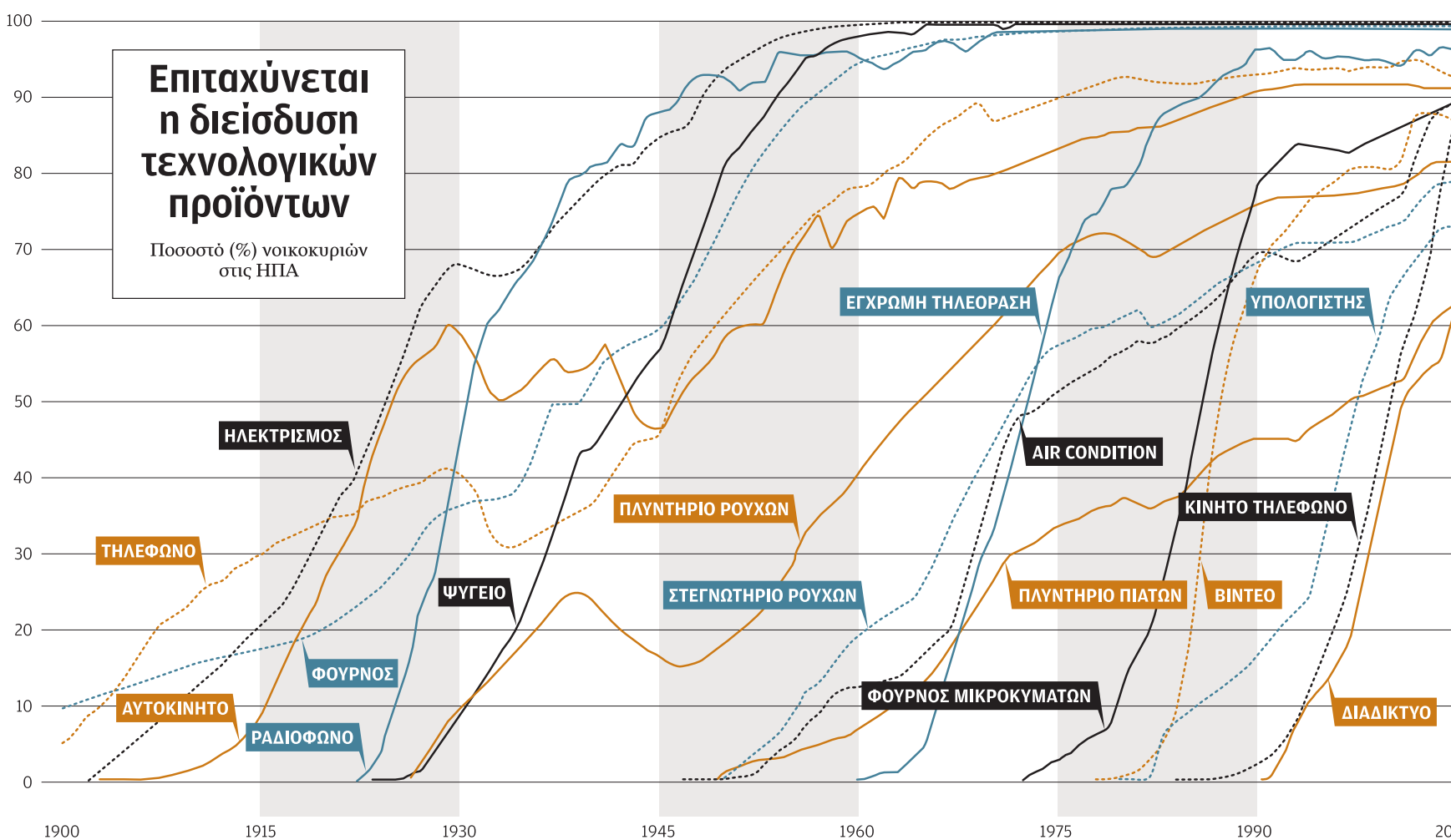
Η διάχυση αυτών των εργαλείων αλλάζει -πολλές φορές χωρίς να το αντιλαμβανόμαστε- τον τρόπο που δουλεύουμε, επικοινωνούμε, μαθαίνουμε, φλερτάρουμε κ.λπ. Αλλάζει συμπεριφορές παρανόμων: σήμερα η διείσδυση σε μια τράπεζα δεδομένων μπορεί να αποδειχθεί πιο αποδοτική από τη ληστεία μιας κανονικής τράπεζας. Αλλάζει η δομή ισχύος: δεν είναι μικρό πράγμα να βλέπει κανείς τον πρόεδρο μιας υπερδύναμης να κάνει διάγγελμα

εναντίον μιας μικρής ομάδας hackers των Wikileaks που δημοσιοποίησαν τις αναφορές στρατιωτικών και διπλωματών των ΗΠΑ. Αλλάζει ο τρόπος παραγωγής υπηρεσιών και προϊόντων που έχει διασπαρεί σε κάθε γωνιά της οικουμένης. Αλλάζουν οι σχέσεις ιδιοκτησίας στους προσοδοφόρους πληροφοριακούς τομείς, αλλά και η έννοια της ιδιοκτησίας καθαυτή: ένα κωράφι, ένα εργοστάσιο μπορεί να οριστεί και να προστατευτεί, μια πολύτιμη πληροφορία ή ιδέα όχι.

Κανείς δεν ξέρει πώς θα καταλήξει ο νέος τεχνολογικός μας κόσμος. «Η πρόβλεψη είναι δύσκολη. Ειδικά για το μέλλον», είχε πει ο μεγάλος Δανός φυσικός Νίλς Μπορ. Είναι εντυπωσιακό ότι παρ' όλες αυτές τις νέες δυνατότητες συλλογής και ανάλυσης απεριόριστων ποσοτήτων με στοιχεία, οι ικανότητές μας για πρόβλεψη δείχνουν

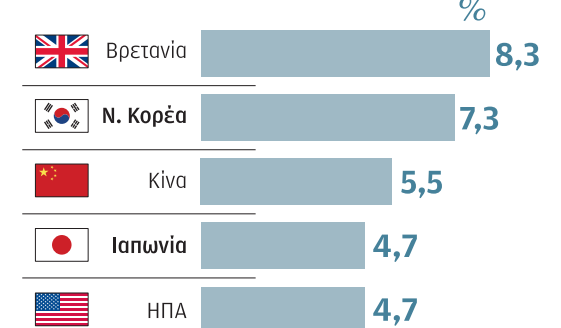
πο περιορισμένες από ποτέ. Φαίνεται ότι η ανθρώπινη φύση επιμένει πάνω απ' όλα σ' ένα στοιχείο: το μυστήριο.

Πιο αναλυτικός ήταν ο Ρότζερ Κόεν των New York Times: «Είναι εντυπωσιακό ότι παρ' όλες αυτές τις νέες δυνατότητες σύλλογής και ανάλυσης απεριόριστων ποσοτήτων με στοιχεία, οι ικανότητές μας για πρόβλεψη δείχνουν πιο περιορισμένες από ποτέ. Φαίνεται ότι η ανθρώπινη φύση επιμένει πάνω απ' όλα σε μια ποιότητα: το μυστήριο της. Είναι όμως ανακουφιστικό ότι δεν μπορούμε να ξέρουμε τι θα γίνει. Για να παραφράσω τον Κίρκεργκορ, ο χρόνος πάει μπροστά αλλά η κατανόηση προς τα πίσω. Και όπως παρατήρησε ο σκηνοθέτης Ζαν-Λικ Γκοντάρ, μια ταινία πρέπει να έχει αρχή, μέση και τέλος, αλλά όχι αναγκαστικά με αυτή τη σειρά».

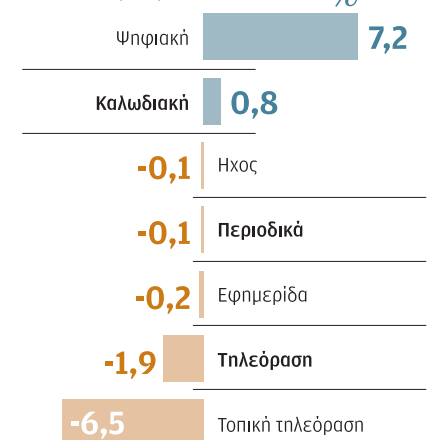
ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟ 2012

Ποσοστό του ΑΕΠ

ΑΛΛΑΖΟΥΝ ΠΡΟΤΙΜΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

Ποσοστιαία μεταβολή 2011-2012

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Τέλος εργασίας ή της θέσης εργασίας;

Οι νέες τεχνολογίες αλλάζουν ταχύτατα το τοπίο στην οικονομία. Είναι φυσιολογικό. Οι μηχανές δεν βελτιώνουν απλώς την παραγωγικότητα της εργασίας, σε πολλές περιπτώσεις την υποκαθιστούν. Ο Τζέρεμι Ρίφκιν στο κλασικό του βιβλίο «Το τέλος της εργασίας» (εκδ. Α.Α. Λιβάνη) είναι απαισιόδοξος: «Διαβύουμε την πρώτη φάση μιας μακροχρόνιας μετατόπισης από τη «μαζική εργασία» στην εξειδικευμένη «εργασία των εκλεκτών», σε συνδυασμό με την αυξανόμενη αυτοματοποίηση στην παραγωγή αγαθών και στην παροχή υπηρεσιών. Εργοστάσια που δεν απασχολούν εργαζομένους και εικονικές εταιρείες «ξεπροβάλλουν» στον ορίζοντα».

Οι αριθμοί μοιάζουν να μην τον δι-

αλλά θα έχει καταλυτικές επιπτώσεις, είναι η φύση της εργασίας. Μπορεί να μην μπορούμε να μιλήσουμε για το «τέλος της εργασίας», αλλά όλα δείχνουν ότι στην οικονομία της πληροφορίας οδηγούμαστε στο «τέλος της θέσης εργασίας». Η ανατροπή που ήδη βλέπουμε να συμβαίνει στο πλαίσιο της οικονομίας της πληροφορίας είναι το καθεστώς υπεργολαβίας στην εργασία. Υπάρχουν πολλοί άνθρωποι στον τομέα των υπηρεσιών τεχνολογιών που προσφέρουν τις υπηρεσίες τους υπό καθεστώς αυτοαπασχόλησης.

Διαθέτουν ένα συμβόλαιο με την επιχείρηση, αναλαμβάνουν ένα έργο, το φέρουν εις πέρας και τέλος πληρώνονται. Δεν έχουν καμία υποχρέωση στην εταιρεία που τους προσλαμβάνει για συγκεκριμένο και σύντομο χρονικό διάστημα, και για ένα έργο κάθε φορά, ενώ αντίστοιχα και η επιχείρηση δεν έχει καμία υποχρέωση απέναντί τους.

Ας προβάλλουμε αυτό το σχήμα στο μέλλον, κατ' ουσίαν αναφερόμαστε σε μια νέα αγορά πληροφορίας. Υπεργολ-

λάβη θα αγοράζουν πληροφορία με τη μορφή συνεχούς επιμόρφωσης και θα την πωλούν με τη μορφή προγραμμάτων-εργολαβιών σε εταιρείες. Έχουν τη δυνατότητα να πληρωθούν εφάπαξ είτε να συμμετάσχουν στα κέρδη. Κατά μία έννοια, θα συμμετέχουμε σε επιχειρήσεις, διαθέτοντας το δικό μας προσωπικό κεφάλαιο, που είναι το μυαλό μας.

Σε μια οικονομία της πληροφορίας επίσης, προικισμένοι άνθρωποι έχουν τη δυνατότητα να συνεργαστούν, να ξεκινήσουν από κοινού ένα πρόγραμμα, να το πωλήσουν στη συνέχεια και να συμμετάσχουν τέλος στα κέρδη. Η εταιρεία που θα συστήσουν θα έχει διάρκεια ζωής όση ακριβώς και το πρόγραμμα. Επεξεργάζονται ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα, δημιουργούν μια αξία και συμμετέχουν στα κέρδη, με τη μορφή δικαιωμάτων. Η αγορά τους δεν είναι ακραιφνώς διεθνής (η εργασία τους συνεχίζεται να έχει σχέση με υλικά, χαρτί ή οπτικούς δίσκους), ο πυρήνας όμως της δουλειάς τους είναι η αγορά και η πώληση πληροφορίας.

Ο κατακερματισμός της ενημέρωσης

Κάθε πρωί, όταν οι (διαρκώς αυξανόμενοι) χρήστες του Facebook και του Twitter ανοίγουν τον υπολογιστή τους, έχουν μια εικόνα του κόσμου εντελώς διαφορετική από εκείνες που είχαν οι γονείς τους. Τίποτε δεν είναι εν-τάξει. Εκεί που οι καταναλωτές των παραδοσιακών μέσων είχαν πρώτο πρώτο το μεγάλο θέμα της ημέρας στο Twitter μπορεί να προηγείται μια είδηση του τύπου «Με ποια ζώδια ταιριάζουν οι Κριοί». Στο Facebook η τυχασιότητα της τροφοδοσίας με ειδήσεις ή όχι και τόσο «ειδήσεις» μπορεί να φέρει στα μάτια μας μια έρευνα για τους ψεκασμούς, που κοινοποίησε κάποιος ψηφιακός «φίλος». Τα social media δεν γκρέμισαν μόνο την ιεραρχία στην παραγωγή της ενημέρωσης (έναν πομπός πολλοί δέκτες) κοινοτοποίησαν την ίδια την ενημέρωση.

Ίδιο χώρο (140 χαρακτήρες) καταλαμβάνει η είδηση «Ζεστό κρασί για πρωινό μεσημεριανό και βραδινό, αυτή τη διαίτα θα ακολουθήσω στις γιορτές» με την είδηση «Πρόβλημα δημοκρατικής λειτουργίας στις χώρες με μνημόνιο εντοπίζει το Ευρωπαϊκό βουλευτήριο» και μάλιστα μ' αυτή τη σειρά. Κάποιος άλλος χρήστης μπορεί να μάθει για τη «διαίτα του ζεστού κρασιού» αλλά να μην πάρει χαμπάρι την έκθεση του Ευρωπαϊκού βουλευτηρίου και το αντίστροφο. Η «κατά παραγγελία ενημέρωση» που ρυθμίζουν οι χρήστες, μπορεί να μην έχει ως ενδιάμεσο τα ΜΜΕ που «στρέβλωναν» ή «ιερραρχούσαν» την πραγματικότητα, δημιουργεί όμως πολλές παράλληλες πραγματικότητες. Γράφαμε και παλιότερα ότι «η πληθώρα των δίαυλων επικοινωνίας κατακερματίζει την κοινή εμπειρία που λειτουργούσε ως ενοποιητικό στοιχείο της κοινωνίας και τη θέση της παίρνουν αποσπασματικές εμπειρίες. Ήταν διαφορετικά, για παράδειγμα, όταν στην Ελλάδα υπήρχαν δύο τηλεοπτικά κανάλια (με καλό ή κακό πρόγραμμα - δεν έχει σημασία) και ολόκληρη η επικράτεια

είχε κοινό σημείο αναφοράς (έστω ως συζήτηση την επόμενη μέρα στο γραφείο) και θα είναι διαφορετικά όταν υπάρχουν τα μπουκέτα των 100 δορυφορικών καναλιών, των 50 εφημερίδων και των εκατομμυρίων web sites στο Internet. Τώρα οι κοινές μας (έστω διαμεσολαβημένες) εμπειρίες κατακερματίζονται και η ενοποιητική ιδιότητα των ΜΜΕ αντιστρέφεται... Η άνηση των τεχνολογιών επικοινωνίας φέρνει τον κόσμο πιο κοντά, τον ενοποιεί, αλλά ταυτόχρονα τον κατακερματίζει στο εσωτερικό του» («Νέος κόσμος με πολλές επιλογές» Καθημερινή 31.12.2006). Είναι νωρίς να πούμε ότι η ιερραρχία από τα μαζικά Μέσα ατζέντα είχε περισσότερα ευε-

Η «κατά παραγγελία ενημέρωση» που ρυθμίζουν οι χρήστες, δημιουργεί πολλές παράλληλες πραγματικότητες.

ργετικά αποτελέσματα απ' ό,τι έχει η κατακερματισμένη εμπειρία που προσφέρουν τα νέα Μέσα. Το καζάνι βράζει και όπως στην εποχή της πρώτης τυπογραφίας δεν ξέρουμε ποιά θα καταλήξουμε για να κάνουμε τον λογαριασμό. Υπάρχει, όμως, μια πρώτη ένδειξη που πρέπει να προσέξουμε. Η «Χρυσή Αυγή» έχει αναλογικά μεγαλύτερη διείσδυση στις νέες γενιές απ' ό,τι στις παλιότερες. Αυτό πιθανώς να είναι απλώς στατιστική σύμπτωση με το γεγονός ότι οι νεότεροι έχουν αναλογικά μεγαλύτερο ποσοστό πρόσβασης στο Διαδίκτυο από τους πιο ηλικιωμένους.

Όπως και να έχει όμως το ζήτημα, ένα είναι σίγουρο: η μεγαλύτερη χρήση των νέων τεχνολογικών εργαλείων γνώσης δεν έλυσε τα παλιά προβλήματα της γνώσης. Ακόμη και για τη φύση του φασισμού...

ΟΥΙΝΣΤΟΝ ΤΣΩΡΤΣΙΑ

Β΄ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

Η ιστορία του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου γραμμένη από τον Ουίνστον Τσώρτσιλ

**Στο εξής δεν θα λέμε
ότι οι Έλληνες
πολεμούν σαν ήρωες,
αλλά ότι οι ήρωες
πολεμούν σαν Έλληνες**
Ουίνστον Τσώρτσιλ

Σ Ε 6 Τ Ο Μ Ο Υ Σ

Ο βραβευμένος με Νόμπελ Λογοτεχνίας πολιτικός καταγράφει τον πόλεμο που σημάδεψε όσο κανένας άλλος τον σύγχρονο κόσμο, την Ευρώπη, την Ελλάδα. Ένα ντοκουμέντο γραμμένο από έναν άνθρωπο-κλειδί, που κίνησε τα νήματα του πολέμου και έζησε τις εξελίξεις παίρνοντας τις αποφάσεις.

**ΕΡΧΕΤΑΙ
ΣΤΗΝ
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ**

 Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Κυριακή Πολιτική και Οικονομική Εφημερίδα

www.kathimerini.com.cy

Μεταβολές εβδομάδας

X.A.K.
-0,59%X.A.
1,62%

Dow Jones

1,77%

Nasdaq

1,61%

Nikkei

1,94%

Dax

4,20%

FTSE 100

2,30%

Αλλαγή
φρουράς
στη διεθνή
οικονομία.
Σελ. 7

Πετρέλαιο

0,82%

€/€

0,74%

ΔΙΑΒΑΣΤΕ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Σωτήριες περικοπές
λόγω τεχνολογίας

Η μείωση των δαπανών και η βελτίωση της ρευστότητας αποτελούν όρους επιβίωσης για τις κυπριακές επιχειρήσεις, ειδικά για όσο διάστημα το τραπεζικό σύστημα δεν μπορεί να ανταποκριθεί με επάρκεια στον ρόλο του, ως χρηματοδότη της πραγματικής οικονομίας. **Σελ. 6**

ΖΗΜΙΕΣ

ΚΕΟ: Ο τελευταίος
να κλείσει την πόρτα

Ζημιές επί ζημιών και αδυναμία να καταγράψει κέρδη από τις εργασίες της καταγράφει ακόμη μία από τις μεγάλες επιχειρήσεις-σύμβολα της κυπριακής οικονομίας. Η ΚΕΟ έχει καταγράψει ζημιές σχεδόν 10 εκατ. ευρώ τα τελευταία τρία χρόνια και επιβιώνει χάρη στις αποξενώσεις ακινήτων από την Εκκλησία. **Σελ. 5**

ΚΑΡΙΕΡΑ

Η τεχνολογία αλλάζει
και το μάρκετινγκ

Ένας στους τρεις CEO παγκοσμίως, έχει μεταφέρει κατά το ήμισυ τον προϋπολογισμό από τα παραδοσιακά στα ψηφιακά κανάλια. Το «Cross Platform Marketing» είναι μία πιο δημιουργική και ολοκληρωμένη στρατηγική μάρκετινγκ που περιλαμβάνει όλες τις πλατφόρμες, τα κανάλια και τα σημεία επαφής με τον πελάτη. **Σελ. 8**

Real Estate

Οι περιορισμοί στην κίνηση κεφαλαίων, η αβεβαιότητα στην αγορά εργασίας αλλά και στην ευρύτερη οικονομία, ο περιορισμός της ρευστότητας, τα αυστηρότερα κριτήρια δανεισμού, καθώς και η αναμονή για αύξηση της προσφοράς ακινήτων λόγω πιθανών εκποιήσεων επηρέασαν σημαντικά την πορεία της αγοράς. **Σελ. 12**

Θυμίζει 2001 η κρίση στην Τουρκία

Η κρίση στην Τουρκία δεν είναι μόνο πολιτική. Όπως και το 2001, οι πολιτικές εξελίξεις ασκούν τεράστιες πιέσεις στην οικονομία, όπου άρχισαν ήδη να φαινόνται οι πρώτες ανησυχιακές ρωγμές. Η πτώση του χρηματιστηρίου ήδη «θυμίζει» οικονομική κρίση, ενώ η απόφαση της Κεντρικής Τράπεζας της χώρας να επικριθεί η λίρα, χρησιμοποιώντας τα αποθέματά της, εγείρει πολλές ανησυχίες. Το ισοζύγιο πληρωμών χειροτερεύει παρά την πτώση της λίρας, ενώ ξένοι επενδυτές δείχνουν να χάνουν τη διάθεσή τους για επενδύσεις στη γείτονα. Η όλη εικόνα ήδη θυμίζει το 2001, παρόλο ότι οι εγγενείς αδυναμίες είναι μικρότερες σε σχέση με την προηγούμενη κρίση. Οι (οικονομικές) εξελίξεις, πάντως, αναμένονται να είναι σοβαρότερες.

Τα δώρα αποτελούν καταστροφική αξίας

Πολλές οικονομικές αναλύσεις έχουν επιδείξει πως τα δώρα της περιόδου των γιορτών –αλλά και κάθε δώρο– αποτελούν βάρη χωρίς αντίκρισμα για την οικονομία. Εάν, για παράδειγμα, το άτομο που αγοράζει ένα δώρο για 100 ευρώ, αλλά ο αποδέκτης του δώρου το αποτιμά μόλις στα 60 ευρώ, τότε θα έχουν

καθεί 40 ευρώ σε αξία λόγω της κακής επιλογής που έγινε. Οι μεγαλύτερες «απώλειες» καταγράφονται στα δώρα που δίνουν οι παππούδες και γιαγιάδες προς τα εγγόνια και οι θείοι και θείες προς τα ανίψια, ενώ μεγαλώνει το ποσοστό αποτυχίας όσο μεγαλώνει και η ηλικιακή απόσταση μεταξύ

του ατόμου που αγοράζει το δώρο και εκείνου που το λαμβάνει. Ωστόσο, υπάρχουν και στρατηγικές που μειώνουν τις απώλειες. Ανάμεσα τους είναι η μετατόπιση της καμπύλης αδιαφορίας και η επιλογή πιο ρευστών δώρων. Η καλύτερη στρατηγική όμως είναι η αύξηση της άυλης αξίας. **Σελ. 3**

Μεγάλος
εχθρός
η συνέχιση
της ύφεσης

Οι κίνδυνοι και οι προκλήσεις για την οικονομία το 2014

Παρά τα καλύτερα από το αναμενόμενο δημοσιονομικά αποτελέσματα του 2013 οι προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Κύπρος κατά την υλοποίηση του Μνημονίου το επόμενο διάστημα είναι σημαντικές. Η συνέχιση της ύφεσης επί μακρόν θα έχει αλυσιδωτές αρνητικές επιπτώσεις στα δημόσια οικονομικά και στον χρηματοπιστωτικό τομέα, οι οποίες θα προκαλέσουν πρόσθετες χρηματοδοτικές ανάγκες και θα θέσουν υπό αμφισβήτηση τη βιωσιμότητα του κυπριακού δημοσίου χρέους. Σε ένα ακραίο ενδεχόμενο το δημόσιο χρέος μπορεί να φτάσει και το 170%.

Οι τρεις βασικοί κίνδυνοι που θα πρέπει να αντιμετωπιστούν είναι ο μεγαλύτερος από το προβλεπόμενο αντικτύπος της τραπεζικής κρίσης στην πραγματική οικονομία, η αδυναμία αποκατάστασης της εμπιστοσύνης προς το τραπεζικό σύστημα και τρίτον η πολύ αργή ανάκαμψη των καταθέσεων, συνεισώς και της πιστωτικής επέκτασης ως απόρροια των δύο πρώτων κινδύνων.

Ενδεχόμενη χρονική παράταση της διαδικασίας απομόνωσης των κυπριακών τραπεζών θα μπορούσε να οδηγήσει σε παράταση της ύφεσης και σε πιο αργή ανάκαμψη της κυπριακής οικονομίας, γεγονός τα οποία με τη σειρά τους θα επηρεάσουν αρνητικά την ποιότητα ενεργητικού των τραπεζών και την κερδοφορία τους, γεννώντας πρόσθετες κεφαλαιακές ανάγκες.

Τη νέα χρονιά τα μέτρα λιτότητας θα πρέπει να συμπληρωθούν με διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και ιδιωτικοποιήσεις, καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και εκσυγχρονισμό της φορολογικής διοίκησης. Η επιτάχυνση των ιδιωτικοποιήσεων θεωρείται πολύ σημαντική, όχι απλώς για να εξασφαλιστεί η χρηματοδότηση του προγράμματος, αλλά και για να βελτιωθεί η συνολική οικονομική αποδοτικότητα. **Σελ. 4**

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗ

Από τον Ερμπακάν στον Ερντογάν: Κρίση στην Τουρκία

Δεν είναι λίγες οι αναλύσεις που γράφθηκαν για την κρίση της Τουρκίας το 2001. Η τουρκική κρίση στην αρχή του αιώνα ήταν εξαιρετικά ενδιαφέρουσα, εν μέρει διότι ήταν η πρώτη αμιγώς «παραδοσιακή» διπλή κρίση (νομισματική και πληρωμών) με αποτέλεσμα να ενδιαφέρει ιδιαίτερα τους ακαδημαϊκούς. Από το 1979 είχαν αρχίσει να αναλύουν τις κρίσεις. Μετά από πολλά μαθήματα ως το τέλος του αιώνα (με κρίσεις σε Λατινική Αμερική και Νοτιοανατολική Ασία και στη συνέχεια Ρωσία) είχαν αναπτύξει τρία μοντέλα κρίσεων (ή μάλλον τρεις γενιές αναλύσεων).

Η πρώτη γενιά εστίαζε στη δημοσιονομική πτυχή και τα θεμελιώδη στοιχεία. Η δεύτερη γενιά μοντέλων, προσέθεσε και τον ρόλο των προσδοκίων ανάμεσα σε επενδυτές και κερδοσκόπους (κάτι πιο πολύπλοκο από τη γενικότητα της «ψυχολογίας») και τελικά η τρίτη γενιά μοντέλων κατέληξε στην ανάλυση των χρηματοπιστωτικών αγορών.

Η Τουρκία έπεσε σε κρίση αμέσως μετά την πλήρη διατύπωση και της τρίτης γενιάς μοντέλων, γι' αυτό και οι οικονομικοί αναλυτές έπεσαν πάνω της με τη μανία που τους χαρακτηρίζει, σε μία προσπάθεια να «παντρέψουν» τρεις γενιές μοντέλων μέσα από ένα νέο παράδειγμα.

Γι' αυτό και οι αναλύσεις εστίαζαν στην εξάρτηση των τραπεζών από ξένες καταθέσεις (χμ...), στις μεγάλες ροές βραχυπρόθεσμων δολαρίων, στα θεμελιώδη στοιχεία με την ταλαιπωρία που περνούσε η χώρα για χρόνια με την ανεργία και τον πληθωρισμό, αλλά και για τα μεγάλα δημοσιονομικά ελλείμματα. Με αυτά τα χαρακτηριστικά, η Τουρκία έμοιαζε κρίση που ταίριαζε στο μοντέλο «δευτέρης γενιάς»: προβληματικά δημοσιονομικά, μεγάλη εξάρτηση από το εξωτερικό αλλά και μεγάλα έξοδα κεφαλαίων από ξένους επενδυτές, μαζί με μία μαζική επίθεση στη λίρα, η οποία έφερε επιτόκια κοντά στο 300% κάποια στιγμή, και αποδόσεις κρατικών ομολόγων κοντά στο 800%.

Αλλά η Τουρκία έδειχνε και κάτι άλλο που οι οικονομολόγοι ποτέ δεν δέχθηκαν να μάθουν εύκολα. Όλα αυτά ήταν δευτερεύουσας αξίας συζητήσεις. Ήταν μεν σημαντικές τεχνικές πτυχές της κρίσης, αλλά ήταν λεπτομέρειες μπροστά στην ουσία.

Εκχνοούν οι οικονομολόγοι πως τις ημέρες εκείνες, Τανούσι Τσιλέρ και Μεσοού Γιλμάζ μοίραζαν εξουσία, με τον πρώτο στη θέση του πρωθυπουργού. Οι δύο δέχονταν αφορητές πιέσεις από τον Νετομεντίν Ερμπακάν που είχε «κόψει έξω» από τη μοιρασιά και ασκούσε ισχυρή κριτική για διαφθορά, ενώ καλούσε τη χώρα να κατευθυνθεί προς ένα «ισλαμικό ΝΑΤΟ» αντί να προχωρήσει προς δυσμάς. Όλα αυτά στα μέσα της δεκαετίας του 1990. Όταν ο Ερμπακάν ανέβηκε στην εξουσία (τρεις μήνες άντεξε ο Γιλμάζ) δεν τον ήθελαν (όπως συνήθιζαν με τους θρησκευόμενους) οι στρατιωτικοί, οι οποίοι τον ανάγκασαν να φύγει από την εξουσία για χάρη του Ντεμιρέλ, ο οποίος με τη σειρά του έδωσε τη θέση του πρωθυπουργού πίσω στον Γιλμάζ. Αν δυσκολεύεστε να πα-

ρακολουθήσετε την πορεία των πραγμάτων, φανταστείτε να ήσασταν τότε επενδυτής στη χώρα...

Όλα αυτά έφεραν διάσωση από το ΔΝΤ το 1996. Οι ξένοι επενδυτές σήκωσαν 70 δισ. δολάρια από τη χώρα μέσα σε μερικούς μήνες και οδήγησαν τη χώρα σε πιστωτική συρρίκνωση και ύφεση, η οποία επιδείνωσε την κατάσταση και έφερε ξανά το ΔΝΤ.

Τα χειρότερα όμως δεν ήταν αυτά. Η κρίση ξέσπασε αργότερα, όταν τον Φεβρουάριο του 2001, μετά από συνάντηση του πανίσχυρου Συμβουλίου Εθνικής Ασφαλείας, βγήκε προς τα έξω ο καβγάς Ετσεβίτ (που ανήλθε ξανά στην εξουσία) με τον πρόεδρο Σεζέρ, ο οποίος κατηγορούσε τον Ετσεβίτ πως καθυστέρειε στις μεταρρυθμίσεις.

Όταν ρωτήθηκε ο Σεζέρ, δήλωσε πως «αυτή είναι μία σοβαρή κρίση». Με τη δήλωσή του αυτή, έδωσε το έναυσμα για την κρίση. Με αυτή την έννοια, η τουρκική κρίση έμοιαζε παραπάνω με τις κρίσεις της τεκίλας.

Η σημερινή κατάσταση, με τη λίρα σε ελεύθερη πτώση αλλά τις εξαγωγές να μην αυξάνονται, δεν είναι παρά μία «δισκευή» της ιστορίας του 2001. Η απόφαση της Κεντρικής Τράπεζας να στηρίξει τη λίρα με τα αποθέματα αντί με υψηλότερα επιτόκια, θα ενισχύσει την έξοδο κεφαλαίων, ενώ αμφίβολο είναι αν θα αντέξουν τα αποθέματα μέχρι να επανέλθει η ομαλότητα στη χώρα.

Ο ρόλος της πολιτικής, των θεσμών, της σταθερότητας και της διαφάνειας είναι πολλές φορές μεγαλύτερος από την οικονομική λογική για το καλό της οικονομίας. Κι αυτό θα φανεί –ο έμας και στους Τούρκους– πολύ έντονα μέσα στο 2014. Καλή χρονιά και καλή δύναμη.

Επίσης, πρέπει να προχωρήσει το ΓεΣΥ και να εκπονηθεί ΜΔΠ. Και τα λεφτά από το γκάτζι μακριά από τον προϋπολογισμό.

www.fortheisland.wordpress.com

Σχολιάστε στο www.kathimerini.com.cy

Τράπεζα Πειραιώς Κύπρου. Ένα με σένα.

24 ΩΡΕΣ
800 11 800
www.piraeusbank.com.cy

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Οι κραδασμοί, οι ρωγμές και οι εκπλήξεις του 2013

Στάση πληρωμών στις ΗΠΑ, κατάρρευση της Κύπρου, έξοδος της Ιρλανδίας από το μνημόνιο και αρχή της τραπεζικής ένωσης

Της ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ

Εξίσου ταραχώδες με τα αμέσως προηγούμενα έτη υπήρξε το 2013 έτος κι αν κατεγράφη στη διάρκεια του μια αποκλιμάκωση στην ένταση της ευρωπαϊκής και της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης. Τη χρονιά που φεύγει η παγκόσμια οικονομία γνώρισε ασυνήθιστους κραδασμούς, πρωτοφανείς ρωγμές στα θεμέλια της ελεύθερης αγοράς και ευχάριστες εκπλήξεις με άγνωστες ακόμη προεκτάσεις.

Το φλερτ της αμερικανικής οικονομίας με τη στάση πληρωμών προκάλεσε ριπή αγωνίας σε απλούς εργαζόμενους και στις τράπεζες και τις επιχειρήσεις ανά τον κόσμο που εκπονούσαν πυρετωδώς σχέδια για την περιφρούρησή τους. Με τα μεγέθη της μεγαλύτερης οικονομίας στον κόσμο να μη δικαιολογούν τη συζήτηση περί χρεοκοπίας των ΗΠΑ, η διεκυστινίδα ανάμεσα στα δύο κόμματα του αμερικανικού Κογκρέσου κυφορούσε δυσανάλογες ως προς το πραγματικό πρόβλημα επιπτώσεις, κάνοντας τον κόσμο να τρέμει και θυμίζοντας στους πάντες πόσο αλληλένδετες είναι πλέον οι οικονομίες. Παρόμοια υπενθύμιση και πολύ πιο εδωμένη για μερίδα του αναπτυσσόμενου κόσμου ήταν εκείνη που προκάλεσε η αναμονή μιας μείωσης των μηνιαίων αγορών ομολόγων από την κεντρική τράπεζα των ΗΠΑ. Οικονομίες που στηρίχθηκαν επί χρόνια στα κερδοσκοπικά κεφάλαια εγκαταλείφθηκαν από αυτά μένοντας πλέον αντιμέτωπες με τις εγγενείς αδυναμίες τους.

Στις ευχάριστες εκπλήξεις σίγουρα δεν συγκαταλέγεται το θανάσιμο πλήγμα στο χρηματοπιστωτικό σύστημα της Κύπρου, που κατέρρευσε με το «κούρεμα» των καταθέσεων, συμπαρασύροντας μαζί του την οικονομία της Μεγαλονήσου και καταφέροντας θανάσιμο πλήγμα στην εμπιστοσύνη του καταθέτη στην τράπεζά του. Με λίγη καλή θέληση συγκαταλέγεται η ηρωική έξοδος της Ιρλανδίας από το δικό της μνημόνιο, έστω κι αν είναι μόνον στους τύπους, καθώς η σκληρή λιτότητα που αυτό επέφερε θα συνεχισθεί άγνωστο για πόσο. Συγκαταλέγεται, όμως, σίγουρα η προσέγγιση του Ιράν με τη Δύση και η προοπτική για μια γεφύρωση του χάσματος που το χωρίζει από τις ΗΠΑ εδώ και σχεδόν 35 χρόνια. Η χρονιά που φεύγει, κλείνει με καλούς οίονους για την αμερικανική οικονομία, ενώ η αισιοδοξία που εκφράζεται για την Ευρώπη μάλλον βρίσκεται στο επίπεδο των ευχολογίων.

Δημοσιονομικές κόντρες στις ΗΠΑ

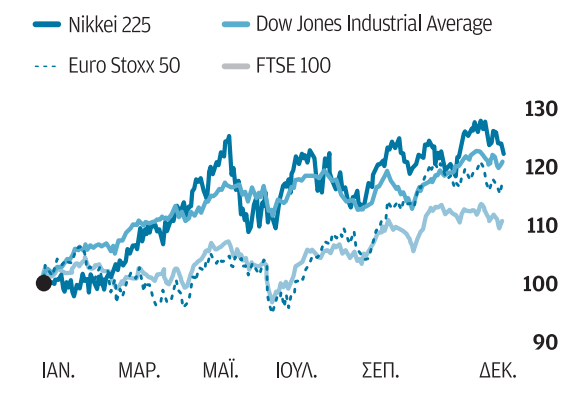
Ακολουθία επεισοδίων μιας νέας δημοσιονομικής κρίσης στις ΗΠΑ χαρακτήρισε το 2013 από τον πρώτο κιόλας μήνα με τη νέα διεκυστινίδα ανάμεσα στα δύο κόμματα του αμερικανικού Κογκρέσου για την αύξηση του ορίου δανεισμού. Επειτα από αντεγκλήσεις και απειλές εκατέρωθεν, τα δύο κόμματα ήρθαν σε συνεννόηση στα τέλη Μαρτίου, οπότε και ψηφίσθηκε σχέδιο που παρέτεινε τη χρηματοδότηση της ομοσπονδιακής κυβέρνησης μέχρι τον Σεπτέμβριο. Το θέμα επανήλθε τον Σεπτέμβριο αλλά αυτή τη φορά δεν απεφεύχθη το «λουκέτο» στο αμερικανικό Δημόσιο που διήρκεσε 16 ημέρες. Με άτακτη υποχώρηση των Ρεπουμπλικανών επετεύχθη νέα προσωρινή συμφωνία για τη χρηματοδότηση και επαναλειτουργία του κράτους και την προσωρινή αύξηση του ορίου δανεισμού. Σε ό, τι αφορά τη χρηματοδότηση του κράτους, το θέμα διευθετήθηκε οριστικά στις 11 Δεκεμβρίου με τη συμφωνία για τον προϋπολογισμό του 2014, αλλά παραμένει σε εκκρεμότητα η αύξηση του ορίου δανεισμού αφήνοντας ανοικτό το ενδεχόμενο νέας δημοσιονομικής κρίσης τον Φεβρουάριο.

Το tapering από τη Federal Reserve και οι επιπτώσεις

Οι εσωτερικές επιλογές οικονομικής και νομισματικής πολι-

Δείκτες των χρηματιστηρίων

Το 2013 συνεχίστηκε η ανάκαμψη της παγκόσμιας οικονομίας από τη χρηματοπιστωτική κρίση, αλλά δεν ήταν στιβαρή. Τα χρηματιστήρια όλου του κόσμου σημείωσαν μεγάλη άνοδο.

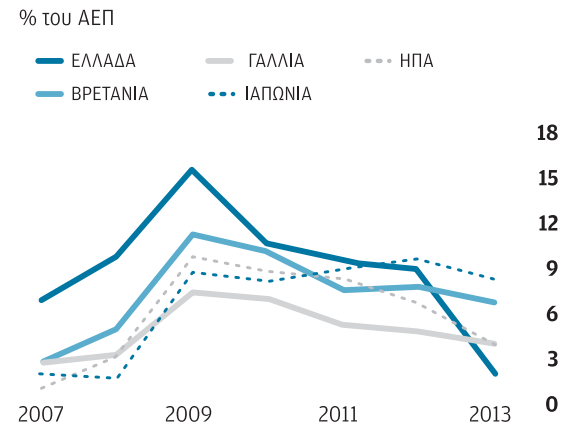
Έκδοση ομολόγων σε παγκόσμιο επίπεδο

Οι επιχειρήσεις προχώρησαν σε δανεισμό χρέους μέσω ομολογίων για να εκμεταλλευθούν τα σχεδόν μηδενικά επιτόκια.

Δημοσιονομικά ελλείμματα

Ο φόβος μιας νέας κρίσης χρέους στον ανεπτυγμένο κόσμο υποχώρησε καθώς σημειώθηκε ανάπτυξη και υποχώρησαν τα ελλείμματα.

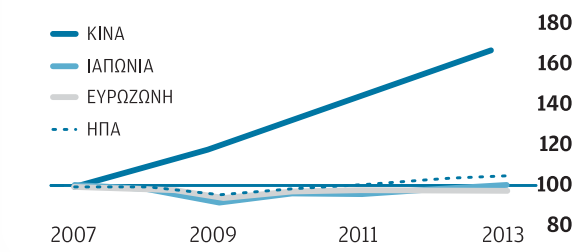

Το 2013 σε αριθμούς

ΑΕΠ

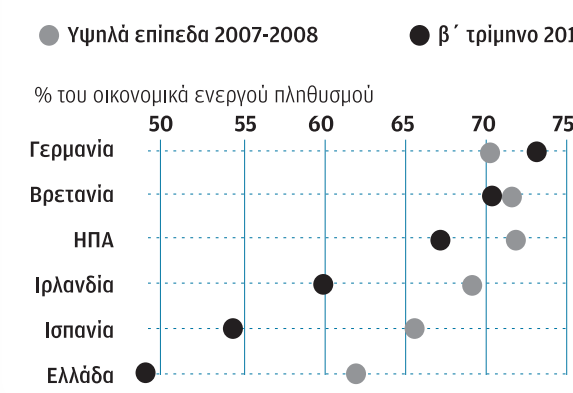
Το μέγεθος, πάντως, των περισσότερων ανεπτυγμένων οικονομιών παραμένει ελάχιστα μεγαλύτερο, ή και καθόλου, σε σύγκριση με αυτό που ήταν προτού εκδηλωθεί η κρίση. Προκαλεί αίσθηση η αντίθεσή τους με πολλές αναπτυσσόμενες χώρες και κυρίως την Κίνα.

Ετος βάσης το 2007 = 100 μονάδες

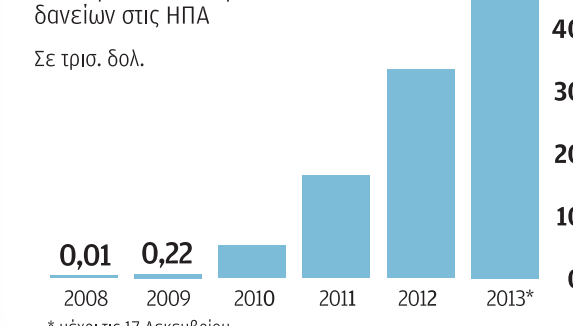
Ποσοστά απασχόλησης

Το ποσοστό των ενηλίκων που έχουν απασχόληση παραμένει κάτω από τα υψηλά επίπεδα του στο μεγαλύτερο μέρος του ανεπτυγμένου κόσμου.

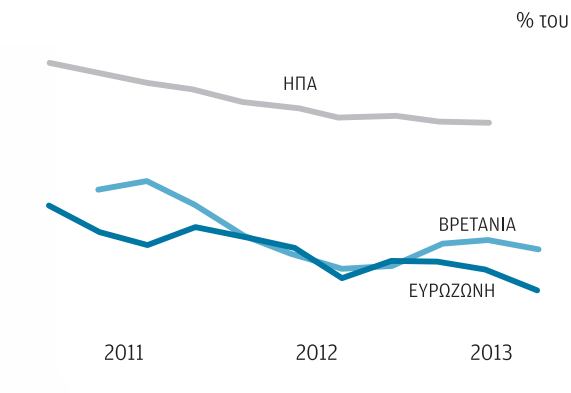
Πρόστιμα που επιβλήθηκαν σε τράπεζες

σε σχέση με τον ρόλο τους στην κρίση των στεγαστικών δανείων στις ΗΠΑ

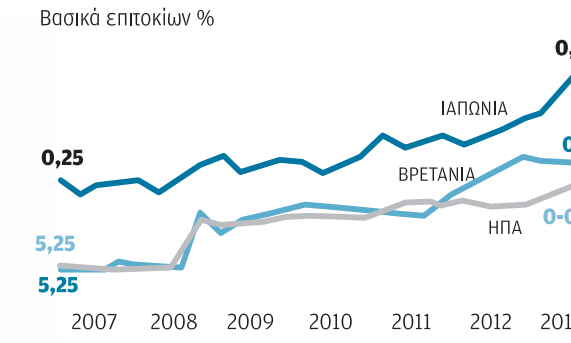
Δάνεια σε μικρές επιχειρήσεις

Επιβαρύνονται εξαιτίας των πλέον σύνθετων ρυθμίσεων και των αυστηρότερων απαιτήσεων κεφαλαιακής επάρκειας. Συχνά η αντίδρασή τους είναι να περιορίσουν τις πιστώσεις.

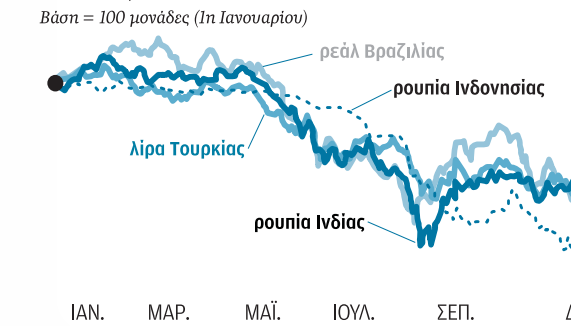
Κόστος χρήματος

Η Federal Reserve και η Τράπεζα της Ιαπωνίας εξακολούθησαν να τυπώνουν χρήμα σε μεγάλη κλίμακα αγοράζοντας ομόλογα με την ελπίδα να οδηγήσουν σε μείωση των μακροπρόθεσμων επιτοκίων, κρατώντας παράλληλα τα βραχυπρόθεσμα επιτόκια σε σχεδόν μηδενικά επίπεδα.

Νομίσματα αναδυόμενων αγορών έναντι του δολαρίου

Τον Μάιο, οπότε η Fed άφησε ανοικτό το ενδεχόμενο να μειώσει τις αγορές ομολόγων, και μόνον η προοπτική αυτή προκάλεσε μάζικη έξοδο κεφαλαίων από τα νομίσματα των αναδυόμενων αγορών, καθώς οι επενδυτές μετέφεραν τα χρήματά τους στις αναπτυσσόμενες οικονομίες προσβλέποντας σε υψηλότερες αποδόσεις.

ΠΗΓΕΣ: Thomson Reuters, Dealogic, E.E., Haver Analytics, ΟΟΣΑ, Κεντρικές Τράπεζες, Small Business Administration, FINRA, OCC, Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς των ΗΠΑ, Αρχαία δικαστήρια, Δημοσιεύματα του τύπου.

Τη χρονιά που φεύγει η παγκόσμια οικονομία γνώρισε ασυνήθιστους κραδασμούς, πρωτοφανείς ρωγμές στα θεμέλια της ελεύθερης αγοράς και ευχάριστες εκπλήξεις με άγνωστες ακόμη προεκτάσεις.

τικώς στις ΗΠΑ προκάλεσαν κραδασμούς στις διεθνείς αγορές από τον Φεβρουάριο, ενώ από τον Μάιο κατάφεραν καίριο πλήγμα στις αναδυόμενες οικονομίες. Τα χρηματιστήρια γνώρισαν τους πρώτους κραδασμούς προς τα τέλη Φεβρουαρίου όταν δόθηκαν στη δημοσιότητα τα πρακτικά συνεδριάσεων της Federal Reserve: μερίδα στελεχών της είχε υποστηρίξει τον τερματισμό του προγράμματος αγοράς ομολόγων ύψους 85 δισ. δολαρίων μηνιαίως, το οποίο είχε εγκαινιάσει η ομοσπονδιακή τράπεζα των ΗΠΑ το φθινόπωρο του 2012 υποσχόμενη να παρέχει απεριόριστη ρευστότητα στην οικονομία μέχρις ότου η ανεργία υποχωρήσει στο 6,5%. Οι μεγαλύτερες αναταράξεις άρχισαν, όμως, από τον Μάιο, όταν ο απερχόμενος πρόεδρος της Fed, Μπεν Μπερνάνκι, άφησε να εννοηθεί πως η Τράπεζα εξέταζε μείωση του προγράμματος αγοράς ομολόγων. Οι αναδυόμενες αγορές από τη Βραζιλία και την Τουρκία μέχρι την Ινδία και την Ινδονησία γνώρισαν μια ασυνήθη εγκατά-

λειψη από τα κερδοσκοπικά κεφάλαια που είχαν επί χρόνια χρηματοδοτήσει τα ελλείμματα τρεχουσών συναλλαγών των οικονομιών τους και μια εξίσου ασυνήθη κατάρρευση των νομισμάτων τους. Κι ενώ οι περισσότεροι οικονομικοί αναλυτές προέβλεπαν πως τελικά η ομοσπονδιακή τράπεζα των ΗΠΑ θα ανέβαλε οποιαδήποτε τέτοια απόφαση για το 2014, λίγες ημέρες πριν από την εκπονή του 2013 προχώρησε στην πρώτη μείωση των μηνιαίων αγορών ομολόγων κατά 10 δισ. δολάρια. Εχοντας κυριολεκτικά αιμορραγήσει τους προηγούμενους μήνες, οι αναδυόμενες αγορές επλήγησαν εκ νέου, αλλά αυτή τη φορά οι κραδασμοί ήταν περιορισμένοι με εξαίρεση το χρηματιστήριο της Ινδίας.

Συμφωνία Ιράν - Δύσης και οι συνέπειες στις τιμές πετρελαίου

Η προσέγγιση του Ιράν με τη Δύση και ειδικότερα με τις ΗΠΑ που επισφραγίσθηκε στα τέλη Νοεμβρίου με την προσωρινή συμφωνία για τη συρρίκνωση του πυρηνικού του προγράμματος και τη σταδιακή αποκλιμάκωση των εναντίον του κυρώσεων ενδεδειγμένα παρέφερε υποχώρηση των τιμών του μαύρου χρυσού. Σε περίπτωση σύναψης οριστικής συμφωνίας τον Ιούνιο, η επάνοδος της Τεχεράνης στη διεθνή αγορά με μια ενδεχομένη ραγδαία αύξηση στην προσφορά μπορούν να επιφέρουν σημαντική υποχώρηση των τιμών του πετρελαίου και φυσικά να επηρεάσουν το γεωπολιτικό παιχνίδι των υδρογονανθράκων και των αγωγών. Προτού, όμως, σημειωθούν αυτές οι

αλλαγές, και παρά τις εκτιμήσεις της Διεθνούς Υπηρεσίας Ενέργειας ότι η ζήτηση θα αυξηθεί το 2014 εξαιτίας ανάκαμψης στις ΗΠΑ, έχουν προηγηθεί άλλες εξελίξεις. Ως συνεπακόλουθο της συμφωνίας Ιράν - Δύσης, έχουν εκδηλωθεί τριβές στο εσωτερικό του ΟΠΕΚ, ορισμένα μέλη του οποίου και προπαντός η Σαουδική Αραβία καλούνται από την Τεχεράνη να περιορίσουν την παραγωγή τους ώστε να κάνουν χώρο για το ιρανικό πετρέλαιο.

Έξοδος Ιρλανδίας από το μνημόνιο

Στην έξοδο σχεδόν του έτους, στις 15 Δεκεμβρίου, η Ιρλανδία πραγματοποιεί την πρώτη έξοδο υπερχρεωμένης χώρας της Ευρώπης από το μνημόνιο ύστερα από τρία χρόνια σκληρής λιτότητας. Το Ευροgroup ενέκρινε πανηγυρικά την εκταμίευση της τελευταίας δόσης της ύψους 1,4 δισ. ευρώ από το δανειό της και το Δουβλίνο αρνείται την ασφαλιστική δικλίδα μιας ανοικτής γραμμής πίστωσης για την περίπτωση που δέχεται νέα επίθεση των αγορών. Έχει δρομολογήσει την επιστροφή της στις αγορές από τον Μάρτιο με την επιτυχή έκδοση δεκαετών ομολόγων με μειωμένο κόστος δανεισμού. Στο μεταξύ, πάντως, παρουσιάζει ένα διογκωμένο χρέος 125,7%, όπως εκτιμάται ότι διαμορφώνεται για το σύνολο του 2013, ενώ έχει ξαναγίνει χώρα μεταναστών με δεκάδες χιλιάδες νέους να έχουν εγκαταλείψει τη χώρα, αναζητώντας εργασία στο εξωτερικό, και μεταξύ όσων μένουν πίσω ο ένας στους τέσσερις κάτω των 25 ετών παραμένει άνεργος.

«Κούρεμα» καταθέσεων στην Κύπρο

Στα μέσα Μαρτίου αιφνίδιασε κυριολεκτικά η πρωτοφανής είδηση του «κούρεματος» των ανασφάλιστων καταθέσεων, όσων υπερέβαιναν τα 100.000 ευρώ, στις τράπεζες της Κύπρου. Παράλληλα, η διακοπή στη λειτουργία των κυπριακών τραπεζών και η επιβλητή προσωρινών ελέγχων στις κινήσεις κεφαλαίων στο πλαίσιο του μνημονίου που δέσμευσε την Κύπρο, προκάλεσε όχι κατάρρευση του κυπριακού χρηματοπιστωτικού συστήματος αλλά και σοκ στην Ευρώπη. Αρθρα, επιφυλλίδες και σχόλια καυτηρίαζαν τότε την απόφαση που αφενός αποτελούσε μια «ντε φάκτο» διχοτόμηση της Ευρώπης και τη δημιουργία ενός κατώτερου ευρώ στην Κύπρο, αλλά προπαντός που καταπάτησε έναν από τους πυλώνες της οικονομίας της ελεύθερης αγοράς, την ασφάλεια των καταθέσεων και την εμπιστοσύνη στο τραπεζικό σύστημα. Το ζήτημα είχε συνέχεια όπως έσπευσε λίγο μετά την απόφαση να προειδοποιήσει ο επικεφαλής του Eurogroup, Γερόν Ντάισελμπλουμ, πως το μοντέλο της Κύπρου ενδέχεται να αποτελέσει πρότυπο για άλλες περιπτώσεις διασώσεων ή εκκαθάρισης τραπεζών. Η συζήτηση συνεχίστηκε στο πλαίσιο του Eurogroup και των όσων συμφωνήθηκαν για την τραπεζική ένωση της Ευρώπης που, μεταξύ άλλων, προβλέπουν ότι στις περιπτώσεις διάσωσης τραπεζών όταν δεν επαρκούν τα εθνικά κεφάλαια θα γίνεται «κούρεμα» αρχικά των μετόχων, των πιστωτών και τελευταίων των μεγαλοκαταθετών. Ο Διέκτος απουσιάζει σε διακοπές.

Μεγάλο σπρεντ χαμμένης αξίας στα δώρα

Το «τρικό με τους τάρανδους» στοιχίζει πολλά και αποτελεί «νεκρό βάρος»

Του ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗ

Ανοίγοντας τα δώρα –κιτς φωτογραφικές, ρούχα που δεν βλέπονται, ηλεκτρονικά παλιάς τεχνολογίας, – γίνεται εύκολα αντιληπτό πως υπάρχει ένα σημαντικό σπρεντ: Η απόκλιση μεταξύ αυτού που θέλει ο αποδέκτης του δώρου και αυτού που του δίνει ο αγοραστής του δώρου. Αυτό το σπρεντ των Χριστουγέννων εντοπίστηκε από τους οικονομολόγους εδώ και αρκετά χρόνια. Σημείο αναφοράς στη σχετική ανάλυση, αποτελεί το άρθρο του Joel Waldfogel με τίτλο «The Deadweight Loss of Christmas», που παρουσιάστηκε το 1993 στο σεβαστό ακαδημαϊκό περιοδικό American Economic Review.

Το «νεκρό βάρος», δηλαδή η σπατάλη χωρίς κανένα αντίκρισμα, η οποία θα μπορούσε να εξαφανιστεί χωρίς να βρεθεί κανένας από τους εμπλεκόμενους σε δυσχερέστερη θέση, είναι πολλές φορές αρκετά σημαντικό. Ιδίως αν αναλογιστεί κανείς πως ένα μέρος της αξίας χάνεται από κάθε αγορά που γίνεται.

Το βάρος αυτό προκύπτει από το σπρεντ μεταξύ της πληρωτέας αξίας και της αξίας που προσδίδει ο αποδέκτης του δώρου. Όταν, για παράδειγμα, αγοράσει ένας νονός ένα πανάκριβο σακάκι για τον βαφτιστικό, μπορεί να υπάρχει μία απόκλιση στο πόσο αποτιμά ο καθένας από τους δύο τους το δώρο: Ο νονός το αποτιμά στα 200 ευρώ, για παράδειγμα, και

πλήρως το ποσό για να το αγοράσει, ενώ στο μυαλό του βαφτιστικού το συγκεκριμένο σακάκι μπορεί να αξίζει 50 ευρώ. Σε μία τέτοια περίπτωση, 150 από τα ευρώ που έδωσε ο νονός, πήγαν χαμένα.

Αυτές τις ημέρες, τέτοια παραδείγματα είναι πολλά: ρούχα, παιδικά μπικνιπίδια, παιχνίδια, μπιμπέλο, και άλλα δώρα των οποίων οι αποδέκτες δεν χαιρόνται. Σε κάποιες περιπτώσεις μπορεί να υπάρχει και αρνητική αξία.

Το εύρημα

Τα ευρήματα του Waldfogel είναι πολύ κατατοπιστικά. Πρώτο, όσο μεγαλώνει η ηλικιακή διαφορά μεταξύ του ατόμου που προσφέρει το δώρο και του αποδέκτη, τόσο μεγαλώνει και το «σπρεντ των δώρων». Θείοι και παππούδες έχουν τη μεγαλύτερη απόκλιση. Οι αποδέκτες των δώρων τους, τα αποτιμούν στο 64,4% και στο 62% αντίστοιχα. Πρόκειται για μία τεράστια απώλεια αξίας –μεταξύ 35 και 38 σεντ για κάθε ευρώ που δαπανούν.

Τα αδέρφια και οι γονείς, ενδεχομένως διότι η φυσική εγγύτητα τους δίνει την ευκαιρία να εκτιμήσουν καλύτερα τι προτιμήσεις έχει ο αποδέκτης των δώρων. Τα αδέρφια αγοράζουν δώρα που οι αποδέκτες τους τα αποτιμούν στο 86,2% της αξίας. Τα δώρα των γονιών αποτιμούνται στο 86,4% της αξίας.

Πιο καλά από όλους τα πάνε πάν-

Μία στρατηγική κατά της απώλειας αξίας, είναι και η μετατόπιση της καμπύλης αδιαφορίας του αποδέκτη του δώρου, με κάτι που θα του αρέσει...σε λίγα χρόνια.

τως οι φίλοι, οι οποίοι αγοράζουν δώρα που αποτιμούνται από τους αποδέκτες στο 98,8% της αξίας που πλήρωσαν οι φίλοι. Οι εραστές, ίσως τυφλωμένοι από το συναίσθημα, είναι λίγο χειρότεροι από τους φίλους, και βρίσκονται στο 91,7%. Πάντως, χάνονται έτσι σχεδόν 8 σεντ για κάθε ευρώ που δαπανούν.

Συνολικά, ο Waldfogel βρίσκει πως η απόκλιση της αξίας που αποδίδει ο αποδέκτης από εκείνη του ατόμου που προσφέρει το δώρο, είναι 83,4%.

Πάντως, στα ευρήματα θα πρέπει να σημειωθούν ορισμένα σημεία. Πρώτο, είναι ενδεικτικά. Πάντως, η επεξηγηματική τους αξία παραμένει σημαντική. Το εύρημα πως όσο μεγαλώνει η ηλικιακή και στυλιστική απόσταση μεταξύ του ατόμου που προσφέρει το δώρο και του ατόμου που το αποδέχεται, τόσο μεγαλώνει και η απώλεια αξίας είναι λογική. Ο θείος μπορεί να προσφέρει ένα cd, για παράδειγμα, του Vanilla Ice ή

του MC Hammer στον 15χρονο ανιψιό, κάτι που σίγουρα δεν θα έκανε ένας άλλος 15χρονος. Έτσι, έστω κι αν τα ευρήματα αφορούν σε μία έρευνα όπου τα στοιχεία προέρχονται από τις ΗΠΑ του 1993 και όχι την Κύπρο του 2013, η επεξηγηματική λογική φαίνεται να ισχύει: Τα πιο «επικίνδυνα» δώρα είναι από θείους προς ανίψια και από παππούδες προς εγγόνια. (Λογικά, θα πρέπει να ισχύει και αντίθετο). Επιπλέον, πρέπει να σημειωθεί πως η απώλεια αξίας δεν λαμβάνει υπόψη και την κεϋνσιανή λογική, πως μπορεί μεν να χάνεται αξία για τους δύο συμμετέχοντες στη «συναλλαγή» του δώρου, αλλά κερδίζει σίγουρα αυτός που μεσολαβεί –ο καταστηματάρχης. Η απάντηση του Waldfogel, φυσικά, θα ήταν απλή: Αν αγοράζεις ένα δώρο για 50 ευρώ, το οποίο να αξίζει στον αποδέκτη του δώρου 50 ευρώ, τότε δεν θα υπήρχε χαμμένη αξία και ο καταστηματάρχης θα είχε το ίδιο όφελος.

Οι στρατηγικές κατά της απώλειας

Πάντως, όπως και σε όλες τις περιπτώσεις όπου οικονομολόγοι μετρούν κέρδη και αξίες, το μοντέλο δεν αντικατοπτρίζει ολόκληρη την εικόνα. Οι αγοραστές δώρων, όσο τουλάχιστον έχουν ακόμα να δίνουν δώρα εν όψει και της πρωτοχρονιάς, μπορούν να ακολουθήσουν απλές στρατηγικές για να μειώσουν την απώλεια αξίας.

Πρώτο, η ρευστότητα. Η συγκεκριμένη έρευνα, αλλά και άλλες, δείχνουν πως όσο πιο ρευστό και ευέλικτο είναι το δώρο, τόσο πιο μικρή είναι η απώλεια αξίας. Όσο πιο μεγάλη είναι η διαφορά ηλικίας, αλλά και η στυλιστική απόσταση μεταξύ του ατόμου που προσφέρει το δώρο από εκείνον που το λαμβάνει, τόσο πιο χρήσιμη είναι η επιλογή του ρευστού, που μπορεί να αξιοποιηθεί όπως θέλει ο αποδέκτης. Αυτή η στρατηγική προτιμάται συχνά

Δεύτερο, η μετατόπιση της καμπύλης αδιαφορίας. Μπορεί στον 15χρονο να μην αρέσουν οι Pink Floyd, αλλά μπορείτε με

το δώρο σας να μετατοπίσετε τις προτιμήσεις του. Αν με ένα τέτοιο δώρο μπορείτε να «μορφώσετε» στυλιστικά τον αποδέκτη του δώρου, τότε η αξία του θα αυξάνεται για μεγάλο χρονικό διάστημα. Με αυτή την έννοια, το πρώτο πρωτοχρονιάς, μπορούν να ακολουθήσουν απλές στρατηγικές για να μειώσουν την απώλεια αξίας. Πρώτο, η ρευστότητα. Η συγκεκριμένη έρευνα, αλλά και άλλες, δείχνουν πως όσο πιο ρευστό και ευέλικτο είναι το δώρο, τόσο πιο μικρή είναι η απώλεια αξίας. Όσο πιο μεγάλη είναι η διαφορά ηλικίας, αλλά και η στυλιστική απόσταση μεταξύ του ατόμου που προσφέρει το δώρο από εκείνον που το λαμβάνει, τόσο πιο χρήσιμη είναι η επιλογή του ρευστού, που μπορεί να αξιοποιηθεί όπως θέλει ο αποδέκτης. Αυτή η στρατηγική προτιμάται συχνά. Δεύτερο, η μετατόπιση της καμπύλης αδιαφορίας. Μπορεί στον 15χρονο να μην αρέσουν οι Pink Floyd, αλλά μπορείτε με το δώρο σας να μετατοπίσετε τις προτιμήσεις του. Αν με ένα τέτοιο δώρο μπορείτε να «μορφώσετε» στυλιστικά τον αποδέκτη του δώρου, τότε η αξία του θα αυξάνεται για μεγάλο χρονικό διάστημα. Με αυτή την έννοια, το πρώτο πρωτοχρονιάς, μπορούν να ακολουθήσουν απλές στρατηγικές για να μειώσουν την απώλεια αξίας. Πρώτο, η ρευστότητα. Η συγκεκριμένη έρευνα, αλλά και άλλες, δείχνουν πως όσο πιο ρευστό και ευέλικτο είναι το δώρο, τόσο πιο μικρή είναι η απώλεια αξίας. Όσο πιο μεγάλη είναι η διαφορά ηλικίας, αλλά και η στυλιστική απόσταση μεταξύ του ατόμου που προσφέρει το δώρο από εκείνον που το λαμβάνει, τόσο πιο χρήσιμη είναι η επιλογή του ρευστού, που μπορεί να αξιοποιηθεί όπως θέλει ο αποδέκτης. Αυτή η στρατηγική προτιμάται συχνά. Δεύτερο, η μετατόπιση της καμπύλης αδιαφορίας. Μπορεί στον 15χρονο να μην αρέσουν οι Pink Floyd, αλλά μπορείτε με

Η πιο σημαντική κίνηση

Η δημιουργία άυλης αξίας. Αυτό που ποτέ δεν λαμβάνουν υπόψη οι οικονομολόγοι, έχει και τη μεγαλύτερη αξία. Η κίτς κορνίζα δεν θα αξίζει ποτέ και τόσα πολλά στο παιδί που τη λαμβάνει ως δώρο. Αν όμως η κορνίζα έρθει με μία φωτογραφία μεγάλης συναισθηματικής αξίας, τότε η αξία της θα είναι πολύ μεγαλύτερη από τη χρηματική της. Η συναισθηματική αξία των δώρων φαίνεται πως αυξάνεται με βάση το ποιος το δίνει. Ακόμα, τα πιο απλά δώρα έχουν συνήθως και τη μεγαλύτερη αξία. Το «τρικό της γιαγιάς», για παράδειγμα, δεν αξίζει και πολλά λεφτά, αλλά ως δώρο που η γιαγιά έφτιαξε για την εγγονή ή τον εγγονό, θα έχει πάντοτε υψηλή αξία. Όσο, μάλιστα, περνούν τα χρόνια, τόσο υψηλότερη θα είναι η συναισθηματική, υποκειμενική αξία του δώρου. Εντός του πνεύματος των γιορτών, ακόμα και ο πιο στυγνός homo economicus αναγκάζεται να αναγνωρίσει την ανεκτίμητη αξία των πιο απλών δώρων: Παλιές φωτογραφίες, αποτυπώματα χεριών των εγγονιών, οικογενειακά κειμήλια και γενικώς φτηνά, απλά δώρα με συναισθηματική αξία μπορούν να υπερκαλύψουν πολλές φορές το 100% της αντικειμενικής αξίας των δώρων. Κι εκεί, ακριβώς, κλείνει για τα καλά το σπρεντ των Χριστουγέννων.

Τα μαθητικά βιβλία σε ταμπλέτα

τα παιδιά μας αξίζουν το καλύτερο

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ

Ψηφιακή Βιβλιοθήκη

Διατίθεται στο **App Store**

ANDROID APP ON **Google play**

Προμηθευτείτε τις κάρτες ενεργοποίησης **ΜΟΝΟ** από τα Cytashop

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ & ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ **squarelab**

SNP

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ

Τα μαθητικά βιβλία σε ταμπλέτα

Για περισσότερες πληροφορίες πληκτρολογήστε **www.aristotelislibrary.com**

Υπογραμμίσεις

Σημειώσεις

Σελιδοδείκτες

Επιλογή μεγέθους και γραμματοσειράς

Στρατηγικός Συνεργάτης **cyta**

Με την έγκριση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού

Χρονιά σταθμός το 2014 για την οικονομία

Η επαλήθευση των μακροοικονομικών προβλέψεων της Τρόικας θα κρίνει την πορεία της χώρας

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΣΕΪΤΑΝΙΑΗ**

Το 2013 μπορεί να ήταν μία χρονιά που ανέτρεψε την πορεία της κυπριακής οικονομίας, βάζοντας τη χώρα σε άγνωστα νερά μετά την απόφαση για το bail in στη μεγαλύτερη τράπεζα του τόπου, αλλά το 2014 είναι αυτό που κρίνει επί της ουσίας την πορεία της χώρας τα επόμενα χρόνια. Η επαλήθευση των μακροοικονομικών προβλέψεων της Τρόικας (με την ύφεση το 2014 να εκτιμάται στο 4,8%, μετά τη διαφαινόμενη ασθενέστερη ύφεση του 2013 στο 7,7% από 8,7% που ήταν η αρχική πρόβλεψη), σε συνδυασμό με τη συνέχιση της ασταθούς εφαρμογής του Μνημονίου και των μεταρρυθμίσεων που αυτό προβλέπει, θα αποτελέσει

το ουσιαστικό βήμα για την οριστική έξοδο της χώρας από την ύφεση. «Αυτή τη στιγμή δεν υπάρχει εμπιστοσύνη απέναντι στην Κύπρο και το τραπεζικό της σύστημα. Αν όμως η χώρα συνεχίσει να κινείται με τους σημερινούς ρυθμούς και επαληθευτεί η βελτίωση των δημόσιων οικονομικών και προχωρήσει με μεγαλύτερη ταχύτητα το πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων, τότε η εμπιστοσύνη θα επιτρέψει με ευεργετικές επιπτώσεις και στις τράπεζες», εξηγεί στην «Κ» υψηλόβαθμο στέλεχος ξένων επενδυτικών τράπεζας. Η αντίθετη εξέλιξη, ένας εκτροχιασμός του προγράμματος, θα επιδεινώσει την άσκηση βιωσιμότητας του χρέους, γεγονός που θα απαι-

τήσει νέα μέτρα. Το σενάριο αυτό, δυστυχώς, αποτυπώνεται και στην έκθεση του ΔΝΤ που συνοδεύει την έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου του οργανισμού για την εκταμίευση της δεύτερης δόσης του Ταμείου. Αξίζει να σημειωθεί ότι ένας αριθμός ξένων οίκων προβλέπει ότι η ύφεση το 2014 θα κινηθεί στα επίπεδα του 2013, με την επιστροφή στην ανάπτυξη να μετατίθεται το 2017. Το ΔΝΤ προειδοποιεί ότι μία βαθύτερη ή πιο μακρά ύφεση μπορεί να οδηγήσει το χρέος στα επίπεδα του 130-145% του ΑΕΠ μέχρι το 2020 και να ανέλθει εξαιτίας των χειρότερων δημοσιονομικών επιδόσεων στο 160%. Το σενάριο γίνεται ακόμη χειρότερο αν χρειαστεί ο τραπεζικός τομέας (γίνεται ανα-

φορά στις συνεργατικές) να χρησιμοποιήσει το «μαζιλάρι» του ενός δισ. ευρώ, οπότε το χρέος θα φτάσει το 170% για να υποχωρήσει στο 150% μέχρι το 2020 (από 105% που θα είναι το επίπεδο του χρέους το 2020, αν επαληθευτεί το βασικό σενάριο). Επιπλέον, η Κύπρος έχει μπροστά της την αποπληρωμή σημαντικών

υποχρεώσεων, μετά το τέλος του προγράμματος, όπως η αποπληρωμή του ομολόγου της ανακεφαλαιοποίησης της Λαϊκής - ύψους €2,3 δισ. μαζί με την κεφαλαιοποίηση του χρέους - και άλλων 5,6 δισ. ευρώ που πρέπει να πληρωθούν το διάστημα 2016-2020. «Τέτοιες εξελίξεις ενδεχομένως να συνεπάγονται πρόσθετα χρηματοδοτικά μέτρα και δεσμεύσεις από τους Ευρωπαίους εταίρους, για διασφάλιση της βιωσιμότητας του κυπριακού χρέους», αναφέρεται στην έκθεση. Πρακτικά περιγράφεται η προοπτική ενός δεύτερου Μνημονίου. Ωστόσο, δίπλα σε αυτό το κακό σενάριο, το ΔΝΤ αποτυπώνει τη σημαντική πρόοδο που έχει συντελεστεί στην υλοποίηση του προ-

γράμματος, με τις δημοσιονομικές επιδόσεις να έχουν ξεπεράσει τις αρχικές εκτιμήσεις, λόγω του καλύτερου από το αναμενόμενο μακροοικονομικού περιβάλλοντος. «Αν και οι περισσότεροι στόχοι είναι στην επανεκκίνηση του τραπεζικού συστήματος, αυτό που έχει μεγαλύτερη σημασία είναι να επιτευχθούν οι στόχοι του Μνημονίου, ώστε να μη χρειαστεί να ανοίξει μία συζήτηση περί νέων μέτρων ή ενός δεύτερου Μνημονίου, μία συζήτηση απολύτως καταστροφική, αν δούμε τι έγινε στην Ελλάδα. Οι τράπεζες χρειάζονται χρόνο για να ανακαταμυσθούν, αλλά κυρίως χρειάζονται ένα θετικό μακροοικονομικό περιβάλλον. Σε αυτό πρέπει να δοθεί έμφαση», σχολιάζουν αναλυτές.

Οι καλές και οι κακές προβλέψεις της χρονιάς

Πόσο εύκολο, όμως, είναι να επαληθευτούν οι προβλέψεις της Τρόικας, οι οποίες από την πρώτη στιγμή είχαν χαρακτηριστική αισιόδοξες; Οι προβλέψεις τρίτων οίκων, που έχουν δει το φως της δημοσιότητας, ποικίλουν. Η πιο κακή ήταν της ΕΥ, η οποία αναμένει το ΑΕΠ να συρρικνωθεί κατά 8% το 2014 και κατά 2,7% το 2015, μετά από μείωση ύψους 7,4% περίπου, κατά το 2013. Η συρρίκνωση αποδίδεται στον κλονισμό της εμπιστοσύνης καταναλωτών και επενδυτών, στην αύξηση της ανεργίας και στις επιπτώσεις της πιστωτικής κρίσης. Η κυ-

πριακή οικονομία, σύμφωνα με τις προβλέψεις της ΕΥ, δεν αναμένεται να επιστρέψει σε ανάπτυξη πριν από το 2017, έτος κατά το οποίο η οικονομική δραστηριότητα θα βρίσκεται σε επίπεδο κατά 20% χαμηλότερο από το ψηλότερο επίπεδο που βρέθηκε προς της κρίσης. Η ΕΥ θέτει και κάποια πραγματικά στοιχεία. Τα εισοδήματα των νοικοκυριών δέχονται έντονης πίεσης λόγω της επίδρασης της προσπάθειας για εξυγίανση των δημοσίων οικονομικών, ενώ οι επιπτώσεις της κρίσης στον ιδιωτικό τομέα είναι πιθανό να οδηγήσουν σε περαιτέρω αύξηση της ανεργίας στο 25%, περίπου, μέχρι το 2015. Ως αποτέλεσμα, αναμένεται ότι οι καταναλωτικές δαπάνες θα συνεχίσουν να μειώνονται καθ' όλη τη διάρκεια των ετών 2013-17. Την ίδια ώρα, η αύξηση της ανεργίας θα μπορούσε να υπονομεύσει τις προσπάθειες δημοσιονομικής εξυγίανσης μειώνοντας ακόμη περισσότερο τα φορολογικά έσοδα και αυξάνοντας τις κοινωνικές παροχές.

Η επίσημη εικόνα, όμως, όπως αποτυπώνεται στο Οικονομικό Δελτίο της Κεντρικής Τράπεζας, είναι καλύτερη, χωρίς να λείπουν οι προειδοποιήσεις. Με βάση αναλυτικά στοιχεία για το πρώτο εξάμηνο του 2013, η κυπριακή οικονομία κατέγραψε σημαντική συρρίκνωση της τάξης του 5,5% σε σχέση με μείωση 2,2% την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους. Προκαταρκτικά στοιχεία για το τρίτο τρίμηνο του 2013 κατέγραψαν περαιτέρω συρρίκνωση της οικονομίας κατά 5,5%. Η εικόνα αυτή επιβεβαιώνεται από όλους τους επιμέρους δείκτες εμπιστοσύνης, οι οποίοι παρουσίασαν σημαντικές μειώσεις. «Σημειώνεται, πάντως, ότι τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία καταγράφουν θετικότερη εικόνα για το ΑΕΠ το 2013, αφού μέχρι το πρώτο εννιάμηνο αυτό συρρικνώνεται με μικρότερους ρυθμούς από ό,τι αναμένεται για όλο το έτος. Εντούτοις, σημειώνεται η σημαντική αύξηση του ποσοστού ανεργίας, σε πρωτοφανή για την Κύπρο επίπεδα, ιδιαίτερα ανάμεσα στους νέους, εικόνα που δεν αναμένεται να ανατραπεί σύντομα», τονίζει η Κεντρική Τράπεζα και στέλνει μήνυμα εγρήγορσης: «Εν κατακλείδι, αν και θα πρέπει να επισημανθεί ότι γίνονται σημαντικά βήματα προς την αποκατάσταση της χρηματοοικονομικής σταθερότητας στη χώρα μας, οι κίνδυνοι από απρόβλεπτους ή εξωγενείς παράγοντες παραμένουν. Δεν υπάρχουν περιθώρια εφησυχασμού και πρέπει σε όλα τα μέτωπα να παραμείνουμε προσοπλισμένοι σε εκείνες τις πολιτικές που θα μας βοηθήσουν να επαναφέρουμε και να ενισχύσουμε την εμπιστοσύνη στο χρηματοοικονομικό μας σύστημα και να οξυρώσουμε τη μακροοικονομική σταθερότητα. Μόνο έτσι θα μπορέσουμε να διασφαλίσουμε την ομαλή έξοδο μας από την κρίση, όντας έτοιμοι να αντιμετωπίσουμε τις όποιες προκλήσεις προκύψουν στην πορεία».

Η αύξηση της ανεργίας θα μπορούσε να υπονομεύσει τις προσπάθειες δημοσιονομικής εξυγίανσης.

πριακή οικονομία, σύμφωνα με τις προβλέψεις της ΕΥ, δεν αναμένεται να επιστρέψει σε ανάπτυξη πριν από το 2017, έτος κατά το οποίο η οικονομική δραστηριότητα θα βρίσκεται σε επίπεδο κατά 20% χαμηλότερο από το ψηλότερο επίπεδο που βρέθηκε προς της κρίσης. Η ΕΥ θέτει και κάποια πραγματικά στοιχεία. Τα εισοδήματα των νοικοκυριών δέχονται έντονης πίεσης λόγω της επίδρασης της προσπάθειας για εξυγίανση των δημοσίων οικονομικών, ενώ οι επιπτώσεις της κρίσης στον ιδιωτικό τομέα είναι πιθανό να οδηγήσουν σε περαιτέρω αύξηση της ανεργίας στο 25%, περίπου, μέχρι το 2015. Ως αποτέλεσμα, αναμένεται ότι οι καταναλωτικές δαπάνες θα συνεχίσουν να μειώνονται καθ' όλη τη διάρκεια των ετών 2013-17. Την ίδια ώρα, η αύξηση της ανεργίας θα μπορούσε να υπονομεύσει τις προσπάθειες δημοσιονομικής εξυγίανσης μειώνοντας ακόμη περισσότερο τα φορολογικά έσοδα και αυξάνοντας τις κοινωνικές παροχές.

Τα μέτρα και οι φόροι του 2014

→ Φόρος Ακινήτων

Είναι ανοικτό το ενδεχόμενο αλλαγών στην ισχύουσα νομοθεσία για να γίνει δικαιότερη.

→ Αδειες κυκλοφορίας

Νέος τρόπος υπολογισμού. Επιβάρυνση το μέγιστο 30 ευρώ σε υφιστάμενα οχήματα, ενώ στα οχήματα που θα κυκλοφορούν μετά την 1/1/14 ο υπολογισμός θα γίνει με βάση τις εκπομπές ρύπων. Σε οχήματα με εκπομπές 0 - 120 γραμμάρια διοξειδίου του άνθρακα το μέγιστο τέλος είναι 60 ευρώ, από 121 ως 150 γραμμάρια είναι 150 ευρώ και άνω των 150 γραμμάρια το κάθε γραμμάριο τιμολογείται προς 8 ευρώ το γραμμάριο, χωρίς οροφή στη συνολική χρέωση.

→ Επέκταση του μέτρου της εισφοράς

επί ακαθάριστων απολαβών σε μισθούς, αποδοχές και συντάξεις
• 1.501 ευρώ ως 2.500 ευρώ, εισφορά 2,5%
• 2.501 ευρώ ως 3.500 ευρώ, εισφορά 3%
• Άνω των 3.501 ευρώ, εισφορά 3,5%

→ Αύξηση ΦΠΑ

- Κανονικός συντελεστής 19%, από 18%
- Μειωμένος συντελεστής 9%, από 8%

→ Ειδικό Φόρο

Αύξηση 5 σεντ του ειδικού φόρου κατανάλωσης σε υγρά καύσιμα (βενζίνη, πετρέλαιο)

→ Κοινωνικές Ασφαλίσεις

Αύξηση στο 20,2% των εισφορών για εργοδότες, μισθωτούς, αυτοτελώς εργαζόμενους και προαιρετικά ασφαλισμένους. Η επιβάρυνση είναι 0,5% για εργαζομένους, 0,5% για εργοδότες και 1% για αυτοασφαχτούμενους.
• Για τους μισθωτούς, 20,2%, από το οποίο 7,8% καταβάλλεται από τον μισθωτό, 7,8% από τον εργοδότη και 4,6% από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας.
• Για τους μισθωτούς που καλύπτονται από επαγγελματικό σχέδιο συντάξεων χωρίς ο μισθωτός να εισφέρει σε αυτό 20,2%, από το οποίο 3,95% καταβάλλεται από τον μισθωτό, 11,65% από τον εργοδότη και 4,6% από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας.
• Για τους αυτοτελώς εργαζόμενους, 19,2%, από το οποίο 14,6% καταβάλλεται από τον ίδιο και 4,6% από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας.
• Για τους προαιρετικά ασφαλισμένους εσωτερικού, 17,1%, από το οποίο 13% καταβάλλεται από τον ίδιο τον ασφαλισμένο και 4,1% από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας.
• Για τους προαιρετικά ασφαλισμένους εξωτερικού, 20,2% από το οποίο 15,6% καταβάλλεται από τον ίδιο τον ασφαλισμένο και 4,6% από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας.

Η συνέχιση της ύφεσης το μεγάλο αγκάθι για το Μνημόνιο

Θετικά σχόλια για την εφαρμογή του Μνημονίου από την κυπριακή κυβέρνηση, αλλά και προειδοποιήσεις για απειλές που θα μπορούσαν να εκτροχιάσουν το πρόγραμμα, περιλαμβάνει η δεύτερη έκθεση του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου για την Κύπρο. Οι τεχνοκράτες του ΔΝΤ θεωρούν ότι οι κυπριακές αρχές έχουν δημιουργήσει καλό ιστορικό εφαρμογής του προγράμματος δημοσιονομικής προσαρμογής και θεωρούν ότι τα επόμενα χρόνια θα αποτελέσει πρόκληση η εξίσου καινοποιοτική απόδοση. Παράλληλα, πολύ θετική εξέλιξη θεωρείται η πλήρης επανακεφαλαιοποίηση της Τράπεζας Κύπρου και της Ελληνικής Τράπεζας και γενικότερα η πρόοδος που έχει σημειωθεί στην επανακεφαλαιοποίηση του τραπεζικού συστήματος συνολικά. Η κυπριακή κυβέρνηση ακολου-

θεί «συνετή» δημοσιονομική πολιτική στοχεύοντας στην επίτευξη χαμηλότερων δημοσιονομικών ελλειμμάτων απ' αυτά που είχαν αρχικά προβλεφθεί. Ο προϋπολογισμός του 2014 χαρακτηρίζεται συντηρητικός, δηλαδή οι τεχνοκράτες του Ταμείου θεωρούν ότι η υλοποίησή του θεωρείται εφικτή, και περιλαμβάνει μικρό αριθμό επιπλέον μέτρων σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό. Τα μέτρα λιτότητας θα πρέπει να συμπληρωθούν με διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και ιδιωτικοποιήσεις, τονίζουν οι ελεγκτές του ΔΝΤ, και προσθέτουν ότι είναι ανάγκη να καταπολεμηθεί η φοροδιαφυγή και να εκσυγχρονιστεί η φορολογική διοίκηση. Η επιτάχυνση των ιδιωτικοποιήσεων θεωρείται πολύ σημαντική, όχι απλώς για να εξασφαλιστεί η χρηματοδότηση του προγράμματος, αλλά και

Ενδεχόμενη χρονική παράταση της διαδικασίας απομόχλευσης των κυπριακών τραπεζών θα οδηγήσει σε παράταση της ύφεσης.

για να βελτιωθεί η συνολική οικονομική αποδοτικότητα. Ωστόσο, οι τεχνοκράτες του ΔΝΤ τονίζουν ότι παρά τα καλύτερα από το αναμενόμενο δημοσιονομικά αποτελέσματα, οι προκλήσεις που θα αντιμετωπίσουν οι κυπριακές αρχές κατά την υλοποίηση του προγράμματος το επόμενο διάστημα θα είναι σημαντικές. Η συνέχιση της ύφεσης επί μακρόν θα έχει αλυ-

σιωτές αρνητικές επιπτώσεις στα δημόσια οικονομικά της Κύπρου και στον χρηματοπιστωτικό τομέα, οι οποίες θα προκαλέσουν πρόσθετες χρηματοδοτικές ανάγκες και θα θέσουν υπό αμφισβήτηση τη βιωσιμότητα του κυπριακού δημοσίου χρέους. Επιπλέον, η λεγόμενη μεταρρυθμιστική κόπωση, δηλαδή η σταδιακή απροθυμία του πληθυσμού και της διοίκησης να αποδεχθούν και να εφαρμόσουν μεταρρυθμίσεις που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα και κατά κανόνα προκαλούν πολύ σημαντικές αλλαγές στον τρόπο ζωής μεγάλου μέρους του πληθυσμού (απορρύθμιση της αγοράς εργασίας, αλλαγές στο συνταξιοδοτικό σύστημα, αλλαγές στη δημόσια διοίκηση κτλ.), και παρατεταμένες εσωτερικές εντάσεις θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε πολύ αργή εφαρμογή των μεταρρυθμί-

σεων υποσκάπτοντας την εμπιστοσύνη προς την Κύπρο.

Οι τρεις κίνδυνοι

Οι τρεις βασικοί κίνδυνοι που θα πρέπει να αντιμετωπίσει το ερχόμενο διάστημα η κυπριακή κυβέρνηση και η κυπριακή κοινωνία είναι ο μεγαλύτερος από το προβλεπόμενο αντίκτυπος της τραπεζικής κρίσης στην πραγματική οικονομία, η αδυναμία αποκατάστασης της εμπιστοσύνης προς το τραπεζικό σύστημα και τρίτον η πολύ αργή ανάκαμψη των καταθέσεων συνεπώς και της πιστωτικής επέκτασης ως απόρροια των δύο πρώτων κινδύνων. Ενδεχόμενη χρονική παράταση της διαδικασίας απομόχλευσης των κυπριακών τραπεζών θα μπορούσε να οδηγήσει σε παράταση της ύφεσης και σε πιο αργή ανάκαμψη της κυπριακής οικονομίας,

γεγονότα τα οποία με τη σειρά τους θα επηρεάσουν αρνητικά την ποιότητα ενεργητικού των τραπεζών και την κερδοφορία τους, γεννώντας πρόσθετες κεφαλαιακές ανάγκες. Ένα ακόμη ακανθώδες ζήτημα είναι η άρση των περιοριστικών μέτρων στην κίνηση κεφαλαίων. «Η καθυστέρηση στην άρση των περιοριστικών μέτρων μπορεί να επηρεάσει αρνητικά την τραπεζική δραστηριότητα, ενώ η πρόωπη άρση τους μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού τομέα», αναφέρεται στην έκθεση του ΔΝΤ. Μία άλλη αιχμή του Ταμείου αφορά τις τεταμένες σχέσεις μεταξύ κυβέρνησης και κεντρικού τραπεζίτη, σύγκρουση η οποία μπορεί να οδηγήσει σε καθυστερήσεις στην εφαρμογή των αναγκαίων μέτρων στον χρηματοπιστωτικό τομέα.

Σε κλοιό ζημιών παραμένει η ΚΕΟ

Σε αμφισβήτηση το κατά πόσον είναι αναστρέψιμη η κατάσταση που δείχνει η εταιρεία μετά από χρόνια κακοδιαχείρισης

Του ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗ

Άλλη μία εταιρεία-σύμβολο της κυπριακής οικονομίας αντιμετωπίζει αφόρητες πιέσεις στα βιβλία της, σε σημείο που τίθενται και ανοικτά πλέον ερωτηματικά για το μέλλον της. Η ΚΕΟ συνεχίζει τα τελευταία χρόνια να καταγράφει ζημιές, οι οποίες τη φέρνουν σε εξαιρετικά δύσκολη θέση.

Αν αφαιρέσει κανείς τις επανεκτιμήσεις ακινήτων και τα έσοδα από πωλήσεις ακινήτων, τα τελευταία οι ετήσιες ζημιές της εταιρείας παραμένουν σταθερά υψηλές, με εξαίρεση δύο χρονιές που παρουσίασαν κέρδη μερικών εκατοντάδων χιλιάδων ευρώ. Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι τα τελευταία έξι χρόνια η ΚΕΟ παρουσιάζει σταθερά ζημιά κάποιων εκατομμυρίων από εργασίες, γεγονός που εγείρει ακόμα πιο σοβαρά ερωτηματικά επιβίωσης. Η συνολική ζημιά των τελευταίων 9,5 ετών είναι πέραν των 52 εκατομμυρίων ευρώ, ενώ σχεδόν 10 εκατ. ευρώ ήταν η ζημιά τα τελευταία τριάντα χρόνια (από το 2010 ως το α' εξάμηνο του 2013).

Οι αντοχές της εταιρείας φαίνεται πως προέρχονται κατά κύριο λόγο από πωλήσεις ακινήτων, με τις οποίες χρηματοδοτούνται οι ζημιές. Πάντως, οι ζημιές της εταιρείας έχουν μειωθεί μέσα στο 2013, μετά και τις μειώσεις που έγιναν στις δαπάνες. Σύμφωνα με την ίδια την ΚΕΟ, η εταιρεία μείωσε τις δαπάνες διανομής και πωλήσεων κατά 0,8 εκατ. ευρώ, και το κόστος διαχείρισης κατά 0,1 εκατ. ευρώ.

Απίστευτη

Το α' εξάμηνο φέτος, η ΚΕΟ κατέγραψε ζημιές 470 χιλιάδες ευρώ από εργασίες. Η ζημιά αυτή είναι πολύ μικρότερη από την περσινή

Η γενικότερη εικόνα, πάντως, θέτει εκ των πραγμάτων σοβαρά ερωτήματα για τη διαχείριση της οποίας τυγχάνει η ΚΕΟ, ιδίως από τη στιγμή που ουδείς λογοδοτεί για την κατάσταση της εταιρείας.

την ίδια περίοδο, που ξεπέρασε τα 2 εκατ. ευρώ. Ωστόσο, εντυπωσιακή –έως και απίστευτη– είναι η εικόνα που παρουσιάζει η εταιρεία σύμφωνα με ανακοινώσεις της, για το α' εννιάμηνο, για το οποίο δηλώνει πως καταγράφει κέρδη της τάξης των 608 χιλιάδων ευρώ.

Δηλαδή, για τον Ιούλιο, Αύγουστο και Σεπτέμβριο, το Συγκρότημα της ΚΕΟ φαίνεται να καταγράφει κέρδη από εργασίες που ξεπερνούν το 1 εκατ. ευρώ, τη στιγμή που τα τελευταία χρόνια δεν κατέγραψε

Ερωτήματα εγείρονται και από τις τελευταίες ανακοινώσεις της εταιρείας.

λειτουργικά κέρδη σε σχεδόν καμία περίοδο, και τη στιγμή ακόμα που ο τζίρος στο εννιάμηνο παραμένει μειωμένος κατά 3,1%.

Η εικόνα, όμως, των συνεχών ζημιών δεν αντιστρέφεται, έστω κι αν ευσταθεί, τελικά, η σχετική

ανακοίνωση της εταιρείας στο ΧΑΚ. Πάντως, οι εξωτερικοί ελεγκτές της εταιρείας (Deloitte) στα αποτελέσματα του 2012 δεν έθεσαν ανοικτά ζήτημα επιβίωσης της εταιρείας. Στα αποτελέσματα, σχολιάζεται πως: «Η διεύθυνση της Εταιρείας και του Συγκροτήματος εκτιμά ότι λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για τη διατήρηση της βιωσιμότητας της Εταιρείας και του Συγκροτήματος και την επέκταση των εργασιών τους στο παρόν επιχειρηματικό και οικονομικό περιβάλλον». Ταυτόχρονα, σημει-

ώνεται το «δύσκολο» οικονομικό περιβάλλον στο οποίο λειτουργεί η ΚΕΟ και το οποίο αυξάνει τις δυσκολίες, ιδίως όσον αφορά στη διαχείριση των ρευστών της. Στο τέλος του α' εξαμήνου του 2013, στα ρευστά αποθέματά της η ΚΕΟ βρισκόταν στα -35 εκατ. ευρώ.

Το σοβαρά ερωτηματικά ως προς την επιβίωση της εταιρείας είναι πλέον προφανή, ιδίως αν δεν καταγραφούν άμεσα δραματικές μειώσεις δαπανών και αυξήσεις εσόδων. Μπορεί μεν η εταιρεία να κατέχει ακίνητη περιουσία μεγάλης

αξίας, όπως και η Αρχιεπισκοπή αλλά αυτόματα τίθενται ερωτηματικά, ιδίως αν λάβει κανείς υπόψη το γεγονός ότι η εταιρεία πάσχει και από σοβαρότατες συνεχείς πιέσεις ρευστότητας.

Παράλληλα, παρά το γεγονός ότι ο κύκλος εργασιών είχε μειωθεί μόνο οριακά το 2012, και το Δ.Σ. σχολίαζε στα αποτελέσματα πως η εταιρεία έχει αυξήσει το μερίδιο αγοράς της, δεν γίνεται ανοικτά λόγος –δηλαδή δεν εκφράζονται ανοικτά ανησυχίες– για το γεγονός ότι η ΚΕΟ αδυνατεί να καταγράψει λειτουργικά κέρδη. Αυτό το στοιχείο γεννά ερωτηματικά και για τη γνωμοδότηση του ελεγκτή.

Η μετοχή της ΚΕΟ, πάντως, αντικατοπτρίζει τη γενικότερη της εικόνα, αφού κινείται σήμερα στα 30 σεντ έναντι 77,9 σεντ το 2011 και 1,9 ευρώ προ τριετίας. Με τις τελευταίες συναλλαγές, όμως, (εκτός πατώματος) η Ελληνική Μεταλλευτική Εταιρεία (που είναι συνδεδεμένη με την Αρχιεπισκοπή) αύξησε το μερίδιό της σε 13,36%, αγοράζοντας τον Νοέμβριο μετοχές στα 41 σεντ.

Τον περασμένο Μάιο, η Εκκλησία ενίσχυσε τα δικά της μερίδια, με την Αρχιεπισκοπή να φτάνει στα 21,09%, ενώ το Κεντρικό Εκκλησιαστικό Ταμείο έφθασε στα 26,96%. Οι συγκεκριμένες συναλλαγές έγιναν στην τιμή των 71,5 σεντ.

Η γενικότερη εικόνα, πάντως, θέτει εκ των πραγμάτων σοβαρά ερωτήματα για τη διαχείριση της οποίας τυγχάνει η ΚΕΟ, ιδίως από τη στιγμή που ουδείς λογοδοτεί για την κατάσταση της εταιρείας. Η πώληση ακινήτων και η διατήρηση των «κεκτημένων» των πιο υψηλά αμειβόμενων τίθεται επίσης υπό αμφισβήτηση, ιδίως μετά τις 120 και πλέον απολύσεις και τις μειώσεις των μισθών έως και 50%.

www.pwc.com/cy/careers

ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΛΤΔ
ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΦΟΡΕΑ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΛΙΑΣΜΑΤΩΝ

Ευκαιρίες Εργοδότησης στην Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα Λευκωσία

Επικεφαλής Αναδιάρθρωσης/Chief Restructuring Officer (525/HRS)

Καθήκοντα

Γενική ευθύνη για την εφαρμογή, εποπτεία και παρακολούθηση του Σχεδίου Αναδιάρθρωσης του Συνεργατισμού. Τα κύρια καθήκοντα και αρμοδιότητες συμπεριλαμβάνουν:

- Εποπτεία, συντονισμός και καθοδήγηση των δραστηριοτήτων και ενεργειών του Σχεδίου στις διάφορες Μονάδες/Υπηρεσίες σε συνεργασία με τους προϊστάμενους των ανάλογων Μονάδων/Υπηρεσιών
- Αξιολόγηση σε συνεχή βάση της εξέλιξης και προόδου του Σχεδίου Αναδιάρθρωσης και της αποτελεσματικότητας των διαφόρων εργασιών
- Εισηγήσεις για ανάλογες τροποποιήσεις του Σχεδίου Αναδιάρθρωσης και χειρισμός οποιονδήποτε προβλημάτων προκύψουν
- Στενή επικοινωνία με το Γενικό Διευθυντή καθώς και με το Διοικητικό Συμβούλιο και ενημέρωση τους για την εξέλιξη και την εφαρμογή του Σχεδίου Αναδιάρθρωσης
- Στενή επικοινωνία με την Κεντρική Τράπεζα, τις σχετικές Αρχές και τα Υπουργεία

Απαιτούμενα προσόντα

- Πτυχίο πανεπιστημίου (BA / BSc) ή/και μεταπτυχιακό (MA / MSc / MBA) στα Οικονομικά / Διοίκηση Επιχειρήσεων / Χρηματοοικονομική Διαχείριση ή σε άλλο συναφή κλάδο, ή/και Επαγγελματικός τίτλος (CFA, ACA, ACCA, CPA, ACIB/AIB)
- Τουλάχιστον 10 χρόνια εμπειρία σε Διευθυντική θέση, συμπεριλαμβανομένης εμπειρίας στη διαχείριση έργων (Project Management). Εμπειρία σε έργα αναδιοργάνωσης θα θεωρηθεί πλεονέκτημα. Επίσης, πλεονέκτημα θα θεωρηθεί και η εμπειρία στον Τραπεζικό Τομέα
- Άριστες ηγετικές και διοικητικές ικανότητες
- Πολύ καλές επικοινωνιακές και διαπροσωπικές ικανότητες
- Άριστες ικανότητες διαπραγματεύσεως και πειθούς
- Πολύ καλές ικανότητες διαχείρισης και προώθησης αλλαγών
- Ικανότητες επίλυσης προβλημάτων, οργάνωσης και διεκπεραίωσης σύνθετων έργων παράλληλα
- Πρακτικό άτομο με έμφαση στην επίτευξη αποτελεσμάτων και με ικανότητα απόδοσης κάτω από πίεση και στενά χρονοδιαγράμματα
- Ακεραιότητα χαρακτήρα, επαγγελματικό ήθος, υπευθυνότητα, πρωτοβουλία και ευθυκρισία
- Πολύ καλή γνώση ηλεκτρονικών υπολογιστών (MS Office)
- Άριστη γνώση της Ελληνικής και Αγγλικής γλώσσας

Επικεφαλής Μονάδας Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων (526/HRS)

Καθήκοντα

Γενική ευθύνη για τη διοίκηση και διαχείριση του προβληματικού χαρτοφυλακίου του Ομίλου στα πλαίσια της πολιτικής και των στόχων της Γενικής Διεύθυνσης. Τα κύρια καθήκοντα και αρμοδιότητες συμπεριλαμβάνουν:

- Στήσιμο της Μονάδας συμπεριλαμβανομένου σχεδιασμού και εισαγωγής των απαραίτητων συστημάτων, διαδικασιών, στελέχωση και ανάπτυξη ομάδας κλπ
- Λήψη ενδεδειγμένων μέτρων για τα προβληματικά δάνεια, για αναδιάρθρωση, τερματισμό τους και για τη μεγιστοποίηση του ανακτήσιμου ποσού καθώς και της πιθανότητας εισπραχθεί τους
- Διαμόρφωση και εφαρμογή προγραμμάτων οικονομικής εξυγίανσης σε όσους πελάτες κρίνονται βιώσιμοι
- Διεξαγωγή ανεξάρτητου ελέγχου σε σχέση με τα προβληματικά δάνεια και παροχή κατάλληλων οδηγιών σε σχέση με το χειρισμό τους
- Διαπραγματεύσεις με πελάτες με στόχο την επίτευξη άμεσου δυνατού διακανονισμού
- Έλεγχος και καθοδήγηση των ΣΠ ή/και το χειρισμό των προβληματικών δανείων
- Εκπαίδευση/καθοδήγηση προσωπικού για επίλυση προβλημάτων/απάντηση ερωτημάτων που υποβάλλονται από τα Τμήματα Δανείων των ΣΠ

Απαιτούμενα προσόντα

- Πτυχίο πανεπιστημίου (BA / BSc) ή/και μεταπτυχιακό (MA / MSc / MBA) στα Οικονομικά / Διοίκηση Επιχειρήσεων / Χρηματοοικονομική Διαχείριση ή σε άλλο συναφή κλάδο, ή/και Επαγγελματικός τίτλος (CFA, ACA, ACCA, CPA, ACIB/AIB)
- Τουλάχιστον 10 χρόνια εμπειρία σε Ανώτερη Διευθυντική θέση στον Τραπεζικό Τομέα σε συναφείς τομείς (Corporate Banking, Recoveries, Credit Risk Management). Συνδυασμός εμπειρίας στους προαναφερθέντες τομείς θα θεωρηθεί πλεονέκτημα
- Εκτενής εμπειρία σε θέματα αναδιάρθρωσης και ανάπτυξης χρεών
- Άριστες οργανωτικές ικανότητες περιλαμβανομένης της ανάπτυξης νέων τμημάτων
- Πολυετής εμπειρία ως υπεύθυνος καθοδήγησης και εκπαίδευσης μεγάλων ομάδων
- Πολύ καλές επικοινωνιακές και διαπροσωπικές ικανότητες καθώς και ικανότητες διαπραγματεύσεως
- Μεθοδικό και πρακτικό άτομο με έμφαση στην επίτευξη αποτελεσμάτων
- Πολύ καλή γνώση της αγοράς ακινήτων και των νομικών θεμάτων σχετικά με την ανάκτηση χρεών
- Πολύ καλή γνώση ηλεκτρονικών υπολογιστών (MS Office)
- Άριστη γνώση της Ελληνικής και Αγγλικής γλώσσας

Απολαφές και ωφελήματα

Προσφέρεται ελκυστικό πακέτο απολαβών και ωφελήματα.

Υποβολή αιτήσεων

Όλες οι αιτήσεις θα τύχουν εμπιστευτικού χειρισμού.

Σημείωση

Θα ειδοποιηθούν μόνο οι υποψήφιοι που πληρούν τα απαιτούμενα προσόντα.

Υποβολή αιτήσεων

Μέσω διαδικτύου
www.pwc.com/cy/apply-pwc-clients

Προθεσμία: 13 Ιανουαρίου 2014

Για περισσότερες πληροφορίες
www.pwc.com/cy/careers

Εγχειρίδια

Αντικειμενική Αξιολόγηση
Επαγγελματισμός

pwc

© 2013 PricewaterhouseCoopers Ltd. Με επιφύλαξη όλων των νομίμων δικαιωμάτων. Σ' αυτό το έγγραφο, η "PwC" αναφέρεται στην PricewaterhouseCoopers Ltd, Κύπρος, η οποία είναι οργανισμός-μέλος της PricewaterhouseCoopers International Limited, με τον κώδη ένα οργανισμο-μέλος να αποτελεί ξεχωριστή νομική οντότητα.

Μυστικά περικοπών εν καιρώ κρίσης

Τρόποι μείωσης του λειτουργικού κόστους και βελτίωσης της ρευστότητας

Επιμέλεια **ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΕΪΤΑΝΙΔΗΣ**

Η Δίψη της οικονομικής κρίσης, στην οποία εισήλθε με ιδιαίτερη ένταση η κυπριακή οικονομία μετά τις αποφάσεις του Eurogroup, υποχρεώνουν τις επιχειρήσεις να αλλάξουν τον τρόπο λειτουργίας τους. Η μείωση των δαπανών και η βελτίωση της ρευστότητας αποτελούν όρους επιβίωσης, ειδικά για όσο διάστημα το τραπεζικό σύστημα δεν μπορεί να ανταποκριθεί με επάρκεια στον ρόλο του, ως χρηματοδότης των πραγματικών οικονομιών.

«Η μείωση του διοικητικού κόστους μιας επιχείρησης συμβάλλει ουσιαστικά στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς της και στη μακροχρόνια βιωσιμότητά της, ιδιαίτερα στο σημερινό επιχειρηματικό περιβάλλον», εξηγεί στην «Κ» ο Χρυσόστομος Κ. Πελεκάνος, συνεταίρος, υπεύθυνος Υπηρεσιών Έμμεσης Φορολογίας της PwC Κύπρου και τονίζει τη σημασία χρήσης της τεχνολογίας και εφαρμογής συστημάτων και διαδικασιών που έχουν ως αποτέλεσμα τη μείωση της γραφειοκρατίας και του κόστους λειτουργίας τους.

«Η ηλεκτρονική έκδοση, αποστολή και φύλαξη τιμολογίων προσφέρει πολλά οφέλη στις επιχειρήσεις. Μεταξύ άλλων, συμβάλλει στη μείωση του κόστους διαχείρισης (εκτύπωσης, αποστολής, καταχώρησης, φύλαξης) και των πιθανών λαθών», σημειώνει ο κ. Πελεκάνος και περιγράφει το σχετικό νομοθετικό πλαίσιο.

Ηλεκτρονική τιμολόγηση

Σύμφωνα με την τροποποίηση στην κυπριακή νομοθεσία ΦΠΑ για σκοπούς εναρμόνισης με την Ευ-

ρωπαϊκή Οδηγία 2010/45, που εφαρμόζεται από 1 Ιανουαρίου 2013, τα ηλεκτρονικά τιμολόγια τυχάνουν ίσης μεταχείρισης με τα τιμολόγια σε έντυπη μορφή.

Σημειώνεται ότι τόσο με βάση την κυπριακή νομοθεσία όσο και την Ευρωπαϊκή Οδηγία, τα τιμολόγια πρέπει να αντικατοπτρίζουν πραγματικές παραδόσεις αγαθών ή παροχές υπηρεσιών. Επίσης, απαιτείται όπως οι επιχειρήσεις εφαρμόζουν τις απαραίτητες διαδικασίες που θα δημιουργούν αξιόπιστες διαδρομές ελέγχου για σύνδεση των τιμολογίων με τις παραδόσεις αγαθών ή παροχές υπηρεσιών.

Πρόσθετα, απαιτείται όπως διασφαλίζονται η αναγνωσιμότητα, η αυθεντικότητα και η ακεραιότητα των ηλεκτρονικών τιμολογίων. Η ουσιαστικότερη απλούστευση, η οποία επέρχεται με την τροποποίηση της κυπριακής νομοθεσίας, αφορά την αναγνωσιμότητα, την αυθεντικότητα και την ακεραιότητα των τιμολογίων που μπορεί να εξασφαλιστεί με τη χρήση οποιασδήποτε σχετικής τεχνολογίας και όχι μόνο κατ' ανάγκη μέσω της προηγμένης ηλεκτρονικής υπογραφής ή της ηλεκτρονικής ανταλλαγής δεδομένων (EDI).

Επιπρόσθετα, απαλείφεται η υποχρέωση του λήπτη του τιμολογίου να διασφαλίζει και αυτός την αυθεντικότητα και την ακεραιότητα του τιμολογίου με τη χρήση συγκεκριμένων τεχνολογιών.

Σημειώνεται ότι άλλες τροποποιήσεις που έχουν γίνει αφορούν:

Τον καθορισμό της χώρας της οποίας οι κανόνες τιμολόγησης θα εφαρμόζονται για συγκεκριμένες συναλλαγές.

Τον καθορισμό του χρόνου της

Σύμφωνα με την τροποποίηση στην κυπριακή νομοθεσία ΦΠΑ για σκοπούς εναρμόνισης με την Ευρωπαϊκή Οδηγία 2010/45, που εφαρμόζεται από πρώτη Ιανουαρίου 2013, τα ηλεκτρονικά τιμολόγια τυχάνουν ίσης μεταχείρισης με τα τιμολόγια σε έντυπη μορφή.

Η δημιουργία ενός πιο φιλικού περιβάλλοντος προς τις επιχειρήσεις αποτελεί προϋπόθεση για την οικονομική ανάκαμψη των επιχειρήσεων.

συναλλαγής (χρόνο στον οποίο δημιουργείται υποχρέωση για απόδοση του ΦΠΑ στο κράτος για συγκεκριμένη συναλλαγή).

Ταμειακή λογιστική

Επιπρόσθετα, θεσπίζεται προαιρετικό καθεστώς ταμειακής λογιστικής για σκοπούς ΦΠΑ για επιχειρήσεις με ετήσιο κύκλο εργασιών μέχρι €25.000. Δίνεται δηλαδή η δυνατότητα στον πωλητή αγαθών ή στον πάροχο υπηρεσιών να καταβάλει τον ΦΠΑ στην αρμόδια αρχή, όταν λάβει την πληρωμή για παράδοση αγαθών ή παροχή υπηρεσιών. Στην περίπτωση χρήσης του σχεδίου αυτού, δημιουργείται ταυτόχρονα η υποχρέωση όπως η δικόκληση έκπτωσης για ΦΠΑ εισορών γίνει, όταν πραγματοποιείται η πληρωμή για παράδοση αγαθών ή παροχή υπηρεσιών.

Με τη ρύθμιση αυτή, παρέχεται έμμεση βοήθεια στις επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν προβλήματα

ρευστότητας, αφού δεν θα καλούνται να καταβάλουν τον ΦΠΑ επί των πωλήσεων τους, προτού λάβουν την πληρωμή από τους πελάτες τους.

«Αναμφίβολα, η δημιουργία ενός πιο φιλικού περιβάλλοντος προς τις επιχειρήσεις αποτελεί προϋπόθεση για την οικονομική ανάκαμψη, την ανάπτυξη και τη μακροπρόθεσμα βιωσιμότητα των επιχειρήσεων. Γι' αυτό είναι επιθυμητή η υιοθέτηση πολιτικών και μέτρων που να συμβάλλουν στη μείωση του κόστους συμμόρφωσης και λειτουργίας των επιχειρήσεων, καθώς και μέτρων που να παρέχουν έμμεση βοήθεια σε θέματα βελτίωσης της ρευστότητας», επισημαίνει ο κ. Πελεκάνος.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η μεταφορά της πιο πάνω αναφερόμενης Οδηγίας στην κυπριακή νομοθεσία έχει ολοκληρωθεί.

«Ηδη, πολλές επιχειρήσεις στην Κύπρο έχουν αρχίσει να εξετάζουν την εφαρμογή συστημάτων ηλεκτρονικής έκδοσης και φύλαξης τιμολογίων, με σκοπό τη βελτίωση των εργασιών τους και τη μείωση του κόστους λειτουργίας τους.

Επίσης, οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις θα πρέπει να εξετάσουν κατά πόσο θα είναι προς όφελός τους και με ποιον τρόπο θα μπορούσαν να εφαρμόσουν το καθεστώς ταμειακής λογιστικής για σκοπούς ΦΠΑ», καταλήγει.

ΣΥΝΤΟΜΑ

Υπηρεσία Cytavision και στην Ελλάδα

Η μεταστέγηση των κεντρικών γραφείων της Cyta Ελλάδος στην Αθήνα συνδυάστηκε με την επέκτασή της στο τριπλό παιχνίδι (Internet, σταθερή και συνδρομητική τηλεόραση), με σύντομη παρουσίαση της Cytavision, της νέας υπηρεσίας συνδρομητικής τηλεόρασης για την ελληνική αγορά. Το κατάστημα-ναυαρχίδα της εταιρείας βρίσκεται στη Λεωφόρο Αλε-

ξάνδρας 128 και είναι το 11ο στον νομό Αττικής και το 26ο σε όλη την Ελλάδα, επιβεβαιώνοντας ότι η επένδυση της Cyta στην Ελλάδα είναι μία από τις σημαντικότερες του Οργανισμού. Ο Πρόεδρος της Cyta κ. Χρήστος Πατσολίδης εξέφρασε την ικανοποίησή του για την 5χρονη αναπτυξιακή πορεία της Cyta Ελλάδος στην ιδιαίτερα απαιτητική και ανταγωνιστική ελληνική αγορά, παρά τις αντίξοες συνθήκες. Ο διευθύνων σύμβουλος της κ. Γιώργος Κουφάρης ευχαρίστησε δημόσια τους συντελεστές, που συνέβαλαν στην πετυχημένη αυτή πορεία, εκφράζοντας την πεποίθηση ότι αυτή θα συνεχιστεί. Ο γενικός διευθυντής της εταιρείας κ. Χρήστος Λιμνατίης ανακοίνωσε ότι πολύ σύντομα η Cyta Ελλάδος θα προσφέρει στους πελάτες της πρόσβαση σε υπηρεσίες 4play, με την είσοδό της και στην κινητή τηλεφωνία. Αξίζει να σημειωθεί ότι μέρος της παρουσίασης της υπηρεσίας Cytavision πραγματοποιήθηκε με τη χρήση της καινοτόμου υπηρεσίας τηλεδιάσκεψης (telepresence), όπου στελέχη της Cyta από τη Λευκωσία καλωσόρισαν και μίλησαν στο κοινό της Αθήνας, σαν να βρίσκονταν πραγματικά εκεί. Η συγκεκριμένη υπηρεσία τηλεδιάσκεψης διατίθεται κατ' αποκλειστικότητα από τη Cyta στην ελληνική αγορά, ως κομμάτι της υπηρεσίας που προσφέρεται και στην κυπριακή αγορά.

HBP Eastern Mediterranean

στο πλαίσιο της κοινωνικής της ευθύνης παρέδωσε στον Κυπριακό Ερυθρό Σταυρό χρηματικό ποσό με στόχο την ενίσχυση του έργου του. Η παράδοση της επιταγής πραγματοποιήθηκε από τον επικεφαλής της BP Eastern Mediterranean κ. Τάκη Νεοφύτου, στα κεντρικά γραφεία της εταιρείας στη Λευκωσία. Με αφορμή τις χριστουγεννιάτικες εορτές η BP Eastern Mediterranean επέλεξε να στηρίξει τον Κυπριακό Ερυθρό Σταυρό λόγω του σπουδαίου έργου που επιτελεί, καθώς είναι ένας παγκόσμιος οργανισμός με δομές και αριθμεί περισσότερα από πενήντα χρόνια ανιδιοτελούς και συνάμα δημιουργικής προσφοράς προς τον συνάνθρωπο.

Νέα ιστοσελίδα από την ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ

Σε πλήρη λειτουργία βρίσκεται εδώ και λίγες μέρες η νέα, αναβαθμισμένη ιστοσελίδα της κυπριακής εταιρείας πετρελαιοειδών ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ, στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.petrolinea.com.cy. Η νέα ιστοσελίδα καταγράφει πληροφορίες για την ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ και ενημερώνει τους επισκέπτες για τις δραστηριότητες και τις πρωτοβουλίες που αναλαμβάνει η εταιρεία. Περιλαμβάνει, επίσης, οικονομικές καταστάσεις και χρηματοπιστωτικές ανακοινώσεις, τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που προσφέρει η εταιρεία. Οι επισκέπτες μπορούν επίσης να βρουν πληροφορίες για τις προωθητικές ενέργειες και τη στρατηγική εταιρικής κοινωνικής ευθύνης της ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ. Αξίζει να σημειωθεί ότι η ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ διαθέτει και τη δική της σελίδα στο Facebook, η οποία μπορεί να εντοπιστεί ηλεκτρονικά στην μηχανή αναζήτησης «Petrolina (Holdings) Public Ltd». «Η δημιουργία της νέας ιστοσελίδας αποτελεί μέρος της ευρύτερης στρατηγικής επικοινωνίας που υλοποιεί η ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ, επιδιώκοντας την ενίσχυση του ρόλου και της εικόνας της, αλλά κυρίως για την άμεση ενημέρωση και εξυπηρέτηση του κοινού και των μετόχων της», δήλωσε ο διοικητικός σύμβουλος της Petrolina (Holdings) Public Ltd κ. Χρήστος Λευκαρίτης.

Σε Ελλάδα - Ιρλανδία η μεγαλύτερη αύξηση τιμών στις μετοχές

Με χαρακτηριστικό τίτλο «PIGS can fly», ο αρθρογράφος της βρετανικής εφημερίδας Daily Mail Αλεξ Χοκς, σχολιάζει ότι προς έκπληξη πολλών, τις μεγαλύτερες επιτυχίες στους δείκτες των χρηματιστηρίων της Ευρώπης διαγράψαν οι σκληρά δοκιμαζόμενες από την κρίση χώρες, με την Ιρλανδία και την Ελλάδα να καταγράφουν -από τα τέλη του 2012- τη μεγαλύτερη αύξηση τιμών των μετοχών τους. Τα κέρδη που σημειώθηκαν, ξεπερνώντας ακόμη και την αξιοσημείωτη αύξηση του 12% που εμφάνισε ο βρετανικός δείκτης FTSE 100, αντανακλούν τη διαρκή αυξανόμενη σταθερότητα που αποκτούν οι προβληματικές οικονομίες της Ευρωζώνης, αυξάνοντας αντιστοίχως και τα επενδυτικά κίνητρα. Συγκεκριμένα, για το ιρλανδικό χρηματιστήριο η αύξηση αυτή των μετοχών καταγράφεται στο 32% από τα τέλη του περασμένου χρόνου, ενώ ο δείκτης του ελληνικού χρηματιστηρίου (Athens Composite Index) σημείωσε άνοδο κατά 24% για την ίδια περίοδο. Οπως επισημαίνεται, και οι δύο χώρες ξεπερνούν με μεγάλη άνεση τον δείκτη FTSE, ενώ αξιοσημείωτο είναι και το γεγονός ότι οι δείκτες άλλων μεγάλων ευρωπαϊκών χρηματιστηρίων όπως ο γαλλικός CAC 40 και ο γερμανικός DAX υπολείπονται αυτών της Ελλάδας και της Πορτογαλίας. «Εναν χρόνο πριν, αναρωτιόμασταν εάν η Ευρωζώνη θα επιβιώσει. Αυτός ο φόβος έχει παρέλθει», σχολιάζει χαρακτηριστικά ο στρατηγικός επενδυτής της διεθνούς εταιρείας Legal & General Λαρς Κρέκελ.

Η Apple επεκτείνεται ραγδαία στην Κίνα

Την περαιτέρω δυναμική επέκτασή στην Κίνα αποφάσισε η Apple, η οποία σύνταξε μακράς διάρκειας συμφωνία με την εταιρεία τηλεπικοινωνιών China Mobile για τη διάθεση των δημοφιλών κινητών τηλεφώνων της iPhone στην αχανή αγορά της ασιατικής χώρας. Η συμφωνία κυοφορείτο αρκετό καιρό και η ολοκλήρωσή της εκτιμάται πως ανοίγει πλέον τον δρόμο για τις νέες σερβιές προϊόντων της Apple. Η εφαρμογή της ξεκινά με την καινούργια χρονιά στις αρχές Ιανουαρίου, αν και οι ακριβείς όροι ακόμα δεν ανακοινώθηκαν. Πάντως, η Apple ανέφερε πως οι λειτουργίες της τιμολόγησης και της διαθεσιμότητας των iPhone 5S και iPhone

Συμφωνία μεταξύ του τεχνολογικού κολοσσού και της China Mobile για τη διάθεση των iPhone.

5C θα δοθούν αργότερα. «Η Κίνα συνιστά μία σημαντικότερη αγορά για την Apple και η συνεργασία μας με την China Mobile μας δίνει την ευκαιρία να φέρουμε το iPhone στους πελάτες του μεγαλύτερου δικτύου συνδρομητών του κόσμου», τόνισε ο διευθύνων σύμβουλος της Apple, Τιμ Κουκ. Σημειώτεον ότι η China Mobile είναι ένας κολοσσός στον χώρο των επικοινωνιών, δε-

Η Κίνα συνιστά μία σημαντικότερη αγορά, τόνισε ο διευθύνων σύμβουλος της Apple, Τιμ Κουκ.

δομένου ότι διαθέτει δίκτυο 760 εκατομμυρίων συνδρομητών. Η πρόσβαση, την οποία αποκτά η Apple σε αυτό το δίκτυο είναι ιδιαίτερα σημαντική. «Οι χρήστες του iPhone στην Κίνα είναι τόσο ενθουσιώδεις και αυξανόμενοι με καταγιστικούς ρυθμούς», συμπλήρωσε ο κ. Κουκ. Από την πλευρά του ο πρόεδρος του Δ.Σ. της China Mobile, Σι Γκουκούα, συμπλήρωσε τα εξής: «Γνωρίζουμε πως υπάρχουν πολλοί νυν πελάτες μας και δυναμικοί νέοι πελάτες, οι οποίοι περιμένουν εναγωνίως τον συνδυασμό του iPhone με το δίκτυο της China Mobile». Οι πωλήσεις του ξυπνού κινητού της Apple θα ξεκινήσουν από τις 17 Ιανουαρίου 2014.

15 Έλληνες εφοπλιστές στο top 100 της παγκόσμιας ναυτιλίας το 2013

Σκεδόν όσο είναι το παγκόσμιο μερίδιο της ελληνικής ναυτιλίας, εκτιμά η Lloyd's List, ότι είναι το ποσοστό των Ελλήνων εφοπλιστών και στελεχών του χώρου, που περιελήφθησαν στη λίστα των 100 πιο σημαντικών προσωπικοτήτων της παγκόσμιας ναυτιλίας. Η βρετανική ηλεκτρονική εφημερίδα ξεχωρίζει 15 Έλληνες επί συνόλου 100 προσωπικοτήτων που ξεχώρισαν το 2013 στα παγκόσμια ναυτιλιακά δρώμενα, χαρίζοντας στην Ελλάδα ποσοστό εκπροσώπησης της τάξεως του 15%, έναντι περίπου 16% που κατείχε στον παγκόσμιο στόλο (με βάση τη μεταφορική ικανότητα).

Μεταξύ των Ελλήνων, την πρώτη θέση καταλαμβάνει ο κ. Γιάννης Αγγελικούσης (Angelikoussis Shipping Group), ενώ έπονται στην 8η θέση η κ. Αγγελική Φράγκου (Navios) και στην 9η ο κ. Γιώργος Οικονόμου (DryShips). Οι εν λόγω τρεις πλοιοκτήτες βρίσκονται στην πρώτη δεκάδα, δείγμα της σημασίας που τους αποδίδεται. Η Lloyd's List εξακολουθεί να ξεχωρίζει τον κ. Αγγελικούση, καθώς ο όμιλός του παραμένει ο μεγαλύτερος με βάση τον αριθμό των πλοίων που ελέγχει (86 εκ των οποίων 45 φορτηγά πλοία και 41 δεξαμενόπλοια). Αντίστοιχα, οι εταιρείες της κ. Φράγκου εξακολουθούν να αναπτύσσονται ταχύτατα, καθώς προστέθηκαν 50 νέα πλοία στον στόλο τους. Μάλιστα η Navios Europe, η οποία ελέγχεται

Οι Έλληνες εφοπλιστές διακρίθηκαν για τις επιθετικές κινήσεις ανάπτυξης,

κατά 47,5% από τη Navios Maritime Holdings, κατά 47,5% από τη Navios Maritime Acquisition Corporation και κατά 5% από τη Navios Maritime Partners, ανακοίνωσε ότι ήλθε σε

συμφωνία με την τράπεζα HSH Nordbank, για την απόκτηση 10 πλοίων, πέντε δεξαμενόπλοιοι και πέντε πλοίων μεταφορικής εμπορευματοκιβωτίων, ύψους 219 εκατ. ευρώ.

Όσον αφορά τον κ. Οικονόμο, η θέση του δικαιολογείται από την επιτυχημένη προσπάθεια διατήρησης της DryShips Inc. στον «αφρό», παρά την κρίση των αγορών όπου δραστηριοποιείται (φορτηγά πλοία και δεξαμενόπλοια), με αιχμή του δόρατος την επιτυχημένη διαχείριση των χρεών της εισηγημένης. Επίσης, σημαντικό ρόλο στη θέση του κ. Οικονόμου, διαδραματίζει και η συλλογή των πελατών OceanRig, η οποία δραστηριοποιείται στον λιανικό εμπόριο και εντάσσεται σε κεφαλαιούχο τομέα των πετρελαιοκλάσεων πλατφορμών. Πέραν των τριών προαναφερθέντων ονομάτων, αρκετοί ακόμα Έλληνες βρέθηκαν στη φετινή λίστα. Στην 22η και 23η θέση βρίσκονται

οι εφοπλιστές κ. Πάτερ Γ. Λιβανός και Γιώργος Προκοπίου, ενώ στην 51η θέση εντοπίζεται ο νυν πρόεδρος της Ενωσης Ελλήνων Εφοπλιστών, κ. Θόδωρος Βενιάμης. Ακολουθούν στην 57η θέση ο Κωνσταντίνος Κωνσταντακόπουλος, συνεχιστής της οικογενειακής παράδοσης στον τομέα της μεταφοράς εμπορευματοκιβωτίων, ενώ στην 61η συναντούμε τον κ. Νίκο Τσάκο. Η λίστα των Ελλήνων πλοιοκτόπων συνεχίζεται με τους κ. Πάτερ Γεωργιάδου (69η θέση), Βαγγέλ Μαρινάκη (73η θέση), Σωκράτη Παλιώ (77η θέση), Πέτρο Παππά (80η θέση), Γιάννη Παλιωδάκη (83η θέση), Δημήτρη Μελλισσανίδη (94η θέση) και Χ. Φαλιώ (96η θέση).

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ 2014

Ανανέωση για το διεθνές επιχειρείν

Αλλαγές έγιναν ή ετοιμάζονται σε General Motors, Peugeot Citroen, Apple, Microsoft και Ikea

Της **ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΚΑΠΕΡΝΑΡΑΚΟΥ**

Η υψηλή τεχνολογία (Apple, Microsoft), η αυτοκινητοβιομηχανία (General Motors, Peugeot, Ford), καθώς και ο κλάδος παραγωγής καταναλωτικών αγαθών (Ikea), έχει να αναδείξει ορισμένα από τα νέα πρόσωπα, τα οποία αξίζει κανείς να παρακολουθήσει την επόμενη χρονιά.

Είναι όσοι, στη σκυταλοδρομία του διοικείν, έχουν πολύ πρόσφατα αναλάβει τα νηπία μεγάλων επιχειρήσεων διεθνούς βεληνεκού ή ετοιμάζονται να το πράξουν κατά τη διάρκεια του 2014 ή φημολογείται πως θα το κάνουν.

Η 51χρονη Μαίρη Μπάρα αντικαθιστά από 1ης Ιανουαρίου τον Νταν Ακερσον ως διευθύνουσα σύμβουλος της General Motors. Πρόκειται για την πρώτη γυναίκα επικεφαλής σε αυτοκινητοβιομηχανία, ενώ διαθέτει μεγάλη τεχνολογία και εμπειρία, καθώς «ορίμασε» επαγγελματικά μέσα στον ίδιο τον οργανισμό της GM. Θα τη διοικήσει στη νέα της εποχή, από το εξέρχεται πλήρως από το καθεστώς αρωγής της από την αμερικανική κυβέρνηση. Ο πατέρας της εργάστηκε 39 χρόνια στον κλάδο κατασκευής των μοντέλων Pontiac, ενώ από εκεί ξεκίνησε κι εκείνη ως μηχανικός. Ως επικεφαλής του κλάδου ανάπτυξης των προϊόντων της GM την τελευταία διετία έλαβε εύσημα για την εξοικονόμηση που επέτυχε στη σύγκλιση διαφορετικών πλατφορμών για την κατασκευή οχημάτων.

Το ύπατο αξίωμα στην General Motors το είχε στοχεύσει, τουλάχιστον λεκτικά, κι ένας ακόμη άνθρωπος των αυτοκινήτων. Είναι

ο 61χρονος Κάρλος Ταβάρες, πρώην υψηλόβαθμο στέλεχος της Renault/Nissan και πρώην προστατευόμενος του διευθύνοντος συμβούλου της Κάρλος Γκον. Απόλεσε την εύνοιά του, όταν ευθαρσώς δήλωσε πως ήθελε να ηγηθεί μιας αυτοκινητοβιομηχανίας, χωρίς να χρειάζεται να περιμένει να συνταξιοδοτηθεί πρώτα εκείνος (ο κ. Γκον, δηλαδή). Στο πηδάλιο της Peugeot Citroen, της δεύτερης μεγαλύτερης αυτοκινητοβιομηχανίας στην Ευρώπη, ο κ. Ταβάρες θα κληθεί να αποκαταστήσει τα οικονομικά της και να επεκτείνει τη διεθνή της παρουσία.

Από τη Ford

Ο επόμενος προς παρακολούθηση άνθρωπος του κόσμου των αυτοκινήτων δεν είναι άλλος από τον Άλαν Μαλάλι, αν και η τύχη του το 2014 σχετίζεται περισσότερο με φήμες παρά με απτά γεγονότα. Ο διευθύνων σύμβουλος της Ford «προσγειώθηκε» σε αυτήν, έχοντας αφήσει πίσω του την αεροναυπηγική Boeing. Σε καιρούς δεινής κρίσης στον κλάδο απόλαξε τη Ford από δευτερεύοντα περιουσιακά στοιχεία, εξορθολόγησε τις δαπάνες της και επικεντρώθηκε στην κατασκευή ανταγωνιστικών οχημάτων με «πνεύμα οικονομίας». Τώρα, καθώς ο Στιβ Μπάλμερ προετοιμάζει την έξοδό του από τη Microsoft, αναζητεί διάδοχό του. Ο Άλαν Μαλάλι λέγεται πως ενδιαφέρεται για τη θέση αυτή, αν και παράλληλα δηλώνει πως θα παραμείνει στη Ford έως τη λήξη του 2014.

Μεταπήδηση από τον έναν κλάδο στον άλλο πραγματοποιεί και η 52χρονη Αντζελα Αρεντς, η οποία

Η Μαίρη Μπάρα (επάνω) αντικαθιστά από 1ης Ιανουαρίου τον Νταν Ακερσον ως διευθύνουσα σύμβουλος της General Motors. Ο 61χρονος Κάρλος Ταβάρες (κάτω αριστερά) αναλαμβάνει τα νηπία στην Peugeot Citroen, τη δεύτερη μεγαλύτερη αυτοκινητοβιομηχανία στην Ευρώπη. Η Αντζελα Αρεντς (κάτω δεξιά), αφού εκσυγχρόνισε τον ιστορικό οίκο μόδας Burberry, μετακινείται στην Apple.

εκσυγχρόνισε τον ιστορικό οίκο μόδας Burberry, τριπλασιάζοντας τα έσοδά του και εκτινάσσοντας την τιμή της μετοχής του κατά 300%. Στο πλαίσιο αυτό εκμεταλλεύθηκε στο έπακρο τις δυνατότητες του Διαδικτύου και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, τρώπον τινά προετοιμάζοντας το έδαφος για να μετακινηθεί στην Apple.

Εκεί αναλαμβάνει αντιπρόεδρος, αρμόδια του δικτύου των 400 και πλέον καταστημάτων και του διαδικτυακού καταστήματος της Apple. «Από δω και πέρα οποιοδήποτε εμπορικό σήμα, οποιοδήποτε λογότυπο είτε αφορά τη μόδα, τα καταναλωτικά αγαθά ή άλλο προϊόν, θα έχει άμεση σύνδεση με την τεχνολογία», είχε δηλώσει πρόσφατα η κ. Αρεντς.

Τέλος, ένα ακόμη σημαντικό συμβάν διαδοχής έλαβε χώρα το 2013, ενώ δεν θα παύσει να έχει ενδιαφέρον και το 2014. Ο πολυεθνικός όμιλος κατασκευής επίπλων της Ikea είδε στα μέσα του 2013 να αποχωρεί από τη θέση του προέδρου ο ιδρυτής της Ινγκβαρ Κάμπραντ και να τον διαδέχεται ο γιος του Μάτιας Κάμπραντ. Ο τελευταίος σε συνεργασία με τον επίσης νέο διευθύνοντα σύμβουλο αλλά βετεράνο της Ikea, Πέτερ Ανιεφτζαλ, συνεχίζουν την πολιτική επέκτασης του κολοσσού. Κατά τις δηλώσεις τους, ο ρυθμός αύξησης των καταστημάτων της Ikea θα επιταχυνθεί, ωστόσο ο αριθμητικός στόχος θα καταργηθεί. Μιλώντας στο Reuters, ο κ. Ανιεφτζαλ, τόνισε ότι στόχος του είναι η αύξηση πωλήσεων από τα υπάρχοντα καταστήματα στο 5% ετησίως και ένα 5% επιπλέον μέσω των νέων.

Στο πηδάλιο της Fed

Εκοντας ήδη εγγράφη παρακαταθήκες ως αντιπρόεδρος της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ (Fed) με τις εύστοχες προβλέψεις της και τη συμβολή της στη διαμόρφωση της πολιτικής ποσοτικής χαλάρωσης, η Τζάνετ Γέλεν θα αναλάβει σύντομα το πηδάλιο της Fed. Η τελική ψήφος για την έγκριση της τοποθέτησής της αναμένεται στις 6 Ιανουαρίου από τη Γερουσία, η οποία σε προκαταρκτικό στάδιο έχει ψηφίσει υπέρ της. Η θητεία του νυν προέδρου Άλαν Μπερνάνκι λήγει την 31η Ιανουαρίου. «Χρειαζόμαστε την τεχνολογία και τη διεπιστημονική και ψυχραιμη προσέγγισή της στη Fed, ενόσω η χώρα διέρχεται περίοδο ανάκαμψης μετά μια επώδυνη ύφεση κι ενόσω ο χρηματοπιστωτικός κλάδος ενισχύει τη σταθερότητά του και ολοκληρώνει τη μεταρρύθμισή του», τόνισε ο πρόεδρος της Επιτροπής Τραπεζικής της Γερουσίας, Τιμ Τζόνσον. Πρώην καθηγήτρια Οικονομικών στο φημισμένο πανεπιστήμιο Μπέρκλεϊ, η Τζάνετ Γέλεν εισήλθε στο σώμα των διοικητών της Fed το 1994, ενώ το διάστημα 1997-1999 διετέλεσε και πρόεδρος του Σώματος Οικονομικών Συμβούλων του τότε προέδρου των ΗΠΑ Μπιλ Κλίντον.

Το 2004-2010 ήταν πρόεδρος της Fed Σαν Φρανσίσκο και από το 2010 ανέλαβε αντιπρόεδρος της Fed. Στην ομιλία της μετά την ανακοίνωση της υποψηφιότητάς της από τον Μπαράκ Ομπάμα, η κ. Γέλεν διευκρίνισε ότι «θα συνεχίσει την υπάρχουσα πολιτική του ιδρύματος, έως ότου μια ρωμαλέα ανάκαμψη επιτρέψει στη Fed να ανακόψει το πρόγραμμα αγοράς τίτλων.

πλούσιο πρωτοχρονιάτικο πρόγραμμα

2014

τραγούδι χορός επιθεώρηση αόρατος φακός σκετσάκια

Παρουσίαση: Κατερίνα Μηλιώτη, Κούλλης Θεοδώρου, Κώστας Δημητρίου, Ελπίδα Ιακωβίδου, Άντρη Καραντώνη.
 Τραγουδούν: Μιχάλης Χατζημιχαήλ, Βασιλική Χατζηαδάμου, Ευθύμιος Παπαδόπουλος, Δήμητρα Χατζημιχαήλ, Πύργος Σταματάρης, Πέτρος Κουλουμής, Μάριος Μελέκης, Μαρία Ανδρέου.
 Χορευτικά: Ρύμβος
 Οργάνωση παραγωγής-καλλιτεχνική διεύθυνση: Χρήστος Φιλίππου
 Επιμέλεια-σκηνοθεσία: Μόνικα Φανουρίου

ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ 9.15μ.μ.

PLK
www.cybc.com.cy

Νέες τάσεις στον κόσμο του μάρκετινγκ

Η τεχνολογία στην υπηρεσία του Customer Loyalty και τα στελέχη «σε έναν κόσμο digital»

Της ΧΡΙΣΤΙΝΑΣ ΔΑΜΟΥΛΙΑΝΟΥ

«Σήμερα, στη θέση του "οδηγού" των εξελίξεων στις αγορές είναι οι πελάτες και όχι οι επιχειρήσεις και τα προϊόντα τους». Γιατί οι πελάτες σήμερα ενημερώνονται και εκπαιδεύονται μέσω Ιντερνετ και social media, χρησιμοποιούν εκτενώς την τεχνολογία και παρεμβαίνουν ενεργητικά στη ζωή της επιχείρησης, επειδή μπορούν και παίρνουν τον έλεγχο στα χέρια τους. Μπορούν επίσης «να αυξάνουν τις απαιτήσεις τους για τις υπηρεσίες που λαμβάνουν, είτε να είναι λιγότερο πιστοί, αλλά και να μετακινούνται πιο γρήγορα από ποτέ, από τη μια μάρκα στην άλλη».

«Πιστός πελάτης»

Ο «πιστός πελάτης» ήταν το πολυπόθητο ζητούμενο της σημαντικής διαδραστικής ημερίδας «Make Loyalty Marketing Work» που διοργάνωσε πρόσφατα η ICAP Management Consultants. Συμμετείχαν ενεργά και το παρακολούθησαν περισσότερα από 100 στελέχη Marketing & IT. Εκεί συζητήθηκαν οι νέες αποτελεσματικές προσεγγίσεις που οδηγούν τόσο στη δέσμευση, όσο και στην πίστη του καταναλωτή. Οι ομιλήτες παρουσίασαν τις νέες διαδικασίες και τεχνολογίες που συνθέτουν ένα εντελώς νέο και αποτελεσματικό πλαίσιο τακτικής για την απόκτηση του customer loyalty και ακούστηκαν όροι, που μπορεί μεν για τους αμύητους να προκαλούν περιέργεια και άσχετους συνειρμούς, ωστόσο για τα ενεργά στελέχη του μάρκετινγκ είναι τα απαραίτητα «εργαλεία» που οφείλουν να κατέχουν.

Μετά τον χαιρετισμό του διευθύνοντος συμβούλου της ICAP Group, του κ. Νικήτα Κωνσταντέλλου, ο οποίος και παρουσίασε το «μάρκετινγκ με τα μάτια ενός CEO», πρώτος

Από το 2014, πολύ περισσότεροι άνθρωποι θα έχουν πρόσβαση στο Ιντερνετ μέσω των smart phones και των tablets από ό,τι μέσα από τους υπολογιστές. Κάτι, που δημιουργεί νέα δεδομένα για τις επιχειρήσεις.

ομιλήτης ήταν ο κ. Μάρκος Φραγκουλόπουλος, πρόεδρος του Ελληνικού Ινστιτούτου Μάρκετινγκ της Ελληνικής Εταιρείας Διοικήσεως Επιχειρήσεων, ο οποίος μέσα από την εισήγησή του παρουσίασε τις ευκαιρίες που έχει σήμερα το στέλεχος του μάρκετινγκ «σε έναν κόσμο όλο και πιο digital».

Για τις μεγαλύτερες προκλήσεις που έχει να αντιμετωπίσει, αναφέρθηκε στην αυθεντία του μάρκετινγκ, στον Φίλιπ Κότλερ, ο οποίος έχει πει ότι «οι αγορές κινούνται πάντα πιο γρήγορα από το μάρκετινγκ». Για να προσθέσει ότι είναι εντυπωσιακός ο ρυθμός με τον οποίο αλλάζει το σημερινό περιβάλλον όπου δραστηριοποιείται ένας οργανισμός. Γεγονός που οφείλεται κατά κύριο λόγο σε δύο αλληλεπιδρώντες συνιστώσες «στη μεγάλη εξέλιξη της τεχνολογίας αλλά και στην παγκο-

σμιοποίηση. Την αλληλεπίδραση δηλαδή οικονομικών και κοινωνικών σε ολόκληρο τον πλανήτη». Με αποτέλεσμα να βιώνουμε σήμερα αυτό που έχει λεχθεί ως «customer capitalism».

Εξελίξεις

Κάλεσε δε τους επιχειρηματίες, τους ανώτερους διευθυντές και τα στελέχη του μάρκετινγκ «να λάβουν πολύ σοβαρά υπόψη τους τουλάχιστον τις δέκα εξελίξεις στο σημερινό περιβάλλον του μάρκετινγκ», καθεμιά από τις οποίες περιέγραψε με ιδιαίτερη σαφήνεια και ενάργεια. Ως πρώτη εξέλιξη ανέφερε την «αύξηση της ζήτησης για online marketing», αφού είναι πλέον φανερό ότι σταδιακά το digital marketing εξελίσσεται στο κυριότερο κανάλι δημιουργίας ζήτησης για τις επιχειρήσεις και μάλιστα με έντονο ρυθμό. Κατόπιν ανέ-

φερε την «έκρηξη των Big Data» για τη διαχείριση και την αξιοποίηση των οποίων αναφέρθηκε σε πρόβλεψη για μεγάλη επένδυση για IT εφαρμογές σε δολάρια ως το 2016. «Τα Big Data είναι κυρίως "customer behavior data", τα οποία πρέπει να συλλέγουμε, να αποθηκεύουμε, να ταξινομούμε, να επεξεργαζόμαστε και να αξιοποιούμε με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο. Λέγεται ότι η νέα βάση δεδομένων σε επίπεδο B2B (Business to Business) είναι το LinkedIn και σε επίπεδο B2C (Business to Customer) το Facebook».

Το content

Τρίτη εξέλιξη ανέφερε την «παντοδυναμία του content». Το ποιοτικό περιεχόμενο, αυθεντικό, χρήσιμο αλλά και visual, αποτελεί κρίσιμη παράμετρο για την αποτελεσματικότητα του μάρκετινγκ στις μέρες μας. Στην αναφορά των εξελίξεων ακολούθησε η πραγματικότητα που ζούμε όλοι γύρω μας, ότι «ο κόσμος μετακινείται στο mobile». Από το 2014, πολύ περισσότεροι άνθρωποι θα έχουν πρόσβαση στο Ιντερνετ μέσω των smart phones και των tablets από ό,τι μέσα από τους υπολογιστές. Κάτι, που δημιουργεί νέα δεδομένα για τις επιχειρήσεις. Όσο για το ότι «τα social media επηρεάζουν πλέον το σύνολο της επιχείρησης» αυτό επιβεβαιώνεται και από μελέτες που δείχνουν όχι μόνο το αίσθημα ικανοποίησης που δίνουν στους χρήστες τους, αλλά ακόμη και το ότι, «έστω και αν ο ένας στους τρεις χρήστες βρίσκει τις διαφημίσεις ενοχλητικές, ωστόσο ένα 14% αγοράζει προϊόντα και υπηρεσίες από αυτές».

Σημεία επαφής

Μια άλλη εξέλιξη διεθνώς, είναι η σημασία που δίνουν τα στελέχη του μάρκετινγκ στο να κατασκευάσουν οι ίδιοι μια αποτελεσματική

μηχανή «in bound marketing». Ένας όρος που αναφέρεται στα εκτός των paid media και που, σύμφωνα με έρευνες, ο ένας στους τρεις CEO παγκοσμίως, έχει μεταφέρει κατά το ήμισυ τον προϋπολογισμό από τα παραδοσιακά στα ψηφιακά κανάλια. Το «Cross Platform Marketing» είναι μια πιο δημιουργική και ολοκληρωμένη στρατηγική μάρκετινγκ που περιλαμβάνει όλες τις πλατφόρμες, τα κανάλια και τα σημεία επαφής με τον πελάτη. Και, επειδή το μάρκετινγκ μπορεί να είναι και... διασκεδαστικό, οι διεθνείς αναλυτές ισχυρίζονται ότι το Gamification, δηλαδή η σύγκλιση του gaming και του μάρκετινγκ ώστε το περιεχόμενό του να προσφέρει παιχνίδι, στοιχεία μάθησης, συναγωνισμού και επιβράβευσης, θα συνεχιστεί και τα επόμενα χρόνια γιατί θα εμπλέκει το κοινό με τη μάρκα, τη δημιουργία leads αλλά και με την πιστότητα των πελατών. Η μεγαλύτερη επένδυση στην τεχνολογία μάρκετινγκ είναι αναγκαία και αναμενόμενη, αφού είναι φανερό ότι όλο και περισσότερες επενδύσεις απαιτούνται για μάρκετινγκ εφαρμογές και υποδομές στον χώρο της τεχνολογίας.

Επιστήμη

Τέλος, τελευταία –δέκατη– εξέλιξη αλλά και διαπίστωση είναι το ότι «το μάρκετινγκ γίνεται υπεύθυνο». Σταδιακά γίνεται επιστήμη και ξεφεύγει από τον χώρο της... τέχνης. Τα marketing metrics δίνουν πλέον σχήμα, μορφή και ουσία σε κάθε πρωτοβουλία και δραστηριότητα. Τελειώνοντας την τόσο χρήσιμη και ενδιαφέρουσα αυτή εισήγηση, ο κ. Φραγκουλόπουλος υπογραμμίζει με έμφαση ότι «μια νέα ακόμα πιο προκλητική εποχή για το μάρκετινγκ άρχισε. Το παρελθόν δεν μπορεί να αλλάξει, αλλά το μέλλον είναι ακόμη στα χέρια μας»

Η αλλαγή

Η πεμπτοσύνη της αλλαγής στο μάρκετινγκ συνοψίζεται στην αλλαγή των 4P (Product, Place, Price, Promotion) στη φόρμουλα του SAVE. Μια αλλαγή, που καταδεικνύει ότι:

- Από την έμφαση στο προϊόν (Product), έχουμε μετακινηθεί στη λύση (Solution).
- Από την τοποθέτηση (Place), έχουμε επικεντρωθεί στην πρόσβαση (Access).
- Από την τιμή (Price), πρέπει να στραφούμε στην αξία (Value).
- Ενώ από την προώθηση (Promotion), απαιτείται η στροφή προς την εκπαίδευση (Education) του καταναλωτή / πελάτη.

Εργα και Ημέρες

Καλλιόπη Σπύρου

Μια πορεία γραμμένη με νότες.
Από τα παιδικά χρόνια, μέχρι την καταξίωση.

Μια εκπομπή γεμάτη θύμησες και τραγούδια.

Έρευνα-παρουσίαση: Μαρία Αγγελίδου
Επιμέλεια παραγωγής-σκηνοθεσία: Γιώργος Ζαχαριάδης
Εποπτεία: Σοφία Μουσαίμη

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 3 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 10μ.μ. **OLK1**
www.cybc.com.cy

Κυπριώτικος Σκετσ

Η Έκπληξη

Σενάριο: Μάρω Κουσιάππα

Σκηνοθεσία: Νίκος Θεοφάνους
Επιμέλεια παραγωγής: Λουκία Αρέστη
Εποπτεία: Σοφία Μουσαίμη

ΣΑΒΒΑΤΟ 28 ΚΑΙ ΚΥΡΙΑΚΗ 29 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 7.30μ.μ. **OLK1**
www.cybc.com.cy

Τι ισχύει για την προστασία της πρώτης κατοικίας από τους πλειστηριασμούς

Απαντήσεις σε 12 κρίσιμες ερωτήσεις για τους όρους και τις προϋποθέσεις ένταξης στη ρύθμιση

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Αντίστροφα μετράει πλέον ο χρόνος για τους οφειλότες που θέλουν να ενταχθούν στο καθεστώς προστασίας της κύριας κατοικίας τους για τη μεταβατική περίοδο του ενός χρόνου, έως το τέλος του 2014. Η προθεσμία για την υποβολή δήλωσης ένταξης στις ευνοϊκές διατάξεις του νόμου λήγει στο τέλος Ιανουαρίου του 2014, διαφορετικά αίρεται η προστασία και η τράπεζα ή ο δανειστής μπορεί να ξεκινήσει τη διαδικασία του πλειστηριασμού. Η «Κ» σταχυολογεί τις ερωτήσεις και τις απαντήσεις που πρέπει να γνωρίζουν οι οφειλότες.

1. Ποιες οφειλές εντάσσονται στη ρύθμιση;

– Στη ρύθμιση μπορούν να ενταχθούν οφειλές τόσο προς τις τράπεζες όσο και προς τους ιδιώτες. Σε ό,τι αφορά τις τράπεζες, η ρύθμιση καλύπτει οφειλές από στεγαστικά δάνεια, καταναλωτικά δάνεια ή κάρτες, αλλά και επαγγελματικά δάνεια.

2. Η ρύθμιση αφορά μόνο αυτούς που έχουν πάψει να πληρώνουν το δάνειό τους ή και τους ενήμερους;

– Στη ρύθμιση εντάσσονται οι ληξιπρόθεσμες οφειλές και όχι αυτές που είναι ενήμερες, για τις οποίες κάποιος μπορεί να κάνει χρήση των ευνοϊκών διατάξεων του νόμου 4161.

3. Για πόσο χρονικό διάστημα ισχύει η ρύθμιση και τι θα γίνει στη συνέχεια;

– Η ρύθμιση ισχύει για ένα χρόνο, που ορίζεται ως η μεταβατική περίοδος έως ότου το υπουργείο Ανάπτυξης θεσμοθετήσει ένα μόνιμο πλαίσιο διαχείρισης των μη εξυπηρετούμενων οφειλών, που θα δια-

μορφωθεί από το Κυβερνητικό Συμβούλιο Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους, με συμμετοχή των συναρμόδιων υπουργών και την έκδοση κώδικα δεοντολογίας από την Τράπεζα της Ελλάδος.

4. Ποιες προϋποθέσεις πρέπει να συγκεντρώνει κάποιος για να υπαχθεί στη ρύθμιση;

– Τα κριτήρια για την υπαγωγή κάποιου στη ρύθμιση πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά και είναι τα εξής:

- η αντικειμενική αξία της κύριας κατοικίας του να μην υπερβαίνει τις 200.000 ευρώ,

- το καθαρό οικογενειακό του εισόδημα (χωρίς τις κρατήσεις για ασφαλιστικά ταμεία, φόρο εισοδήματος και εισφορά αλληλεγγύης) να μην ξεπερνά τις 35.000 ευρώ,

- η συνολική αξία της κινητής και ακίνητης περιουσίας του να μην ξεπερνά τις 270.000 ευρώ, από την οποία το σύνολο των καταθέσεων και κινητών αξιών του οφειλέτη να είναι έως 15.000 ευρώ.

Για οικογένειες που βαρύνονται φορολογικά με τρία και περισσότερα τέκνα, άτομα με αναπηρία άνω του 67% και όσους βαρύνονται φορολογικά από άτομα με αναπηρία άνω του 67%, τα παραπάνω όρια των προϋποθέσεων προσαυξάνονται κατά 10%. Δηλαδή η αντικειμενική αξία της πρώτης κατοικίας πρέπει να είναι έως τις 220.000 ευρώ, το ετήσιο καθαρό οικογενειακό εισόδημα να είναι μικρότερο ή ίσο των 38.500 ευρώ, η συνολική αξία κινητής και ακίνητης περιουσίας μικρότερη ή ίση των 297.000 ευρώ και από το ποσό αυτό το σύνολο των καταθέσεων και κινητών αξιών του οφειλέτη να μην υπερβαίνει τις 16.500 ευρώ.

Για την υπαγωγή στη ρύθμιση πρέπει η αντικειμενική αξία της κύριας κατοικίας να μην υπερβαίνει τις 200.000 ευρώ.

5. Τι πρέπει να κάνουν οι οφειλότες για να υπαχθούν στη ρύθμιση;

– Οι οφειλότες έχουν υποχρέωση υποβολής στον δανειστή μέχρι το τέλος Ιανουαρίου του 2014 ή εντός δύο μηνών από την επίδοση επιταγής προς εκτέλεση, υπεύθυνης δήλωσης του ν. 1599/86, στην οποία θα αναγράφονται τα πλήρη στοιχεία του οφειλέτη, λεπτομερή και επικαιροποιημένα στοιχεία επικοινωνίας, περιγραφή της ικανοποίησης των προϋποθέσεων υπαγωγής στη ρύθμιση και αναλυτική κίνηση των λογαριασμών που ξεπερνούν το ποσό των 1.000 ευρώ τους τελευταίους 24 μήνες.

6. Τι γίνεται σε περίπτωση που κάποιος δεν υποβάλει την υπεύθυνη δήλωση;

– Εάν έως το τέλος Ιανουαρίου ή

το αργότερο δύο μήνες από την επίδοση επιταγής δεν υποβάλει τη σχετική υπεύθυνη δήλωση, αίρεται η προστασία της πρώτης του κατοικίας.

7. Πώς αποδεικνύει κάποιος τη συνδρομή του συνόλου των προϋποθέσεων;

– Τα στοιχεία για το εισόδημα, το ύψος της περιουσίας κ.λπ. θα αποδεικνύονται με υπεύθυνη δήλωση του οφειλέτη, στην οποία θα αναγράφονται τα πλήρη στοιχεία του. Ειδικά για την περίπτωση των καταθέσεων, η βεβαίωση πρέπει να έχει ημερομηνία 20η Νοεμβρίου, αλλά και να συνοδεύεται με λεπτομερή αναγραφή των καταθέσεων και κινητών αξιών και των κινήσεων που ξεπερνούν το ποσό των 1.000 ευρώ τους τελευταίους 24 μήνες.

8. Η υποχρέωση του οφειλέτη εξαντλείται στην υποβολή της υπεύθυνης δήλωσης;

– Όχι, η υποχρέωσή του δεν εξαντλείται εκεί. Ο οφειλόμενος πρέπει επίσης εντός ενός μήνα, από την ημέρα που θα του ζητηθούν, να προσκομίσει στον δανειστή τα αναγκαία δικαιολογητικά, όπως:

- τους τίτλους ιδιοκτησίας για τα ακίνητα που έχουν αποκτηθεί από το 2007 και τα φύλλα υπολογισμού της αξίας τους,

- τη βεβαίωση συγκριτικών στοιχείων της αρμόδιας φορολογικής αρχής με αναφορά επί του ποσού του ακινήτου για ακίνητα αντικειμενικού προσδιορισμού,

- αντίγραφο τελευταίων δηλώσεων Ε1 και Ε9 και

- αποδεικτικό έγγραφο βεβαίαιας χρονολογίας με νεότερη ημερομηνία την 20η Νοεμβρίου 2013 σχετικά με το ύψος των καταθέσεων και των κινητών αξιών

- ή βεβαίωση ανεργίας από τον ΟΑΕΔ, είτε αντίγραφο της επικαιροποιημένης κάρτας ανεργίας.

9. Τι γίνεται σε περίπτωση που κάποιος έχει δάνεια σε πολλές τράπεζες;

– Στη ρύθμιση μπορούν να μπου οφειλές ακόμη και αν αυτές είναι προς πολλούς πιστωτές, αρκεί να συντρέχουν οι αναγκαίες προϋποθέσεις. Στην περίπτωση αυτή, η ελάχιστη δόση του 10% κατανέμεται αναλόγως με το ύψος της οφειλής και αναλογικώς μεταξύ των πιστωτών.

10. Τι ισχύει για τους εγγυητές;

– Ο νόμος ορίζει επίσης την προστασία του εγγυητή, η οποία αίρεται σε περίπτωση που αρθεί η προστασία για τον πρωτοφειλέτη.

Η καταβολή των δόσεων

11. Πώς θα υπολογίζεται η ελάχιστη μηνιαία καταβολή;

– Κατά τη διάρκεια αναστολής πλειστηριασμού, οι δανειολήπτες θα πρέπει να καταβάλλουν δόσεις ίσες με το 10% του καθαρού μηνιαίου εισοδήματός τους, όταν το ετήσιο οικογενειακό εισόδημα δεν ξεπερνά τις 15.000 ευρώ. Για οικογενειακά εισοδήματα άνω των 15.000 ευρώ, υπολογίζεται ποσοστό 10% μέχρι του ποσού των 15.000 ευρώ και ποσοστό 20% στο υπερβάλλον εισόδημα. Για παράδειγμα, για ετήσιο εισόδημα 10.000 ευρώ, δηλαδή 830 ευρώ τον μήνα, η δόση του δανείου θα διαμορφώνεται στα 83 ευρώ τον μήνα, για εισόδημα 15.000 ευρώ η δόση διαμορφώνεται στα 125 ευρώ τον μήνα κ.ο.κ. Ειδικά για όσους έχουν τρία ή περισσότερα παιδιά και τους ανάπηρους, το όριο του οικογενειακού εισοδήματος αυξάνει από τις 15.000 στις 20.000 ευρώ και παράλληλα η δόση που θα πληρώνουν θα είναι στο 10%. Για τους ελεύθερους επαγγελματίες και εμπόρους, το ποσό αυτό θα πρέπει να είναι ίσο ή μεγαλύτερο του 20% της τελευταίας ενήμερης δόσης. Για ανέργους με μηδενικό εισόδημα ή μοναδικό εισόδημα το επίδομα ανεργίας, παρέχεται η δυνατότητα μηδενικών καταβολών.

12. Τι ισχύει με τις καταβολές που θα γίνουν κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου;

– Οι καταβολές αφαιρούνται από το ανεξόφλητο υπόλοιπο και καταλογίζονται σύμφωνα με το άρθρο 423 του Αστικού Κώδικα. Αυτό σημαίνει ότι οι καταβολές καλύπτουν κατ' αρχάς τα έξοδα του δανείου ή της οφειλής, στη συνέχεια τους τόκους και τέλος το κεφάλαιο.

Σάββατο κι απόβραδο

Παρουσίαση: Κατερίνα Μηλιώτη, Κούλλης Θεοδώρου
Καλλιτεχνική επιμέλεια: Χρήστος Φιλίππου
Επιμέλεια παραγωγής-σκηνοθεσία: Μόνικα Φανουρίου, Ανδρέας Ανδρέου
Εποπτεία: Σοφία Μουσίμη

ΚΑΘΕ ΣΑΒΒΑΤΟ 9.15μ.μ. ΡΙΚ1
www.cybc.com.cy

ΤΕΤ-Α-ΤΕΤ
ΜΕ ΤΟΝ ΤΑΣΟ ΤΡΥΦΩΝΟΣ

Ο Στέλιος Ρόκκος δίνει άμεσες και ειλικρινείς απαντήσεις στον Τάσο Τρύφωνος που σίγουρα θα συζητηθούν.

ΔΕΥΤΕΡΑ 30 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 10μ.μ. ΡΙΚ1

Ευχαριστίες:

Χορηγός της εκπομπής:

ΚΥΠΡΟΣ (ΧΑΚ) - ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Table with columns: ΚΛΕΙΣΙΜΟ 27/12, ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ., ΔΙΑΦ. ΕΒΔ., ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ%, ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ, ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ. Lists various companies and their financial metrics.

Table with columns: ΚΛΕΙΣΙΜΟ 27/12, ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ., ΔΙΑΦ. ΕΒΔ., ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ%, ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ, ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ. Lists various companies and their financial metrics.

Table with columns: ΚΛΕΙΣΙΜΟ 27/12, ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ., ΔΙΑΦ. ΕΒΔ., ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ%, ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ, ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ. Lists various companies and their financial metrics.

Οι μεγαλύτερες μεταβολές της εβδομάδας. Summary table showing top gains and losses with company names and percentage changes.

GlobalCapital logo and contact information for Global Capital Securities and Financial Services Limited.

ΕΛΛΑΔΑ (ΧΑ) - ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Table with columns: ΚΛΕΙΣΙΜΟ 27/12, ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ, ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ, ΜΕΤΑΒΟΛΗ%, ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ, ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ. Includes a sub-section for 'ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ'.

Table with columns: ΚΛΕΙΣΙΜΟ 27/12, ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ, ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ, ΜΕΤΑΒΟΛΗ%, ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ, ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ. Includes sub-sections for 'ΤΙΤΛΟΙ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΟΙ (WARRANTS)', 'ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΙΜΩΝ ΑΜΟΙΒΑΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ', 'ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΧΑΜΗΛΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ', and 'ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ'.

Table with columns: ΚΛΕΙΣΙΜΟ 27/12, ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ, ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ, ΜΕΤΑΒΟΛΗ%, ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ, ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ. Includes sub-sections for 'ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΟΣ ΔΙΑΓΡΑΦΗ', 'ΥΠΟ ΑΝΑΣΤΟΛΗ', 'ΕΝΔΕΛΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ', 'ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ', 'ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ', 'ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ', 'ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ', 'ΛΙΑΝΙΚΟ & ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΡΟΦΙΜΩΝ', 'ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ', 'ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ', 'ΤΡΟΦΙΜΑ', 'ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΡΙΜΜΑΤΩΝ', 'ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ', and 'ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ'.

Οι μεγαλύτερες μεταβολές της εβδομάδας 20-27/12/13. Summary table showing top gains and losses with company names and percentage changes.

ALPHA TRUST ΕΠΕΙΕΥ logo and contact information.

ΤΡΑΠΕΖΕΣ

Πρόστιμα πάνω από 32,4 δισ. σε ΗΠΑ - Ευρώπη

Πάνω από 43 δισ. δολάρια (32,4 δισ. ευρώ) σε επίπεδα ρεκόρ πλήρωσαν οι τράπεζες στην Ευρώπη και τις ΗΠΑ σε πρόστιμα και συμβιβαστικές λύσεις, ύστερα από τον καταμερισμό των ευθυνών τους σε μια σειρά σκανδάλων για τη χειραγώγηση των αγορών διαπραγματευτικών επιτοκίων και νομισμάτων, την κατάχρηση κανόνων σε κατασχέσεις, την παραπλανητική πώληση επενδυτικών προϊόντων σε πελάτες και ριψοκίνδυνα στοιχήματα στις αγορές. Μόνον στις ΗΠΑ, αμερικανικές και ξένες τράπεζες έχουν πληρώσει πάνω από 4 δισ. δολάρια σε συμβιβασμούς και πρόστιμα, με την JPMorgan να καταβάλλει 13 δισ. δολάρια τον περασμένο μήνα για την καταχρηστική πώληση ομολόγων ενυπόθηκων δανείων.

Με το... όπλο του παππού της Fed ο Μπερνάνκι

Του CRAIG TORRES / BLOOMBERG

Το πρώτο όπλο που επιστράτευσε ο πρόεδρος της Federal Reserve, Μπεν Μπερνάνκι, κατά της χειρότερης ύφεσης μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο οφείλει την ύπαρξή του στον Πολ Γουόρμποργκ, έναν τραπεζίτη του 1900. Όταν ο πρόεδρος Γουόρμποργκ υπέγραψε το εν λόγω νομοσχέδιο στις 23 Δεκεμβρίου 1913, κύρια πρόθεση του ήταν να το χρησιμοποιήσει ως ανάχωμα σε ένα χρηματοπιστωτικό σύστημα που τις αμέσως προηγούμενες δεκαετίες κλυδωνίζονταν από τη μια κρίση στην άλλη. Η ιδέα ενός δανεισμού που θα λειτουργήσει με αυτόν τον τρόπο ανήκει στον γερμανικής καταγωγής Γουόρμποργκ, του οποίου τα γραπτά αποκαλύπτουν την απογοητευτική του για το ότι δεν είχε αναγνωριστεί η σημασία του ρόλου του.

Στην Ευρώπη έχουν επιβληθεί πρόστιμα άνω των τριών δισ. δολαρίων (2,19 δισ. ευρώ), με το μεγαλύτερο μέρος να αφορά τη χειραγώγηση της αγοράς των διαπραγματευτικών επιτοκίων Libor και Euribor. Το συγκεκριμένο πρόστιμο ανήλθε στα 1,7 δισ. δολάρια και επιβλήθηκε σε έξι εταιρείες του ευρύτερου χρηματοοικονομικού κλάδου. Τα τελευταία χρόνια, μετά τη χρηματοπιστωτική κρίση του 2007-09 και την κρίση χρέους στην Ευρωζώνη, έχουν δοθεί δισεκατομμύρια για τη διάσωση προβληματι-

Η JPMorgan κατέβαλε 13 δισ. δολ. τον περασμένο μήνα.

κών τραπεζών. Κατά συνέπεια, οι ρυθμιστικές και εποπτικές αρχές έχουνβάλει στο στόχαστρο τον κλάδο για να αποκαταστήσουν το κύρος και την αξιοπιστία του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Κάτω από αυτές τις συνθήκες, υπήρξε, παράλληλα, καλύτερη συνεργασία των αρμόδιων αρχών για τη συσχέτιση στοιχείων ώστε να θεμελιωθούν υποψίες και να απαγγελθούν οι σωστές κατηγορίες. Συν τοις άλλοις, εταιρείες παροχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών και τράπεζες επιδιώκουν να κλείσουν μια υπόθεση από το να χρονοτριβήσουν, πλήττοντας τη φήμη και την πελατεία τους. Η κατάσταση αυτή έχει, βέβαια, αποφέρει σημαντικό έσοδο στο αμερικανικό κράτος, το οποίο έχει επιβάλει τα περισσότερα πρόστιμα σε σχέση με τις χώρες της Ευρώπης. Ομως, ορισμένες τράπεζες συνεχίζουν να είναι τόσο ισχυρές και μεγάλες που μια κατάρρευσή τους μπορεί να αποσταθεροποιήσει εκ νέου το σύστημα.

REUTERS

Σε πετρελαϊκές υπερδυνάμεις εξελίσσονται ΗΠΑ και Μεξικό

Δρομολογούνται σχέδια που θα εκτινάξουν την παραγωγή τους

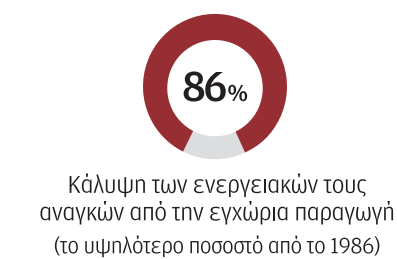
Της ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ

Ανατροπές στην παγκόσμια αγορά πετρελαίου κυφορούν ορισμένες αλλαγές πολιτικής στο Μεξικό και τις ΗΠΑ. Η κυβέρνηση του Μεξικού προσανατολίζεται στην άρση μιας απαγόρευσης που ισχύει στη χώρα εδώ και 75 χρόνια και αποτρέπει τις ξένες επενδύσεις στον πετρελαϊκό κλάδο. Η εξέλιξη συμπίπτει με τις πιέσεις που ασκούν στις ΗΠΑ αφ' ενός μεν η πετρελαϊκή βιομηχανία και αφ' ετέρου μερίδα του αμερικανικού πολιτικού κόσμου ζητώντας να αρθεί η απαγόρευση κατά των εξαγωγών αμερικανικού πετρελαίου. Οι πιέσεις αυτές οφείλονται στο ότι έχει αυξηθεί δραματικά η παραγωγή αμερικανικού πετρελαίου και η χώρα καλύπτει πλέον από την εγχώρια παραγωγή της το 86% των ενεργειακών της αναγκών.

Η προοπτική μιας παράλληλης αλλαγής πολιτικής στις δύο χώρες προοιωνίζεται μεγάλες ανατροπές στην παγκόσμια προσφορά. Η Εκκον Mobil Corp προεξοφλεί πως, στην περίπτωση που σημειωθούν και οι δύο αλλαγές, σε δύο χρόνια η παραγωγή της Βόρειας Αμερικής θα υπερβεί την παραγωγή οποιοδήποτε κράτους-μέλους του ΟΠΕΚ πλην της Σαουδικής Αραβίας. Έχει, βέβαια, προηγηθεί η πρόβλεψη της Διεθνούς Υπηρεσίας Ενέργειας (IEA) πως και μόνον η παραγωγή των ΗΠΑ θα υπερβεί σε δύο χρόνια την παραγωγή της Σαουδικής Αραβίας. Ο λόγος είναι η εκτίναξη της παραγωγής στις ΗΠΑ κατά 18% μέσα στους τελευταίους 12 μήνες κάρη στην άντληση σχιστολιθικού πετρελαίου από τα πετρώματα στη Βόρεια Ντακότα και στο Τέξας. Η παραγωγή βρίσκεται στα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων 25 ετών και κατά συνέπεια εξετάζεται πλέον στις ΗΠΑ η προοπτική να αρθεί η απαγόρευση κατά των εξαγωγών μαύρου χρυσού που ισχύει από το 1975, όταν το Ιράν

Μεγάλη αύξηση του «μαύρου χρυσού» στις ΗΠΑ

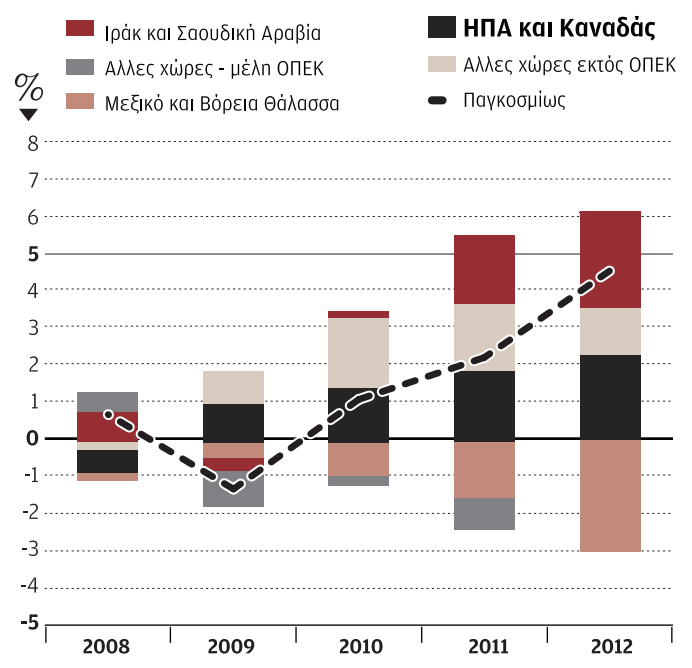
Η ετήσια μεταβολή στην παραγωγή πετρελαίου (στα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων 25 ετών)

Κάλυψη των ενεργειακών τους αναγκών από την εγχώρια παραγωγή (το υψηλότερο ποσοστό από το 1986)

ΠΗΓΗ: BP, Statistical Review of World Energy 2013

Συνεισφορά στην παγκόσμια παραγωγή πετρελαίου

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

επέβαλε το σχετικό εμπάργκο.

Σε ό,τι αφορά το Μεξικό, εδώ και σχεδόν μία δεκαετία βλέπει να υποχωρεί σημαντικά η παραγωγή του, με αποτέλεσμα να μειώνεται το μερίδιο της χώρας στην παγκόσμια αγορά σε μια στιγμή που οι τιμές του πετρελαίου βρίσκονται περίπου στα 100 δολάρια το βαρέλι. Ο πρόεδρος του Μεξικού, Ενρίκε Πένα Νιέτο, διερευνά τη δυνατότητα να καταργήσει το κρατικό μονοπώλιο και να επιτρέψει σε ξένες εταιρείες να συμμετάσχουν στην εκμετάλλευση του ορυκτού πλούτου της χώρας. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Citigroup, κάτι τέτοιο μπορεί να οδηγήσει άμεσα σε διπλασιασμό της παραγωγής πετρελαίου και ουσιαστικά να προσθέσει στην παγκόσμια προσφορά μαύρου χρυσού ακόμη μία Νιγηρία. Ειδικότερα, διαβλέπει την

Στην Αμερική εξετάζεται να αρθεί η απαγόρευση κατά των εξαγωγών πετρελαίου που ισχύει από το 1975, όταν το Ιράν επέβαλε το εμπάργκο.

προοπτική να φθάσει η ημερήσια παραγωγή του Μεξικού τα 5 εκατ. βαρέλια την ημέρα, επίπεδο άνευ προηγουμένου για την κρατική πετρελαϊκή Pemex, που δημιουργήθηκε το 1938 στο πλαίσιο των κρατικοποιήσεων στη χώρα. Η Εκκον εκτιμά μάλιστα πως η ευρύτερη περιοχή της Βόρειας Αμερικής θα είναι εξα-

γωγική δύναμη σε πετρέλαιο μέχρι το 2040. Στην τελευταία έκθεσή της προεξοφλεί μάλιστα ότι, τότε, μόνον η Ευρώπη και η περιοχή Ασίας και Ειρηνικού θα είναι οι τελευταίες ζώνες του πλανήτη που θα εισάγουν πετρέλαιο. Από αμερικανικής πλευράς, η Υπηρεσία Ενμημέρωσης για την Ενέργεια εκτιμά πως μόλις το 2015 οι ΗΠΑ και ο Καναδάς μαζί θα παράγουν αθροιστικά 17,6 εκατ. βαρέλια αργού την ημέρα, τα οποία θα φθάσουν στα 18,7 εκατ. βαρέλια την ημέρα το 2020 και στα 19 εκατ. το 2040. Οι εξελίξεις ενδέχεται να δημιουργήσουν νέα δεδομένα στην αγορά και στα επίπεδα των τιμών, σε μια στιγμή που ανακάμπτει η παραγωγή του Ιράκ ενώ η προέγγιση του Ιράν με τη Δύση αναμένεται να οδηγήσει σε αύξηση της παραγωγής ιρανικού πετρελαίου.

Μια «ελληνική» επανάσταση στην ενέργεια

Στην πρόσφατη έκθεση της Deloitte «Οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στο μικροσκόπιο», η άντληση σχιστολιθικού αερίου χαρακτηρίζεται «επανάσταση στον κλάδο των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας» παγκοσμίως και συχνά αποκαλείται γέφυρα προς το μέλλον της ενέργειας. Την τελευταία δεκαετία στις ΗΠΑ το σχιστολιθικό αέριο έχει αλλάξει τα δεδομένα της ενέργειας στη χώρα και σύντομα θα επηρεάσει ολόκληρη την παγκόσμια αγορά. Σε δημοσίευμα των Financial Times στο οποίο γίνεται κριτική του βιβλίου The Frackers του Gregory Zuckerman, γίνεται εκτενής αναφορά σε έναν από τους ανθρώπους που αξιοποίησαν την τεχνολογία για να βγάλουν πετρέλαιο και φυσικό αέριο μέσα από σχηματισμούς σχιστολιθικών πετρωμάτων, τολμώντας άντληση εκτός των γνωστών πεδίων κοιταγμάτων πετρελαιοειδών ή αερίου, στον ελληνικής καταγωγής George Mitchell.

Ο George Phydias Mitchell, ιδρυτής της Mitchell Energy, γιος Ελλήνων μεταναστών, αφού σπούδασε Γεωλογία και Μηχανική Πετρελαιοειδών στο Πανεπιστήμιο του Τέξας, υπηρέτησε το σώμα μη-

Η ανακάλυψη του George Phydias Mitchell, ιδρυτή της Mitchell Energy και γιου Ελλήνων μεταναστών, αποτέλεσε τη βάση για την άντληση σχιστολιθικού αερίου, που οδήγησε σήμερα τις ΗΠΑ να είναι οι μεγαλύτερες παραγωγί φυσικού αερίου στον κόσμο.

χανικών του αμερικανικού στρατού στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, αφέρωσε την καριέρα του στην αναζήτηση φυσικού αερίου και στον κλάδο ακινήτων.

Η ανακάλυψή του κατά κάποιο τρόπο έγινε κατά τύχη, αρχικά ως μέτρο περικοπής δαπανών, όταν δοκίμασε να παραλλάξει τη μέχρι τότε διαδεδομένη τεχνική που συνδύαζε το νερό με άλλες ουσίες συμπεριλαμβανομένων ακριβών πηκτικών ουσιών. Ακολουθώντας, λοιπόν, τη συμβουλή ενός μηχανικού του, του Nicholas Steinsberger, ο Mitchell προχώρησε χωρίς τις πηκτικές ουσίες. Το νέο μείγμα αποδείχθηκε αναπάντεχα αποδοτικό.

Σήμερα, η συνεχώς βελτιωμένη τεχνολογία και η λειτουργική διαδικασία ανύψωσαν τις τεχνικά ανακτιστές πηγές σχιστολιθικού αερίου στις ΗΠΑ από ουσιαστικά μηδενικές το 1990 στα 630 τρις. κυβικά πόδια (Tcf), αλλάζοντας ριζικά τη δυναμική της παγκόσμιας ενεργειακής γεωπολιτικής και καθιστώντας τις ΗΠΑ τις μεγαλύτερες παραγωγούς φυσικού αερίου στον κόσμο αυτή τη στιγμή καθώς και αυτόρκετες ενεργειακά μέσα στις επόμενες δύο δεκαετίες.

Τεράστια είναι η επιχειρηματική αυτοκρατορία Setad, που ελέγχει ο ανώτατος ηγέτης του Ιράν αятоλάχ Χαμενεΐ, σύμφωνα με το Reuters.

Διαπλοκή επιχειρηματιών και κυβέρνησης στο Ιράν

Ασυνήθιστες έκτασες φαίνεται πως είναι στο Ιράν η διαπλοκή ανάμεσα στην κυβέρνηση, τον επιχειρηματικό κόσμο και τους κρατικούς θεσμούς. Σύμφωνα με έρευνα του Reuters, το φθινόπωρο του 2009 οι Φρουροί της Επανάστασης, όπως ονομάζεται η στρατιωτική ελίτ, και η επιχειρηματική αυτοκρατορία Setad, που ελέγχει ο ανώτατος ηγέτης του Ιράν αγιατολάχ Χαμενεΐ, συσπειρώθηκαν για να εξαγοράσουν πλειοψηφικό πακέτο μετοχών της εταιρείας τηλεπικοινωνιών TCI, έναντι 7,8 δισ.

δολαρίων. Ήταν η μεγαλύτερη ιδιωτικοποίηση στην ιστορία του Ιράν και προκάλεσε αντιδράσεις όταν τα ΜΜΕ ανέφεραν πως την τελευταία ημέρα των προσφορών η ρυθμιστική αρχή απέκλεισε μian άλλη προσφορά.

Ο άνθρωπος που βρισκόταν στο τιμόνι της ρυθμιστικής αρχής τότε ήταν ο Χείνταρι Ζανγκανέχ, στον οποίο κόλλησε ο ιρανικός Τύπος τον χαρακτηρισμό «κύριος Ιδιωτικοποίηση». Ένα χρόνο μετά την επίμαχη ιδιωτικοποίηση, ο Ζανγκανέχ ανέλαβε επικεφαλής μιας

μεγάλης εταιρείας holding του ομίλου Setad. Αργότερα ο ίδιος άνθρωπος ανέλαβε πρόεδρος μιας μεγάλης φαρμακευτικής εταιρείας holding, ενώ πολλοί άλλοι αξιωματούχοι της Setad διορίστηκαν σε ανώτερα κυβερνητικά αξιώματα τα αμέσως επόμενα χρόνια. Τον Αύγουστο ο νέος πρόεδρος του Ιράν, Χασάν Ρουχανί, διόρισε στη θέση ενός εκ των αντιπροέδρων του τον Μοχαμάντ Σαριατμανταρί, επίσης πρώην στέλεχος της Setad. Η περίπτωση Ζανγκανέχ καταδεικνύει πως η κυβέρνηση και η

Setad είναι συγκοινωνούντα δοχεία καθώς η σχέση ανάμεσά τους είναι αμφίδρομη, με πολλούς κυβερνητικούς αξιωματούχους να βρίσκουν χρυσοπληρωμένες θέσεις σε εταιρείες του ομίλου Setad. Ο Χαμενεΐ, που εξακολουθεί να έχει τον τελευταίο λόγο στα κυβερνητικά θέματα, ήταν εκείνος που προώθησε την ιδιωτικοποίηση κρατικών εταιρειών του Ιράν και το 2004 τροποποιήθηκε κατ' εντολήν του το άρθρο 44 του Συντάγματος που κατοχυρώνει τον κρατικό χαρακτήρα των κρίσιμων βιομηχανιών.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ Real Estate

ΚΥΡΙΑΚΗ 29 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2013

ΣΥΝΤΟΜΑ

Αυξήσεις τιμών στις πρώτες ύλες με τη νέα χρονιά

Ο Παγκύπριος Σύνδεσμος Κατασκευαστών Έτοιμου Σκυροδέματος (μπετόν) που είναι επαγγελματικός Σύνδεσμος ενταγμένος στο Κυπριακό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο (ΚΕΒΕ) εκφράζει έντονες ανησυχίες και δυσαρέσκεια, τόσο για τις αυξήσεις που επιβλήθηκαν στα αδρανή υλικά (αμμοχάλικα) από την 1η Σεπτεμβρίου 2013, όσο και για τις επερχόμενες αυξήσεις από 1η Ιανουαρίου 2014 σε όλα τα είδη του τσιμέντου, καθώς επίσης και στο ύψος της πρόσθετης φορολογίας στα καύσιμα το οποίο θα ανέλθει στα 7 σεντ το λίτρο. Σύμφωνα με τον Σύνδεσμο «σε μία περίοδο κατά την οποία η χώρα αντιμετωπίζει πρωτόγνωρη οικονομική κρίση, η οποία μεταξυ άλλων τομέων οικονομικής δραστηριότητας έχει σχεδόν μηδενίσει και τη δραστηριότητα στην κατασκευαστική βιομηχανία, αυξήσεις στις τιμές πώλησης δομικών προϊόντων, καθώς επίσης και αυξήσεις σε φορολογίες είναι εκτός τόπου και χρόνου». Οι κατασκευαστές κάνουν γνωστό ότι το βόρος των προαναφερθέντων αυξήσεων στις πρώτες ύλες του προϊόντος που παράγουμε (έτοιμο σκυροδέμα), καθώς επίσης και η υπό αναφορά πρόσθετη φορολογία στα καύσιμα είναι πέρα για πέρα δυσβάστακτα και εν πάση περιπτώσει αδύνατα να το απορροφήσουν. Με βάση τα παραπάνω τα μέλη του Συνδέσμου κάνουν γνωστό ότι είναι αναγκασμένοι να προβούν σε αύξηση της τιμής πώλησης του έτοιμου σκυροδέματος.

Αύξηση 0,7% στις τιμές στην Ισπανία ύστερα από τρία έτη ύφεσης

Την πρώτη τους αύξηση ύστερα από τρία και πλέον χρόνια σημείωσαν οι τιμές των κατοικιών στην Ισπανία κατά το τρίτο τρίμηνο (Ιούλιος-Σεπτέμβριος), σε ακόμα ένα ξεκάθαρο δείγμα ότι η κρίση οδεύει οριστικά προς το τέλος της. Σύμφωνα με τα στοιχεία της στατιστικής υπηρεσίας της χώρας, οι τιμές (νεόδομητες και παλιότερες κατασκευές) των κατοικιών το τρίτο τρίμηνο αυξήθηκαν κατά 0,7% σε σχέση με τους προηγούμενους τρεις μήνες. Σε ετήσια βάση, η τάση παραμένει πτωτική, με τις τιμές να εμφανίζονται 7,9% μειωμένες σε σχέση με το αντίστοιχο περσινό τρίμηνο, ωστόσο η εν λόγω υποχώρηση είναι η μικρότερη που καταγράφεται από το τέλος του 2011. Αξίζει να σημειωθεί ότι η φρενήρης πορεία ανόδου των τιμών των κατοικιών στην Ισπανία, η οποία διήρκεσε σχεδόν μία δεκαετία, έλαβε απότομα τέλος στα μέσα του 2007, όταν «έσπασε η φούσκα» των τιμών και ξεκίνησε η χειρότερη κρίση στη σύγχρονη ιστορία της χώρας, η οποία προκάλεσε την κατάρρευση πληθώρας κατασκευαστικών επιχειρήσεων και οδήγησε τις περισσότερες τράπεζες στην ανάγκη λήψης κρατικής βοήθειας, προκειμένου να επιβιώσουν. Κατά τη διάρκεια της κρίσης αυτής, οι τιμές υποχώρησαν κατά 37% κατά μέσο όρο από το δεύτερο μισό του 2007 μέχρι σήμερα. Στο διάστημα αυτό, η ανεργία αυξήθηκε στο 26%, προτού αρχίσει πρόσφατα να υποχωρεί, ενώ η χώρα υποχρεώθηκε να καταφύγει στη λήψη οικονομικής ενίσχυσης 41 δισ. ευρώ από την Ε.Ε. και το ΔΝΤ, προκειμένου να διασωθεί τον τραπεζικό της κλάδο. Σήμερα, η Ισπανία εξέρχεται της οικονομικής κρίσης, καθώς το τρίτο τρίμηνο σηματοδότησε την πρώτη μικρή αύξηση του ΑΕΠ ύστερα από δύο χρόνια ύφεσης. Ανεξάρτητα, πάντως, από τα θετικά δείγματα της αγοράς κατοικίας, η πορεία ανάκαμψης αναμένεται να κινηθεί με βραδύ ρυθμό. Ακόμα και σήμερα, είναι εκατοντάδες χιλιάδες τα κενά και απούλητα ακίνητα, πολλά εκ των οποίων ανήκουν σε χρεοκοπημένες κατασκευαστικές/οικοδομικές εταιρείες.

Καταθλιπτικό το 2013 στην αγορά ακινήτων

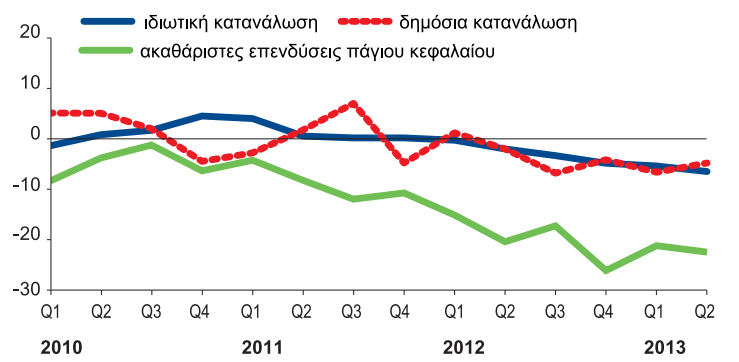
Οι περιορισμοί στην κίνηση κεφαλαίων έχουν σημαντική επίδραση στον κατασκευαστικό τομέα

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΣΕΪΤΑΝΙΔΗ**

Ο κατασκευαστικός τομέας στην Κύπρο συνέχισε κατά τους πρώτους δέκα μήνες του 2013 να παρουσιάζει έντονα σημάδια ύφεσης, με τους σχετικούς δείκτες να καταγράφουν σημαντική χειροτέρευση, σύμφωνα με το Οικονομικό Δελτίο της Κεντρικής Τράπεζας. Την ίδια πορεία ακολούθησαν και οι τιμές των ακινήτων. Η περαιτέρω συρρίκνωση της οικονομίας και οι τιμές των ακινήτων. Η περαιτέρω συρρίκνωση της οικονομίας και οι τιμές των ακινήτων. Η περαιτέρω συρρίκνωση της οικονομίας και οι τιμές των ακινήτων.

ακινήτων από τραπεζικούς οργανισμούς, επηρέασαν σημαντικά την πορεία της αγοράς ακινήτων κατά τους πρώτους δέκα μήνες του 2013. Η ύφεση στον κατασκευαστικό τομέα διαφαίνεται και μέσα από τις εγχώριες πωλήσεις τσιμέντου, οι οποίες κατά τους πρώτους δέκα μήνες του 2013 παρουσίασαν ετήσια μείωση της τάξης του 32,1% (Διάγραμμα 1). Επίσης συνεχίζεται η πτωτική πορεία των εγκεκριμένων αδειών οικοδομής, που καταδεικνύει ότι και στο βραχυπρόθεσμο μέλλον η κατασκευαστική δραστηριότητα αναμένεται να παραμείνει σε χαμηλά επίπεδα. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με στοιχεία της ΣΥΚ ο αριθμός αδειών οικοδομής για τους πρώτους οκτώ μήνες του 2013 σημείωσε ετήσια μείωση της τάξης του 25% (Διάγραμμα 2) σε σχέση με μείωση 6,7% την ίδια περίοδο το 2012. Επιπρόσθετα, ο δείκτης τιμών των κατασκευαστικών υλικών, κατά το δεύτερο και τρίτο τρίμηνο του 2013 κατέγραψε ετήσια μείωση της τάξης του 1,6% και 0,9% αντίστοιχα.

Τριμηνιαία αύξηση πραγματικού ΑΕΠ (επιμέρους κατηγορίες) (ετήσια μεταβολή, %)

Έρευνες οικονομικής συγκυρίας: δείκτες εμπιστοσύνης

(για επιμέρους δείκτες: διαφορά μεταξύ ποσοστού θετικών και ποσοστού αρνητικών απαντήσεων)

	2013 Ιούν.	2013 Ιουλ.	2013 Αύγ.	2013 Σεπτ.	2013 Οκτ.
ΔΟΣ	76,3	79,8	80,5	82,6	83,3
Βιομηχανία	-23	-19	-20	-16	-17
Υπηρεσίες	-40	-35	-36	-33	-30
Καταναλωτές	-60	-57	-52	-53	-53
Λιανικό εμπόριο	-32	-30	-31	-31	-25
Κατασκευές	-64	-64	-67	-55	-51

Πολυτελείς αλλά και περιζήτητες κατοικίες

Πάνω από 20.000 νέες οικίες αναμένεται να προστεθούν στην αγορά πολυτελών κατοικιών του Λονδίνου κατά την προσεχή δεκαετία, σύμφωνα με τα σχέδια που δρομολογούν οι εταιρείες που δραστηριοποιούνται στο συγκεκριμένο, λιαν επικερδές, τμήμα της αγοράς ακινήτων της βρετανικής πρωτεύουσας. Το μέγεθος αυτό προκύπτει από έρευνα της εταιρείας συμβούλων EC Harris LLP και είναι λιαν αντιπροσωπευτικό της επιτάχυνσης των επενδύσεων από τις εταιρείες ανάπτυξης ακινήτων, καθώς μόλις πριν από ένα χρόνο

Πάνω από 20.000 κατοικίες για υψηλά βαλάντια την επόμενη 10ετία στο Λονδίνο.

το αντίστοιχο μέγεθος διαμορφωνόταν σε 15.000 κατοικίες. Ως εκ τούτου, οι προβλεπόμενες πωλήσεις αναμένεται να αγγίξουν σε αξία τα 58,8 δισ. ευρώ, δείγμα του πόσο έχει αναπτυχθεί η σχετική αγορά. Εξίσου

σημαντικό είναι και το γεγονός ότι το 55% των νέων επενδύσεων αναμένεται να επικεντρωθεί στο χαμηλό άκρο της αγοράς των πολυτελών κατοικιών, προκειμένου να απευθυνθούν σε μεγαλύτερη μάζα αγοραστών. Αλλωστε, η συγκεκριμένη κατηγορία είναι η εκείνη που έχει σημειώσει τη μεγαλύτερη αύξηση τιμών κατά τη διάρκεια του τελευταίου χρόνου, με τις τιμές να κυμαίνονται σήμερα από 16.300 ευρώ/τ.μ. έως 21.500 ευρώ/τ.μ. Ως εκ τούτου, θα προκύψουν αρκετές νέες κατοικίες στις παρυφές των συνοικιών

του Μείφαρ και του Νάι-τσιμπριτζ. Σήμερα, σύμφωνα με στοιχεία της Land Securities Group (η μεγαλύτερη εταιρεία επενδύσεων σε ακίνητη περιουσία της χώρας), οι αγοραστές από τις χώρες της Νότιας Ασίας ευθύνονται για τα 2/3 των αγορών νέων κατοικιών στο Λονδίνο από το στάδιο της κατασκευής, δηλαδή προτού αυτές ολοκληρωθούν. Ωστόσο, εδώ ακριβώς έγκειται και ο κίνδυνος για τους κατασκευαστές, καθώς ο έντονος ανταγωνισμός έχει αρχίσει να προκαλεί κορεσμό στη συγκεκριμένη αγοραστική ομάδα.

Ανάκαμψη με βραδύ ρυθμό αναμένεται το 2014 για την παγκόσμια αγορά γραφείων

Σταθερή μεν, χαμηλού ρυθμού δε, προβλέπεται να είναι η ανάπτυξη της παγκόσμιας αγοράς γραφείων κατά το 2014, σύμφωνα με σχετική έρευνα της Cushman & Wakefield, η οποία πάντως εκτιμά ότι η εικόνα θα είναι ακόμα πιο δυναμική κατά το 2015, όταν και αναμένεται ότι η παγκόσμια οικονομική ανάπτυξη θα είναι πλέον σαφώς πιο έντονη και η αισιοδοξία των επιχειρήσεων θα είναι ακόμα πιο βελτιωμένη. Όπως προκύπτει από την έρευνα, κατά την προσεχή διετία, οι πόλεις με τη μεγαλύτερη άνοδο των ενοικίων γραφείων αναμένεται να είναι το Δουβλίνο στην Ιρλανδία, η Βοστώνη των

Οι πόλεις με τη μεγαλύτερη άνοδο των ενοικίων γραφείων αναμένεται να είναι το Δουβλίνο, η Βοστώνη και η Τζακάρτα.

ΗΠΑ και η Τζακάρτα της Ινδονησίας. Ιδίως όσον αφορά την ευρωπαϊκή αγορά γραφείων, η Cushman & Wakefield ανέφερε ότι πόλεις όπως το Λονδίνο, η Στοκ-

χόλμ και η Φρανκφούρτη μέχρι σήμερα ηγήθηκαν της ανάκαμψης, ωστόσο πλέον βελτιωμένη εικόνα εμφανίζουν και άλλες πόλεις, με το Δουβλίνο να αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα αγοράς που έχει εισέλθει σε τροχιά ανάκαμψης. Η εταιρεία αναμένει διψήφια ποσοστά αύξησης των ενοικίων, εξαιτίας της πλήρους έλλειψης νέων κτιρίων γραφείων, δεδομένου ότι δεν προβλέπεται καμία νέα ανάπτυξη άμεσα. Πάντως, σύμφωνα με την Cushman & Wakefield, η αγορά γραφείων της Γηραιάς Ηπείρου θα εξακολουθήσει να καταγράφει μεγάλη ανομοιομορφία.

Σύμφωνα με την Cushman & Wakefield, η ανάκαμψη της αγοράς θα είναι πιο έντονη το 2015.

Τονωτική ένεση στο Ντουμπάι από EXPO 2020

Αυξημένο ρυθμό ανάπτυξης προβλέπει για την αγορά των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων κατά το 2014, η τοπική εταιρεία ανάπτυξης ακινήτων Omniyat Group, στηριζόμενη στις πρόσφατες νομοθετικές παρεμβάσεις, αλλά και στην επιτυχία της ανάληψης της διοργάνωσης της παγκόσμιας έκθεσης Expro 2020 από το Ντουμπάι.

Σύμφωνα με την εταιρεία, η επιτυχία αυτή έχει ήδη αρχίσει να γίνεται αντιληπτή στην αγορά ακινήτων του Ντουμπάι, που τα τελευταία χρόνια έχει κατορθώσει να βρεθεί μεταξύ των παγκόσμιων προορισμών για τουρίστες και επενδυτές, χάρis στους ουρανοξύστες, τα ξενοδοχεία, τα εμπορικά κέντρα, τις εκθέσεις και τα λιμάνια που έχουν αναπτυχθεί. Πρόσθετη ώθηση αναμένεται να λάβει η αγορά ακινήτων και από τις πρόσφατες νομοθετικές πρωτοβουλίες προς την κατεύθυνση του ελέγχου της αύξησης των τιμών, οι οποίες προβλέπεται να ενισχύσουν τη διαφάνεια της αγοράς και να τη «θωρακίσουν» απέναντι στις μεγάλες διακυμάνσεις του πρόσφατου παρελθόντος. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η απόφαση της Υπηρεσίας Γης του Ντουμπάι να διπλασιάσει τα τέλη μεταβίβασης ακινήτων.

www.pwc.com.cy

Για να κατακτήσεις το αύριο, ξεκίνα από σήμερα

pwc

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ • ΕΠΙΣΤΗΜΗ • ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

ΚΥΡΙΑΚΗ 29 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2013

Με ενοχλεί ο «διδασκισμός» στο παιδικό θέατρο

Ο σκηνοθέτης Μηνάς Τίγκιλης μίλησε στην «Κ» για τη συμπαραγωγή ΕΘΑΑ - Ριάλτο «Τα γουρουνάκια κουμπαράδες» του Ευγένιου Τριβιζά

Συνέντευξη στον
ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Οι δύο σημαντικότεροι καλλιτεχνικοί οργανισμοί της Λεμεσού, το Θέατρο Ριάλτο και η Εταιρεία Θεατρικής Ανάπτυξης Λεμεσού (ΕΘΑΑ) αποτελούν τον πνεύμονα πολιτισμού της πόλης. Αν και οι δύο αυτοί πολιτιστικοί οργανισμοί βρίσκονται στην ίδια πόλη εντούτοις η μεταξύ τους συνεργασία περιοριζόταν όλα αυτά τα χρόνια στη φιλοξενία κάποιων μόνο παραστάσεων της ΕΘΑΑ στο Ριάλτο. Τα δύο, όμως, τελευταία χρόνια υπήρξε μία ιδιαίτερη συγκυρία που οδήγησε στην συνεργασία έπρεπε να αναβαθμιστεί, όπως ανέφερε στην «Κ» ο καλλιτεχνικός διευθυντής της ΕΘΑΑ και σκηνοθέτης κ. Μηνάς Τίγκιλης. Έτσι, για πρώτη φορά από την ίδρυσή του, το θέατρο Ριάλτο εισέρχεται στον χώρο των παραγωγών και μαζί με την ΕΘΑΑ ανεβάζουν την παιδική παράσταση του Ευγένιου Τριβιζά «Τα γουρουνάκια κουμπαράδες». Η σύμπραξη αυτή συμπιέζει με μία ιδιαίτερη συγκυρία για την ΕΘΑΑ, που συμπληρώνει 25 χρόνια παρουσίας στα καλλιτε-

info

Επίσημη πρεμιέρα για «Τα γουρουνάκια κουμπαράδες» το Σάββατο 4/1, στις 4:00 μ.μ. Παραστάσεις: Κυριακή 5/1 στις 11:00 π.μ. και 4:00 μ.μ. Σάββατο 11/1 στις 4:00 μ.μ. και Κυριακή 12/1 στις 11:00 π.μ. και 4:00 μ.μ. Θέατρο Ριάλτο, Λεμεσός, Πληρ. 7777745 και στην ΕΘΑΑ, τηλ. 25877827. Για ηλεκτρονικό εισιτήριο www.rialto.com.cy

χνικά δρώμενα της Κύπρου.

–Πώς προέκυψε, λοιπόν, η συνεργασία της ΕΘΑΑ με το θέατρο Ριάλτο;

–Από καιρό, τα δύο τελευταία χρόνια –πο έντονα, θα διακινδύνευα να ισχυριστώ– υπήρξε η διακαής επιθυμία η συνεργασία (κυρίως η φιλοξενία πρεμιέρας παραστάσεων της Κεντρικής Σκηνής της ΕΘΑΑ) με το Ριάλτο να αναβαθμιστεί. Ουμίζω παραγωγές όπως η «Μαντάλα Σουσου» του Δημήτρη Ψαθά σε σκηνοθεσία του Νίκου Χαλαλάμπους στα επίσημα εγκαίνια του Ριάλτο τον Ιούνιο του 1998, αλλά και το «Σώσε» του Μάικλ Φρέντ, η «Στέλλα με τα κόκκινα γάντια» του Καμινέλι, το «Λίγο απ' όλα» του Καραγκιοζοπαίχτη Αντώνη Μόλλα, ακόμα την πανελλήνια πρώτη ενός άγνωστου έργου και συγγραφέα, από την Ιρλανδία, «The Factory Girls (Εργαζόμενα Κορίτσια)» του Φρανκ Μακ Γκίνες το 2004. Πρόσφατα, τα Διοικητικά Συμβούλια των δύο σημαντικότερων –κατά την ταπεινή μου γνώμη– καλλιτεχνικών οργανισμών της Λεμεσού συζήτησαν πιο διεξοδικά το θέμα, με αφορμή μάλιστα, τουλάχιστον από πλευράς ΕΘΑΑ, η καινούργια αυτή αναβαθμισμένη συνεργασία να συμπέσει χρονικά με τα 25α μας γενέθλια, την 125η θεατρική μας παραγωγή. Το Ριάλτο, ανάμεσα σε

άλλους προβληματισμούς, εισηγήθηκε να αξιοποιήσουμε την ανάγκη για παιδικές ποιητικές παραστάσεις. Η ανοικοδόμηση του Παττίκειου –σε αυτό τον τομέα– για χρόνια έχει δημιουργήσει ένα τραύμα και στις προϋποθέσεις μιας απαιτητικής παιδικής παραγωγής αλλά και στον σχεδιασμό του ρεπερτορίου –στην ΕΘΑΑ– για εν δυνάμει μελλοντικούς θεατές. Δεν σας κρύβω ότι προσωπικά με απασχολούσε το θέμα, γιατί και η αντιμετώπιση του προβλήματος και της επίλυσής του συχνά από τη θεατρική κοινότητα (κάθε απόχρωσης) ένιωθα πως είχε ως απειρία την προσδοκία κυρίως εσόδων.

–Η επιλογή του έργου «Τα Γουρουνάκια -Κουμπαράδες» έγινε από κοινού ή προϋπήρχε από την ΕΘΑΑ η σκέψη για το ανέβασμα του συγκεκριμένου έργου του Τριβιζά;

–Αρκετές φορές, οι επιλογές των έργων μου φαινόταν αβασάνιστες. Ακόμα με ενοχλούσε και με ενοχλεί μία αφέλεια, ένας «διδασκισμός», που τον θεωρώ άκαιρο και ξεπερασμένο. Βλέπετε, αντίθετα ή σχετικά, η δουλειά έχει κάνει η Ξένα Καλογεροπούλου με τη Μικρή Πόρτα. Γι' αυτό και προτού καταλήξουμε, διάβασα/με –μαζί και κάποιοι φίλοι, άνθρωποι που εμπιστεύομαι τη γνώμη τους– πολλά έργα. Έργα του Ποταμίτη, της Άλκας Ζέη, του Φόλκερ Λούντβιχ, του Καλατζόπουλου, της Ρουγγέρη, του Ξανθούλη, του Αρμένη, του Καμτσόη, η «Μικρή Γοργόνα» του Κέην, τον «Παπουτσιμένο Γάτο» του Γουστ διασκευές και μεταφράσεις του Κωστή Κολώτα που ανέβηκαν παλιότερα στη Θεσσαλονίκη. Έγινε σημαντική προεργασία. Κάποια έργα τα αγαπήσαμε υπερβολικά. Κρίναμε όμως (μαζί με τους ανθρώπους του Ριάλτο) πως σε χαλεπούς καιρούς όπως αυτούς που διανύουμε – στην Κύπρο και στο θέατρο και τον πολιτισμό– δεν έπρεπε να διακινδύνεψουμε υπερβολικά. Είτε ήταν πολυπρόσωπα είτε απαιτούσαν συχνές αλλαγές σκηνικών. Μην ξεχνάτε ότι στο Ριάλτο, στις 4 του Γενάρη, θα ανέβη (με τρεις μόνο τεχνικές και γενικές πρόβες αναγκαστικά) μία φιλόδοξη συμπαραγωγή των δύο οργανισμών της Λεμεσού αλλά επί της ουσίας, η ΕΘΑΑ είναι φιλοξενομένη, το πρόγραμμα του Ριάλτο πρέπει παράλληλα να «τρέξει», δεν μπορούμε να καταλάβουμε το θέατρο με τα σκηνικά μας και τους φωτισμούς σαν να ήταν η Βασιλίη, για έναν μήνα. Έπρεπε να λάβουμε σοβαρά υπόψη μας και αυτό.

–Γιατί επιλέξατε ένα παιδικό έργο και με ποια κριτήρια καταλήξατε στο συγκεκριμένο;

–Καταλήξαμε στον Ευγένιο Τριβιζά και εδώ, υπεισέρχεται το προσωπικό στοιχείο (του σκηνοθέτη), εγώ επέμεινα στο συγκεκριμένο έργο, «Τα Γουρουνάκια Κουμπαράδες». Υπήρξαν και εισηγήσεις για το «Ονειρο του Σκιάχτρου», που μοιάζει πιο απλό στο ανέβασμα. Το έργο, στην Ελλάδα, ανεβαίνει συνήθως με έξι ηθοποιούς και συχνές αλλαγές σκηνικών. Δεν θα σας αποκαλύψω

τι έχουμε «σκαρφιστεί» με τους συνεργάτες μου – τη Μάγια (Αγγελή), τον Μιχάλη (Πάκκο), τον σχεδιαστή του φωτισμού, τον Βασίλη (Πετεινάρη) και τη Ρέα (Ολυμπία) στα κοστουμίμα– στην όψη της παράστασης. Ελπίζουμε, πάντως πως θα 'ναι έκπληξη. Να επισημάνω επίσης, –σε εθελοντική βάση– τη συμμετοχή στην παράσταση ακόμα πέντε «προσώπων», νεοεισερχόμενων ηθοποιών στο επάγγελμα, ερασιτεχνών αλλά και τεχνικών του θεάτρου, ως γκεστ. Πληθύνουμε τη σκηνή. Τώρα, το έργο. Μου άρεσε το ότι αν και Γουρουνάκια-Κουμπαράδες μου μίλησαν σε μία άλλη βάση, ήταν σαν να έβλεπα στη φαντασία μου έργο του Μπέρτολτ Μπρεχτ, σε εικόνες μάλιστα που παρέπεμπαν στο έργο –τη μοναδική του κωμωδία– «Το Άντρας είναι άντρας» αλλά και σε Αριστοφάνη, στους «Βατράκους». Είπα εξάλλου την άποψή μου, για πράγματα που βλέπω συχνά στη σκηνή και απευθύνονται στον λιλιπούτειο θεατή. Πρόσφατα, μάλιστα, παρατηρείται ένα φαινόμενο πολλαπλασιασμού των παιδικών παραστάσεων, λες και ανακαλύψαμε αιφνίς το παιδικό κοινό και θέατρο. Όλοι, μα όλοι! Κάποιοι, μετά την κωμωδία και την επιθεώρηση επιθυμούν να επεκταθούν επιχειρηματικά και στον χώρο του παιδικού θεάτρου, με όχημα την τηλεοπτική τους αναγνωσιμότητα.

–Διαβάζοντας κάποιος την περίληψη αντιλαμβάνεται την άμεση σχέση του έργου με ένα αλληγορικό τρόπο με το σήμερα. Μιλήστε

Ο σκηνοθέτης της παράστασης Μηνάς Τίγκιλης τόνισε ότι οι μικροί σε ηλικία θεατές που θα δουν το έργο είναι εκείνοι που θα διακρίνουν το μέλλον και ευχήθηκε να είναι πιο υποψιασμένοι μεγαλώνοντας, πιο ενεργοί και πιο έξυπνοι ως πολίτες.

“
Ένα έργο για μικρούς και μεγάλους, που μιλάει για όσα πρέπει να ξέρουν οι μικροί και όσα θα έπρεπε οι μεγάλοι να τους πουν αλλά δεν λένε, ίσως επειδή τα κάνουν θάλασσα, ίσως γιατί, απλώς, νιώθουν τύψεις.

μας λίγο για αυτό;

–Η πλοκή, η υπόθεσή του, για να έρθω σε αυτό το ερώτημα, –τα Γουρουνάκια που ζουν για να αποταμιεύουν (βλ. Κουμπαράδες), η προσμονή του ετήσιου... Λόττο (Λαχειου παλιότερα) που θα μας πείσει ουρανοκατέβατο και μετά η αφαίμαξη (φορολογική άραξη) αλλά και η έξοθεν προερχόμενη επίσημη επέλαση των κακών λύκων για να «κλέψουν» τις καταθέσεις– σπάνε τους κουμπαράδες των μικρών γουρουνιών– με βίαιο τρόπο, η διακωμώδηση του μάρκετινγκ και της πλύσης εγκεφάλου του πελάτη-γουρουνάκι (βλ. καταναλωτισμός στη σκηνή, όπου ο πλαστέ προσπαθεί και επιτυγχάνει να πουλήσει «φούμαρα για μεταξωτές κορδέλες»), το διδύμο των πρωταγωνιστών Κουδουνιστού-Φουκαριάρη, ένα είδος Χοντρού-Λιγνού που βολοδέρνουν up and down, από μίζερα σε... ευδαιμονία, όπως και στην πραγματική ζωή. Ο από μπχανής θεός – η λύση κατά τον Αριστοτέλη, του φίλου, του αλτρουιστή φίλου που θυσιάζεται για τον κολλητό του... κ.λπ., κ.λπ. Τα «Γουρουνάκια Κουμπαράδες» είναι ένα έργο που λες και γράφτηκε από τον Ευγένιο Τριβιζά κατά παραγγελία για το δικό μας σήμερα. Ένα έργο για μικρούς και μεγάλους, που μιλάει για όσα πρέπει να ξέρουν οι μικροί και όσα θα έπρεπε οι μεγάλοι να τους πουν αλλά δεν λένε (ίσως επειδή τα κάνουν θάλασσα) ίσως γιατί, απλώς, ξέμαθαν να μιλάνε στα παιδιά στη γλώσσα τους, ίσως γιατί νιώθουν τύψεις.

–Τα παιδιά είναι δύσκολοι θεατές και αυστηροί κριτές. Πώς θα τους κερδίσετε;

–Μίλησα προηγουμένως για την όψη της παράστασης και αναφέρθηκα στο μπρεχτικό θέατρο, όπου μουσική και gestus, η χειρονομία του ηθοποιού και η κίνηση λειτουργούν καθ' υπόδειξη. Η μουσική, τα τραγούδια του Νίκου Βίχα και η κίνηση της Φωτεινής Περγιάκη (την καλωσορίζουμε στο κλαμπ της ΕΘΑΑ) υπηρετούν αυτό τον ολοκληρωτικό στόχο. Ερμηνευτικά, επιχερώ να ομογενοποιήσω τον «τρόπο», την προέλευση των υποκριτικών διαφορών και εμπειριών. Υπάρχουν πολλές «σχολές» στη θε-

“

Κάποιοι, μετά την κωμωδία και την επιθεώρηση επιθυμούν να επεκταθούν επιχειρηματικά και στον χώρο του παιδικού θεάτρου, με όχημα την τηλεόραση–αναγνωρίζουν, επικοινωνούν πιο εύκολα με τέτοια σχήματα!

–Στην Κουμπαράδου, λοιπόν, που διαδραματίζεται η ιστορία, δεν βρέχει στάλες αλλά νομισματά. Κάποτε έβρεχε και ο' εμάς χρήματα αλλά ως κακά γουρουνάκια δεν κάναμε καλή διαχείριση ή έφταιξε κάτι άλλο νομίζετε και φτάσαμε εδώ όπου φτάσαμε;

–Δεν νομίζω πως ήταν μόνο η διαχείριση. Θα σας πω ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα. Έφτασα στην Κύπρο το φθινόπωρο του 1999, για να αναλάβω την ΕΘΑΑ με επίσημο συμβόλαιο. Μόλις προσγειώθηκα μια τράπεζα –πλέον η τράπεζα– μου «εμπιστεύθηκε» ένα check book. Πρώτη φορά αποκτούσα βιβλιόριο επιταγών. Στην Ελλάδα, δεν ήξερα μισθωτούς με check book (!). Υπονόω πως οι Τράπεζες στην Κύπρο –όλο το σύστημα, από τους απίους υπάλληλους μέχρι τα μεγάλα κεφάλια– εδώ και δεκαετίες «κυριαρχούν» στην κυπριακή κοινωνία! Εξάλλου, ο μη ολοκληρωμένος ιστορικά, αστικός εκσυγχρονισμός της κοινωνίας, δεν έπαιξε αναχώματα, θύλακες αντίστοιχους. Ένας ξεφρεμένος, χωρίς ανδρες, εκμοντερνισμός του κάτοικου του χωριού προκειμένου να μεταπηδήσει σε μικροαστό, κάτοικο του άστεως. Βλέπετε το πρόβλημα με την τέχνη, ποιητή και πόσοι παρανοήθηκαν ούτε διδακτορικών πτυχίων. Η Κύπρος είναι γεμάτη. Είναι θέμα κοινωνικής συμπεριφοράς και ταυτότητας. Πουθενά στην Ευρώπη δεν πάνε στα θεάματα και στα Μέγαρο του Πολιτισμού μόνο μορφωμένοι. Όμως, εκεί ο μέσος και ο μικροαστός στη συμπεριφορά του προσθέτει στην εικόνα της καθνημερινότητας του εκτός από το show (την επίδειξη ρούχων, αυτοκινήτων, φαγητού κ.λπ.) και ότι είδε αυτό, άκουσε εκείνο, διάβασε και το... βιβλίο του/της τάδε... Κι ως μη καταλαβαίνει πάντοτε όλο το νόημα του δημιουργού. As ευχθησώμε οι μικροί μας θεατές (Ευχαριστώ, ομοσπονδία, που θα 'λεγε και ο φίλος της Λεμεσού, ο Διονύσης Σαββόπουλος) που θα διαχειριστούν το μέλλον, να είναι πιο υποψιασμένοι! Όχι «ω... μωρά, ως πλάσματα» αλλά ως πολίτες ενεργοί και ζήπιοι, το αντίθετο του κοιμισμένου και του συνώνυμο του έξυπνου, του ευφώνου! Θα θέλαμε να έχουμε βοηθήσει ώστε οι θεατές της παράστασης μας σε μερικά χρόνια να είναι τέτοιοι. Έχουμε μια φιλοδοξία και εμείς στην ΕΘΑΑ, βρε αδελφέ...

Αιζέντα

Ε Π Ι Λ Ο Γ Ε Σ

29.12-04.01.14

Επιμέλεια: ΜΙΧΑΛΗΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ
art@kathimerini.com.cy

ΘΕΑΤΡΟ

«Η πέτρα» στον ΘΟΚ

Ένα έργο του 2008, που ανεβαίνει από τον ΘΟΚ σε πανελλήνια πρώτη, και πραγματεύεται με έναν ευφυέστατο τρόπο εξήντα χρόνια γεωμνηκικής ιστορίας (1935-1993). Ένα σπίτι που αλλάζει χέρια ανάμεσα σε τρεις οικογένειες. Ένα θεατρικό έργο για την εισβολή του «άλλου», για την κατοχή ξένης περιουσίας, την αναζήτηση ταυτότητας και την προσπάθεια

ανίχνευσης της αλήθειας. Τακτικές παραστάσεις Τετάρτη-Σάββατο στις 8:30 μ.μ. (εκτός 25, 26/12), νέο κτήριο ΘΟΚ, Λευκωσία. Πληρ. 7772717.

ΜΟΥΣΙΚΗ

Χρ. Θηβαίος και Μ. Πασχαλίδης επί σκηνής

Δύο από τις κορυφαίες φωνές της ελληνικής μουσικής σκηνής, ο Χρήστος Θηβαίος και ο Μίλτος Πασχαλίδης θα βρεθούν τις πρώτες μέρες του νέου χρόνου στην Κύπρο για δύο μόνο εμφανίσεις. Οι δύο τους συνεχίζουν τη συνεργασία του χειμώνα και τις εμφανίσεις τους σε όλη την Ελλάδα με επόμενο σταθμό τους την Κύπρο όπου θα ερμηνεύσουν δικά τους αγαπημένα μας τραγούδια αλλά και άλλων καλλιτεχνών που οι ίδιοι θαυμάζουν σε μία ξεχωριστή μουσική παράσταση. Σάββατο 4/1 στη σκηνή του Ravens Music Hall στη Λεμεσό στις 10:00 μ.μ. και την Κυριακή 5/1 στο Aloft Music Bar στην Αγία Νάπα στις 10:00 μ.μ. Πληρ. 99614100/99637831.

Χρήστος Θηβαίος και Μίλτος Πασχαλίδης επί σκηνής μαζί στη σειρά των φετινών τους εμφανίσεων.

ΥΠΟΒΟΛΕΙΟ

Του ΒΑΣΙΛΗ ΑΓΓΕΛΙΚΟΠΟΥΛΟΥ

Κάλαντα Πτωχοπρόδρομου

Αρχιμνήια κι αρχικρονιά
Μαύρη μου μοίρα κι αφραγκιά
Κι αρχή καλός μας χρόνος
- εάν είσαι Ανάση γόνος.

Αρχή, που βήγκα ο χαζός
Τίμιος και πνευματικός
Στη γη να περπατήσω
Και μυρμήγκι μην πατήσω.

«Παιδί μου μάθε γράμματα»
πιπίλαγε ο πατέρας
«Τα γράμματα είναι θάματα»
και μ' έπεισε, το τέρας.

Ετσι γραφέας έγινα
Κι έγραφα μέρα νύχτα
«Ψωμάκι», έλεγα, «αρκεί,
Τ' άλλα στο ρέμα ρίξ' τα».

Αρχιμνήια κι αρχικρονιά
Πέφτε ακρίδα στα ψωμιά
Λαμόγια, διαπλεγμένοι
Και στίφη οι λαδωμένοι.

Και δεν αφήσανε μπουκιά
Κόκκο σταράκι στα σασιά
Κι έτσι φόρους και βαρίδια
Βάζουν τώρα στα υποζύγια.

Αν-Φορομπήχτης έρχεται
Αλλά δεν καταδέχεται
Αυτούς που 'χουν την μπάζα
Μόν' σε μας φέρνει τα κάζα.

Βασταίε κόλλα και χαρτί
Πικροξινολυπητήρι
Χαρτί και καλαμάρι
Και τα σώβρακα να πάρει.

Το καλαμάρι έγγραφε
Τη σύνταξη μου διέγραφε
Και το χαρτί ομίλει
- Να, να μη με λεν Βασίλη!

«Τι ήθελες και πλήρωνες»,
μου λέει χωρίς συμπόνια,
«κρατήσεις, επικουρικά,
και φόρους τόσα χρόνια»;

«Πίστευες πως για σύνταξη
θα 'χες κάτι καλύτερο,
αλλά σ' αφήσαν τελικά
το τρίτο το μακρύτερο».

Ανάθεμα τα γράμματα
Και δεν γινόμουν δότης
Των «ειδικών βουτηξιών»
Του κράτους αγιοδύτης.

Να χώνομαι στα άδεια
Και να μου λένε «μάδα τα»
Οχι που 'χω φτύσει αίμα
Και με ρίχνουν στο ρέμα.

Αρχιμνήια κι αρχικρονιά
Εφτασε χρόνος νέος
Ο πέμπτος μέσα στο χιονιά
- ας είν' ο τελευταίος.

ΜΟΥΣΙΚΗ

Η Σοφία Παπάζογλου στον Ερωδό

Η Σοφία Παπάζογλου -εν μέσω εμφανίσεων στο πρόγραμμα «τις νύκτες μπαίνεις στα όνειρά μου» υπό την καλλιτεχνική διεύθυνση της Λίνας Νικολακοπούλου- αφήνει για λίγο την Αθήνα και έρχεται να μας συναντήσει στην Παλιά Λευκωσία, με όρεξη και διάθεση για ένα γιορτινό ξεφάντωμα. Η συνδρομή τριών εξαιρετικών μουσικών, μόνιμων συνεργατών της εδώ και χρόνια, του Dasho Kurti (ακοντεόν-φωνή), του Βασίλη Κετρεντζόγλου (κιθάρα) και του νεότερου Γιώργου Γεωργόπουλου (μπουζούκι) σε ένα πρόγραμμα με τις δυναμικές ερμηνείες της Σοφίας Παπάζογλου συνδυάζουν την ψυχαγωγία με τη διασκέδαση, σε ένα τρίωρο με αυτοσχεδιασμούς και διασκευές, με σκοπό ο Ερωδός να γίνει μία μεγάλη γιορτινή παρέα. Κυριακή 29 και Δευτέρα 30/12 στον Ερωδό στις 10:00 μ.μ., Παλιά Λευκωσία. Πληρ. 22752250.

Η Σοφία Παπάζογλου είναι μία τραγουδίστρια μεγάλης γκάμας που έχει να επιδείξει σπουδαίες συνεργασίες δισκογραφικά αλλά και επί σκηνής.

ΦΕΣΤΙΒΑΛ

Το Loop Festival αναβαθμισμένο

Για τρίτη συνεχόμενη χρονιά, τις πρώτες μέρες του Ιανουαρίου θα λάβει χώρα και πάλι αυτό το ξεχωριστό μουσικό φεστιβάλ στη Λευκωσία. Η φετινή, διήμερη διοργάνωση, ξεχωρίζει από τις προηγούμενες, αφού στο πρόγραμμα προστίθενται και χορευτικές performance, καθώς και προβολές βίντεο από συνεργασίες looring μουσικών με visual artists. Η φετινή διοργάνωση είναι μία συμπαραγωγή της Λουβάνα Δίσκοι με το Κέντρο Μουσικής Πληροφόρησης Κύπρου, κάτω από την ομπρέλα του Ευρωπαϊκού προγράμματος MinstrelProject. Το Loop Festival φιλοξενεί φέτος ο χώρος WhereHaus 612 στη Παλλουριώτισσα στις 3 και 4 Ιανουαρίου. Ολόκληρο το πρόγραμμα του φεστιβάλ στο www.LefkosaloopFestival.com. Πληρ. 70007610.

ΘΕΑΤΡΟ

«Τα τζιτρολέμονα»

Η Θεατρική ομάδα «Σόλο για Τρεις» παρουσιάζει την παράσταση «Τα τζιτρολέμονα». Ένα κυπριακό λαϊκό παραμύθι για μικρούς και μεγάλους. Πρόκειται για μία πρωτότυπη θεατρική παράσταση βασισμένη στο ομώνυμο λαϊκό παραμύθι που βρίσκεται στο βιβλίο «Κυπριακά Παραμύθια - Διηγήσεις με Δράκους» του Νεάρχου Κληρίδη. Κυριακή 29 και Δευτέρα 30/12, 6:30 μ.μ., Ίδρυμα Άρτος, Λευκωσία. Πληρ. 96883720.

ΜΟΥΣΙΚΗ

Συναυλία Παπακωνσταντίνου

Με μία μεγάλη συναυλία γιορτάζει τα 40 συνεχόμενα χρόνια παρουσίας του στη δισκογραφία ο Βασίλης Παπακωνσταντίνου. Μία σαραντάχρονη διαδρομή γεμάτη σημαντικές στιγμές, χιλιάδες πωληθείς δίσκων, σπουδαίες συνεργασίες και εκατοντάδες ρεφρέν. Ένα ταξίδι στον χρόνο μέσα από τις πραγματικές ιστορίες, τις άλλοτε τρυφερές κι άλλοτε αιχμηρές διηγήσεις των τραγουδιών που έγραψαν για τον Βασίλη Παπακωνσταντίνου μεγάλοι Έλληνες συνθέτες, ποιητές και στιχουργοί. Παρασκευή 3/01, μουσική σκηνή RED στις 10:30 μ.μ., Λευκωσία. Πληρ. 22767711.

ΕΠΙΣΗΣ | Του ΚΩΣΤΑ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ

Η ιδέα του Συμβιωτισμού

Ψάχνοντας διαρκώς για ιδέες που αναβλύζουν ελπίδα για το μέλλον της ανθρωπότητας, βρήκα ένα δημοσίευμα του Θανάση Γιαλκέτση στην αυτοδιαχειριζόμενη από τους συντάκτες της, «Εφημερίδα των Συντακτών» που εκδίδεται στην Ελλάδα, υπό τον τίτλο «Συμβίωση με δικαιοσύνη». Ο πτυχιούχος της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών και επί χρόνια συντάκτης στην εφημερίδα «Ελευθεροτυπία» και υπεύθυνος τότε, της εβδομαδιαίας στήλης «Σημειωματάρια Ιδεών», μετέφερε από το περιοδικό «La Vie» τη συνέντευξη του Γάλλου κοινωνιολόγου Αλέν Καγέ, με αφορμή την έκδοση του βιβλίου-μηνιφέστου «Manifeste convivialiste» (Le Bord de l'eau, 2013), το οποίο συνοπογράφουν 64 μελετητές και διανοούμενοι από όλον τον κόσμο (ανάμεσά τους και ο Εντγκάρ Μορέν, Σαντάλ Μουφ, Σερζ Λατούς, Ζαν Πιερ Ντιππι).

Αναζητώντας έναν θεωρητικό πυρήνα κοινής πολιτικής φιλοσοφίας, προτείνεται στο βιβλίο ο όρος «Συμβιωτισμός»,

υπό την έννοια που αναφέρεται στο έργο του Μαρσέλ Μος, δηλαδή για το «Πώς μπορούμε να ζούμε μαζί αντιπαθόμενοι χωρίς να αλληλοσφάζομαστε». Ο Αλέν Καγέ παραθέτει την άποψη του Ζαν Πιερ Ντιππι ότι, ακόμα και εάν είμαστε αισιόδοξοι, «το μόνο μέσο για να αποφύγουμε την καταστροφή είναι το να θεωρούμε βέβαιο ότι αυτή θα επέλθει». Γι' αυτό οι συντάκτες του μηνιφέστου του Συμβιωτισμού προτείνουν τη σύνθεση ιδεών που σήμερα παρουσιάζονται διάσπαρτες - από το slow food και την εθελούσια ολιγάρχεια έως τις πολιτικές κοινωνικής μέριμνας και δικαίου εμπόριου- σε μία εννοιολογική δύναμη αντίστασης στον κερδοσκοπικό φιλελευθερισμό. Και αυτή η σύνθεση είναι ένα πρόβλημα πολιτικής φιλοσοφίας, αφού οι κληρονομημένες πολιτικές θεωρίες του 20ού αιώνα, όπως ο φιλελευθερισμός και ο σοσιαλισμός, οι οποίες βασίζονται στη θεώρηση του ανθρώπου ως homo economicus, έχουν αποτύχει να λύσουν τα σημερινά προβλήματα.

Η προτεινόμενη από την τρέχουσα

πολιτική λύσεις της «ανάπτυξης» αντιμετωπίζουν τους ανθρώπους ως καταναλωτές που ανταγωνίζονται για τους σπάνιους υλικούς πόρους, οδηγώντας σε αδιέξοδο, αφού ανάπτυξη δεν υπάρχει

πλέον στις πλούσιες χώρες και επιβραδύνεται συνεχώς στις αναπτυσσόμενες, με άμεσο κίνδυνο να καταστεί και σ' αυτές μη οικολογικά βιώσιμη. Οι άνθρωποι, ωστόσο, δεν είναι όντα που έχουν μόνο ανάγκες αλλά και επιθυμίες. Γι' αυτό η διέξοδος που προτείνεται έχει ως πυρήνα τα χαρακτηριστικά της παλιάς ιδέας των Άγγλων οικονομολόγων του 19ου αιώνα, όπως του Τζον Στιούαρτ Μιλ, ότι οι κοινωνίες τείνουν προς μία «στάσιμη κατάσταση». Με τις τεχνολογικές επινοήσεις του παρόντος και του μέλλοντος θα μπορούσαμε να λειτουργήσουμε σε συνθήκες «δυναμικής στασιμότητας με ευμερσία χωρίς ανάπτυξη».

Από τις τέσσερις κυρίαρχες κρίσεις που αντιμετωπίζουμε - την ηθική, την πολιτική, την οικονομική και την οικολογική- η σοβαρότερη, σύμφωνα με τον Αλέν Καγέ, είναι η ηθική: «Ας πάρουμε για παράδειγμα τις συζητήσεις για τη βιώσιμη ανάπτυξη. Μπορούμε να φανταστούμε όλων των ειδών τις τεχνικές λύσεις, αλλά εάν δεν έχουμε

ανθρώπους και θεσμούς αξιόπιστους για να τις πραγματοποιήσουν, δεν θα γίνει τίποτα. Επομένως προϋπόθεση για μία αληθινή βιώσιμη ανάπτυξη είναι μία βιώσιμη δημοκρατία με βιώσιμα ηθικά θεμέλια-θεσμούς. Έτσι ώστε οι πολιτικοί να μη χάνουν το μέτρο και να μην καταλήγουν στην ύβρη. Η διαφθορά που αποκαλύπτεται παντού σε ολόκληρο τον κόσμο, με συσώρευση σκανδάλων που αγγίζουν τόσο τη Δεξιά όσο και την Αριστερά, καταδεικνύει πόσο απαραίτητοι είναι αυτοί οι βασικοί θεσμοί δικαιοσύνης».

Και καταλήγει ο Αλέν Καγέ: «Εάν θέλουμε να παλέψουμε εναντίον της ελλειψής μέτρου και της διαφθοράς, είναι επίσης απαραίτητο να εφαρμόσουμε νόμους για το ελάχιστο και το μέγιστο εισόδημα. Είναι αθέμιτα τόσο η ακραία φτώχεια όσο και η ακραία πλούτος. Το μανιφέστο του Συμβιωτισμού στηρίζεται σε μία ισχυρή βούληση για κοινωνική δικαιοσύνη».

Σκαλίζοντας μυαλά... και με ευχές για αντοχές στην επερχόμενη χρονιά.

«Έκανα μουσικούς τους μουσικάντηδες»

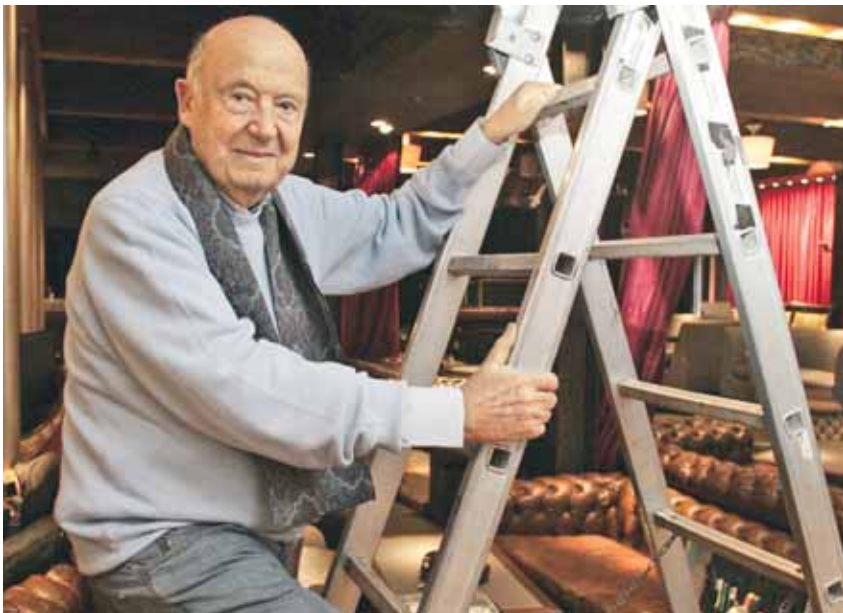
Μίμης Πλέσσας στα 89 του: Δεν θα ήμουν ό,τι είμαι, αν δεν χρησιμοποιούσα επιστήμη στην τέχνη μου και το αντίστροφο

Της ΓΙΩΤΑΣ ΣΥΚΚΑ

Δύο παραστάσεις με τη Φιντέ Κοκοάλ στο Half Note, δέκα εμφανίσεις στο πρόγραμμα του Τόλη Βοσκόπουλου τα Δευτερότρητα στους Αμπελοκώπους, με τον Γιάννη Πλούταρχο τον Ιανουάριο στο «Παλλάς», μουσικές του με τα τραγούδια του «Δρόμου» θα ακουστούν στην παράσταση «Οδός Φυλής», στην Αμερική τον περιμένει επίσης ένα γεμάτο πρόγραμμα συναυλιών, ενώ το παραμύθι «Ο βασιλιάς Ντο», που κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις Μίνωας μαζί με CD, έκανε ήδη δεύτερη έκδοση. Είναι να μην αναρωτιέσαι για το DNA του Μίμη Πλέσσα; Για να μην πούμε τι γίνεται στο YouTube με τα τραγούδια του. Κάθεται αγέρωχος στο ζεστό ισόγειο του σπιτιού του, περιτριγυρισμένος από διακρίσεις, ενθύμα, φωτογραφίες. «Μια ανάσα από τα ενενήντα τον καινούργιο χρόνο, και δεν σας φαίνεται», του λέω με θαυμασμό. «Γκριλιάζει καμιά φορά η Λουκίλα που λέω τα χρόνια μου. Για την Ελεάνα που έγινε 16» λέει σκανδαλιάρικα και υπερήφανα για την κόρη με τις επιδόσεις στη φωτογραφία. «Έχει ταλέντο. Η φωτογραφία που μου έβγαλε έγινε γραμματόσημο».

Υστερα, πριν προλάβω να ολοκληρώσω την πρώτη ερώτηση, αρχίζει με άνεση να εξιστορεί το ξεκίνημα. «Σαν μουσικός είμαι αυτοδίδακτος, σαν χημικός είμαι διδάκτωρ. Η μανούλα μου ήθελε να μη γίνω μουσικάντης. Της είχα λατρεία και το δέχθηκα. Κατάφερα όμως να κάνω τους μουσικάντηδες μουσικούς. Ακόμη και σήμερα, αν μου δώσετε ένα στίχο που με συνέχει, δεν θα γράψω μόνο ένα τραγούδι, αλλά τρία, τέσσερα, πριν καταλήξω στο ένα».

Από τα πρώτα λεπτά της συζήτησης καταλαβαίνεις πόσο τον σφράγισε η μητέρα του. «Εξήνσε 39 χρόνια στην αγκαλιά μου την ώρα που της ανήγγειλα ότι πήρα το πρώτο μου άριστα στο Πανεπιστήμιο. Όταν μιλώ για τη μητέρα μου, μανούλα όπως τη λέω, θυμάμαι πάντα μια πανέμορφη κοπέλα που μά-

«Ως μουσικός είμαι αυτοδίδακτος, ως χημικός είμαι διδάκτωρ», εξομολογείται ο Μίμης Πλέσσας και δηλώνει: «Εγώ έχω πάντα σύμμαχο τον γεροχρόνο».

θαينه αγγλικά μαζί μας, με την αδερφή μου εννοώ, γιατί όλοι μας ήμασταν γαλλόφωνοι». Σπίτι με καλλιέργεια, ο μπαμπάς από τη Ζάκυνθο, η μαμά από τη Χάλκη, «Ζαπίσι και κλειδοκυμβάλουδα λάτρευε τη μουσική και τραγουδούσε. Γι' αυτό περιέχω Ανατολή και Δύση μαζί». «Μένναμε στην πίσω πόρτα του Αρχαιολογικού Μουσείου, στην οδό Ηρακλείου. Στον κήπο του μουσείου, διαλεκτοί μουσικοί έπαιζαν για το μεροκάματο. Μα δεν διέκοπταν το κλασικό κομμάτι που εκτελούσαν για τις ψευτοκυρίες που έπαιρναν το τσάι τους, ακόμη κι όταν περνούσε το πράσινο τραμ το οποίο έτριζε αόριστα. Πώς να φανταστείς η μανούλα τέτοια εικόνα για μένα;». Ο μπαμπάς καπελάς, από τους καλύτερους της Αθήνας. «Τα πολλά χρήματα οι Πλεσσαίοι τα έβγαλαν από τα ψαθάρια που έκαναν στη Ζάκυνθο γιατί υπήρχε ένα έθιμο: δυο φορές τον χρόνο οι άνθρωποι τα χάλαγαν και έπαιρναν καινούργια. Η ζωή μας ήταν άνετη, όμως κάποτε οι βιοτέχνες αντικαταστά-

θηκαν από τους βιομήχανους». Τότε ήρθε η σειρά του νεαρού Μίμη να βοηθήσει την οικογένειά του. Αυτοδίδακτο ταλέντο, έπαιζε σε μαγαζιά, θέατρα, καμπαρέ για να συντηρηθούν γονείς και αδερφή.

Στην Κατοχή, το πρωί σπουδάζει στο Πανεπιστήμιο και το βράδυ παίζει πάνω στην «Αρζεντίνα». Χημεία και μουσική. «Δεν θα ήμουν ό,τι είμαι, αν δεν χρησιμοποιούσα επιστήμη στην τέχνη μου και το αντίστροφο». Υπήρξε ο πρώτος σολίστ του πάνου στην Ελληνική Ραδιοφωνία, ενώ τα άριστα τον οδήγησαν στην Αμερική.

Στα 27 έλαβε το πρώτο βραβείο μουσικής του Πανεπιστημίου της Μινεσότα και στα 28 κατετάγη πέμπτος πιανίστας στις ΗΠΑ. Σήμερα μετρά μουσικές για 70 θεατρικά έργα, 104 ταινίες, όσο για τη δισκογραφία ξέρει μόνο ότι έγραψε αμέτρητες επιτυχίες. Πιανίστας, μάεστρος, συνθέτης της ελαφράς μουσικής αλλά και πολλών λαϊκών επιτυχιών, με «φωτογραφική» ακουστική μνήμη και ασύ-

κριτες δυνατότητες πιανιστικού αυτοσχεδιασμού», όπως επισημαίνουν οι ειδικοί, συνεργάστηκε ξεκινώντας με τους Δανάη, Μαρούδα, Μόλυ, Παναγόπουλο, Νινή Ζαχά, Τζιμη Μακούλη, ενώ ανακάλυψε καλλιτέχνες όπως οι Νάνα Μούσχουρη (πριν την πάρει ο Χατζηδάκης), Τζένη Βάνου, Ζωή Κουρούκλη, Γιοβάννα, Μαρινέλλα, Ρένα Κουμιώτη, Γιάννης Βογιατζής, Γιάννης Πουλόπουλος, Τόλης Βοσκόπουλος, Στράτος Διονυσίου...

Δεν αντέγραφα ποτέ

– Με την ίδια ευχέρεια γράφατε το «Βρέχει φωτιά στη στράτα μου» και τα ανάλαφρα τουίσι. Τι τα συνδέει;

– Δεν δέχτηκα ποτέ να αντιγράψω ούτε τον εαυτό μου. Το «Αγάλα» είναι ζέιμπέκικο, το «Τι σου 'κανα και πίνεις» επίσης, το «Βρέχει φωτιά» το ίδιο. Κανένα όμως δεν έχει σχέση με το άλλο. Αυτό τους έκανε να με πάρουν στα σοβαρά.

– Γιατί, σάς θεωρούσαν ελαφρό;

– Ήμουν πάντα πολιτικά ανένταχτος, αυτό που χαρακτηρίζει τον σκεπτόμενο Έλληνα.

– Αυτό ήταν το πρόβλημα;

– Δεν μου συγχωρούσαν ότι, ενώ έγραφα στα ίδια στούντιο με τους συναδέλφους μου, οι ορχήστρες μου ακούγονταν σαν να ήμασταν στην Αμερική, ενώ οι δικές τους κάπως μίζερες...

– Ποιες φωνές σας άρεσαν περισσότερο;

– Η φωνή που εκπαιδεύεται. Ανάλογα με την παραγγελιά φρόντιζα να είναι αληθινό το τραγούδι, είτε τραγουδούσε η Βλαχοπούλου είτε ο Πουλόπουλος...

– Εσείς γράφατε για τη γενιά των αυστηρών ερμηνευτών όπως ο Διονυσίου. Σήμερα οι λαϊκοί τραγουδιστές της μόδας δεν μοιάζουν πιο λάιτ;

– Δεν φταίει ο τραγουδιστής, αλλά ο δάσκαλος. Δεν μπορείς να φανταστείς πώς γίνεται ένας καλλιτέχνης. Πώς έφτιαξα την Τζένη Βάνου μεγάλη ελαφρά τραγουδίστρια κι όταν μου παραπονέθηκε της έγραφα τα λαϊκά κι έκανε νέα καριέρα. Πώς σε τρυφερά ερωτικά τραγούδια χρ-

σιμοποιούσα τη δωρικότητα της φωνής της Κουμιώτη. Είχα τεράστια υπομονή.

– Υπήρχαν τραγούδια που δεν φανταζόσασταν ότι θα γίνουν επιτυχίες;

– Πολλά. Να, οι «Θαλασσιές οι χάντρες» γράφτηκαν από ένα αστείο του Πρετεντέρη στον Χορν που το συνέχισα εγώ. Αγαπήθηκαν τόσο, που, ενώ έπαιζε στο «Ρομανσέρο» του Ντεβάλ, τον σταματούσαν να τον συχαρούν για τις «Χάντρες».

– Ζήσατε και δύσκολες στιγμές αυτά τα 89 χρόνια. Υπάρχει κάτι στην τωρινή κρίση που δεν είχαν οι προηγούμενες;

– Στην Κατοχή, όταν είχε καταστραφεί η οικογένειά μου, για να φάω με την αδελφούλα ένα κομμάτι μπιρομπότα, μετέφερα πτώματα. Τώρα είναι αλλιώς. Πάντως, η τέχνη θα βγει ισχυροποιημένη από την κρίση.

– Πώς νιώθετε που τα τραγούδια σας ακούγονται πολύ στο Διαδίκτυο;

– Είναι κλοπή, αλλά έτσι σώζονται τραγούδια που δεν τα θυμόμουν. Την καρμιορία αυτών που λένε «μην τα πειράξεις τα τραγούδια μου» φοβάμαι. Εγώ έχω πάντα σύμμαχο τον γεροχρόνο. Να, τώρα τραγούδια μου θα πει κι ο Αλ Μπάνο με τη Συμφωνική Ορχήστρα του Τορόντο.

– Και πλάι σε όλα αυτά συνεργάζεστε με τον Τόλη Βοσκόπουλο...

– Στον Τόλη έδωσα 11 τραγούδια και μου έδωσε 15 επιτυχίες, γιατί, εκτός από τα δικά του, έλεγε και των συμπρωταγωνιστριών του. Δεν έχω δώσει ραντεβού με τον Άγιο Πέτρο – εφόσον μπορώ, εργάζομαι. Τώρα πα δεν χρειάζομαι τον χρόνο που ήθελα παλιά για να ξεκουραστώ. Το πρωί ώσπου να ξυπνήσει ο πρώτος συνάδελφός μου έχω γράψει αμέτρητα τραγούδια. Κι αφού κοιμηθώ ένα μισάωρο το μεσημέρι, συνεχίζω με πρόβες και συναντήσεις. Το βράδυ το έχω αφήσει στη Λουκίλα, θεματοφύλακα των νυχτερινών εξόδων μας. Δυστυχώς έχει αραιώσει πολύ η λίστα των ανθρώπων που πορευθήκαμε μαζί. Μια μοναξιά που δεν θέλω να βιώνω γι' αυτό συνεργάζομαι πάντα με νέους.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ

Λευκό μου / Δεν τον ακι / λαμπά μου τρελή / μαζί με το Διονύση ΣΑΒΒΟΠΟΥΛΟ

ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΣΚΙΘΩΝ «ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΣΠΑΘΡΗ» ΚΑΡΑΚΙΟΖΗΣ

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ www.tickethour.com.cy ΚΑΙ ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ACS

14 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2014 ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΛΑΡΝΑΚΑΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΧΕΙΜΩΝΑΣ ΛΑΡΝΑΚΑΣ 2013-2014 ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΣΟΔΟΣ €20

15 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2014 ΚΕΝΤΡΟ ΕΥΑΓΓΟΡΑ ΛΑΝΙΤΗΣ, ΛΕΜΕΣΟΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΛΕΜΕΣΟΥ 2013-2014 ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ 24665795 25878744

16 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2014 ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ 77777040

ΧΟΡΗΓΟΙ: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ, ALASIA HOTEL, MEGA, LOVE 100, KANALI 3

3fina κια entertainment with attitude

Tuesday 31.12.2013

NYE 2014 party

GIORGOS PAPADOPOULOS LIVE

€35 OPEN BAR DJ GEO PAPADAKIS OPENING SET BY DJ ANTON

supported by BotToms

FOR RESERVATIONS 22766661

sponsored by party

ΕΞ ΑΦΟΡΜΗΣ / Του ΚΩΣΤΑ Θ. ΚΑΛΦΟΠΟΥΛΟΥ

Η ιστορική μπλε πολυκατοικία

Λίγο πριν από τα Χριστούγεννα γιορτάστηκαν στο Floral τα 80ά γενέθλια της μπλε πολυκατοικίας, που ορθώνεται, αγέρωχη και αλώβητη, γωνία Αραχώβης και Θεμιστοκλέους, στα πολύπαθα Εξάρχεια. Οι παλιές πολυκατοικίες, κυρίως εκείνες του Μεσοπολέμου, είναι οι γριές, αρχοντικές κοκότες της αθηναϊκής πολεοδομίας: κοκότες και μοναχικές, μέσα «στη φρεβή ερημία του πλήθους» των κατοπινών ακαλαίσθητων πολυκατοικιών, χωρίς έπαρση, αφίνοντας σ' εκείνον που «βοτανολογεί την άσφαλτο» να εντοπίσει τη παλιά σαγήνη τους, μέσα από τις ρυτίδες της γερασμένης πρόσοψης και τα αξεσουάρ τους, τα φθαρμένα ζύλινα ρολά, τα παλιά ασανσέρ και τα εγκαταλελειμμένα πλέον θυρωρεία.

Ο ογδοντάχρονος βίος της είναι το άγραφο μυθιστόρημα του αστακού τοπίου και της πεφωτισμένης, αστικής τάξης.

που κατάφερε να ενσωματώσει δημιουργικά στο σχέδιο όλες σχεδόν τις πρωτόπυρους αντιλήψεις του μοντερνισμού, από το Neues Bauen μέχρι το Bauhaus, επιφέροντας μέσα από την «αιτιότητα του μικρού» (G. Bachelard, «Η ποιητική του χώρου»), αλλά και τις καινοτόμες χρήσεις κοινοχρήστων χώρων μια ριζοσπαστική αντίληψη για τη συγκατοίκηση: στην ταρατάσα υπήρχαν πίσια, χώροι για παιδικές δραστηριότητες και δώμα δεξιώσεων, όπου «φιλοξενήθηκαν» μέχρι και Γερμανοί αξιωματικοί τα χρόνια της Κατοχής, όταν στα φωτεινά διαμερίσματά της ο «Μίδας» του στρατηγού Χριστόδουλου Τσιγάντε και η οικογένεια Κύρκου μάχονταν, μαζί με άλλους πατριώτες, για την Απελευθέρωση, ενώ τα υπόγειά της, όπου λειτουργούσε στα μεσοπολεμικά

χρόνια χοροδιδασκαλείο, χρησίμευαν συχνά ως καταφύγιο στους επικείμενους βομβαρδισμούς, που, τραγική ειρωνεία, δεν πραγματοποιήθηκαν στην Κατοχή, στην «ανοικτή πόλη», αλλά ακολούθησαν στον Εμφύλιο.

Αρκεί μία επίσκεψη στην μπλε πολυκατοικία για να ανακαλύψει κανείς, όχι χωρίς μελαγχολία, όλες τις αρετές εκείνης της δημιουργικής γενιάς (πολύ προτού η λέξη γίνει άθλημα στα κομματικά λεξίλογα), που έκλεινε μέσα της την Ελλάδα, αλλά γνώριζε και τις προκλήσεις της νεωτερικότητας: φαντασία, έμπνευση και δημιουργικότητα αποτυπώνονται στις λεπτομέρειες του φωτεινού αστικού interior, αλλά και στον σχεδιασμό των κοινοχρήστων χώρων. Μία διπλή εξόρτορα στον διάδρομο θυμίζει διφυλή εισσοδο κινηματοθεάτρου, με την ξύλινη επένδυση, τις κάθеты χειρολαβές και το απαραίτητο «φινιστρίνι» (για ψευδαισθησιολογία με πλοίο), που κοσμεί και τις πόρτες του ασανσέρ, τα δύο «κίοςκια» της κεντρικής εισόδου, από τη Θεμιστοκλέους, όπου παλιότερα το ένα στέγαζε καπνοπωλείο και το απέναντί ήταν το θυρωρείο, παραπέμπουν σε γκισέ κινηματογράφου, τα εσωτερικά μπαλκόνια προς τους φωταγωγούς συνδέουν τα αντικριστά διαμερίσματα, καθώς μεσολαβεί ο «ανεγκυστήρας υπηρεσίας», η κουζίνα ως «χώρος εργαστηρίου», στα πρότυπα του Werkbund.

Ο ογδοντάχρονος βίος της μπλε πολυκατοικίας είναι το άγραφο μυθιστόρημα του αστακού τοπίου και της πεφωτισμένης, αστικής τάξης, στον αντίποδα του καραγκάτσιου «10». Ή, με τα λόγια του Λε Κορμπυζιέ: «C' est tres beau!»

ΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ / Τις ΤΙΤΙΚΑΣ ΔΗΜΗΤΡΟΥΛΙΑ

Το απόλυτο πολεμικό αριστούργημα

ΒΑΣΙΛΙ ΓΚΡΟΣΜΑΝ Ζωή και πεπρωμένο μετ. Γιούργος Μιλάνας εκδ. Γκοβόστη

«Καλό; Μα τι είναι καλό»: σε ένα γερμανικό στρατόπεδο συγκέντρωσης, στις πρώτες κιόλας σελίδες της εποποιίας του μεγάλου Σοβιετικού συγγραφέα Βασίλι Γκρόσμαν «Ζωή και πεπρωμένο», ένας σαλός θέτει εξ αρχής το μείζον ερώτημα που διατρέχει το κείμενο: η σημασία του Καλού και συνακόλουθα του Κακού, η διαφορά μεταξύ καλού και ανθρώπινης καλοσύνης όπως ο ίδιος σαλός με τις τοσοτοϊκές αντιλήψεις την εξηγεί στον παλιό μπολσεβίκο Μοστοβοκόφ. Το μόνο καλό, το ύψιστο καλό ανταπαντά η ελευθερία, λέει ένας πρώην διαφωτιστής λίγο πριν κρεμαστεί σε ένα σοβιετικό στρατόπεδο συγκέντρωσης. Στο μυθιστόρημα του Γκρόσμαν, ο πόλεμος μαίνεται, ο Βόλγας καίγεται, το Στάλινγκραντ πολιορκείται, παλικάρια όπως ο Τόλια σκοτώνονται, η πείνα περικυβιάζει, αλλά υπάρχουν ακόμη άνθρωποι που καταδίδουν, σφτεριζονται, λαστευουν, σκοτώνουν, πολλοί μάλιστα μέσα στα στρατοπέδωματα - δεν είναι τυχαία η ανάλυση περί δυνατότητας εξομώσεως των στρατοπέδων με την ελεύθερη ζωή, με άξονα τον καθολικό έλεγχο. Όπως υπάρχουν και άνθρωποι που αφοσιώνονται στην επιστήμη, και ασ τρέμουν για τα αποτελέσματα των ανακαλύψεών τους και ασ τους ενδιαφέρει κι αυτούς πάνω από όλα η καλοσύνη απέναντί στους ανθρώπους, όπως ο Βίκτορ Στρουμ. Και άλλοι, που όσο κι αν αμφιβάλλουν για την απολυτότητα των διαχωρισμών που τους εξέθρεψαν, όπως ο Μοστοβοκόφ, συνεχίζουν να πιστεύουν σε ένα καλύτερο ανθρώπινο μέλλον.

Όλα τα πρόσωπα με κάποιο τρόπο συν- λινγκραντ κι ένας από τους πρώτους που μπήκαν στην Τρεμπλίνκα και στο Μαϊντάνεκ μετά την απόσυρση των ναζι, αρχίζει να γράφει το «Ζωή και πεπρωμένο», έχει μόλις τελειώσει ο πατριωτικός πόλεμος. Έχει παρασημοφορηθεί και αναζητεί μαζί με τον Ιλια Ερηνιουργκ στοιχεία για την εξόντωση των Εβραίων, τα οποία θα καταγράψουν στη «Μαύρη Βίβλο» τους, ένα βιβλίο στο οποίο η θρηπίδα και η φρίκη περισεύουν και το οποίο δεν θα εκδοθεί στον καιρό του - όπως και η εβραϊκή αντιφασιστική ομάδα στην οποία μετέχει μαζί και πάλι με τον Ερηνιουργκ θα διαλυθεί - μέσα στον αντισημιτικό παροξυσμό της ΕΣΣΔ αυτή τη φορά, το κунήγι του «κοσμοπολίτη χωρίς ρίζες» μετά τη σταλινική εκκαθάριση των γιατρών.

Ο Γκρόσμαν περιγράφει διαλεκτικά και μέσα από ζεύγη αντιθέσεων έναν κόσμο φρίκης, ανάμεσα στη ρημαγμένη γη και στον φλεγμένο ουρανό του πολέμου, στα κάθε λογής συμμοτοπλέγματα - παρότι ο ίδιος διακρίνει ανάμεσα στον ναζισμό και τον κομμουνισμό, ασχέτως της κριτικής του, επειδή ακριβώς θεωρεί την ταύτισή τους μοναχαιότητα - αλλά και στη βία στην καθημερινότητα, που αναδεικνύει την ατέλεια του ανθρώπου. Πολυφωνικό και διαλογικό, λαϊκό, το έργο, που τόσο συχνά χαρακτηρίζεται το «Πόλεμος και ειρήνη» του 20ού αιώνα, είναι υπαρκτικό και μαζί πολιτικό, καθώς θέτει το ζήτημα του χρόνου, που μόνος αυτός μένει, το ζήτημα της αγάπης που είναι καλύτερη από τον αλήθεια - παρότι ο ίδιος στην αλήθεια αυτή αφερώθηκε -, της ανθρωπιάς και της κατανόησης, κυρίως που μόνον αυτές μπορούν να εμποδίσουν μια νέα τραγωδία στον 21ο αιώνα. Ένα αριστούργημα όλων των εποχών σε μια θαυμάσια μετάφραση.

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΠΑΙΔΙΚΟ ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΤΡΙΒΙΖΑΣ Το φτερωτό αριθμητάρι εικον. Stephen West εκδ. Ψυχογιός

Αριθμητάρια υπάρχουν πολλά, όλα όμως είναι προσγειωμένα. Φτερωτό αριθμητάρι πάντως σπάνια βρίσκει κανείς. Ο Ευγένιος Τριβιζάς ελευθερώνει την αριθμητική από τα δεσμά της βαρύτητας και την απογειώνει στους αιθέρες. Θα πιάσει την καρδερinia ο κινηγός με την καρμπίνα; Θα πιάσουν το κικινέζι οι τέσσερις σοφοί Κινέζοι; Θα πιάσουν τον πελεκάνο οι τρεις ακροβάτες με το αεροπλάνο; Θα πιάσουν το καναρινί οι εφτά στείσι αρλεκίνοι; Μόνο οι αναγνώστες που θα απογειωθούν με το βιβλίο θα το μάθουν.

ΞΕΝΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ JOSTEIN GAARDER Ο κόσμος της Άννας μετ. Κ. Παπαδοπούλου-Σαμουελασην εκδ. Α.Α. Λιβάνης, σελ. 268

Η Άννα, ένα δεκαεξάχρονο δυναμικό κορίτσι, καλείται να διαχειριστεί ένα χάρισμα που στο περιβάλλον της μοιάζει με πρόβλημα. Ολα ξεκινούν όταν, στα γενέθλιά της, η Άννα δέχεται ένα παράξενο δώρο: το μυστηριώδες δαχτυλίδι της γιαγιάς της. Πρόκειται για ένα ξεχωριστό κόσμημα, που θα ανοίξει το κουτί της Πανδώρας. Η επίδραση του δαχτυλιδιού στη ζωή της θα την προβληματίσει, θα την εξοργίσει και θα την κάνει να αφυπνιστεί πάνω σε κεφαλαίωδη ζητήματα που απασχολούν την ανθρωπότητα.

ΑΦΙΕΡΩΜΑ Αγαπημένη μου αδελφή Γαλλία... εκδ. Γαλλικό Ινστιτούτο - Βιβλιοπωλείον της Εστίας, σελ. 186

Για να γιορτάσει την ελληνική προεδρία στο Συμβούλιο της Ευρώπης και τα σπάρτα χρόνια από την επάνοδο της Δημοκρατίας στην Ελλάδα, το Γαλλικό Ινστιτούτο πρότεινε σε εκατόν πενήντα προσωπικότητες να γράψουν ένα κείμενο για τη σχέση τους με τη Γαλλία σε μορφή πρωτότυπης ιστορίας, στοχασμού ή ανάμνησης. Το σύνολο, που μοιάζει με καλιδουσκοπική εικόνα, προσφέρει ένα πανόραμα της γαλλοφιλίας, ενεργού σήμερα στο σύνολο της χώρας, στους καλλιτεχνικούς, πολιτιστικούς και πνευματικούς κύκλους.

Πρώτα σε πωλήσεις

Μελέτες, λευκώματα, βιογραφίες

- 1. Το άρατο ρήγμα, του Αρίστου Δοξιάδη (Ικαρος). Πώς λειτουργεί η ελληνική οικονομία στην πράξη; Σε τι διαφέρει από άλλες δυτικές οικονομίες;
2. Τα κακομαθημένα παιδιά της Ιστορίας, του Κώστα Κωστή (Πόλις). Μια διεισδυτική αφήγηση της ιστορίας του νεότερου ελληνικού κράτους.
3. Γιατί επικράτησε ο Χίτλερ, του Βίλχελμ Ράικ (Καστανιώτης). Μια επίκαιρη ανάλυση για το φαινόμενο του ναζισμού.
4. Ο Καρλ Σμιτ στο δικαστήριο της Νυρεμβέργης, του Καρλ Σμιτ (Συγχρονικότητα). Ένα κείμενο με ιστορική αξία, που βοηθά στην κατανόηση του τρόπου σκέψης ενός από τους πιο κακόφημους νομικούς του 20ού αιώνα.
5. Μίλα μου για γλώσσα, του Φοίβου Παναγιωτίδη (Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης). Πώς μαθαίνουμε να μιλάμε; Από τι είναι φτιαγμένη η γλώσσα; Ποια η διαφορά γλώσσας και διαλέκτου;
6. Ο Ναζισμός και το είναι, του Βλαντιμίρ Γιανκέλεβιτς (Ελευθεριακή Κουλτούρα). Μια προσάθεια ψυχανάλυσης του ναζισμού, από τον Γαλλόφωνο φιλόσοφο. Κείμενα γραμμένα τη δεκαετία του '40.
7. Πώς λειτουργεί ο κόσμος, του Νόαμ Τσόμσκι (Κέδρος). Επιμελημένες ομιλίες και συνεντεύξεις του Αμερικανού στοχαστή.
8. Το μεπστ σέλερ του μίσους, του Δημήτρη Φαρρά (Πόλις). Τα «Πρωτόκολλα των σοφών της Σιών» αγαπημένο βιβλίο του Χίτλερ, και η διαδρομή του στην Ελλάδα.
9. Περί ανάγνωσης και βιβλίων, του Αρτουρ Σοπενάουερ (Αγρα). Τι σημαίνει ανάγνωση χωρίς στοχασμό; Ο μεγάλος φιλόσοφος μιλάει για την τέχνη της αποχής από την ανάγνωση.
10. Ιστορία του Θεάτρου, τόμος Α, του Τζ. Οσκαρ Μπρόκετ (Κοάν). Η πιο ολοκληρωμένη και ευρέως χρησιμοποιούμενη έρευνα της θεατρικής ιστορίας.

Λογοτεχνία

- 1. Με μολύβι φάμπερ νούμερο δύο, της Αλκης Ζέη (Μεταίχμιο). Ένα αυτοβιογραφικό κείμενο, ζωντανό, τρυφερό, εκμυστηρευτικό.
2. Εκρο 58, του Τζόνθαν Κόου (Πόλις). Το νέο μυθιστόρημα του Κόου γυρίζει πίσω στο '58 και στον Ψυχρό Πόλεμο και αναζητεί, με χιούμορ, τις διεξόδους του σήμερα.
3. Η Γαλλίδα δασκάλα, του Ντίνου Γιώτη (Ψυχογιός). Ένα ταξίδι πίσω στα χρόνια της αθωότητας. Η συνάντηση του νεαρού Αγί με την Μπριζίτ.
4. Το βιβλίο της Κατερίνας, του Αύγουστου Κορτώ (Πατάκης). Η ιστορία μιας γυναίκας που πάλεψε με την ψυχική ασθένεια. Μια οικογενειακή σάγκα, με μυστικά, ενόχες και πολλή αγάπη.
5. Το θέατρο του Σάμπαθ, του Φίλιπ Ροθ (Πόλις). Ένα ξεκαρδιστικό μυθιστόρημα με κεντρικό ήρωα τον Μίκι Σάμπαθ, ένα φαινόμενο μανιασμένης δραστηριότητας που το πήραν τα χρόνια.
6. Ο εκατοντάχρονος που πήδηξε από το παράθυρο και εξαφανίστηκε, του Γιουγιάς Γιούνασον (Ψυχογιός). Όταν ένας 100ετής γεράκος αποφασίζει να μην το βάλει κάτω και το σκάει από το γηροκομείο την ημέρα των γενεθλίων του.
7. Μοιραία Πράγα, του Φίλιπ Κερ (Κέδρος). Το πτώμα του λοχαγού των Ες Ες την περίοδο που η Πράγα είναι στην κατοχή των Ναζι.
8. Ρόζα, του Τζόνθαν Ραμπ (Πόλις). Πολιτικό αστυνομικό μυθιστόρημα που αναφέρεται στη δολοφονία της Ρόζας Λούξεμπουργκ.

* Αυτή την εβδομάδα, τα στοιχεία προέρχονται από το βιβλιοπωλείο «Πολίτεια» (Ασκαλλίου 1-3, Αθήνα).

Τι σημαίνει ανάγνωση χωρίς στοχασμό; Ο μεγάλος φιλόσοφος μιλάει για την τέχνη της αποχής από την ανάγνωση.

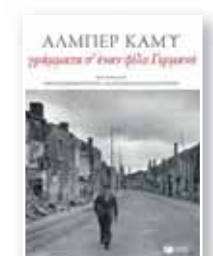
Οι σύγχρονοι αναγνώστες φαίνεται ότι επικοινωνούν ιδιαίτερα με το ξεχωριστό και ευαίσθητο ύφος της φρενιτής νομπελίστριας.

Ένα ταξίδι πίσω στα χρόνια της αθωότητας. Η συνάντηση του νεαρού Αγί με την Μπριζίτ.

Τα «Πρωτόκολλα των σοφών της Σιών» αγαπημένο βιβλίο του Χίτλερ, και η διαδρομή του στην Ελλάδα.

Ένα ξεχωριστό ντοκουμέντο του αγώνα ενάντια στη βία.

Πώς λειτουργεί η ελληνική οικονομία στην πράξη; Σε τι διαφέρει από άλλες δυτικές οικονομίες;

Επιμέλεια: ΟΛΓΑ ΣΕΛΛΑ

Η κιβωτός του Τζιμ Τζάρμους

Ο Αμερικανός σκηνοθέτης μιλάει με αφορμή την ταινία του «Μόνο οι εραστές μένουν ζωντανοί»

της ΜΑΡΙΑΣ ΚΑΤΣΟΥΝΑΚΗ

«Φορώ αυτήν την αλυσίδα από χαλκό». Ο Τζιμ Τζάρμους μου την δείχνει, περασμένη στον καρπό του. «Αν ήταν από χρυσό θα στοίχιζε μια περιουσία, θα έκανε 500 δολάρια, τώρα κοστίζει 5. Στον χρυσό δόθηκε αξία από τους ίδιους τους ανθρώπους, αλλιώς δεν θα την είχε».

Η αντίληψή του για το χρήμα είναι σαφής, προσωπική και ακαταμάχητη. Όπως και για τον κινηματογράφο, για τη μουσική, για τη λογοτεχνία, για τις πόλεις, για την πολιτική, για την ύπαρξη. Για ό,τι προλάβουμε να συζητήσουμε, τα τρία τέταρτα που διήρκεσε η συνάντησή μας, λίγο μετά τη συνέντευξη τύπου στο 54ο Διεθνές Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης, τον περασμένο Νοέμβριο. Την ερχόμενη Τετάρτη (1η Ιανουαρίου) η τελευταία του ταινία «Μόνο οι εραστές μένουν ζωντανοί» βγαί-

Η διάφανη Τίλτα Σουίντον ενσαρκώνει ιδανικά την Ιβ στην ταινία του Τζιμ Τζάρμους «Μόνο οι εραστές μένουν ζωντανοί», που βγαίνει σύντομα στις κινηματογραφικές αίθουσες.

σταση έχει αλλάξει, όπως και η διανομή. Εχουν γίνει ριζικές αλλαγές στη χρηματοδότηση και πραγματικά δεν ξέρω τι θα φέρει το μέλλον. Ίσως αυτό το νέο κύμα κινηματογράφου που υπάρχει στην Ελλάδα, δηλαδή να γυρίζονται ταινίες με χαμπλό προϋπολογισμό, να είναι πράγματι η καλύτερη κατεύθυνση».

Το «Μόνο οι εραστές μένουν ζωντανοί», μόνο ταινία χαμπλού προϋπολογισμού

δεν θα την έλεγε κανείς. Γυρισμένη στο Ντιτρόιτ και στην Ταγγέρη, δύο πόλεις διαμετρικά αντίθετες αλλά με μια ατμόσφαιρα ρομαντικής παρακμής να τις διατρέχει, είναι το ιδανικό περιβάλλον για τους δύο εραστές - βαμπίρ. Τον Ανταμ (Αδάμ), έναν underground μουσικό, απογοητευμένο από την τροπή που έχει πάρει η κατάσταση της ανθρωπότητας, και την Ιβ (Εύα), μια γυναίκα αδιάγνωστη: δυνατή

και αινιγματική. Η σχέση τους διατρέχει τους αιώνες, με ένα επιλεκτικό φορτίο από μνήμες, αντικείμενα, σχέσεις με την ιστορία, με τη λογοτεχνία, με τη μουσική. Οι άνθρωποι κινούνται γύρω τους σαν σκιές ενός παρόντος που θα μπορούσε την ίδια στιγμή να είναι παρελθόν: «Το παρελθόν είναι πιο παρόν γι' αυτούς, γιατί είναι εντυπωσιακά μακρύ, ενώ για εμάς πολύ σύντομο. Εχουν πολύ διαφορετικό προσανατολισμό στον χρόνο», λέει ο Τζάρμους.

Εστέτ και ποπ

Εξαιρετικά προσεγμένη στο σκηνικό περιβάλλον της, η ταινία συλλέγει πράγματα που ο Τζάρμους θα ήθελε να διασώσει. Είναι η προσωπική κιβωτός του: συλλεκτικές κιθάρες, σπάνια βιβλία και δίσκους, μια σφαίρα ειδικής κατασκευής... Ένας εστέτ και την ίδια στιγμή ποπ καλλιτέχνης περιπλανώμενος στον χρόνο και σε μια εντελώς υποκειμενική άγνοια τόσο του Ντιτρόιτ όσο και της Ταγγέρης. Για το Ντιτρόιτ μας είχε μιλήσει και στη συνέντευξή του (10/11), διευκρινίζοντας ότι δείχνει «το θλιμμένο και όμορφο κομμάτι και όχι αυτό με τα κοινωνικοοικονομικά προβλήματα, με φτωχούς ανθρώπους που ζουν σαν αρουραίοι, χωρίς ηλεκτρικό ρεύμα, χωρίς εκπαίδευση, πεινασμένοι και απελπισμένοι». Χρησιμοποίησε μάλιστα τη λέξη «ερείπιολαγεία», για να προσδιορίσει το είδος του τουρισμού που τρέφεται από τα ερείπια και την εγκατάλειψη.

Όμως, ο Τζιμ Τζάρμους, που κινείται με την ίδια άνεση στο ροκ, στην τρανς μουσική και στο στόουνερ (κατηγορία του μέταλ), που έχει υπογράψει εμβληματικές ταινίες όπως το «Πέρα από τον Παράδεισο», τον «Καφέ και τσιγάρα», τον «Νεκρό», μπορεί με τον ίδιο οίστρο που προσεγγίζει τον θάνατο να αποθεωθεί και τη ζωή. Όπως λέει και ίδιος: «Η ζωή, η συνειδητότητα ότι είμαστε ζωντανοί, είναι ένα δώρο που πρέπει να γιορτάζουμε. Αυτό νομίζω ότι επιδιώκω και με την τελευταία ταινία μου».

Ερωτας βαμπίρ

«Αυτή δεν είναι μια απλή ιστορία με βρικόλακες», διευκρινίζει ο Τζιμ Τζάρμους για το «Μόνο οι εραστές μένουν ζωντανοί», στο σκηνοθετικό σημειώμά του. «Ο Ανταμ και η Ιβ αποστέλουν αρκετυπικούς περιθωριακούς χαρακτήρες, ζουν μια μοεμική ζωή, όντας ιδιαίτερα ευφυείς και εκλεπτυσμένοι, αλλά την ίδια στιγμή απόλυτα κυριαρχημένοι από τα ζωικά ένστικτά τους. Χρειάζονται αίμα για να επιζήσουν, αλλά βρίσκονται πλέον στον 21ο αιώνα, όπου το να δαγκώνεις τον λαιμό ενός ξένου είναι όχι απλώς οπισθοδρομικό αλλά και επικίνδυνο. Για να επιβιώσουν, θα πρέπει να είναι σίγουροι ότι το αίμα είναι αγνό, υγιές και μη μολυσμένο. Και σαν σκιές έχουν μάθει εδώ και πολύ καιρό να διαφεύγουν από τις Αρχές». Για τον Τζάρμους τα βαμπίρ στην ταινία «λεπουργούν με τρόπο μεταφορικό για την ανθρωπινή συνθήκη. Είναι εύθραυστοι, ευάλωτοι στις δυνάμεις της φύσης και στις απερισκεπτες συμπεριφορές της εποχής μας, στην παντελή έλλειψη οράματος αυτών που έχουν σήμερα τη δύναμη στα χέρια τους». Η διάφανη Τίλτα Σουίντον και ο ιδιόμορφος Τομ Χίντελστον είναι ιδανικοί Ιβ και Ανταμ, πλασιωμένοι από τον πάντα εξαιρετικό Τζον Χερτ και τη Μία Γουσσικόφσκα.

«Ίσως αυτό το νέο κύμα κινηματογράφου που υπάρχει στην Ελλάδα, δηλαδή να γυρίζονται ταινίες με χαμπλό προϋπολογισμό, να είναι πράγματι η καλύτερη κατεύθυνση».

νει στις αίθουσες. Μία από τις καλύτερες στιγμές στη φιλομορφία του 60χρονου Αμερικανού σκηνοθέτη. Ενός δημιουργού ορμητικού, τολμηρού, αντισυμβατικού, που απεχθάνεται τον φορμαλισμό και μνεί, με το έργο του, το ελεύθερο και «ανεξάρτητο» πνεύμα.

Το μέλλον του σινεμά

Βέβαια, τι σημαίνει πλέον ο όρος «ανεξάρτητος αμερικανικός κινηματογράφος», πρώτος ο Τζάρμους, από τους επικεφαλής αυτού του ρεύματος, το αμφισβητεί: «Συνήθως είναι ένας όρος που χρησιμοποιείται σήμερα για θέματα μάρκετινγκ. Η κατά-

RED live!

www.music.net.cy/red
facebook.com/redlivestage

Βασίλης

Γαπακωνοσταντίου

40

χρόνια έρως

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

3/1/14

ΩΡΑ: 22.30

Κρατήσεις: 22767711

Τα Γουρουνάκια Κουμπάρδες

ΤΟΥ Ευγένιου Τριβιζά

Συμπαγωγή

4 Ιανουαρίου 2014

Σάββατο 16:00

5 Ιανουαρίου 2014

Κυριακή 11:00 & 16:00

11 Ιανουαρίου 2014

Σάββατο 16:00

12 Ιανουαρίου 2014

Κυριακή 11:00 & 16:00

Σκηνοθεσία: Μηνάς Τίγκλης • Σκηνικά: Μάγια Αγγελή • Κοστούμια: Ρέα Ολυμπίου • Μουσική: Νίκος Βήγας • Χορογραφίες: Φωτεινή Πεδικάκη • Σχεδιασμός Φωτισμών: Βασίλης Πετεινάρης • Τεχνική υποστήριξη / video: Μιχάλης Πάκος

Βοηθός Σκηνοθέτη: Μιλτώ Μιλτιάδους • Β' Βοηθός Σκηνοθέτη: Μαρία Βιολάρη • Βοηθός Χορογράφου: Χάμιλτον Μοντέιρο

Ηθοποιοί: Κώστας Βήγας, Κωνσταντίνος Γαβριήλ, Ανδρέας Βασιλείου, Γιάννος Αντωνίου, Ελένη Μυλιανά, Στέφανη Νέρο, Ζαχαρίας Ιορδανίδης, Μαρία Βιολάρη, Αυγουστίνη Στυλιανού, Κάλια Νικολάου & Μηνάς Τζωρακάκης

77 77 77 45

e-tickets

www.rialto.com.cy

Εισιτήρια 7€ - 5€

Συνεργασία

Χορηγοί

Χορηγοί Επικοινωνίας

ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΑΡΙΘΜΩΝ: 16.12.2013 - 22.12.2013

Ο ANT1 αναζητάει... τη Φωνή

15.000 άτομα, αρκετοί με μεταπτυχιακά, δήλωσαν συμμετοχή στο νέο talent show

Της ΡΟΥΛΑΣ ΚΑΡΑΚΟΥΣΗΣ

Μπορεί στη χειμωνιάτικη Ελλάδα της κρίσης οι συνθήκες συζητήσεων να αφορούν στην ηλεκτροδότηση των νοικοκυριών με κομμένο ρεύμα και στη θέρμανση των σπιτιών, όμως το τηλεοπτικό σύμπαν ασχολείται με τις «Blind Auditions» στο στούντιο Κάπα στα Σπάτα. Πρόκειται για την α' φάση επιλογής μουσικών ταλέντων για την ανάδειξη... Της Φωνής, στο νέο σόου, που αρχίζει από το α' δεκαήμερο του Ιανουαρίου στον ANT1.

Το «The Voice» ξεκίνησε από

“
Το «The Voice» είναι ένας διαγωνισμός ταλέντων που κλείνει τα μάτια στην εμφάνιση και ακούει μόνο τη φωνή των διαγωνιζομένων.

την Ολλανδία το 2010, έχει προβληθεί σε 49 χώρες, με πιο γνωστά εκείνα της Αμερικής, του Ηνωμένου Βασιλείου, ενώ κέρδισε το βραβείο καλύτερου talent show. Το μεγαλύτερο ατού του, πέρα από τις «φωνές» (πόσες πια διαθέτουμε;), σε σχέση με το «X-Factor» είναι οι... coaches ή, αν προτιμάτε, οι μέντορες, δηλαδή όσοι αναλαμβάνουν να καθοδηγήσουν τους υποψηφίους προς τη νίκη.

Αντώνης Ρέμος, Δέσποινα Βανδή, Μελίνα Ασλανίδου και Μιχάλης Κουνέλης από τους Stavento ζήτησαν τη δόξα των Shakira, Usher, Adam Levine, Christina Aguilera, Kylie Minogue, Tom Jones, Jessie J, will.i.am και Danny O'Donoghue και αποτελούν την ελληνική κριτική επιτροπή. Αυτές τις ημέρες επιλέγουν μέσα από τριλεπτή ακρόαση τους 64

Το «The Voice» ξεκίνησε από την Ολλανδία το 2010 και έχει προβληθεί σε 49 χώρες, με πιο γνωστά εκείνα της Αμερικής και του Ηνωμένου Βασιλείου.

τυχερούς που θα περάσουν στη β' φάση, τα «battles» (μονομαχίες διαγωνιζομένων πρόσωπο με πρόσωπο), από την οποία 32 θα βρεθούν στα stage για τα live διεκδικώντας μία θέση στο όνειρο και ένα νυκτοκόματο. Σύμφωνα με το κόνσεπτ του σόου, η πρώτη

φάση είναι «τυφλή», δηλαδή οι κριτές κάθονται σε μία περιστρεφόμενη πολυθρόνα με την πλάτη γυρισμένη στον διαγωνιζόμενο, ώστε μόνο να τον ακούν, και γυρνούν να τον δουν σε περίπτωση που τους αρέσει η φωνή του και τον επιλέξουν. Αν, μάλιστα, πα-

ραπάνω από ένας κριτές επιλέξουν τον ίδιο διαγωνιζόμενο, τότε ο παίκτης είναι αυτός που διαλέγει με ποιον κριτή θα ήθελε να συνεχίσει.

Τις καλύτερες στιγμές από την α' φάση θα τις δούμε σε επτά εκπομπές, από τη β' φάση σε τέσσερις εκπομπές, ενώ ο νικητής θα προκύψει έπειτα από τέσσερα live. Το σόου θα παρουσιάζει ο Γιώργος Λιάγκας, που θα συναναστρέφεται και θα μιλάει με τους διαγωνιζόμενους. Το αξιοσημείωτο στοιχείο είναι ότι στο σόου δήλωσαν συμμετοχή δεκαπέντε χιλιάδες άτομα (!), από τους οποίους ειδικά ομάδα ξεχώρισε τους 1.500, για να επιλεγούν οι 130, που είναι νέοι, ταλαντούχοι, αρκετοί με μεταπτυχιακά. Έτσι ή αλλιώς, στον ANT1 ποντάρουν σ' αυτό το project πολλά από απόψεις τηλεθέας.

1	ANT1	18,8%
2	PIK1	17,1%
3	ΣΙΓΜΑ	17,5%
4	MEGA	17,8%
5	OTHERS	14,3%
6	OTHER CY	10%
7	PIK2	2%
8	CY PAV	1,3%
9	ΔΤ	1,3%

OTHERS: DreamBox, Nova Gr, Nova Cy, Ένα κανάλι των Cytavision, Primetel, Cablenet. OTHER CY: Extra, Capital, MADcy, Music Tv. CY PAV: LTV, LTV 1, 2, 3, LTV SPORTS 1, 2, CYTACINEMA, CYTASPORTS, NRG.
ΠΗΓΗ: NIELSEN AUDIENCE MEASUREMENT

ΑΝΤΙΘΕΤΟ ΠΛΑΝΟ

Πρωτοχρονιά σε... κονσέρβα και φέτος

Μαγνητοσκοπημένη θα είναι και φέτος η αλλαγή του χρόνου στα τηλεοπτικά εορταστικά προγράμματα που ετοίμασαν και αυτή τη χρονιά τα κυπριακά κανάλια. Οι συγκεκριμένες εκπομπές γυρίστηκαν πολλές μέρες πριν με τους φιλοξενούμενους να κάνουν Πρωτοχρονιά και να μετρούν αντίστροφα μπροστά από τις κάμερες για το 2014 με αρκετές ημέρες διαφορά. Το Mega επιστρατεύει, πια άλλη, τη Χριστιανή Αριστοτέλους και όλους τους συμμετέχοντες του «Dancing for you 3». Το ΡΙΚ άλλαξε ήδη τη χρονιά με Κώστα Δημητρίου, Ελπίδα Ιακωβίδου και Άντρη Καραντώνη, ενώ ο ANT1 θα έχει παρουσιαστές του τηλεοπτικού του ρεβελιόν της Πρωτοχρονιάς την Εβελίνα Παπούλια και τον Αντρέα Γεωργίου. Το Σίγμα επέλεξε μία πιο οικονομική λύση και θα προβάλει το εορταστικό «Στην υπαίθρο» του Σπύρου Παπαδόπουλου, ο οποίος μετακόμισε στον Alpha Ελλάδα.

Εορταστικά «Τετ-α-τετ» στο ΡΙΚ

Τη Δευτέρα 30/12 στις 10:00 μ.μ. είναι η σειρά του Στέλιου Ρόκκο για ένα πολύ ενδιαφέρον τετ-α-τετ, ενώ τα Φώτα 6/1 το πρώτο τετ-α-τετ της χρονιάς θα είναι κεφάλαιο με την Πέγκυ Ζήνα να μιλά για τη ζωή της, την κορούλα της, τους συναδέλφους της και τη σχέση της με τον Δημήτρη Μπτροπάνο.

PIK1 ΤΗΛ.: 22862000

- 21.00** Ο Άγιος (The Saint)
- 07.30** Θεία λειτουργία
- 10.30** Βήματα στην άμμο - (Ε)
- 12.30** Η ύπαιθρος Εκπομπή με θέματα από την αγροτική ζωή.
- 13.00** Κύπρος ένα ταξίδι Ένα οδοιπορικό στην Κύπρο.
- 13.30** Είμαστε εδώ Νεανική εκπομπή.
- 14.00** ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 14.15** Σάββατο κι απόβραδο-(Ε)
- 15.45** Τετ-Α-Τετ - (Ε) Με τον Τάσο Τρύφωνος.
- 17.00** Η παροικία μας Εκπομπή για τους απόδημους Κυπρίους, με τη Γιάννα Ιακωβίδου.
- 17.30** Αμύνεσθαι περί πατρός
- 18.00** ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 18.15** Πατάτες 9 - (Ε)
- 18.50** Χωρίς αποσκευές Ταξιδιωτική εκπομπή, με την Αλεξία Αναστασίου.
- 19.20** Η έκπληξη Κυπριώτικο σκετς
- 20.00** ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 21.00** Ο Άγιος (The Saint) Δράση με τους Βαλ Κίλμερ, Ελιζαμπεθ Σου
- 23.00** ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 23.15** Συνέχεια της ταινίας
- 23.45** Πατάτες 9 - (Ε)
- 00.15** Η παροικία μας - (Ε)
- 00.45** 4U two - (Ε)
- 02.15** Χωρίς αποσκευές - (Ε)
- 03.00** Πατάτες 9 - (Ε)
- 04.00** Κύπρος ένα ταξίδι - (Ε)
- 04.30** Αμύνεσθαι περί πατρός
- 05.00** Υπαιθρος - (Ε)
- 05.30** Είμαστε εδώ - (Ε)
- 06.00** Χωρίς αποσκευές - (Ε)
- 06.30** Κυπριώτικο σκετς - (Ε)

PIK2 ΤΗΛ.: 22862000

- 21.00** Top Gear
- 07.00** MAD Music
- 09.00** Παιδική ζώνη α. Το κόκκινο λεωφορείο β Η Ρόζι και οι φίλοι της γ. Τόμας το τρενάκι δ. Ποκόγιο ε. Μπομπ ο μάστορας στ. Μπάρνι ζ. Κλίφορντ η. The big cartoonie show θ. Τα τρελά Καρτούνς ι. Στη χώρα του γιαντί - Γιατί TV - (Ε)
- 13.00** Παιδική ζώνη Εκπομπή για τους απόδημους Κυπρίους, με τη Γιάννα Ιακωβίδου.
- 17.00** Ταξιδεύοντας «Φολέγανδρος» Ντοκιμαντέρ, με τη Μαγία Τσάκλι, που μας ξεναγεί στη Φολέγανδρο.
- 18.00** Η Κύπρος κοντά σας - (Ε) Μια ζωντανή γέφυρα επικοινωνίας με τους όπου γης Κύπριους συμπατριώτες μας.
- 19.00** MAD Music
- 20.40** ΕΙΔΗΣΕΙΣ (αγγλική)
- 20.50** ΕΙΔΗΣΕΙΣ (τουρκική)
- 21.00** Top Gear (Season 14). Επ. 6ο. «Bohlinia special»
- 22.15** Σκοτεινά μονοπάτια - (Ε) Κοινωνική εκπομπή με τον Χριστόδουλο Χριστοδούλου.
- 23.15** ΕΙΔΗΣΕΙΣ - (Ε)
- 23.30** ΓΙΟΥΡΝΟΙΟΥΣ

MEGA ΤΗΛ.: 22477777

- 21.20** DanSing for you 3
- 07.00** Θεία λειτουργία
- 10.00** Μουσική και συχώριο (Ε)
- 11.00** Απλή μέθοδος των τριών
- 12.00** Dr Cook Εκπομπή μαγειρικής, με τον Γιάννη Λουκάκο.
- 13.00** Χριστουγεννιάτικο πρόγραμμα
- 14.00** Όνειρο ήταν - (Ε) Κυπριακή σειρά.
- 15.40** Smart Face Ψυχαγωγική εκπομπή με τον Δημ. Ουγαράζο.
- 16.40** Μουσικό κουτί Live - (Ε)
- 18.30** Μουσικό κουτί Live - (Ε) Ψυχαγωγικό τηλεπαιχνίδι.
- 19.30** Πού σου νέφκω... special - (Ε) Τηλεπαιχνίδι με τους Όλγα Ποταμίτου, Βαγγέλη Ευαγγέλου.
- 20.20** ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 21.20** DanSing for you 3 Ψυχαγωγική εκπομπή με τη Χριστιάνη Αριστοτέλους.
- 01.00** Ίχνι - (Ε) Ελληνική σειρά.
- 01.40** Οι μίγνισες της Σμύρνης - (Ε) Ελληνική σειρά
- 02.30** Έχουμε και λέμε - (Ε) Ελληνική σειρά
- 04.30** Γοργόνες - (Ε) Ελληνική σειρά
- 05.00** Μικρομεσαίοι - (Ε) Ελληνική σειρά
- 05.30** Η Ελιζα και οι άλλοι - (Ε) Ελληνική σειρά

ANT1 ΤΗΛ.: 22200200

- 21.15** Dancing With the Stars 4
- 06.00** Πρωινή ενημέρωση
- 06.30** Οι ντετέκτιβ - (Ε)
- 07.00** Ένα κι ένα - (Ε) Ελληνική σειρά.
- 07.30** Πάρης και Ελένη - (Ε)
- 08.20** Εκπαιδευόντας τον Μπάμπη - (Ε) Ελληνική σειρά.
- 09.10** Λύκε, λύκε είσαι εδώ; Κυπριακή σειρά.
- 10.00** Η εκδικησι - (Ε) Τηλενουβέλα.
- 12.10** Δείξε μου το φίλο σου Κυπριακή σειρά.
- 13.00** Music and more Ψυχαγωγική εκπομπή.
- 13.50** Wireout USA III Ψυχαγωγική εκπομπή
- 14.40** Σκερτσάκια - (Ε) Ελληνική σειρά.
- 17.20** Ο πόλεμος των άστρων Ελληνική σειρά.
- 18.00** Τα νέα του ANT1 σε 10'
- 18.10** Συνέχεια της σειράς
- 18.30** Λεφτά στο λεπτό Μπρούσκο - (Ε)
- 18.40** Πλάκα κάνεις - Hotel Edition Prank show με τους Σάββα Πούμπουρα Δημήτρη Βλάχο.
- 20.20** Τα νέα του ANT1
- 21.15** Dancing With the Stars 4 Talent show με τη Δούκισσα Νορμικού.
- 00.15** Τίτλοι ειδήσεων
- 00.20** Αθλητικές ειδήσεις
- 00.30** Κράτα γερά - (Ε) Με τον Γιώργο Λιανό.
- 01.20** Ιστορίες μυστηρίου - (Ε)
- 02.10** Οι δρόμοι της πόλης - (Ε)
- 03.00** Οι χωραπίτες - (Ε)
- 03.30** Τα νέα του ANT1

ΣΙΓΜΑ ΤΗΛ.: 22580100

- 21.25** Dr Dolittle 2
- 06.30** Οι αδιάφοροι - (Ε) Κυπριακή σειρά.
- 07.00** Oggy and the cockroaches - (Ε) Παιδικό πρόγραμμα.
- 07.40** Mr Bean Παιδικό πρόγραμμα.
- 08.30** Barbie Mariposa και νεραϊδένια πριγκίπισσα (Barbie Mariposa And The Fairy Princess) Παιδική ταινία
- 10.00** Μες στην καλή χαρά Ψυχαγωγική εκπομπή με την Κατερίνα Καραβάτου Mr Bean
- 14.00** Ξένη κωμική σειρά. Οικογενειακές ιστορίες - (Ε) Real life πρόγραμμα.
- 15.50** 7 ουρανοί και σύννεφα αλίτες - (Ε) Κυπριακή σειρά
- 17.00** Καιρός για Κύπρο Ταξιδιωτική εκπομπή με τη Ρούλα Γεωργιάδου.
- 17.40** The cooking Εκπομπή μαγειρικής.
- 18.30** Τομές στα γεγονότα
- 18.35** Πάμε πακέτο - (Ε) Εκπομπή με τη Βίκυ Χατζηβασιλείου.
- 20.20** Τομές στα γεγονότα
- 21.25** Dr Dolittle 2 Κωμωδία με τους Έντι Μέρφι, Κρίστεν Γουίλσον Christmas with Capital C Δραματική κωμωδία με τους Τετ ΜακΚίνλεϊ, Μπραντ Σπιν, κ.ά.
- 00.20** Γεγονότα σε τίτλους
- 00.30** Μην αρχίζεις τη μουρμούρα - (Ε)
- 01.20** Μες στην καλή χαρά - (Ε)

MAD ΤΗΛ.: 22472472

- 17.30** Fashion Music Project
  - 00.00** Hits Non Stop
  - 02.00** Insomnia Mixer
  - 06.00** Wake Up... Hits
  - 08.00** Breakfast
  - 11.00** Breaking MAD
  - 12.00** MAD Greekz Top 10
  - 13.00** Greeks Only Mixer
  - 15.00** Zone M
  - 17.00** Games
  - 17.30** Fashion Music Project
  - 18.00** Λαίκ στα ελληνικά
  - 19.00** Hits Non Stop
  - 21.00** Nu School Old School
  - 22.00** Zone M
  - 23.00** Λαϊκ στα ελληνικά
- CAPITAL** ΤΗΛ.: 25577577
- 21.00** Voyage of the unicorn
  - 07.55** Κουζίνα με άουμπν - (Ε)
  - 08.25** Star stories - (Ε)
  - 09.00** Παιδική ζώνη
  - 12.10** Τηλεαγορά
  - 13.50** Σ' αγαπώ - (Ε)
  - 14.30** Τηλεαγορά
  - 16.35** Η πόλη αλλιώς
  - 17.10** The Wedding Planner
  - 19.05** Πεσ τα Θέκλα
  - 20.00** Top Models - (Ε)
  - 21.00** Voyage of the unicorn
  - 00.20** Derailed
  - 02.10** Intrepid
  - 03.15** Red Rock West
  - 05.25** May wine

TV PLUS ΤΗΛ.: 22600600

- 20.00** The Fresh Prince of Bel Air
  - 08.05** Παιδική ζώνη
  - 11.30** Live U Weekly Review
  - 12.45** Τηλεαγορά
  - 12.45** Νησιώτικοι πράκτορες
  - 13.30** KOYIZ Fun
  - 15.30** Τηλεαγορά
  - 16.30** Φ+M Live - (Best of)
  - 17.45** Milla - (Best of)
  - 18.45** ΕΙΔΗΣΕΙΣ
  - 19.00** Family matters
  - 20.00** The Fresh Prince of Bel Air
  - 20.55** ΕΙΔΗΣΕΙΣ
  - 21.10** Ξένη ταινία
  - 23.15** Fringe III
  - 00.20** Νησιώτικοι πράκτορες - (Ε)
  - 01.05** ΕΙΔΗΣΕΙΣ (Από το Star)
  - 02.05** Φ+M Live - (Ε)
  - 03.30** Μελέτησέ το! - (Ε)
- LTV** ΤΗΛ.: 22357272
- 21.00** Something borrowed
  - 07.30** The avengers
  - 09.00** A Dennis the menace Christmas
  - 10.30** Just go with it
  - 12.30** Ticking Clock
  - 14.30** Quick Change
  - 16.15** The conspirator
  - 18.30** Spy kids: All the time in the world
  - 20.00** LTV Sports News
  - 21.00** Something borrowed
  - 23.00** The American
  - 00.45** Ζώνη ενηλικών
  - 04.45** The Lucky One
  - 06.30** LTV Sports News - (Ε)

EXTRA

- 07.15** Extra Kids 11.05 Στην κουζίνα με την Βέρα 12.00 Τι 30... τι 40... τι 50... 14.00 Ταξίδι ζωής 16.00 Το πάρτι της ζωής σου 16.45 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (νοσημική) 17.00 Ο τρελός τα 'χει 400 18.45 ΕΙΔΗΣΕΙΣ 19.30 Το πιο λαμπρό αστέρι 21.15 Η Πόπη και η Αντζέλα 21.30 7 μέρες Κύπρος 23.30 Ξένη ταινία 01.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ 01.45 Ελληνική ταινία
- NOVACINEMA 1**
- 07.50** Cine News 08.30 Sparkle 10.25 Home Alone: The Holiday Heat 12.00 Opal Dream 13.35 Cine News 14.10 A Christmas Carol 15.50 How I Met Your Mother 16.20 Person Of Interest, III 17.10 Cine News 17.35 Let It Snow 19.05 The Hobbit: An Unexpected Journey 00.10 Love Last Three Years 01.50 The Master 04.20 Men Vs Women
- NOVASPORTS 1**
- 05.30** Αγώνες Σκαφών F1H2O (Sharjah-H.A.E.) 1η Μέρα (Ε) 15.00 Στιγμιότυπα Χορού World Latin Championships, Γερμανία (Ε) 16.00 Basket ΚΑΟ Δράμας-Ολυμπιακός (Live) 18.00 Χωρίς παρωπίδες (Ε) 14.45 Ιπποδρομίες (Live) 20.00 Τρελά κι απίθανα σπορ (Ε) 22.15 Κολεγιακό Αμερικανικό Ποδοσφαίρο (Ε) 01.15 Αγγλικό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου 03.00 Αγγλικό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου

Τέλος εποχής για τα password

Ιντερνετικοί κολοσσοί θα αντικαταστήσουν τους κωδικούς με βιομετρικά δεδομένα

Δεν θα ανεβαίνουν στο Ιντερνετ

Σύμφωνα με τη Wall Street Journal, η Google σχεδιάζει να προσφέρει τη συσκευή της Yubico από τον επόμενο χρόνο σε χρήστες του Gmail και άλλων υπηρεσιών της, σε περίπτωση που η πιλοτική δοκιμή του γκάτζετ ολοκληρωθεί με επιτυχία. Εντούτοις, όλα δείχνουν πως η μέθοδος ταυτοποίησης που, στο πλαίσιο της FIDO Alliance, θα κόψει πρώτη το νήμα θα είναι μια βιομετρική τεχνολογία, και μάλιστα η αναγνώριση δακτυλικών αποτυπωμάτων. Όπως αποκάλυψε στη USA Today τον Οκτώβριο ο Michael Barrett, πρόεδρος της κοινοπραξίας και ανώτερο στέλεχος της PayPal, στις αρχές του 2014 θα κυκλοφορήσουν στην αγορά τα πρώτα Android κινητά που θα διαθέτουν αισθητήρα αναγνώρισης δακτυλικών αποτυπωμάτων. Η σημαντικότερη αιτία είναι πως η σάρωση των δακτύλων είναι εξαιρετικά εύκολη στη χρήση και, το κυριότερο, αξιόπιστη. Κάτι που απέδειξε ο αντίστοιχος αισθητήρας, ο Touch ID, που ενσωμάτωσε η Apple στο καινούριο iPhone 5S. Αν και, τουλάχιστον προς το παρόν, η εταιρεία δεν συμμετέχει στη FIDO Alliance και δεν επιτρέπει σε καμία ιντερνετική επίσκεψη να αξιοποιηθεί το Touch ID για να πιστοποιήσει τους πελάτες της. Ετσι, μέσω των δακτυλικών αποτυπωμάτων, ο κάτοχος του iPhone 5S μπορεί μόνο να ξεκλειδώσει τη συσκευή του και να κάνει αγορές από το iTunes και το App Store της ίδιας της Apple. Την ίδια στιγμή, πάντως, η κοινοπραξία συμφωνεί με την Apple στην ανάγκη για την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Κι αυτό γιατί, όπως στο νέο iPhone, έτσι και στα μοντέλα που θα κυκλοφορήσουν από τη FIDO Alliance, όλα τα βιομετρικά δεδομένα θα κρυπτογραφούνται και θα αποθηκεύονται αποκλειστικά στις συσκευές, χωρίς να «ανεβαίνουν» στο Ιντερνετ, απ' όπου θα μπορούσαν να υποκλαπούν.

Του ΚΩΣΤΑ ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗ

Το τέλος στην παντοκρατορία των password υπόσχεται να φέρει μια κοινοπραξία η οποία αποτελείται από ιντερνετικούς κολοσσούς, επιχειρήσεις που πρωταγωνιστούν διεθνώς στο διαδικτυακό εμπόριο και μερικούς από τους μεγαλύτερους κατασκευαστές ηλεκτρονικών στον κόσμο. Η κοινοπραξία ονομάζεται FIDO (Fast Identity Online) Alliance και έχει στόχο να αναπτύξει μια πλατφόρμα τεχνολογιών με το ίδιο όνομα, χάρη στην οποία οι κωδικοί θα αρχίσουν να αντικαθίστανται από νέα αξεσουάρ και βιομετρικά δεδομένα.

Ετσι, ο χρήστης δεν θα χρειάζεται να καταχωρίσει το password για να αποκτήσει πρόσβαση σε μια online υπηρεσία, όπως συμβαίνει σήμερα. Αντίθετα, θα πιστοποιεί την ταυτότητά του, τοποθετώντας π.χ. στον υπολογιστή μια συσκευή σαν USB stick ή αφήνοντας το smartphone και το tablet του να αναγνωρίσουν το δακτυλικό αποτύπωμα, τη φωνή ή την ίριδα του ματιού του.

Η FIDO Alliance ιδρύθηκε τον περασμένο Φεβρουάριο, από τις PayPal και Lenovo, ενώ τα μέλη της πολλαπλασιάστηκαν μέσα στους επόμενους μήνες – με αποτέλεσμα σήμερα να συμμετέχουν σε αυτήν «μικρά» ονόματα όπως η MasterCard, η BlackBerry, η Google και, από την προηγούμενη εβδομάδα, η Microsoft. Όλες αυτές οι επιχειρήσεις υποστηρίζουν πως η ταυτοποίηση του χρήστη θα πρέπει να αρχίσει να γίνεται μέσω κατάλληλου hardware από την ίδια τη συσκευή του, και όχι απευθείας στο Ιντερνετ, ηλεκτρολογώντας απλώς τον μυστικό κωδικό που αυτός επέλεξε όταν εγγράφηκε σε κάποιο σάιτ.

Οι βασικοί λόγοι που επικαλούνται είναι πως τα password δεν εξασφαλίζουν ικανοποιητική ασφάλεια, ενώ επίσης είναι εξαιρετικά δύσχερα. Αλλωστε, καθώς ο αριθμός των online λογαριασμών που έχει κανείς αυξάνεται συνεχώς, φτάνοντας ήδη τους 26 για

Η Google κατέθεσε πατέντα για μια τεχνολογία πιστοποίησης που βασίζεται σε συγκεκριμένες γκριμάτσες, ώστε να μην μπορεί να «ξεγελασθεί» από φωτογραφίες.

τον μέσο Βρετανό, γίνεται όλο και πιο απίθανο να θυμάται τους κωδικούς του. Κωδικός που παράλληλα βρίσκονται συνεχώς στο στόχαστρο κυβερνοεγκληματιών, οι οποίοι προσπαθούν να τους κλέψουν είτε με κακόβουλο λογισμικό που καταγράφει ό,τι πληκτρολογείται στο «μολυσμένο» μηχανήμα, είτε με «ηλεκτρονικό ψάρεμα».

Για όλα τα παραπάνω, η κοινοπραξία υποστηρίζει πως σε λίγα χρόνια η πλατφόρμα FIDO θα έχει διαδοθεί σχεδόν όσο σήμερα και το Wi-Fi. Τα πρωτόκολλα της πλατφόρμας είναι ανοικτά, με την

έννοια ότι μπορεί να τα ενσωματώσει κάθε εταιρεία διαδικτυακού εμπόρου, online banking, ακόμη και παροχής e-mail. Ετσι, ο κάτοχος μιας ηλεκτρονικής συσκευής, που θα είναι συμβατή με τη FIDO, θα μπορεί πλέον να χρησιμοποιήσει την αντίστοιχη υπηρεσία χωρίς να χρειάζεται να θυμηθεί κάποιο password.

Όπως φαίνεται, ορισμένες από τις συμβατές ηλεκτρονικές συσκευές είναι πιθανό να ταυτοποιούν τον ιδιοκτήτη τους από το ειδικό token που θα έχει αυτός μαζί του, αφού η Google δοκιμάζει

ένα τέτοιο αξεσουάρ. Κατασκευασμένο από την εταιρεία Yubico, το περιφερειακό παράγει μοναδικούς τυχαίους κωδικούς. Με τη διαφορά ότι, σε αντίθεση με τα συμβατικά token που κορνιζούν σήμερα οι τράπεζες, ο χρήστης δεν θα χρειάζεται να τον πληκτρολογήσει ο ίδιος. Κι αυτό γιατί η συσκευή θα μεταβιβάζει αυτόματα το password, είτε μέσω της θύρας USB στην περίπτωση των PC, είτε ασύρματα στην περίπτωση των smartphone και tablet.

Ωστόσο, το μεγαλύτερο βάρος από τα μέλη της FIDO Alliance δίνεται στα βιομετρικά δεδομένα. Ετσι, η Google πειραματίζεται παράλληλα με την αναγνώριση προσώπου, καταθέτοντας μάλιστα τα περασμένο καλοκαίρι μια πατέντα για μια τεχνολογία πιστοποίησης που βασίζεται σε συγκεκριμένες γκριμάτσες, ώστε να μην μπορεί να «ξεγελασθεί» από φωτογραφίες. Άλλες εταιρείες από την κοινοπραξία προκρίνουν την αναγνώριση φωνής, η οποία γίνεται πολύ γρήγορα και μπορεί να «καταλάβει» τον χρήστη ανεξάρτητα από τη γλώσσα που μιλάει. Μία από αυτές, η Agnitio, υποστηρίζει πως η συγκεκριμένη τεχνολογία είναι εξαιρετικά δημοφιλής, επικαλούμενη έρευνα στις ΗΠΑ σύμφωνα με την οποία το 90% των κατόχων smartphone θα ήταν διατεθειμένοι να τη χρησιμοποιήσουν για να... απαλλαγούν από τα password.

Η αναγνώριση φωνής γίνεται να ενσωματωθεί σε οποιαδήποτε συσκευή, ανεξαρτήτως μεγέθους, κάτι που ισχύει και με τα συστήματα σάρωσης της ίριδας του ματιού. Όσον αφορά αυτά τα συστήματα, ένα ακόμη πλεονεκτήματός τους είναι το μικρό κόστος, κυρίως επειδή από το 2005 έληξε η πατέντα του βασικού αλγόριθμου που χρησιμοποιείται για την ταυτοποίησή τους. Ετσι, η αμερικανική EyeLock, η οποία κι αυτή συμμετέχει στη FIDO Alliance, υποστηρίζει πως η αξιοποίηση της τεχνολογίας πρακτικά δεν θα αυξήσει την τιμή των ηλεκτρονικών προϊόντων.

ΜΙΚΡΕΣ ΑΓΓΕΛΙΕΣ

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΑΚΙΝΗΤΑ

Πωλείται καινούρια, 2όροφη κατοικία, 4 υπν., 214 τ.μ. σε 600 τ.μ. οικιστικό τεμάχιο, στην Αλάντζα, πάνω στον παλιό δρόμο Λευκωσίας-Λεμεσού. Τιμή: € 265.000 τηλ. 99622427

Πωλείται καινούριο διαμέρισμα, ισόγειο 2 υπνοδωματίων με A/C κοινή ποίνα, 2 parking και μεγάλη βεράντα με κήπο στην περιοχή Τάουρ των Βασιλέων, με τίτλο ιδιοκτησίας στην Πάφο. Τιμή: 130.000 Τηλ. 99425558

Πωλείται διαμέρισμα 2 υπνοδωματίων στο Κολότσι επιπλωμένο, με κλιματισμό σε όλους τους χώρους. Διαθέτει αποθήκη και καλυμμένο χώρο στάθμευσης σε πολύ καλή τιμή. Πληροφορίες 99009501

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΝΤΑΙ

Ενοικιάζεται στην Έγκωμη απέναντι από τα φώτα του Hilton Park χώρος 2200τ.μ. από τα οποία τα 1000τ.μ. είναι στεγασμένα. Ιδανικός χώρος για οποιαδήποτε εργασία. Τηλ. 22673403, 99980143.

Ενοικιάζεται μοντέρνο διαμέρισμα στην Έγκωμη 80τ.μ. 2 υπνοδωμάτια, 2ος όροφος, κατασκευή 2009, Πλήρως επιπλωμένο, Κεντρική Θέρμανση, Κλιματισμός, Αποθήκη, Στεγασμένο Χώρος Στάθμευσης, Δίπλα από Πανεπιστήμιο Λευκωσίας, Θέα Χώρος Πρασίνου, τιμή: 750€. 99689498.

Ενοικιάζεται οροφωδιαμέρισμα στο Καϊμακλί. Αποτέλει από τρία υπνοδωμάτια εν suite και κοινοχρήστη κουζίνα, τραπεζαρία και σαλόνι. Με πλήρη επίπλωση ή χωρίς επίπλω. Τηλέφωνο 99327245.

Ενοικιάζεται διαμέρισμα 2 υπνοδωματίων, 80 τ.μ., με 2 βεράνες και ιδιωτικό χώρο στάθμευσης σε ολοκαίνουρια πολυκατοικία, στη περιοχή Αγυρπίνου στη Κάτω Πάφο. Τιμή ευκαιρίας. Πε-

ρισσότερες πληροφορίες στα τηλέφωνα 99632077, 99328326.

Ενοικιάζεται ρετιρέ 180τ.μ. με απρόσκοπτη θέα, στην Αγλαντζιά, παρά το ΚΕΜΑ. Διαθέτει 3 υπνοδωμάτια, 2 αποχωρητήρια, σποήκη, κεντρική θέρμανση, κλιματιστικά σε όλους τους χώρους, φούρνο και κεραμική εστία, ψυγείο και πλυντήριο ρούχων. Τιμή: 650 ευρώ (συζητήσιμη). Ιάκωβος 99-606-586.

Ενοικιάζεται αποθήκη με εμβαδό 350 τ.μ. εις Βιομηχ. περιοχή Αραδίππου. Διαθέτει γραφείο - κουζίνα - και 2 αποχωρητήρια. Διαθέτει επίσης πόρτα ασφαλείας και ειδική και γρήγορη πρόσβαση στον αυτοκινητόδρομο. Τηλ. 99634136. Λάρινα.

Ενοικιάζεται ανεξάρτητη μονοκατοικία στην περιοχή Ζακάκι. Είναι 150 τετραγωνικά μέτρα με 3 υπνοδωμάτια. Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε στο τηλέφωνο 99552063.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΟΙΚΟΠΕΔΑ

Πωλείται οικιστικό τεμάχιο, 669 τ.μ., στο Παλαιότοχο. Τιμή: € 75.000 τηλ. 99622427

Πωλείται οικιστικό τεμάχιο, 724 τ.μ., στην Αλάντζα, μεταξύ Παλαιού και Νέου δρόμου Νέας-Λεμεσού. Τιμή: € 150.000 τηλ. 99622427

ΠΩΛΕΙΤΑΙ εξαιρετικό οικόπεδο 661 τ.μ στην περιοχή Coloumbia-Γερμασόγεια. Εφάπτεται πεζοδρόμου και μεγάλου διαμορφωμένου χώρου πρασίνου. Με τίτλο κι όλες τις παροχές. ΣΔ 100%. Μέχρι τρεις ορόφους. Τιμή 370.000 ευρώ (συζητήσιμη). Τηλ 97742121.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ οικόπεδο στην περιοχή της Αγίας Φύλας, 776τ.μ. με τίτλο ιδιοκτησίας, 90% ΣΔ, 3 ορόφοι. Τιμή 290.000 ευρώ. Τηλ 99787862. Email: e.zoiidou@gmail.com

ΠΩΛΕΙΤΑΙ οικόπεδο στο χωριό Ποταμιά, 580 τ.μ.

με τίτλο ιδιοκτησίας, 90% Συντελεστή Δόμησης, σε εξαιρετική περιοχή με νέες κατοικίες. Τιμή 130.000 ευρώ. Τηλ. 99574611.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΟΙΚΙΣΤΙΚΟ ΤΕΜΑΧΙΟ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟ ΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ. Το οικιστικό τεμάχιο βρίσκεται στην περιοχή Φοινικαρία. Ολικό εμβαδό 5.686 με Σ.Δ 20%. Τηλ.: 96885030 ιδιοκτήτης.

Πωλείται σε νεόκτιστη περιοχή οικόπεδο 533 τ.μ. στην περιοχή Αγ. Κων/νου και Ελένης, Ηλιοπόλη στο Δόλι Λευκωσίας. Το οικόπεδο εφάπτεται με πεζοδρόμο και έχει τίτλο ιδιοκτησίας. Για πληροφορίες τηλ. 99458745

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ

ΠΩΛΕΙΤΑΙ Τηλεσκοπικό Ανυψωτικό μηχανήμα (forklift) MERLO με 17 Μέτρα ανυψωτήρα, με 3,500 ώρες λειτουργίας. Γίνονται δεκτές προτάσεις και για ενοικίαση. Τηλ. 99622427

Πωλείται Citroen c3 plusiel 2004, 16 αλόγα, αρ. εγγραφής KHD, 90.000 χιλμ., περασμένο MOT μέχρι τέλος 2013, σύστημα τρίτονη. Τιμή 5.500 ευρώ, συζητήσιμη. Τηλ. 97624180 Λευκωσία.

OPEL VECTRA 18CC, registration DAF, 1993, manual, airbags, air-condition, car radio, silver color, special price: 800 euro only! Call 22101858.

ματος ασπίη, γραμμένο και επιθεωρημένο, 4.500 ευρώ. Τιμή συζητήσιμη! 96766150 Λεμεσός.

Πωλείται Mercedes e 220 CDI μοντέλο 2001 silver, MOT 5/2014, πρόσφατο γενικό service, full extra, 5.500 ευρώ, λόγω αναχώρησης στο εξωτερικό. Για περισσότερες πληροφορίες 99177507.

Πωλείται αμάξι Renault Megane Cabrio, έτος 2006 16 αλόγα, αρ. εγγραφής KJY, περασμένο MOT, σύστημα τρίτονη, leather, με αρκετά extra. Τιμή 5.800 ευρώ. Τηλ. 99850944 Λεμεσός.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Πωλείται περίπτερο money gram dvd club. Πωλείται επικερδής επιχείρηση στον ίδιο χώρο λειτουργεί υπηρεσία money gram, υπάρχει ενσωματωμένο dvd club και τερμάτιο περίπτερο. Επίσης στον ίδιο χώρο λειτουργεί και κατάστημα αθλητικών παπουτσιών. Πλούσιο stock. Πωλείται λόγω άλλων ασχολιών των ιδιοκτητών. Τηλ. 99843498.

Πωλείται επικερδής επιχείρηση (Πάρκο Καφεσταρίου) με όλο τον εξοπλισμό, λόγω άλλων ασχολιών του ιδιοκτήτη. Υπαίθρια παιχνιδιούπηλη και κλειστή αίθουσα παιχνιδιών. Κατάλληλο για διοργάνωση εκδηλώσεων (γάμων, βαπτίσεων κ.α). Τηλ: 99843498.

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Η Κυπριακή Δημοκρατία, το Υπουργείο Εσωτερικών, το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικίσσεως, ζητά προσφορές για το Έργο Γενική Συντήρηση Κυβερνητικών Οικισμών Επαρχιών Λεμεσού και Πάφου 2013-2015 (Αρ. Προσφοράς 39/2013). Τα έγγραφα των προσφορών θα διατίθενται μέχρι τις 10 Ιανουαρίου 2014 η ώρα 14.00 τοπική ώρα, στον Κλάδο Οικίσσεως του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικίσσεως, Οδός Κινύρα 6-8, 1454 Λευκωσία με την καταβολή του ποσού των €150,00 το οποίο δεν επιστρέφεται. Για περαιτέρω πληροφορίες απευθυνθείτε στο χώρο του διαγωνισμού στο σύστημα σύνταξης Συμβάσεων στη διεύθυνση στο διαδικτυακό www.procurement.gov.cy και στα τηλέφωνα 22409816 και 22409800.

Πωλείται Golf IV Tdi Van 110 hp χρώματος ασπίη 3.500 ευρώ. Τηλ. 99997147.

Πωλείται Toyota Starlet Glanza 13αρι turbo, χρώ-

Ενοικιάζονται φουσκωτά κάστρα σε διάφορα μεγέθη για εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους για διάφορες εκδηλώσεις! Τηλ.: 99484639

ΖΗΤΕΙΤΑΙ ΓΙΑ ΑΜΕΣΗ ΠΡΟΣΛΗΨΗ

Ζητείται για άμεση πρόσληψη άτομο για γραφειακή διεκπεραίωση διαφημίσεων, διαγωνισμών και ενημέρωση σχετικού λογισμικού προγράμματος. Προηγούμενη πείρα στον χώρο θα θεωρηθεί επιπρόσθετο προσόν.
Για αποστολή βιογραφικού drousiotou@sppmedia.com

Ενοικιάζεται οικία

Ενοικιάζεται ανώγειος κατοικία, σε τετρακατοικία, 2 υπνοδωμάτιων, με καθιστικό και σαλοτραπέζα, στην Βυζαντιού 10, Μακεδονίτσα. Τηλ. 22353651, 99053744, 99422070.

Ενοικιάζεται διαμέρισμα

Ενοικιάζεται διαμέρισμα ενός υπνοδωματίου, επιπλωμένο, πλήρως εξοπλισμένο, με κλιματισμό. Κατάλληλο και για φοιτητές. Λεωφ. Καλλιπόλεως κοντά στο πανεπιστήμιο. Τηλ. 22756808

Ενοικιάζεται διαμέρισμα

Ενοικιάζεται διαμέρισμα 1ος υπνοδωματίου σε μικρή πολυκατοικία, σε ήσυχη περιοχή στα Λατσία με άμεση πρόσβαση σε κύριες οδικές αρτηρίες (Mall), πανεπιστήμιο, αυτοκινητόδρομο). Χώρη 75 τ.μ. (55 τ.μ. εσωτερικού χώρου και 20 τ.μ. καλυμμένη βεράντα). Εξοπλισμένο με εντοιχισμένη κουζίνα, ψυγείο, θέρμανση, κλιματισμό, διπλά παράθυρα, αποθήκη και καλυμμένο χώρο στάθμευσης. Ενοίκιο €350 μηνιαίως συμπεριλαμβανομένου τα κοινόχρηστα. Πληρ. 99 651466.

Πωλείται οικία

Πωλείται οικία στην Αγλαντζιά, 2όροφη 3 υπνοδωματίων 160 τ.μ, σε 290 τ.μ οικόπεδο με συντελεστή 120/100 δίπλα από το Σκαλί. Η κατοικία βρίσκεται σε αρκετά καλή κατάσταση με κεντρική θέρμανση, a.c, τζάκι και parking. Δεχόμαστε και ανταλλαγές με μικρότερης αξίας ακίνητα. Τιμή 235,000 συζητήσιμη. Τηλ: 97893366.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ

Πωλούνται πολυτελή διαμερίσματα στη Λευκωσία: Ιθάκη, Καλυψώ (χρόνος ολοκλήρωσης, Ιανουάριος 2014). Διατίθενται ένα διαμέρισμα τριών υπνοδωματίων με roof garden (185m2 + 84m2) και ένα διαμέρισμα δύο υπνοδωματίων (115m2).

Για περισσότερες πληροφορίες, επικοινωνήστε στα τηλ.: 99685150, 99447800.

Πωλείται οικόπεδο

Πωλείται εξαιρετικό οικιστικό οικόπεδο 661 τμ στον Ποταμό Γερμασόγειας-περιοχή Coloumbia. Εφάπτεται μεγάλου διαμορφωμένου χώρου πρασίνου και πεζοδρόμου. Ιδανικό για ανέγερση μιας-δύο κατοικιών ή τρίωρο block διαμερισμάτων. ΣΔ 100%. Τιμή: 330.000. Τηλ.: 97742121

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ

Ο Παραλήπτης και Διαχειριστής εταιρείας με έδρα τη Λευκωσία διαθέτει προς πώληση:

Κατάστημα στη Λευκωσία, επί της οδού Πινδάρου. Το κατάστημα είναι ενοικιασμένο και αποτελείται από διπλό κατάστημα και μεσοπάτωμα. Το εμβαδόν του ισόγειου είναι 91τ.μ. περίπου και το εμβαδόν μεσοπατώματος είναι 41 τ.μ. περίπου.

Οι ενδιαφερόμενοι παρακαλούνται όπως υποβάλουν την σφραγισμένη προσφορά τους, σύμφωνα με τους όρους της προσφοράς, μέχρι την **Παρασκευή 20 Δεκεμβρίου 2013**, στα γραφεία του Παραλήπτη και Διαχειριστή, Γραφείο 202, στην οδό Γρηγορίου Ξενοπούλου 10, 1061 Λευκωσία.

Ο Παραλήπτης και Διαχειριστής δεν υποχρεούται να αποδεχθεί τη ψηλότερη ή οποιαδήποτε άλλη προσφορά.

Για περισσότερες πληροφορίες, και για τους όρους της προσφοράς, παρακαλείσθε να επικοινωνήσετε με τον κ. Μάριο Καλλία, Γραφείο 202, Γρηγορίου Ξενοπούλου 10, 1061 Λευκωσία, τηλ. 22817414, φαξ: 22768955, e-mail: marios.kallias@kalliasandassociates.com

ΕΙΔΙΚΕΣ • ΕΚΔΟΣΕΙΣ

www.sppmedia.com

«Πρέπει να είσαι η αλλαγή που θέλεις να έρθει»

Μαχάμα Γκάντι (1869-1948)

Ο ΜΟΝΑΔΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΜΜΕ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΜΕ ΤΗ ΔΙΕΘΝΗ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

INVESTORS
IN PEOPLE